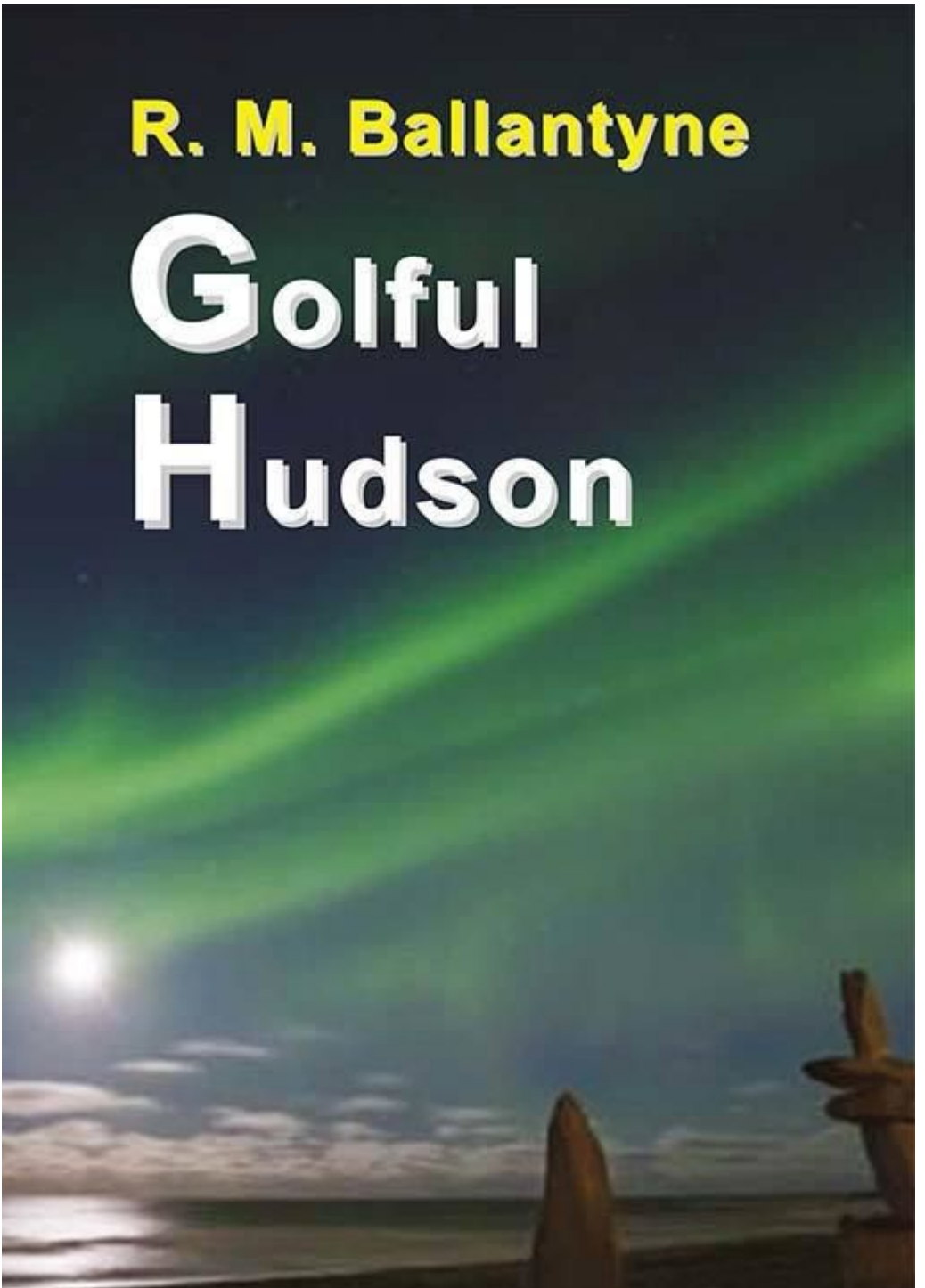
R. M. Ballantyne
Golful Hudson

R. M. Ballantyne

Golful Hudson

Sau viaţa de zi cu zi în pustiurile Americii de Nord timp de şase ani în teritoriile onorabilei companii Hudson Bay

CAPITOLUL I

Cititorule, sunt convins că eşti obişnuit cu diferitele moduri de a trăi şi de a călători specifice națiunilor europene. Mai

presupun şi că ai oarece cunoştinţe despre locuitorii din est; şi, poate, foarte multe despre americani, în general. Dar cred, sau cel puţin sper, că ai doar noţiuni vagi şi incerte despre viaţa din regiunile acelea sălbatice, necivilizate din partea nordică a continetului american, din jurul coastelor Golfului Hudson. Spun că sper acest lucru pentru ca eu să am satisfacţia de a-ţi da informaţii despre acest subiect şi să-ţi arăt că totuşi acolo există oameni care se mişcă, şi respiră (un aer destul de rece, apropo!) şi-şi trăiesc vieţile în cele mai multe privinţe în moduri total diferite decât un sfert de glob, ca şi un castor care se transformă din acel animal inteligent, care hoinăreşte printre iazurile şi mlaştinile casei natale, într-o pălărie la modă.

Pe la jumătatea lunii mai 1841, am fost cuprins de o bucurie imensă atunci când a sosit un plic de la compania Hudson Bay prin care eram numit în funcţia demnă de invidiat de funcţionar-ucenic. Este imposibil să descriu cât de mare a fost manifestarea bucuriei mele, atât a trupului, cât şi a sufletului la primirea acestei scrisori; este suficient să-ţi spun că din acel moment m-am considerat un adevărat om de afaceri şi mi-am tratat vechii prieteni cu acea suavitate binevoitoare a unui om care ştie că vorbeşte cu inferiorii săi.

Totuşi, câteva zile mai târziu, mândria mea a fost zdruncinată în timp ce zăceam în cuşeta mea şi eram aruncat încolo şi-ncoace de valurile agitate ale oceanului considerând micul dejun ca primejdios şi aşteptând cina cu oarece groază, fapt greu de înţeles de cei care nu au suferit de rău de mare. Din fericire, suferinţele descrise mai sus nu durează mult timp. După două zile am ajuns în apele relativ mai calme ale Tamisei; iar eu, împreună cu o mulţime de

domnişoare palide şi de tineri domni cu figuri cadaverice am ieşit pentru prima oară din interiorul vasului ca să admir frumuseţile şi minunile marii metropole în timp ce pluteam uşor în susul râului aglomerat

Despărţirea este un subiect neplăcut atât atunci când reflectezi asupra lui, cât şi atunci când scrii despre el, de aceea voi sări peste această parte şi voi trece direct la Gravesend, unde (după despărţirea de prietenii mei) am stat pe puntea vasului Prinţul Rupert, contemplând bărcile şi mulţimea de vapoare care se perindau prin faţa mea şi gândindu-mă cât de repede urma să plec din aceste locuri, cu care mă obişnuisem de atâta timp, către un ţinut îndepărtat. Încă eram un copilandru şi cred că aceasta echivalează cu a zice că nu am jelit mult. Viitorul meu tovarăş şi coleg, domnul W., măsura cu pasul puntea în apropierea mea. Aceasta mi-a îndreptat gândurile spre un alt canal şi m-a determinat să fac speculaţii asupra temperamentului, calităţilor şi vârstei lui; dacă era suficient de puternic sau nu să mă bată şi dacă era posibil să devenim prieteni buni. Căpitanul sporovăia şi râdea cu doctorul cu atâta nepăsare de parcă nu ar fi avut marea responsabilitate de a conduce un vapor imens peste nemărginitul pustiu de ape, şi printre banchize şi insule de gheaţă către o ţară îndepărtată de Anglia cam la trei sute de mile nord-vest. Astfel că, influenţat de aceste circumstanţe favorabile, moralul meu a început să se ridice şi, atunci când s-a anunţat că se apropia vaporul pe care se afla comitetul onorabilei companii Hudson Bay, am ţâşnit de pe scara tambuchiului într-o stare de spirit dacă nu de bucurie, cel puţin apropiată cu aceasta aşa cum se putea aştepta în astfel de situaţii.

După ce am ajuns pe punte, am zărit un mic vapor cu aburi trecând în apropierea noastră plin cu oameni în vârstă ce păreau importanți şi care se uitau la noi cu un ochi critic. Intuisem destul de bine cine erau acei oameni; dar, chiar dacă aş fi fost total neştiutor, aş fi fost repede luminat de o remarcă a unui marinar, care i-a şoptit camaradului său:

— Îți zic eu, Bill, la ei sunt tunurile!

Presupun că se purtau aşa datorită efectului de simpatie dat de armele de pe cele trei vase ale companiei, Prințul Rupert, Prințul Albert şi Prințul de Wales, care au tras salve cu ghiulele oarbe în timp ce vaporul trecea prin dreptul lor. Apoi s-a aliniat cu vaporul nostru şi domnii cei vârstnici au venit la bord şi au dat mâna cu căpitanul şi cu ofițerii, zâmbind prietenos în timp ce observau aspectul îngrijit şi ordonat al celor trei vase, care, pregătite pentru plecarea din dimineața următoare, trăgeau de cabluri de parcă erau nerăbdătoare să înceapă lupta cu valurile.

Directorii de la compania Hudson Bay obişnuiesc să ofere o cină publică ofițerilor de pe vapoare în ajunul plecării lor din Gravesend; şi, înainte ca domnii din comitet să părăsească vasul, unul dintre ei i-a invitat pe căpitan şi pe ofițeri să participe la cină şi, spre surprinderea şi plăcerea mea, m-au rugat să-i onorez cu prezența. Am acceptat invitația foarte politicos; şi, incapabil să-mi manifest bucuria în vreun fel, i-am făcut cu ochiul prietenului meu cu care între timp devenisem foarte apropiat. Acesta, invitat la rândul lui, mi-a făcut şi el cu ochiul; iar, după ce am pus capăt acestei francmasonerii juvenile, spre satisfacția noastră ne-am

alăturat echipajului în susținerea a trei urale entuziaste în timp ce micul vapor se îndepărta spre țărm.

Cina, ca orice altă cină publică, era la fel de bună şi de substanțială pe cât de excesivă era cheltuiala; dar amintirile mele despre ea sunt destul de vagi. Zgomotul neîncetat de farfurii, pahare, cuțite, furculițe şi de discuții era imens; toate acestea împreună cu noutatea locului, căldura camerei şi savoarea mâncării tindeau să mă facă să uit multe întâmplări de atunci. Majoritatea chipurilor îmi erau necunoscute. Îmi era absolut indiferent cine erau sau nu domnii din comitet; şi, cum nimeni nu s-a obosit să mi se adreseze în mod particular, m-am limitat la interesanta ocupație de a încerca să înțeleg ceva dintr-o conversație susținută în acelaşi timp de mai bine de cincizeci de perechi de plămâni. Oricum nu se distingea nimic inteligibil, exceptând o pauză care i-a dat ocazia unui domn cu chelie, ce se afla lângă capătul mesei, să închine în sănătatea unui domn în vârstă roşu la față aflat în partea cealaltă, pe care l-a măgulit într-un fel uimitor şi care s-a aşezat printre ropote de aplauze după ce l-a făcut pe bietul domn roşu la față să se foiască o jumătate de oră cu o nervozitate modestă. Nu ştiu însă dacă aplauzele erau pentru vorbitor sau pentru cel lăudat; dar, fiind destul de indiferent, am bătut din palme împreună cu ceilalți. Domnul roşu la față, care acum devenise şi mai aprins de emoție, s-a ridicat şi, într-o linişte solemnă, a ținut un discurs despre faptul că acea zi era cea mai fericită din cariera lui trecătoare, că era destul de bucuros de această grandioasă onoare care-i fusese oferită de prietenul lui chelios. Apoi domnul roşu la față s-a aşezat însoțit de naționala bătaie în masa lăcuită de mahon cântată de un cor întreg de cuțite, furculițe, linguri, spărgătoare de nuci.

Am părăsit masa la o oră târzie, şi, după ce împreună cu alți tineri am provocat câteva pagube minore atât cât să nu fim duşi în detenție de puternicul braț al legii, ne-am îndreptat spre plaja unde am urcat într-o barcă cu căpitanul pentru a ajunge la vapor. Încă şi azi e un mister pentru mine cum au găsit marinarii vasul pe întuneric. Oricum, de găsit l-au găsit şi într-o jumătate de oră eram în ținutul viselor.

Soarele era sus pe cer când m-am trezit a doua zi dimineață şi m-am uitat împrejur timp de câteva minute pentru a descoperi unde mă aflam; dar zgomotul frânghiilor şi al scripeților, bătaia picioarelor de deasupra capului şi, mai presus de toate, o mişcare a dormitorului ciudată şi neplăcută mi-au reamintit unde sunt. Navigam cu rapiditate în avalul Tamisei însoțiți de o briză plăcută şi chiar porniserăm către îndepărtatele țărmuri ale golfului Hudson. Nu pot să spun ce s-a întâmplat în următoarele cinci sau şase zile deoarece demonul răului de mare mi-a distrus din nou capacitățile fizice şi psihice. Am vagi amintiri despre o vreme furtunoasă, zgomote groaznice şi mese luate în grabă; dar cea mai mare parte a acestei perioade este un gol imens în mintea mea. Totuşi, spre ziua a şasea, aroma savuroasă a unui păstrăv a pătruns în nările mele uscate şi mi-a făcut stomacul şi aşa dărâmat să tânjească cu emoție. Acum şi vasul aluneca mai uşor pe apă şi o rază slabă de soare trecea prin mica fereastră a cabinei mele, luminându-mi pieptul şi totodată inima, umplând-o cu o plăcere calmă, dar melancolică, indescriptibilă. Sună ca şi cum un atac al păstrăvului m-a dezmorțit şi cu un efort imens m-am dat jos din pat, m-am îmbrăcat şi, pentru prima oară, m-am aşezat la masă.

Echipa noastră era formată din căpitan, domnul C., un agent-şef aflat în slujba companiei, domnul doctor, doi ucenici, ofițerul, ofițerul secund şi eu, fiecare camarazi buni în felul său. Curând după aceasta, am ancorat în micul şi liniştitul port Stornoway. Golful este înconjurat de dealuri înalte, cu excepția intrării, unde un pasaj nu mai lat de trei sute de yarzi cred, permite vaselor de orice tonaj să pătrundă în sânul lui adăpostitor. Stornoway, un sat micuț şi modest, aparent mulțumit de aşezarea lui şi satisfăcut de îndepărtarea de lumea ocupată şi agitată, este retras la capătul golfului. Aici am rămas mai bine de o săptămână, pregătind oameni pentru sălbaticul nord-vest şi câştigând prietenia sătenilor, care de altfel erau buni şi primitori. Uneori, mă distram plecând la pescuit către mijlocul golfului în bărci mici, excursii în care eram de obicei însoțit de doi sau trei băieței zdrențuiți din sat. Sportul nostru era plăcut şi devenea şi mai interesant atunci când eram nesiguri al cărui cârlig va fi primul atacat de monştrii din adâncuri. Codul şi plăticile păreau cele mai lacome şi rareori câte un calcan sau un crab cu picioare lungi se zbătea să ajungă la suprafață.

Chiar înainte de a pleca din acest loc mic şi calm, căpitanul a ținut un bal pe vapor, la care a fost invitată elita din Stornoway. Pentru această ocazie s-au făcut pregătiri imense. Duneta a fost bine spălată şi frecată şi un cort a fost întins peste ea, formând un plafon important, iar pereții marelui apartament aerisit erau formați din orice steag reprezentativ care flutura. Lămpile cu gaz puse în luminatoare, pe tambuchi şi pe vinci, aruncau o lumină discretă asupra decorului, efect romantic şi mai mult accentuat de câteva raze de lună care licăreau şi pătrundeau prin numeroasele deschizături din draperie şi

care se reflectau jucăuşe pe punte. La o oră destul de devreme şi de nepotrivită a serii din noaptea stabilită, oamenii au sosit în grupuri; şi în timp ce domnii se căţărau pe o parte a vasului, doamnele, printre multe roşeli şi ezitări, erau urcate la bord cu ajutorul unui scaun. Ceaiul a fost servit pe punte; iar, după o jumătate de oră de râs şi sporovăit, timp în care violonistul nostru se străduia să-şi acordeze prima coardă fără să o rupă, balul a început cu un dans scoţian vioi.

Distracţia a fost una pe cinste şi numeroase au fost incidentele hazlii din acea noapte veselă; mare a fost şi zgomotul şi mare a fost veselia dansatorilor care susţineau, cu o energie puternică, evoluţii uimitoare pe ritmurile muzicii country sau pe melodii vioaie scoţiene. Imensă a fost plăcerea asistenţei când cel mai bătrân şi mai vesel domn de acolo s-a oferit să cânte; iar veselia a fost şi mai încântătoare atunci când după cântec a susţinut un discurs despre orice subiect pe care o minte normală ar fi putut să-l dezvolte într-un sfert de oră. Dar cine poate descrie scena care a urmat după anunţarea servirii cinei? Atâtea împunsături, atâta îmbulzeală, atâtea râsete, hohote şi glume făcute în zadarnica încercare de a trece peste mai mult de treizeci de persoane înghesuite într-o cameră de patru metri pe trei. Multe înţepături şi remarci aspre au fost făcute până când în final li s-a cerut să cineze în grupuri! Totuşi, aceasta nu e nimic în comparaţie cu distracţia care a urmat cinei, când violonistul a devenit şi mai energic şi dansatorii mai asidui şi mai activi. Dar este inutil să descriu această scenă veselă şi chiar mă înroşesc la gândul că am avut îndrăzneala să încerc. Primele fâşii gri ale dimineţii pâlpâiau spre est pe când petrecăreţii voioşi se îngrămădeau pe părţile vasului şi porneau spre casele lor.

Există o anumită plăcere dulce, dar totuşi melancolică, atunci când, departe de prieteni şi de casă, te gândeşti la zilele fericite apuse şi la amintirile legate de evenimentele vesele şi distracţiile trecute, poate pentru totdeauna. Aşa simţeam şi gândeam pe când rememoram distracţia şi veselia de la balul din Stornoway, voioşia impresionantă de la cina din Gravesend şi timpul liniştit petrecut în dulcele P., înconjurat de veselii colegi din fericitele locuri natale. Trecuserăm deja de malurile Scoţiei şi pluteam pe valurile mari ale imensului Atlantic; şi, în timp ce mi-am întors privirea încordată spre acea linie vagă a dealurilor din ce în ce mai îndepărtate, „o neaşteptată lacrimă tremură" atunci când a încolţit gândul că priveam, poate pentru ultima dată, dragile locuri natale.

Marea, din vremuri îndepărtate, a fost un subiect inepuizabil pentru penițele tuturor scriitorilor. Poetul, călătorul şi romancierul, fiecare a dedicat o parte din timpul lui şi din talentul său oceanului puternic; dar vai! partea care a căzut în sarcina mea să o descriu este foarte diferită de cele pe care poeții le-au cântat cu entuziasm. Aici, nici una dintre multele minuni ale latitudinilor tropicale nu omora monotonia călătoriei; nici delfini sclipitori nu forțau înaripații locuitori ai adâncurilor să caute adăpost pe puntea vasului; nici rechini hămesiți nu ne urmăreau să ne mănânce când ne trezeam, dacă se întâmpla să cădem peste bord sau nu ne amuzau înghițindu-ne cârligele cu momeală; nici un alt vapor nu încântă călătorul conştient de faptul că există şi alții în afară de el care vâslesc pe nemărginitul pustiu de ape. Totul era foarte plicticos şi monoton; aceeaşi privelişte a cerului şi a apei aveam în fața ochilor în fiecare dimineață pe când urcam pe punte pentru plimbarea de o jumătate de oră de dinaintea micului dejun; era o excepție

atunci când, pentru un moment, gabierul vaselor însoțitoare flutura la orizont. Uneori ne apropiam unii de alții, şi o dată sau de două ori ne-am salutat cu trompetele; însă aceste pauze în mâhnirea din sufletele noastre erau limitate şi îndepărtate în timp unele de altele.

Spre sfârşitul lunii iulie ne-am apropiat de strâmtoarea Hudson fără să fi văzut în drumul nostru ceva care să merite atenție, în afară de o balenă, care a trecut aproape de pupa vaporului. Aceasta a fost o noutate pentru mine, deoarece era prima balenă pe care o văzusem şi care a devenit subiect de discuție şi de gândire pentru următoarele patru zile.

Vasele începuseră să se apropie acum, pe când străbăteam intrarea strâmtorii şi am avut plăcerea să navigăm împreună timp de câteva zile. Uneori țărmurile strâmtorii deveneau vizibile şi curând pluteam, cu încredere şi siguranță deplină, printre aceste canale strâmte şi munții de gheață care domoliseră zelul şi întârziaseră călătoriile lui Hudson, Button, Gibbons şi ale altor navigatori în vremuri demult apuse.

Într-o zi, într-o linişte desăvârşită, vasul nostru şi vasul Prințul de Wales se apropiaseră unul de celălalt, plutind pe imensitatea oceanului înghețat; şi, neavând nici o perspectivă asupra unei brize, căpitanul a ordonat să se lanseze barca de bord şi ne-a invitat pe mine, pe domnul doctor şi pe domnul C. să-l însoțim pe vasul Prințul de Wales. Am acceptat oferta lui cu bucurie şi curând eram în partea cealaltă.

Bătrânul căpitan R., un veteran în serviciul companiei, ne-a primit binevoitor, şi l-a convins pe căpitanul nostru să rămână la ceai. Pasagerii de la bord erau domnul F., un agent-şef (cel mai înalt grad la care se poate ajunge în serviciu), care fusese acasă în concediu şi acum se întorcea să-şi termine zilele, poate, în nord-vest; şi domnul John M., un tânăr ucenic care, ca şi mine, îşi încerca norocul în golful Hudson. Era un tânăr plăcut şi sincer, distractiv şi glumeţ cu un fel de dispoziţie molipsitoare cu care am legat o mare prietenie de când l-am văzut, prietenie menită să se dezvolte într-una de durată. Într-adevăr, nu m-am gândit prea mult, atunci când ne-am despărţit în acea seară petrecută în sânul mării că îl voi mai revedea vreodată; totuşi aşa avea să se întâmple. După vreo şase ani de când ne-am despărţit în strâmtoarea Hudson, i-am strâns iar mâna pe malurile puternicului Sf. Lawrence şi am reînnoit acea prietenie care mi-a oferit o mare bucurie petrecută în ţară şi pe care, cred, nici timpul şi nici distanţa nu o vor micşora vreodată.

Ne-am petrecut seara într-un mod încântător, cu atât mai mult cu cât era puţin posibil să mai avem vreodată o asemenea ocazie, deoarece Prinţul de Wales urma să se despartă de compania noastră şi să se îndrepte către fabrica Moose din golful James, în timp ce noi urma să trecem prin golful Hudson spre fabrica York. Am părăsit vaporul imediat ce câteva labe de pisică formate pe suprafaţa apei anunţau vânt.

De acum gheaţa începuse să ne înconjoare din toate părţile şi, curând după aceasta, am văzut pentru prima oară acel monstru al mării polare, un aisberg. Am trecut destul de aproape şi am avut o ocazie bună să-l studiez. Deşi nu atât de mare cum sunt deseori văzuţi, avea o forma frumoasă şi

minunată. Vârfuri mari se înălțau în locuri diferite şi pe părți curente de apă şi cascade miniaturale curgeau în torente. Întreaga masă avea o frumoasă culoare alb-verzuie, iar stâncile semețe scânteiau în razele lunii pe când trecea pe lângă noi îngemănându-se maiestuos cu imensitatea apei. Cam în acelaşi timp, am început să întâlnim numeroase banchize şi sloiuri de gheață printre care am trecut deseori cu greu.

Distracția mea preferată, în timp ce ne croiam drum printre ghețuri, era să urc pe verga de rândunică, ajutând acolo unde, uitându-mă la aceste locuri foarte pitoreşti, meditam la minunile creației. Este imposibil să exprim o idee corectă despre frumusețea, despre splendoarea anumitor locuri prin care am trecut. Mii dintre cele mai caraghioase, mai bizare şi mai frumoase aisberguri mici şi banchize ne înconjurau pe toate părțile, intersectându-se cu multe canale şerpuitoare care sclipeau în soare ca nişte fire de argint (deoarece vremea a fost frumoasă tot timpul cât ne-am aflat în strâmtoare), unindu-se cu ruinele unor palate de cristal. Aceste mase aveau toate formele şi mărimile, şi multe dintre ele se asemănau izbitor cu catedrale, coloane, cupole şi spirale, încât puteam să-mi imaginez că fusesem transportați într-unul din oraşele plutitoare din Țara Minunilor. Şi mişcarea rapidă a vasului nostru în ceea ce părea o linişte desăvârşită aducea un surplus efectului magic al peisajului. Un vânt potolit, dar calm o împingea mai departe cu o viteză considerabilă printr-un labirint de bazine şi canale, care, datorită cantității imense de gheață care le înconjura, erau calme şi linişte ca suprafața apei unui iaz de moară.

Nici un sunet nu tulbura nemişcarea naturii, cu excepția clipocitului blajin al prorei vaporului care-şi vedea de drumul său sau uneori a pufăitului unei balene leneşe trezite din moțială de pătrunderea neceremonioasă pe domeniile sale. Totuşi, din când în când, visele mele erau întrerupte în mod neplăcut de vaporul care intra pe neaşteptate în contact cu mase imense de gheață. Aceasta se întâmpla rareori mai ales când ajungeam la capătul unui canal natural prin care trecuserăm şi ne vedeam nevoiți să forțăm intrarea în următorul. Aceste ciocniri erau deseori severe şi chiar făceau clopotul vasului să sune; dar nu prea țineam cont de asta, deoarece prora vaporului era dotată cu butuci imenşi de lemn, numiți piese pentru gheață, şi în plus vasul era special construit pentru navigarea în mările nordice. Aceste ciocniri deveneau enervante în timpul meselor când o lingură de supă putea să facă o mică excursie de la sine peste umărul proprietarului în loc să intre în gura sa.

Cum înaintam mai departe, gheața devenea mai densă şi în final ne-a forțat să ne croim drum prin ea. Totuşi vasul nu a fost deloc împiedicat deşi a fost mult întârziat. Îmi amintesc că în timp ce eram astfel înconjurați am umplut o găleată cu apă dintr-o spărtură în gheață pentru a vedea dacă este proaspătă sau nu deoarece eram foarte sceptic în această privință. Era extraordinară şi putea oricând să concureze cu faimoasa apă a izvorului din Crawley! În câteva zile am ieşit în întregime dintre ghețuri şi, cu toate astea, deşi vasele sunt deseori reținute cu săptămânile în strâmtori, ne-am considerat foarte norocoşi.

Acum am fost şi foarte dezamăgit de neîntâlnirea eschimoşilor pe coastă. Căpitanul spusese că vor veni la noi,

deoarece erau deprinşi cu acest obicei de a schimba fildeş şi ulei pe fierăstraie, pile, ace etc., scop în care anual se umple un cufăr mare. De obicei fildeşul luat de la ei sunt colţi de morsă. Aceştia nu sunt foarte mari şi, de obicei, sunt de calitate inferioară.

În timp ce ne apropiam de malurile strâmtorii am diminuat viteza şi am tras trei sau patru focuri, dar nici un „chimo" zgomotos nu a plutit pe apă ca răspuns la salutul nostru; însă am mai zăbovit un timp, dar, pentru că nu era nici un semn de la nativii de pe mal, căpitanul a concluzionat că erau plecaţi în interior şi am pornit pe mare din nou. Am fost extrem de dezamăgit de acest fapt, deoarece a fost neprevăzut, şi-mi promisesem mie însumi să mă amuz în comerţul cu ei motiv pentru care toţi nasturii de la vechea mea vestă fuseseră scoşi. Totuşi era inutil să fiu nemulţumit aşa că m-am mulţumit cu speranţa că poate ne vor vizita în altă parte a strâmtorii. Mai târziu am aflat că focurile noastre de armă i-au atras pe mal la timp pentru îmbarcarea pe Prinţul Albert (care nu se zărea la pupa) deşi foarte târziu pentru noi.

Trecerea noastră prin golful Hudson a fost pe o vreme furtunoasă, dar nimănui nu i-a păsat de asta deoarece ne obişnuiserăm. Cât despre mine, aproape devenisem marinar şi puteam urca şi coborî cu uşurinţă scripetele din vârful catargului, fără să mă strecor prin gaura neîndemânaticului. Nu voi uita niciodată prima încercare: cel mai tânăr ucenic al nostru m-a provocat, aşa că am mers sus împreună – el pe prova eu pe catargul principal. Vârfurile au fost cucerite cu uşurinţă, şi chiar am făcut şi doi sau trei paşi pe arborele gabier învăluiţi de o indiferenţă prefăcută; dar, vai! curajul nostru, sau cel puţin al meu,

scădea cu repeziciune. Totuşi, am trecut şi de crucetă destul de bine şi apoi ne-am aşezat puțin pentru a ne trage suflarea. Arboretul zburătorului încă îşi înalța forma ascuțită deasupra mea şi totuşi ce era mai rău acum urma. Acesta nu avea grijele, astfel încât m-am văzut obligat să mă cațăr; şi, în timp ce urcam pe cele două frânghii mici, tenacitatea cu care le apucasem era înspăimântătoare. În sfârşit am ajuns în vârf şi cu picioarele pe acel manşon care leagă funiile de catarg şi cu mâinile înconjurând catargul – deoarece acum se înălța deasupra mea doar un stâlp gol şi funga semnalului – l-am înclinat încolo şi-ncoace. După ce am inspirat profund şi mi-am luat inima în dinți, m-am cățărat pe stâlpul zvelt şi stând pe verga de rândunică mi-am sprijinit mâna pe butonul giruetei. După un timp m-am obişnuit cu acest lucru şi nu mă gândeam decât la gura de aer de pe verga rândunică de dinainte de micul dejun.

În jur de 5 sau 6 august căpitanul a spus că trebuie să fim aproape de pământ. Sonda de adâncime a fost echipată cu mare atenție, dar pământul nu se vedea. În fine, într-o zi frumoasă pe când stăteam în vârful catargului, am văzut la orizont ceva ce părea a fi pământ şi am spus asta pe punte. Şi ei văzuseră, dar nu mi-au răspuns. Curând un ordin în grabă de a coborî zburătorul şi de a strânge gabierul m-a făcut să alunec rapid din poziția mea înaltă şi abia am atins puntea că o furtună, cea mai puternică pe care o întâlnisem până atunci, a lovit vaporul şi aproape că a răsucit capetele de traversă, iar marea, până atunci destul de linişti tă, spumega şi şuiera ca un cazan fierbând şi deveni albă ca zăpada. Am aflat că aceasta se cheamă ceea ce marinarii numesc vijelia albă. A fost pe atât de scurtă pe cât de cumplită şi mare mi-a fost bucuria atunci când vasul şi-a reluat poziția naturală în apă. A doua zi am văzut pământul

de-a binelea şi după-amiază am ancorat în „Five Fathom Hole” după ce am trecut de un banc de nisip care face intrarea în rada portului destul de dificilă.

Apoi, pentru prima oară aici am zărit malurile golfului Hudson; şi într-adevăr apariția lor era foarte plăcută. Deşi la o distanță de numai două mile, pământul mic şi plat părea la zece mile depărtare şi abia dacă vedeai vârful unui copac. Am putut să vedem doar vârful a una sau două case de la fabrica York, care era la şapte mile în aval de unde eram noi. Într-un timp scurt, am zărit pânzele unei goelete mici şi o jumătate de oră mai târziu Frances (numită după soția guvernatorului Sir George Simpson) plutea lângă noi.

Domnul P., căpitanul, a urcat la bord şi între el şi comandantul nostru a început un schimb ascuțit de întrebări şi răspunsuri, în mijlocul căruia i-am lăsat şi am mers pe punte. Aici lucrurile se schimbaseră. Trapele erau deschise şi bunurile împrăştiate în aproape toate părțile; o altă goeletă mică sosise şi procesul de descărcare se desfăşura cu rapiditate. O barcă a fost trimisă la fabrică cu sacul de scrisori şi cutia cu pachete şi curând după aceea Frances pleca la mal.

Prințul Albert sosise aproape în acelaşi timp cu noi şi era acum vizitat de cea de-a doua goeletă, care s-a întors curând la vaporul nostru pentru a lua pasagerii la mal. Cei de pe celălalt vas, domnii G. şi R. împreună cu soțiile lor erau deja la bord. Aceşti domni erau misionari îmbarcați pentru colonia Red River şi, cum aveam în minte să mă duc şi eu acolo, am fost încântat să am posibilitatea să călătoresc alături de companii atât de plăcute.

Eu, domnul C. şi domnul W. ne-am luat la revedere de la Prinţul Rupert, care fusese casa noastră atâta amar de vreme (dar trebuie să zic că nu regret despărţirea) şi am urcat împreună cu bagajele la bordul goeletei aşteptând să ajungem la fabrică înainte de apus. Dar, vai, „nu aduce anul ce aduce ceasul" şi ce bine era dacă am fi avut greutatea necesară înainte ca refluxul să devină atât de puternic încât să elimine orice posibilitate de a ajunge la mal în acea seară. Dar nu era nici o speranţă, aşa ca ancora a fost lăsată la fund şi eu m-am retras în cabină. Ce cabină! O cutie bine împărţită, cu o masă mică şi cu capacul închis, se potrivea la fel de bine cu numele. Era îngrozitor de mică; nu puteam nici să stau drept în picioare în ea, deşi atunci nu aveam decât un metru şaizeci; dar aici trebuia să ne petrecem noaptea; şi într-adevăr am petrecut o noapte îngrozitoare. Am trecut peste prima parte cu toleranta, dar când a început să se facă târziu, ochii noştri au devenit greoi, apoi am căscat şi ne-am foit şi am făcut eforturi supraomeneşti să stăm treji şi să părem fericiţi, dar nu a fost de ajuns. Erau doar două cuşete în cabină; şi, deoarece erau foarte mulţi domni, doamna G. nu a vrut să intre în vreuna din ele şi a spus că va sta trează toată noaptea. Pe de altă parte, domnii nu puteau fi atât de nepoliticoşi şi să doarmă în timp ce singura doamnă prezentă ar fi stat trează. Cazul era disperat, aşa că am mers spre cală cu intenţia de a mă întinde pe un pachet dacă găseam vreunul. În căutarea mea m-am împiedicat de domnul W. care mi-o luase înainte şi găsise un loc convenabil unde să stea. Totuşi căutarea mea nu a fost la fel de fructuoasă, deoarece nu am găsit nici măcar un spaţiu suficient de mare să încapă măcar o pisică, aşa că am fost obligat să mă întorc în cabină, unde mi-am găsit colegii nefericiţi, toţi mijind şi clipind din ochi unul la celălalt ca nişte bufnite în soare.

Mi-i închipui pe aceşti oameni buni compătimindu-l pe „tânărul adormit” şi îndemnându-mă să intru într-una din cuşete; dar, simțindu-mi demnitatea de proaspăt om de afaceri compromisă de sfatul lor prietenos, nu m-aş fi gândit la o acțiune atât de puțin elegantă şi am luat hotărârea fermă de a mă alătura celorlalți. Capul meu se pleca, se lovea de perete, trezindu-i pe toți deodată; şi apoi, după ce zâmbeam sfios, încercam din nou să adorm. Nici o fire omenească nu ar fi putut suporta asta: m-aş fi întins pe podea, dar, din păcate, era mult prea îngustă. În final am început să port o conversație cu mine însămi: „Aici sunt două paturi extraordinare în care nu stă nimeni; este culmea nebuniei să le laşi goale. Dar apoi ce egoist ar părea s-o laşi pe doamna G. să stea în picioare. Cu toate astea, ea nu se va culca. Vai, Doamne! Ce e de făcut?” (Şi capul, bang! Din nou de perete.)

— Mai bine te întorci, zise domnul G.

Şi din nou am protestat că nu mă puteam gândi; dar ochii mei nu vroiau să stea deloc deschişi pentru a-l privi în față. Roşesc spunând-o, dar scrupulele mele au fost învinse şi mi-am permis să intru măcar pe jumătate în cabină, în timp ce domnul R., profitând de confuzia creată de acest incident, s-a năpustit în cealaltă ca un arlechin. Săracii domnul şi doamna G., îşi sprijineau capetele unul lângă altul pe masă şi sforăiau la unison.

Nu ştiu cât timp am dormit; dar, cu mult înainte de răsărit, o bufnitură îngrozitoare m-a trezit şi, după ce m-am adunat suficient ca să înțeleg, am realizat că goeleta atinsese pământul. „Aha!” mi-am zis şi, fiind complet incapabil să mă

gândesc sau să mai zic ceva, am căzut din nou pe pernă într-un somn adânc şi nu m-am trezit decât târziu după ivirea zorilor.

Dimineaţa era superbă; dar noi încă eram eşuaţi şi din spusele căpitanului nu era nici o şansă să ajungem la mal până după-amiază. Însă răbdarea noastră nu a fost pusă atât de mult la încercare; pentru că, dis-de-dimineaţă, o barcă a venit de la fabrică să ne ducă la mal, dar misionarii au preferat să rămână pe goeletă. Eu împreună cu domnul C. şi cu tânărul W. ne-am folosit cu bucurie de acest prilej şi în curând navigam în susul râului Hayes împinşi de o briză plăcută. Ne-am apropiat la câţiva centimetri de mal; iar eu mi-am format la prima vedere o opinie umilă despre regiunea pe care doi ani mai târziu aveam să o traversez de-a lungul a multe ore obositoare în căutarea locuitorilor înaripaţi ai mlaştinilor.

Capătul mlaştinei, care era chiar pământul la care ajunsesem, era destul de coborât, numai câţiva metri deasupra mării, şi presărat încolo şi-ncoace cu sălcii groase, dar cu nici un alt copac. O iarbă rară o acoperea peste tot ceea ce le permitea raţelor să se adăpostească vara şi toamna. În centru, farul, un stâlp înalt şi urât, se ridica asemenea unui monstru din apă; una peste alta, o privelişte mai dezolantă nu se poate imagina.

Malurile râului Hayes sunt formate din lut şi, pe măsură ce urcam, creşteau un pic în înălţime şi vegetaţia devenea mai densă; dar totuşi, oriunde te uitai, privirea întâlnea aceeaşi monotonie generală. Aici râul avea vreo patru kilometri

lățime şi era plin cu vaduri şi bancuri de nisip care făceau navigația dificilă pentru vasele mai mari de cincizeci de tone.

În timp ce înaintam, o mică canoe cu un indian şi soția să lunecă uşor pe lângă noi şi acesta a fost primul indian şi prima barcă zveltă pe care o vedeam. Ulterior m-am obişnuit mai mult cu ele cu cât erau întrutotul plăcute.

Curând am ajuns la docul de lemn, care avea un aspect destul de impunător şi un drum destul de lung construit prin apă; însă barca noastră a trecut pe lângă el şi s-a îndreptat către o fâşie de pământ pe care doi sau trei domni aşteptau să ne primească. Călătoria mea se terminase. Chila bărcii zgârie prundişul cu asprime şi în momentul următor picioarele mele atingeau încă o dată pământul tare. Stăteam în sfârşit pe malurile Noii Lumi, un străin într-o lume străină.

Nu intenționez să fac o descriere detaliată a fabricii York deoarece aceasta va fi prezentată amănunțit într-un capitol următor. Mă voi limita la o schiță sumară a stabilimentului şi întâmplările petrecute aici într-o şedere de trei săptămâni.

Fabrica York este principalul depozit al departamentului nordic de unde sunt luate toate proviziile pentru comerț şi de unde toate câştigurile sunt colectate şi trimise în Anglia. După cum se poate presupune, stabilimentul este unul mare. Întotdeauna, vara sau iarna, sunt între douăzeci şi treizeci de oameni rezidenți la poştă; în general sunt patru sau cinci funcționari, un diriginte de poştă şi un căpitan

pentru goeletele mici; iar totul este condus şi supravegheat de un agent-şef sau de un şef comerciant.

Cum iarna este foarte lungă, aproape opt luni, şi deci vara foarte scurtă, transportul bunurilor spre interior şi al câştigurilor dinspre interior trebuie să se efectueze foarte repede. Ca urmare, mulţi oameni şi multe bărci vin în permanenţă din interior şi pleacă iar vara; şi cum fiecare brigadă e condusă de un agent-şef sau de un comerciant sau funcţionar, există o perindare constantă de chipuri noi care, după o iarnă lungă şi posomorâtă, timp în care locuitorii nu văd nici un străin, face ca lunile de vară de la fabrica York să fie cea mai frumoasă parte a anului. Sosirea unui vas din Anglia îi încântă cu scrisori de acasă, scrisori care se primesc doar de două ori pe an.

Fortul (aşa cum se numesc toate stabilimentele din ţinutul indian, fie că sunt mari sau mici) este un pătrat mare, cred că de vreo şase sau şapte acri, împrejmuit de palisade înalte, şi este construit pe malurile râului Hayes aproape la nouă kilometri distanţă de gura lui. Casele sunt toate din lemn şi, desigur, nu au nici o pretenţie la o frumuseţe arhitecturală; dar aspectul lor îngrijit şi regularitatea lor au un efect plăcut asupra ochiului. În faţa porţii principale stau patru tunuri de câmp din bronz; dar aceste arme de război sunt folosite doar în scopul de a saluta vaporul cu ghiulele oarbe la sosire şi la plecare, starea precară a afetelor făcând încărcarea la maxim primejdioasă.

După cum am spus, ţinutul este plat şi mlăştinos şi singurele obiecte care se înalţă proeminente deasupra celorlalte şi surprind ochiul cercetător sunt un măreţ punct

de observație, vopsit în negru, de unde să se urmărească sosirea navelor, şi un băț de steag, unde duminicile faldurile imaculate ale steagului Sf. George fluturau în vânt.

Cam asta era fabrica York la 1841 şi, cum această descriere este suficientă pentru a vă face o idee generală asupra locului, voi continua povestea. Domnul H., agentul-şef în funcție, ne-a primit binevoitor şi ne-a prezentat unor domni care stăteau lângă el pe doc. Domnul C., fiind la rândul său agent-şef, a fost condus la casa angajaților, în timp ce mie şi tânărului W., fiind u-cenici, ni s-a arătat casa tinerilor domni – sau după cum chiar aceştia o numesc Conacul Burlacilor – şi ni s-a spus să ne simțim ca acasă. Aşa că ne-am îndreptat spre Conacul Burlacilor şi aici ne-am prezentat singuri. Persoanele găzduite acolo erau contabilul, câțiva funcționari, dirigintele de poştă şi încă vreo doi indivizi. Unii fumau, alții vorbeau şi făceau o gălăgie destul de considerabilă. Într-adevăr Conacul Burlacilor îşi merita denumirea fiind un loc care ar fi omorât orice femeie, atât de încărcat era de fum, zgomot şi confuzie. După ce am făcut cunoştință cu ceilalți, am considerat că e timpul să-mi prezint scrisoarea de introducere doamnei H., care m-a primit amabil. Îi eram foarte îndatorat acestei doamne care mă aprovizionase cu mai multe perechi de mocasini pentru călătoria următoare; şi, dacă nu ar fi fost bunătatea ei probabil că nu mi s-ar fi permis plecarea pe râul Roşu dacă aş fi fost bolnav, plecare pentru care vroiam să fiu bine pregătit. Pe de altă parte, tânărul W a aflat că avea să rămână la fabrica York în acea iarnă şi a fost dus în birou chiar a doua zi de la sosirea noastră, unde a început să lucreze pentru prima oară. Am purtat o discuție lungă şi înțeleaptă chiar în aceeaşi seară şi îmi amintesc bine că l-am felicitat cu o mină destul de serioasă pentru grija pe care

urma să şi-o poarte în călătoriile ulterioare prin țară, care erau lungi şi periculoase.

Cum mi-am purtat cititorul într-o nouă țară, ar fi bine ca înainte de a descrie călătoria pe râul Roşu, să-l obişnuiesc cu ciudățeniile (obligațiile) slujbei şi oamenii cu care trebuie să se asocieze în imaginație.

CAPITOLUL II

În anul 1669, sub conducerea prințului Rupert s-a înființat o companie în Londra cu scopul de a face comerț în regiunile înconjurătoare golfului Hudson. Această companie a obținut o cartă de la Charles al II-lea care, sub numele de „Guvernatorul şi Compania de Comerț din Golful Hudson", le garanta lor şi urmaşilor lor unicul drept de a face comerț în toată regiunea udată de râurile ce se varsă în Golful Hudson. De asemenea, carta îi autoriza să construiască şi să echipeze nave de război, să stabilească forturi, să împiedice orice altă companie să facă comerț cu nativii din teritoriile lor şi solicita ca ei să facă tot ce le stă în putință să încurajeze descoperirile.

Apoi, înarmată cu aceste puteri, compania Hudson Bay a construit un fort lângă capul Golfului James, şi curând alte câteva erau construite în diferite părți ale țării; astfel compania a început să se dezvolte şi să se îmbogățească şi şi-a extins comerțul dincolo de hotarele stabilite prin cartă.

Oricum, nu prea sunt familiarizat cu economia internă sub conducerea prinţului Rupert; de aceea, pentru că va fi necesar pentru cititor să-şi formeze o idee corectă despre specificul slujbei şi al ţării, despre care trebuie să afle câte ceva din natura lor sub conducerea actualului guvernator, voi face o scurtă evidenţiere a rânduielilor lor.

Cititorule, mă vei însoţi în descriere, dacă vei îndrăzni să desenezi următorul peisaj pe retina ochiului minţii.

Imaginează-ti o ţară imensă, lată şi lungă de sute de mile, acoperită de păduri dese, lacuri largi, râuri late şi munţi înalţi; şi toate într-o simplitate primitivă – nedesfigurată de toporul oamenilor civilizaţi şi locuită doar de câteva hoarde hoinare de piei-roşii şi de miriade de animale sălbatice. Imaginează-ţi, în mijlocul acestei sălbăticii, un număr de pătrate mici adăpostind o jumătate de duzină de case de lemn şi cam o duzină de oameni, iar, între aceste aşezări, păduri variind în lungime între cincizeci şi trei sute de mile, şi vei avea o idee destul de corectă în imaginaţie a teritoriilor companiei, a numărului şi a distanţei dintre forturi. Imaginea poate fi şi mai corectă dacă îţi închipui populata Mare Britanie transformată în sălbăticie şi aşezată în mijlocul Teritoriului Rupert; în acest caz, compania va construi trei astfel de forturi în Ţara Galilor şi unul în zonele muntoase; astfel că-n Britania nu vor fi decât trei cătune cu o populaţie de aproximativ treizeci de bărbaţi, o jumătate de duzină de femei şi câţiva copii. Posturile companiei se întind inclusiv cu aceste intervale de la Oceanul Atlantic la Oceanul Pacific şi din interiorul Cercului Arctic la graniţele nordice ale Statelor Unite.

În toată această imensă țară sunt atâtea doamne cât ar ajunge să formezi o jumătate de duzină de cadrile; iar aceste sărmane creaturi surghiunite sunt în principal soțiile domnilor ce au legătură cu negoțul. Restul populației feminine este alcătuit îndeosebi din metise şi indience; cele din urmă total lipsite de educație, iar primele atât de învățate cum se poate aştepta de la cineva care trăieşte într-o astfel de țară. Chiar şi acestea sunt puține la număr, iar fără ele bărbații ar fi într-o stare jalnică, deoarece ele sunt singurele croitorese şi spălătorese din țară şi fac toate mănuşile, toți mocasinii, toate căciulile din blană, hainele din piele de căprioară purtate în ținut.

Sunt unul sau două locuri privilegiate unde au pătruns unul sau doi misionari; iar în aşezarea Râul Roşu, singura colonie din teritoriile companiei, sunt câteva biserici si clerici protestanți, în afară de ale romano-catolicilor.

Țara este împărțită în patru departamente largi. Departamentul nordic cuprinde toate stabilimentele din nordul îndepărtat şi din regiunile înghețate; departamentul sudic le include pe cele din est şi din vest, posturile de la capul Golfului James şi pe cele de-a lungul malurilor Lacului Superior; departamentul Montreal conține regiunea din vecinătatea Montrealului, în susul râului Ottawa, şi pe cea situată de-a lungul tărmurilor Golfului Sf. Lawrence şi a Golfului Eschimoşilor; şi departamentul Columbia, care cuprinde o regiune destul de vastă la vestul Munților Stâncoşi, inclusiv Oregonul, care, deşi Compania Hudson Bay încă mai face comerț în el, acum aparține americanilor, după cum ştie toată lumea. Aceste departamente sunt împărțite în districte, fiecare condus de un ofițer influent,

iar acestea la rândul lor sunt divizate în aşezări, forturi, posturi, avanposturi.

Numele de fort, după cum s-a remarcat deja, este dat aproape tuturor posturilor din țară, dar unele dintre ele cu siguranță nu îl merită; într-adevăr sunt puține cele care îl merită. Singurele două care sunt reale, forturi bona fide, sunt fortul Garry şi fortul Stone din colonia Râului Roşu, care sunt împrejmuite de ziduri de piatră cu bastioane la colțuri. Celelalte sunt slab apărate de posturi de pază din lemn sau de palisade; iar câteva, unde indienii sunt liniştiți şi inofensivi, sunt complet lipsite de orice fel de apărare. Unele dintre posturile principale au un personal efectiv de treizeci sau patruzeci de oameni; dar cele mai multe au numai zece, cinci, patru şi chiar doi oameni în afară de domnii de serviciu. Cum, în majoritatea cazurilor, aceste posturi sunt situate într-o pustietate departe de oameni, iar locuitorii au numai compania colocatarilor, se poate forma o idee despre cât de solitară era viața dusă de angajații companiei.

Ceea ce urmează este o listă a forturilor din cele patru departamente, cât mai corectă cu putință; dar, datorită numărului mare, a constantei abandonări a celor vechi şi a construirii de noi forturi, este greu să am o cunoaştere perfectă a numelor şi cifrei lor.

Departamentul nordic: Fortul York (depozit), Casa Munții Stâncoşi, Churchill, Fortul Assinaboine, Severn, Casa Jasper, Casa Oxford, Casa Henry, Casa Lacul Păstrăvilor, Fortul Chipewyan, Casa Norvegiană, Fortul Vermilion, Casa Râul Nelson, Fortul Dunvegan, Casa Râul Berens, Fortul

Simpson, Colonia Râul Roşu, Fortul Norman, Fortul Garry, Fortul Buna Speranță, Fortul Stone, Fortul Halkett, Casa Manitobba, Fortul Rezoluției, Fortul Pelly, Râul Peel, Casa Cumberland, Fortul Alexandre, Casa Carlton, Casa Rat Portage, Fortul Pitt, Fortul Frances, Edmonton, Insula la Croix.

Departamentul sudic: Fabrica Moose (depozit), Temiscamingue, Casa Rupert, Lacul Grand, Fortul George, Lacul Păstrăvilor, Michiskan, Matarva, Albany, Canasicomica, Lacul Seul, Lacloche, Kinogomousse, Sault de Sf. Maria, Matawagamingue, Fortul William, Kuckatoosh, Casa Pic, Noul Brunswick, Michipicoton, Abitibi, Bachiwino, Nepigon, Temagarny, Washwonaby, Lacul Green, Lacul Pike, Missisague

Departamentul Montreal: Lacine (depozit), Good-bout, Riviera Moine, Râul Trinity, Lac des Allumettes, Şapte Insule, Fortul Coulonge, Mingan, Rivière Desert, Nabisippi, Lac de Sables, Natosquene, Lacul celor Doi Munți, Musquarro, Kikandatch, Fortul Nascopie, Weymontachingue, Lacul Mainewan, Râul Şobolanilor, Bancurile Nisipoase, Ashabmoushwan, Insulele Gull, Chicoutimie, Râul Nord-vestic, Lacul Sf. John, Rigolet, Tadousac, Kiboksk, Insula Jeremie, Eyelick, Portul Neuf.

Departamentul Columbia: Fortul Vancouver (depozit), Postul Flathead, Fortul George, Nisqually, Nez Percé, Alexandria, Ockanagan, Fort Chilcotin, Colvile, Fortul James, Fortul Hall, Fortul Fluz Cuz, Râul Thompson, Lacul Babine, Fortul Langley, o agenție în Cootanies, Insulele Sandwich.

Sunt şapte posturi ce pot fi obţinute în serviciu. Întâi, muncitorul care se pricepe la orice; devine în scurt timp vânător, pescar sau tâmplar. În general, este angajat să taie lemn de foc pentru consumul stabilimentului la care este staţionat, să dea zăpada din uşi, să repare tot felul de stricăciuni; iar în timpul lunilor de vară, să transporte blănuri şi bunuri de la postul lui la cel mai apropiat depozit. Următorul în grad este traducătorul. Acesta este îndeobşte un muncitor inteligent, angajat de mult, care a prins o brumă de indiană îi care este foarte util în negoţul cu nativii. După traducător urmează şeful postului. Este un muncitor promovat, care pentru bună purtare sau servicii valoroase a fost ridicat la acelaşi nivel ca domnii din serviciu, aşa cum un soldat în armată este uneori ridicat la gradul de ofiţer prin ordin regal. La orice post s-ar afla, acesta este aproape cel mai folositor şi mai activ om de acolo. Uneori este pus să conducă unul din micile posturi sau avanposturi din ţară. Apoi sunt funcţionarii – ucenicii – tineri necopţi, abia ieşiţi de pe băncile şcolii, cu gurile căscate la minunile pe care le zăresc în Golful Hudson. În general aceştia, ca să pară maturi, iau toate obiceiurile proaste ale regiunii cât mai repede cu putinţă şi sunt plini de ceea ce ei numesc distracţie amestecată cu o urmă puternică de ticăloşie. Oricum devin mai înţelepţi şi mai liniştiţi după cei cinci ani de ucenicie după care obţin gradul de funcţionar. Funcţionarul, după un număr de ani în slujbă (cu o durată între treisprezece şi douăzeci de ani) devine comerciant-şef (sau pe jumătate acţionar) şi peste alţi câţiva ani obţine cel mai înalt grad pe care cineva îl poate avea, cel de agent-şef (sau acţionar).

Este ciudat faptul că trei sferturi din angajaţii companiei sunt scoţieni din regiunea muntoasă şi oameni din Insulele

Orkney. Sunt puțini irlandezi, iar englezi şi mai puțini. Totuşi un număr mare îl reprezintă metişii şi canadienii francezi, mai ales printre muncitori şi corăbieri.

Datorită mărimii şi a caracteristicilor diferite ale regiunii ocupate de comercianții de blănuri, aşa cum se poate presupune, aceştia trăiau dintr-o varietate largă de mâncare. În prerie sau în zonele de câmpie se mănâncă mai ales carne deoarece acolo mii de căprioare şi de bizoni umblă peste tot, în timp ce pădurile sunt înțesate cu vânat şi cu păsări sălbatice. În alte părți unde căprioarele sunt puține şi vânatul nu prea abundent, se pescuiesc diferite specii de peşti în lacuri sau râuri; iar în alte locuri ale regiunii se consumă preponderent peşte sau preponderent carne. În posturile nordice se găsesc foarte puține legume datorită durității iernii şi a duratei scurte a verii. Pentru că angajații companiei pot fi trimişi oricând de la un capăt al continentului la celălalt sunt obişnuiți cu schimbarea dietei – un an bucurându-se de spate de bizon sau de oase medulare în preriile din Saskatchewan, iar în următorul mâncând peşte alb şi vânat slab în regiunile sterpe ale râului Mackenzie sau variind felurile de mâncare cu acea substanță minunată deseori amintită de Franklin, Back şi Richardson ca singurul fel de mâncare – adică substanța extrasă din licheni – o specie de licheni sau de muşchi care creşte pe stâncile cele mai golaşe şi care este folosită ca mâncare numai în lipsa proviziilor.

În primii ani ai companiei, au fost aspru criticați pentru neîndeplinirea clauzei conținute de carta regală prin care trebuia să facă descoperiri cât mai multe cu putință; chiar s-a pretins că au încercat să împiedice exploratorii, care nu aveau legături cu compania, să avanseze în ținutul lor.

Totuşi sunt motive întemeiate cum că această critică a fost primită pe nedrept. O companie nouă, recent înfiinţată într-o ţară nouă, nu poate avea fondurile necesare sau fonduri pentru a susţine cauza costisitoare şi dificilă a descoperirilor. În ceea ce priveşte împiedicarea încercărilor altora, este îndoielnic că vreunul dintre angajaţii companiei a făcut-o vreodată; dar, chiar dacă ar fi fost aşa, asta nu înseamnă că pentru purtarea neautorizată şi ruşinoasă a unor angajaţi trebuie să se sancţioneze întreaga companie. În plus, descoperiri fuseseră făcute la începuturi de Herne, iar mai târziu de Dease şi Simpson; aşa că orice s-ar fi întâmplat la început, nu există nici o îndoială că acum compania nu întreprinde multe pentru această cauză. În acest moment se desfăşoară o expediţie pe jos, condusă de unul dintre cei mai talentaţi şi mai experimentaţi angajaţi, pentru a termina inspectarea coastei de nord a Americii neterminată de ultimii exploratori menţionaţi.

Comerţul făcut de companie constă în piele de orice fel, peşti uscaţi şi săraţi, pene, pene de gâscă, etc; aici este anexată o listă a principalelor articole comercializate. Cea mai valoroasă blană este cea a vulpii negre. Acest animal seamănă ca formă cu vulpea comună din Anglia, numai că este mai mare, de un negru lignit, cu excepţia unor fire albe pe spate şi a unui smoc alb imaculat în capătul cozii. Uneori o singură blană costă între douăzeci şi cinci şi treizeci de guinee pe pieţele britanice; dar din păcate sunt foarte rare. Vulpea argintie diferă de vulpea neagră în numărul de fire albe cu care este pătată; iar cu cât firele albe sunt mai numeroase cu atât mai puţin valoroasă este blana. Vulpea încrucişată este o unire între vulpea neagră sau argintie şi vulpea roşie. Blana vulpii roşii este mult inferioară celorlalte; însă este un bun articol de comerţ, deoarece

această specie e numeroasă. Vulpea albă are aceeaşi valoare ca vulpea roşie şi se întâlneşte cu precădere pe malurile Golfului Hudson. Varietatea cunoscută sub numele de vulpe albastră nu are multe exemplare şi nici nu este valoroasă. Este de un gri-albăstrui murdar şi deseori îşi face apariția la posturile companiei.

Castorul, în vremurile de demult dădea blana principală din țară; dar, din păcate pălăria de mătase i-a dat lovitura de grație şi probabil că steaua castorului a apus pentru totdeauna – pentru oameni; animalele se bucură că steaua lor norocoasă tocmai a răsărit. Cea mai profitabilă blană din țară este cea de jder. Aceasta seamănă oarecum cu cea a samurului rusesc şi în general menține un preț stabil. În plus aceste animale se găsesc într-un număr destul de mare în toate teritoriile companiei, în special pe râul Mackenzie, de unde multe exemplare sunt trimise în Anglia.

Toate speciile de mai sus şi alte câteva sunt prinse de nativi în capcane de lemn sau de fier în timp ce căprioarele, bizonii sunt împuşcați sau prinşi în feluri diferite, detalii despre care veți afla într-un alt capitol al acestei cărți.

Negoțul cu nativii se desfăşoară după standarde de evaluare numite în anumite părți „castori”. Acesta apare pentru a preîntâmpina necesitatea de circulare a banilor, care acolo este scăzută sau inexistentă cu excepția coloniei Râul Roşu. Astfel, atunci când un indian vine la un fort cu o legătură de blănuri, merge cu ea la camera de comerț cu indienii. Acolo negustătorul separă blănurile în diferite loturi şi, evaluând-o pe fiecare la un anumit standard, adaugă toată suma şi îi spune indianului (care până atunci s-a uitat lung la întregul

procedeu cu interes şi nelinişte) că are cincizeci sau şaizeci de „castori”; în acelaşi timp îi înmânează acestuia cincizeci sau şaizeci de bucăţele de lemn în loc de bani, astfel ca indianul să ştie cât de repede îi scad fondurile prin plătirea bunurilor pe care de fapt schimbă blănurile. Apoi indianul se uită în jur la baloţii de pânză, la coarnele de praf de puşcă, la arme, pături, cuţite etc. cu care magazinul e înţesat şi după o vreme se hotărăşte să cumpere o pătură mică. După ce i se dă, negustorul îi spune că aceasta costă şase castori; clientul îi dă înapoi şase bucăţi de lemn şi continuă să aleagă altceva. Astfel procedează până toţi banii de lemn sunt cheltuiţi şi apoi, după ce şi-a împachetat bunurile, pleacă să-i arate nevestei comorile luate, iar un alt indian îi ia locul.

Numărul de castori pe care un indian îi câştigă după o vânătoare de iarnă variază între cincizeci şi două sute în funcţie de activitate şi perseverenţă şi de zonele în care vânează. Cea mai mare sumă despre care am auzit vreodată a fost câştigată de un bărbat numit Piaquata-Kiscum, care a adus blănuri în valoare de două sute şaizeci de castori. Sărmanul om a fost curând după asta otrăvit de rude, care erau geloase pe calităţile acestuia de vânător şi-l invidiau pentru bunăvoinţa arătată de omul alb.

După ce primăvara se strâng toate blănurile la diferite avanposturi, sunt împachetate în baloţi bine dimensionaţi şi trimişi cu bărci sau canoe la cele trei depozite principale de pe coastă – şi anume la fortul Vancouver, la gura râului Columbia, pe malurile Pacificului, fortul York pe ţărmurile Golfului Hudson şi la fabrica Moose pe malurile Golfului James – de unde sunt transportate cu vapoarele companiei în Anglia. Vara întreaga ţară este în consecinţă în mişcare

datorită trecerii continue a detaşamentelor de bărci încărcate cu baloți de mărfuri şi blănuri; apele calme ale lacurilor şi râurilor freamătă de padele şi vâsle; şi ecourile lungi şi silențioase, care au dormitat în timpul îmbrățişării înghețate a iernii mohorâte, au fost trezite încă o dată de vocea veselă şi de cântecul melodios al luntraşilor îndrăzneți.

Această scurtă schiță a companiei Hudson Bay şi a teritoriilor ocupate de aceasta poate forma o idee suficient de corectă asupra slujbei şi înfățişării regiunii; de aceea voi vorbi mai departe despre indienii ce locuiesc în aceste zone sălbatice.

CAPITOLUL III

Băştinaşii nord-americani sunt împărțiți într-un număr mare de națiuni sau de triburi care nu diferă doar în aspectul exterior, ci şi în obiceiuri şi în moduri de viață, iar în unele cazuri nutresc unii pentru alții o ură înverşunată şi neînduplecată.

În acest capitol voi descrie particularitățile principale ale unor triburi, în special ale celor numite Cree.

Unele triburi sunt cunoscute sub următoarele nume – Cree, Seauteaux, indienii Stone, Sioux, Blackfeet, Chipewyan, indienii Slave, Crow, Flathead etc. Dintre acestea, triburile

Cree sunt cele mai liniştite şi mai inofensive; locuiesc în zona împădurită ce înconjoară Golful Hudson în corturi, nu luptă niciodată şi-şi petrec timpul punând capcane, vânând şi pescuind. Triburile Seauteaux se aseamănă cu acestea în multe privinţe şi locuiesc în regiunea îndepărtată din interior. Indienii Stone, Sioux, Blackfeet, Slave, Crows şi Flathead locuiesc în marile câmpii şi păduri din interiorul Americii, la estul şi la vestul Munţilor Stâncoşi, şi trăiesc mai ales din vânat. Regiunea lor abundă în bizoni, specii de căprioare, urşi etc. – pe care-i vânează, împuşcă, prind în capcane sau îi omoară în feluri diferite. Unele triburi au cai pe care-i folosesc la prinderea bizonilor. Aceasta este o vânătoare veche şi animată de care nativii sunt foarte mândri. Folosesc puşca o bună parte, dar preferă arcul şi săgeţile (la folosirea cărora sunt experţi) pentru vânătoare şi păstrează puşca pentru război, deoarece mulţi sunt implicaţi constant în lupte cu ceilalţi. Deoarece triburile Cree sunt cele cu care am avut cele mai multe relaţii, voi încerca să descriu vechii prieteni mai pe larg.

Înfăţişarea bărbaţilor din acest trib nu este rea. Deşi nu au ţinuta curajoasă şi îndrăzneaţă a triburilor sălbatice, totuşi figurile lor par pline de viaţă, feţele inteligente, iar ochii închişi la culoare au o strălucire stranie, care din cauza obiceiului constant de a privi împrejur când trec prin păduri, deseori stau pentru un moment nemişcaţi. Părul negru lignit atârnă, în general, în smocuri neîngrijite peste umeri, uneori decorate cu mărgele şi bucăţi de metal, iar uneori cu pene de potârniche; însă deseori poartă o pălărie sau o şapcă de orice fel, în afară de iarnă când fac imitaţii stângace de bonete din blană – preferând ca, dacă vremea este plăcută, să umble cu capul gol, iar dacă vremea este rea, să folosească glugile largi ale mantalelor. Sunt bărbaţi

slabi, rezistenți, nu prea musculoşi, dar apți să facă față oboselii covârşitoare. Înălțimea medie este de un metru şi şaizeci şi cinci de centimetri şi rareori se întâlnesc indivizi care depăşesc această înălțime sau oameni desfigurați. Pasul uni indian Cree este mai mare decât al unui european, fapt ce se datorează probabil obişnuinței lor de trece prin mlaştini şi păduri unde sunt necesari astfel de paşi mari. Această particularitate devine vizibilă când un indian vine la fort şi păşeşte împreună cu neguțătorul pe pământul dur din interior. Pasul scurt, agitat, vioi al negustorului contrastează ciudat cu cel mare, apăsat, ca de struț al sălbaticului, care, deşi potrivit în pădure, este destul de straniu şi dizgrațios pe un drum bun.

Îmbrăcămintea de vară a indienilor este furnizată aproape în totalitate de compania Hudson Bay; constă îndeobşte dintr-o pânză albastră sau gri, sau altfel spus o manta ce ajunge sub genunchi, croită mult prea larg pentru acea siluetă şi prinsă în jurul taliei cu o curea din camgarn stacojiu sau roşu-aprins. O bluză de bumbac foarte aspru cu dungi albastre constituie lenjeria de corp, făcând ca pantalonii să fie inutili; în locul acestora au jambiere din diferite feluri de postav care acoperă piciorul de la câțiva centimetri deasupra genunchiului până la gleznă. Aceste jambiere sunt uneori decorate cu bun gust cu mărgele, în special cele ale femeilor, şi sunt prevăzute cu aripi pe ambele părți care le dau un aspect drăguț şi inedit.

Însă acest costum este puțin diferit iarna. Mantaua este înlocuită cu una din piele afumată de căprioară roşie care se aseamănă foarte mult cu pielea de antilopă. Aceasta este căptuşită cu flanel sau cu orice alt material gros şi mărginită cu blană de diferite feluri (mai mult de ornament

decât pentru căldură). Folosesc mănuşi fără degete cu un singur loc pentru degetul mare; au mocasini din acelaşi material moale. Mocasinii sunt foarte practici, potrivindu-se pe picior ca o mănuşă şi sunt frumos decoraţi cu pene de gâscă vopsite şi cu fire de mătase de diverse culori; muncă cu care femeile sunt foarte familiarizate. Cum pielea mocasinilor este subţire, poartă pe dedesubt şosete de lână sau de flanel – una, două sau chiar patru perechi, în funcţie de frigul de afară; iar cu cât numărul perechilor creşte cu atât mocasinii îşi pierd aspectul elegant.

Mulţi oameni de acasă m-au întrebat cum astfel de lucruri subţiri pot îndepărta umezeala zăpezii. Cititorul trebuie să ţină seama că aproape şapte luni zăpada nu este umedă nici cinci minute atât de permanent este îngheţul. Primăvara când se topeşte zăpada europenii adoptă pantofii englezeşti, iar pe indieni nu-i deranjează umezeala. Indiencele nu sunt atât de arătoase ca bărbaţii. Ele au un mers stângaci, greoi şi o privire deprimată – apărută probabil din tratamentul aspru aplicat de soţii lor; deoarece indienii nord-americani, ca orice alţi sălbatici, fac sclave din soţiile lor, obligându-le să facă toate muncile grele şi murdare, în timp ce ei îşi păstrează plăcerea vânatului. Trăsăturile sunt uneori fine, dar nu am văzut niciodată o femeie cu adevărat frumoasă la indienii Cree. Culoarea lor, ca şi cea a bărbaţilor, este un maro spălăcit, care, împreună cu murdăria, le face oricum altfel numai atractive nu. Totuşi sunt liniştite, cu un temperament plăcut, fiinţe inofensive lipsite de obiceiuri artificiale cum ar fi cel al corsetului. Îmbrăcămintea lor constă dintr-o rochie fără mâneci, cu o fustă foarte strâmtă din postav aspru albastru sau verde, care trece puţin peste genunchi, iar picioarele sunt acoperite cu jambiere decorate frumos. Însă întregul lor costum, ca şi cel al bărbaţilor, este

ascuns vederii de o manta groasă, cu care indienii se îmbracă deseori. Femeile transformă un capăt al acesteia într-un acoperământ pentru cap; însă atunci când vor să iasă în avantaj îşi pun pe cap o şapcă. Este o bucată pătrată de postav albastru, decorată excesiv cu mărgele de diferite culori şi cusută doar în vârf. Părul este purtat lung fără cea mai mică tendinţă de a fi ondulat, iar uneori e prins în cozi sau cosiţe la spate; dar în această privinţă ca şi în celelalte sunt foarte neglijente cu aspectul propriu.

Aceşti copii primitivi ai pădurii locuiesc în corturi din piele de căprioară sau din scoarţă de copac, iar unde acestea nu prea se găsesc, din crengi de copaci. Au o formă conică şi sunt construite astfel încât indianul şi familia sa (probabil două neveste şi trei sau patru copii) să ajungă cu canoea, într-un loc destul de neted, adăpostit de vântul de nord şi aşezat convenabil pe malurile unui râu mic, unde peştii sunt din belşug, iar crengile de pin (sau desişurile) pentru podeaua cortului se găsesc din abundenţă. Aici el duce barca la mal şi cară bunurile şi lucrurile pe mal. Primul lucru pe care îl face e să taie câteva prăjini lungi şi să lege trei dintre acestea la vârf, despărţindu-le în formă de tripod. Apoi fixează celelalte prăjini în jurul acestora la o distanţă de aproximativ douăzeci de centimetri una de cealaltă îi aşa formează un cerc cu un diametru de aproximativ cinci sau şase metri. Peste prăjini (dacă este un vânător bun şi are suficiente piei de căprioară) pune cortul din piele lăsând o deschizătură în vârf pentru a ieşi fumul. Când cortul este din coajă de mesteacăn sunt suluri separate pe care le împrăştie peste prăjini până când le acoperă pe toate. O deschizătură mică este lăsată spre râu sau lac, care serveşte de uşă; iar aceasta este acoperită cu o pătură veche sau o bucată de piele de căprioară, iar în unele cazuri cu o piele

de bivol sau blană de bizon. Podeaua este acoperită cu un strat de crengi de pin, care servesc de covor şi de saltea, iar în centru este aprins focul de lemne, care, atunci când luminează puternic, dă o căldură şi un confort locuinţei de care un european se poate lipsi. Aici indianul petrece câteva zile sau săptămâni după vânatul din împrejurimi; apoi se mută în alt loc, cărând acoperământul cortului, dar lăsând prăjinile în picioare, deoarece ar fi greu de dus în mica lui canoe şi ar putea găsi mii în fiecare loc unde vrea să stea.

Canoea indiană este o mică ambarcaţiune foarte uşoară şi graţioasă, bine adaptată călătoriilor printr-o regiune sălbatică, unde râurile sunt blocate de cascade lungi şi rapide şi de vaduri. Este atât de uşoară că un singur om poate să o care pe umeri când o cascadă îi împiedică drumul; şi cum se scufundă doar două palme, sunt rare locurile care sunt prea puţin adânci ca ea să nu mai plutească. Coaja de mesteacăn din care este făcută este groasă de un centimetru, iar interiorul este căptuşit cu coji foarte subţiri de lemn, peste care sunt puse un număr de bucăţi de lemne uşoare care să dea bărcii soliditate şi impermeabilitate. În această barcă firavă, care de obicei măsoară patru sau cinci metri în lungime şi la mijloc este lată de un metru, o întreagă familie de indieni de opt sau zece suflete va călători sute de mile peste râuri şi lacuri nenumărate, acum plutind rapid printr-o cataractă înspumată pentru ca imediat să alunece pe suprafaţa unui lac liniştit sau trecând pe uscat când cataracta este prea periculoasă; iar, în timp ce cei mai în vârstă din familie ajută la purtarea canoei, cei tineri aleargă încolo şi-ncoace adunând fructe sălbatice, iar javrele flocoase (una sau două pentru fiecare familie) caută mâncare sau se tolănesc la

soare la piciorul leagănului bebeluşului, în timp ce copilul se holbează la toate acestea cu o indiferență senină.

Nu mai puțin elegantă şi mai utilă decât canoea, este racheta, fără de care indianul nu s-ar descurca iarna. Nu este, aşa cum presupun unii, folosită ca un fel de patină, cu care să alunece peste zăpadă, ci ca un mijloc de a preveni, prin mărime şi lățime, ca purtătorul să se scufunde în zăpadă, care este atât de adâncă încât fără ajutorul rachetei nimeni nu ar putea merge un sfert de milă prin păduri iarna fără să fie extrem de obosit. Este formată din două bucăți de lemn uşor legate la ambele capete şi despărțite la mijloc; astfel se formează un fel de oval lung al cărui interior este umplut cu o plasă din fire de piele de căprioară. Rama este întărită prin punerea de-a curmezişul a unor bare de lemn şi este legată de picior cu un fir subțire ce trece peste deget. În ciuda mărimii mari, datorită uşurimii materialului din care sunt făcute, rachetele nu sunt deloc grele; iar, după puțin antrenament, călătorul uită că le poartă dacă vremea este bună pentru o astfel de plimbare. Vremea geroasă este cea mai bună pentru mersul cu rachete, deoarece zăpada este fină şi asemănătoare cu praful. Dacă vremea e caldă, zăpada umedă face ca racheta să fie greoaie, iar firele încep să deranjeze picioarele. Cu aceste încălțări un indian străbate între douăzeci şi treizeci de mile pe zi, iar deseori merge de la treizeci până la patruzeci când e foarte grăbit.

Mâncarea indienilor variază în funcție de circumstanțe. Uneori abundă în carne de căprioară, potârniche şi castori graşi; în timp ce alteori sunt obligați să trăiască numai cu peşte şi destul de des cu substanțe extrase din licheni. Totuşi această substanță nu face altceva decât să întârzie moartea prin inaniție; şi, doar dacă nu găsesc ceva mai

hrănitor nu o pot preveni. Când este înfometat, indianul nu va ezita să-şi domolească foamea apelând la canibalism; iar acolo erau câteva doamne bătrâne, cu care chiar eu am făcut cunoştinţă, despre care se spunea că la diferite intervale de timp au mâncat câţiva din propriii copii. Se zicea că unele şi-au mâncat şi soţii.

Următoarea istorioară povestită de un prieten, care a petrecut mulţi ani printre indienii nord-americani, descrie unul din cele mai grave cazuri de canibalism.

Era în primăvara când prietenul meu dl C. stătea la Indian Hall, unul din cele mai îndepărtate posturi din Athabasca, discutând cu un grup de indieni Chipewyan care tocmai veniseră cu blănuri de la locurile de vânat. Flăcările mari care sclipeau şi străluceau jucăuşe spre coş aruncau o lumină lucitoare în cameră şi luminau feţele oacheşe ale chipewyanilor aşa cum stăteau gravi pe podea fumând în linişte. O umbră întunecată se aşternu pe fiecare chip de parcă gânduri neplăcute le treceau prin minte; şi aşa era. O faptă foarte revoltătoare fusese săvârşită de un indian din tribul Cree, iar ei se pregăteau să o relateze lui C.

După o tăcere scurtă, un indian bătrân a îndepărtat pipa şi, uitându-se la ceilalţi ca şi cum ar fi cerut consimţământul lor ca să devină purtătorul de cuvânt, a povestit detaliile întâmplării pe care v-o spun eu acum.

Spre mijlocul iernii, Wisagun, un indian Cree, şi-a mutat tabăra în altă parte deoarece vânatul era puţin în locul unde stătuse. Familia sa era alcătuită din soţie, un fiu de opt sau

nouă ani şi alţi doi sau trei copii, pe lângă alte câteva rude; cu totul, zece suflete inclusiv el. În câteva zile au ajuns la noul loc de campare după ce pe drum au suferit mult de foame. Erau frânţi de oboseală, dar sperau că suferinţele lor se vor sfârşi, deoarece auziseră că în împrejurimi se găsesc bivoli.

Aici au rămas câteva zile fără să găsească vânat şi au fost nevoiţi să-şi mănânce mocasinii şi hainele de piele care au devenit comestibile după ce în prealabil au fost pârlite. Însă curând s-a terminat şi această resursă groaznică şi fuseseră reduşi la cea mai teribilă înfometare când o turmă de bivoli a fost zărită departe în prerie de pe vârful unde campaseră. Deodată toţi erau în alertă. Puştile au fost încărcate, rachetele puse în picioare şi în zece minute bărbaţii din grupul înfometat au plecat după turmă lăsându-i în cort pe soţia lui Wisagun şi copiii acestuia şi o altă fată. Dar nu a durat mult până când grupul hămesit a început să obosească. Unii mai slabi au rămas în urmă; după ce Wisagun şi fiul său Natappe au renunţat la urmărire, s-au întors în tabără. Curând au ajuns înapoi, iar Wisagun, uitându-se prin deschizăturile cortului să vadă ce fac femeile, şi-a văzut soţia ocupată cu tranşarea unuia dintre copii, pregătindu-se să-l gătească. Într-un acces de furie, indianul s-a năpustit înăuntru şi a înjunghiat-o pe ea şi pe cealaltă femeie; apoi, temându-se de mânia celorlalţi indieni, a fugit în pădure. Se poate imagina care au fost sentimentele celorlalţi când s-au întors şi şi-au găsit rudele ucise. Însă erau atât de epuizaţi din cauza suferinţelor anterioare că nu au putut face altceva decât să se uite cu disperare la cadavrele mutilate. În timpul nopţii, Wisagun şi Natappe s-au întors pe furiş la cort şi sub protecţia întunericului au omorât întregul grup adormit. Curând

după aceea cei doi indieni au fost găsiți de alt grup de sălbatici într-o stare bună; deşi, din cauza rarității vânatului, ceilalți erau înfometați. Primul a motivat că au găsit o căprioară nu de mult, dar că familia i-a murit de foame înainte ca aceasta să se întâmple.

Era chiar grupul care se întâlnise cu cei doi indieni hoinărind prin pădure care acum stătea în jurul focului povestindu-i domnului C. întâmplarea.

Pe când povesteau, uşa holului s-a deschis încet şi Wisagun, sfrijit şi cadaveric, adevărată întruchipare a foamei, s-a strecurat în cameră împreună cu Natappe şi s-au aşezat într-un colț lângă foc. Curând domnul C a aflat adevărul despre întâmplare chiar din gura lui; dar indianul şi-a scuzat fapta odioasă spunând că cele mai multe rude ale sale au murit înainte să le mănânce.

După câteva zile grupul de indieni a plecat spre satul lor din pădure; şi curând au plecat şi Wisagun şi Natappe pentru a se reuni cu tribul lor. Însă vestea despre faptele lor le-o luase înainte, aşa că au fost primiți cu răceală; dar imediat după ce Wisagun şi-a ridicat cortul, ceilalți, într-un acord, s-au mutat în alt loc de parcă le era imposibil să trăiască fericiți la umbra aceloraşi copaci. Asta l-a exasperat pe Wisagun atât de mult, încât şi-a strâns cortul şi bunurile, şi-a lansat canoea şi apoi, înainte să plece, a mers în sat şi le-a zis că era adevărat că-şi omorâse toate rudele şi că era un vrăjitor care avea puterea şi înclinația să-i condamne la moarte. Apoi a păşit cu paşi rapizi pe malul râului şi îmbarcându-se cu fiul său au pornit pe râu. Nefericitul om s-a purtat nechibzuit în mânia sa. Nu este nimic mai

periculos decât să amenințI un sălbatic cu moartea, deoarece cu siguranță nu va ezita să-l omoare pe cel care o face pentru a împiedica realizarea scopului. Aşa că imediat ce Wisagun şi fiul său au plecat, doi bărbați şi-au luat armele cu indiferență şi, îmbarcându-se într-o canoe, au pornit în urmărirea lor. Când au ajuns într-un loc izolat, unul dintre ei a ridicat arma şi a tras în Wisagun care a căzut peste canoe şi s-a scufundat ca să nu se mai ridice niciodată. Într-o clipă, Natappe a înşfăcat puşca tatălui său, a sărit pe uscat şi a urcat pe mal; un foc a fost tras şi i-a nimerit brațul, dar în următorul moment era în spatele unui copac. De aici i-a strigat pe indienii care îşi reîncărcau armele, să nu-l omoare că le va spune totul. După un moment de gândire, ei s-au învoit să-l ierte; l-au luat în barcă cu ei, iar după aceea a fost dus la fort unde a rămas mulți ani în slujba companiei.

Actele de canibalism nu sunt nefireşti printre triburile de indieni; însă ei nu apelează la ea ca o alegere, ci doar forțați de foame.

Toate triburile de indieni sunt amatoare de băuturi alcoolice; iar, în primii ani, când distribuția de rom şi de whisky către nativi a fost găsită necesară pentru a concura cu alte companii, utilizarea „apei de foc” a fost dusă la o extremă înspăimântătoare. Dar, de când Sir George Simpson era guvernator, s-a renunțat aproape total la distribuția de băuturi alcoolice, iar aceasta s-a dovedit o măsură extrem de benefică pentru bieții indieni.

Şi tutunul este consumat în cantități mari; într-adevăr pipa este rareori lăsată deoparte de indian. Dacă nu vânează, nu

doarme sau nu mănâncă, este sigur că fumează. Folosesc un anumit tip de arbust pe care-l amestecă cu tutun, pe de o parte pentru a dura mai mult, pe de alta pentru că pot fuma mult timp fără consecințe.

Indianul este în general foarte leneş, dar poate îndura oboseala şi multe lipsuri când este nevoit. Poate rezista mai mult fără mâncare decât un european şi datorită posturilor dese pe care trebuie să le țină devine obişnuit să mănânce la o masă mai mult, ceea ce l-ar omorî pe un alb. Copiii indieni demonstrează această putere într-un grad extraordinar arătând uneori slabi şi sărmani pentru ca după o oră sau două să meargă clătinându-se cu stomăcelele umflate, aproape de a exploda.

Când un indian vrea o nevastă, merge la tatăl frumoasei şi îi cere acestuia acordul. Acordul fiind obținut, o anunță pe tânără de circumstanțe şi se întoarce la wigwam unde mireasa îl însoțeşte fără vreo ceremonie. În general indienii se mulțumesc cu o singură nevastă, dar nu este nici ciudat, nici nepotrivit să aibă două sau chiar trei. Cea mai dificilă este abilitatea lui de a le întreține. Astfel, un vânător slab poate întreține o singură soție, în timp ce un vânător bun poate avea trei sau patru.

Dacă un bătrân sau bătrână din trib devine infirm, respectiv infirmă, şi nu poate însoți tribul în călătorie, el sau ea, după cum este cazul, este lăsat (lăsată) în urmă într-un cort mic făcut din răchită, în care sunt aranjate un foc mic, provizii şi un vas cu apă. Aici nefericitul ghinionist rămâne singur până când combustibilul şi proviziile se termină, iar apoi moare. Dacă se nimereşte ca tribul să fie campat când un

indian moare, decedatul este uneori îngropat, iar alteori este ridicat câțiva metri deasupra pământului într-un sicriu de lemn. Nu mai îngroapă puşti, cuțite sau alte arme cu decedatul aşa cum făceau odată, probabil datorită contactului cu albii.

Ființa supremă printre indieni este numită Manitow; dar cu greu se poate zice că este venerată de ei, iar puținele idei despre atribuțiile sale sunt imperfecte şi eronate. Mai mult decât atât, nu exista ritualuri religioase, doar dacă nu se ia în considerare şarada fără sens din cortul vraciului. În ultimii ani însă, misionari ai bisericilor anglicane şi metodiste s-au străduit să aducă printre ei religia creştină; şi există motive temeinice să se creadă că lumina cuvântului lui Dumnezeu începe să strălucească asupra lor cu o influență benefică.

Nu există nici un fel de muzică în sufletul unui Cree, iar singura dată când încearcă să cânte este atunci când pariază, lucru de care sunt foarte pasionați, când cântă un cântec monoton acompaniați de un zăngănit zgomotos într-un ibric de tinichea. Celebrul dans al războiului nu mai există printre triburi. Au renunțat cu înțelepciune atât la război, cât şi la acompaniamentele lui. Totuşi, ele sunt încă în vogă printre locuitorii sălbatici din prerii cu toate accesoriile îngrozitoare ale uciderii, scalpării, pârjolirii şi torturării care s-au văzut în războiul american în urmă cu o sută de ani.

Metodele prin care un indian reuşeşte să prindă animalele în laț sau în capcane sunt numeroase. O idee bună despre

acestea se poate face dacă urmăm un indian în vânătorile lui.

Imaginează-te, bunule cititor, stând la poarta unui fort din Golful Hudson, urmărind un sălbatic aranjându-şi rachetele pregătindu-se să intre în pădurea întunecată.

Noaptea este foarte întunecoasă, deoarece luna este ascunsă de nori groşi, deşi rar iese suficient cât să lumineze cărarea noastră spre wigwamul lui Stemaw şi să arunce umbrele copacilor învecinaţi pe zăpada pală, care scârţâie datorită frigului aspru sub picioarele noastre în timp ce înaintăm. Nici o rafală de vânt nu străpunge nemişcarea nopţii şi nici nu scutură bulgării de zăpadă de pe crengile pinilor şi ale răchitelor din vecinătate; şi nimic nu se aude în afară de trosnetul copacilor pe când gerul sever acţionează asupra crengilor. Cortul la care ajungem destul de repede este ridicat la baza unui copac imens, care se află într-o vâlcea mică unde pinii şi răchitele sunt suficient de dese ca să permită adăpostirea de vântul din nord. Chiar în faţă, o cărare îngustă duce la râu, din care se poate vedea o zonă largă prin deschizătură, arătând umbrele lungi şi fantastice ale blocurilor şi mormanelor de gheaţă aruncate pe zăpada albă de razele licărinde ale lunii. Un abis imens, înţesat cu copaci căzuţi şi mormane de zăpadă, se deschide în stânga cortului, iar scânteile roşiatice ale focului care ies printr-o gaură din vârf aruncă acest abis şi pădurea înconjurătoare într-un întuneric şi mai adânc. Efectul acestui peisaj iernatic asupra minţii este extrem de melancolic – făcând-o să zboare peste câmpiile pustii şi îngheţate şi să viziteze din nou şemineul cald şi feţele vesele din îndepărtata casă; şi totuşi există o atracţie romantică ciudată faţă de pădurile sălbatice, amestecată cu acest sentiment care treptat

readuce mintea înapoi şi ne face nerăbdători să începem plimbarea cu indianul. Deodată pătura din piele de căprioară care acoperă deschizătura wigwamului este ridicată şi un val de lumină caldă se revarsă afară, luminând vârfurile de un verde închis ale copacilor de pe cealaltă parte şi amestecându-se straniu cu lumina palidă a lunii, iar Stemaw stă în picioare în faţa casei singuratice, holbându-se câteva momente la cer pentru a aprecia vremea, deoarece intenţionează să facă o plimbare lungă înainte de a-şi pune capul pe manta pentru noapte. Este îmbrăcat cu costumul obişnuit al indienilor Cree; o haină largă de piele, legată la mijloc cu o curea stacojie, îi protejează corpul de frig. O căciulă mică din piele de şobolan îi acoperă capul, iar picioarele sunt învelite în obişnuitele jambiere din postav albastru. Mocasini mari, cu două, trei perechi de ciorapi din lână, îi acoperă picioarele, iar o pereche de mănuşi fără degete, din piele de căprioară, întregesc costumul. După ce a stat câteva momente contemplând cerul, indianul începe să se pregătească de plecare. Mai întâi îşi pune un topor mic la curea, care serveşte drept contragreutate pentru un cuţit mare de vânătoare, şi o pungă cu cartuşe care atârnă pe partea cealaltă. Apoi îşi bagă picioarele printre firele rachetelor şi aruncă sfoara unei sănii de mână peste umăr. Sania de mână este o bucată subţire de lemn lungă de doi metri şi lată de o jumătate de metru şi ridicată la un capăt. Este foarte uşoară, iar indienii o folosesc mereu când trec pe la capcane pentru a trage vânatul pe care l-ar putea prinde. Apoi, după ce şi-a prins sania de spate, se apleacă pentru a lua puşca de la soţia sa credincioasă, care a urmărit aceste operaţiuni printr-o gaură a cortului; şi, aruncând-o pe umăr, porneşte cu paşi mari, fără să articuleze vreun cuvânt, peste spaţiul luminat de lună din faţa cortului şi luând-o pe o cărare îngustă şi mică, ducând în vâlcea, şi

dispare prin umbrele întunecate ale pădurii. Curând ajunge la capătul cărării (care a fost făcută cu scopul de a aduce copaci uscați pentru foc) şi, păşind cu pasul lung prin zăpada adâncă, regulat, ferm ca un om obişnuit cu mersul cu rachetele, o coteşte rapid printre trunchiurile groase ale copacilor dimprejur şi îndepărtează crengile mai mici ale tufişurilor.

Pădurea e acum aproape în totalitate întunecată, deoarece frunzişul de deasupra capului a devenit atât de des încât luna trece prin el numai prin câteva locuri, făcând ca spațiile prin care merg să strălucească cu o lumină fosforescentă ciudată care face mormanele înconjurătoare şi mai întunecate datorită contrastului. O urmă vagă a unei cărări mai vechi făcute de rachete, care la început era vizibilă, acum a dispărut; dar Stemaw continuă să meargă cu paşi rapizi, fără zgomot, atât de sigur de drumul său de parcă ar avea o cărare largă, bătătorită în fața sa. În acest mod merge vreo două mile, uneori oprindu-se pentru a verifica îndeaproape urmele proaspete făcute de animalele sălbatice, iar alteori pentru a arunca o privire la cer prin deschizăturile din bolta frunzoasă de deasupra, când un zgomot slab printre tufişurile din față îl face să se oprească. Ascultă cu atenție şi un sunet vag, ca un zăngănit de lanț, se aude dintr-un cotlon al unei vâlcele întunecoase din față. Un alt răgaz, şi zgomotul se aude din nou mai clar; un zâmbet slab de satisfacție trece peste fața închisă a lui Stemaw, deoarece una dintre capcanele lui fusese pusă în acel loc şi el ştie că ceva s-a prins în ea. Coborând panta în viteză, intră în tufişurile de unde se aude sunetul şi se opreşte la câteva zeci de metri de capcană pentru a cerceta prin întuneric. Un nor trece peste lună şi o rază vagă arată o frumoasă vulpe neagră prinsă în capcană. O lovitură uşoară

peste bot dată cu toporul de Stemaw omoară bietul animal; în mai puțin de zece minute este legat de sanie, capcana repusă şi reacoperită cu zăpadă astfel încât este greu de zis că ceva se află acolo; iar indianul îşi continuă drumul.

Capcana de fier folosită de indieni se aseamănă cu cea de şobolani folosită în Anglia, doar că e mai mare, este lipsită de dinți şi are două arcuri în loc de unul. Un lanț este fixat de un arc cu scopul de a pune o greutate pe capcană astfel ca animalul prins să nu o poată trage departe de locul unde a fost pusă. Urma din zăpadă îl ajută pe vânător să-şi regăsească capcana. Este pusă în aşa fel încât atunci când cleştii sunt despărțiți sunt la acelaşi nivel cu zăpada. Lanțul şi greutatea sunt ascunse şi un strat subțire de zăpadă este împrăştiat peste capcană. Momeala (care de obicei este constituită din bucăți înghețate de potârniche, iepure sau peşte) este presărată împrejur în toate direcțiile; şi cu excepția acesteia nimic nu scoate locul în evidență. Vulpi, castori, lupi, lincşi şi alte animale sunt prinse astfel, uneori de un picior din față, alteori de unul din spate, iar alteori chiar de două o dată, rareori de bot. Dintre toate aceste moduri, indienii preferă prinsul de două picioare deoarece nu există nici cea mai mică posibilitate ca animalul să scape. Când vulpile se prind doar de un picior, deseori îl mănâncă aproape de capcană şi scapă fugind pe celelalte trei. Deseori am văzut asta întâmplându-se; iar o dată am văzut o vulpe prinsă care în mod evident scăpase astfel, deoarece nu mai avea un picior, iar ciotul s-a vindecat şi s-a acoperit cu blană. Dacă sunt prinse de bot, cu siguranță vor scăpa, doar dacă nu sunt luate din capcană imediat ce au fost prinse deoarece botul lor este atât de ascuțit că îl pot scoate dintre arcuri cu uşurință.

După ce am descris modul de utilizare al acestei maşinării, ne vom reîntoarce la Stemaw, pe care l-am părăsit în drumul spre următoarea capcană. El înaintează mişcându-se rapid prin zăpadă milă după milă de parcă nu simte oboseala, abătându-se de la drum doar pentru a verifica o capcană şi mormăind scurt când nu e nimic în ea sau omorând animalul prins şi legându-l de sanie. Însă, spre miezul nopții, începe să meargă mai precaut, examinează capsa puştii şi îşi mişcă toporul la brâu de parcă se aşteaptă să întâlnească deodată nişte duşmani. De fapt, în apropiere de locul unde stă acum sunt două capcane pe care le-a pus dimineață aproape una de cealaltă cu scopul de a prinde unul din formidabilii lupi de coastă. Aceste animale sunt atât de inteligente că vor scormoni în jurul capcanei şi, după ce mănâncă momeala, pleacă. Astfel că indienii încearcă orice metodă posibilă să-i prindă, iar, printre altele, pun două capcane una lângă alta; aşa că, în timp ce scormoneşte lângă una, îşi poate prinde piciorul în cealaltă. În acest mod sunt aşezate şi capcanele lui Stemaw; iar acum se îndreaptă precaut spre ele ținând arma în scobitura mâinii stângi. Înaintează încet, cercetând tufişurile, dar nu se vede nimic; deodată o creangă trosneşte sub racheta sa şi un lup mare sare din zăpadă spre el cu un mârâit sălbatic. O singură privire îi arată indianului că ambele capcane au prins labele lupului şi că lanțurile îl împiedică să înainteze. Prin urmare, sprijinindu-şi arma de un copac, îşi scoate toporul de la curea şi trece la omo-rârea animalului. Totuşi, sarcina este destul de dificilă. Fiara feroce, care este mai mare decât un câine, îşi în-cordează toți muşchii să rupă lanțurile; în timp ce ochii îi scânteiază în lumina vagă, iar spuma curge din gura roşie ca sângele. Acum se retrage pe măsură ce india-nul avansează, rânjind groaznic spre el; şi deodată, deoarece lanțurile îi opresc retragerea, se repede cu un urlet înspăimântător la Stemaw,

care îl înjunghie uşor cu toporul pe când sare înapoi la timp să se ferească de animalul furios, care prinde în colți îndoitura jambierei şi o smulge de pe piciorul acestuia. Din nou Stemaw înaintează şi lupul se retrage şi sare la el, dar fără succes. În final, pe când lupul aruncă o privire într-o parte – aparent pentru a vedea dacă există vreo scăpare – rapid ca un fulger toporul străluceşte în aer şi coboară cu o violență uimitoare spre capul lupului; o altă lovitură urmează şi peste cinci minute animalul este legat de sanie.

Dar acest lucru s-a dovedit a fi mai obositor decât se aşteptase Stemaw, aşa că se hotărăşte să campeze şi să se odihnească puțin. Alegând un pin mare ale cărui crengi răspândite acoperă un spațiu de pământ suficient de mare fără tufişuri, începe să sape în zăpadă cu racheta. În linişte, dar preocupat munceşte un sfert de oră; şi apoi, după ce a curățat un loc de aproximativ doi metri în diametru şi unul adâncime, taie câteva crengi mici, pe care le întinde pe fundul locului de tabără până când toată zăpada este acoperită. După aceea, doboară doi sau trei copaci mai apropiați îi taie în lungimi de circa doi metri şi îi stivuieşte la rădăcina copacului. Imediat dă foc stivei, iar flacăra arămie izbucneşte în sus, trosnind printre crengile de deasupra capului şi răspândind mii de scântei lucitoare în aer. Cineva care nu a văzut vreodată asta nu poate avea nici cea mai mică idee despre schimbările care au loc în înfățişarea pădurii noaptea, când un foc mare este aprins. Înainte totul era rece, tăcut, glacial, întunecat şi pustiu, iar zăpada albă părea stranie în întuneric. Acum, o licărire roşie strălucitoare se revarsă pe trunchiurile groase ale copacilor şi trece prin crengile de deasupra capului, dând o nuanță rubinie celor apropiate de foc care chiar îl încălzesc pe cel ce se uită. Zăpada albă devine de un roz frumos, în timp ce

trunchiurile copacilor, strălucitoare şi vizibile în apropiere, devin din ce în ce mai întunecate până când se pierd în fundalul negru. Întunericul însă nu se poate vedea din tabără, deoarece când un indian stă întins va fi înconjurat de pereții de zăpadă care scânteiază în lumina focului de parcă ar fi presărați cu diamante. Nu se topesc, cum se poate crede. Gerul e mult prea aspru şi nimic nu se topeşte cu excepția zăpezii din apropierea focului. Stemaw şi-a terminat aranjamentele. O bucată mică de carne uscată de căprioară se încălzeşte în fața focului; iar în timp ce aceasta se prepară, îşi întinde pătura verde pe pământ şi începe să umple o pipă de piatră cu suport de lemn cu tutun amestecat cu un fel de iarbă, pregătit de el însuşi. Fumul alb al tutunului începe curând să se amestece cu rotocoalele groase ale focului, care se ondulează printre crengi spre cer, acum învăluindu-l în şuvoaiele lui pentru ca apoi să-i facă fața brunetă şi ochii negri precum cărbunii să lucească în lumina caldă. Nimeni nu savurează mai mult pipa ca un indian; iar fața liniştită a lui Stemaw, acoperită de fumul de tutun în timp ce stă culcat sub crengile împrăştiate ale pinului şi permite fumului să iasă uşor pe gură şi pe nas, cu siguranță dă o idee clară despre o plăcere sălbatică.

Îl lăsăm aici să se consoleze cu pipa pregătindu-se să-şi odihnească oasele ostenite peste noapte, iar noi vom schimba ora şi vom conduce cititorul într-o altă scenă.

Acum este ziuă. Marginea superioară a soarelui tocmai a răsărit roşie şi glacială la est şi miriade de particule înghețate scânteiază pe fiecare copac şi tufiş în razele lui roşiatice; iar vârfurile albe ale grămezilor de zăpadă, care punctează suprafața lacului la care am ajuns sunt colorate în aceleaşi nuanțe trandafirii. Lacul are o lățime

considerabilă, iar pădurea de pe celălalt mal abia dacă se vede. Un înveliş neatins de zăpadă de un alb curat îl acoperă în întregime, iar încolo şi-ncoace mici insulițe acoperite cu plante perene luxuriante atrag ochiul spărgând monotonia peisajului. La extremitatea stângă a lacului, unde tufişuri şi plante pline de rogoz se ridică deasupra zăpezii, se văd câteva mormane mici de pământ, în vecinătatea cărora copacii şi tufişurile sunt tăiate şi decojite în multe locuri, în timp ce unii copaci sunt aproape doborâți la pământ. Aici este o colonie de castori. În lunile calde de vară şi de toamnă, acest punct este un loc plin de viață, deoarece castorii sunt angajați în roaderea copacilor şi a tufişurilor cu scopul de a-şi repara digurile şi de a-şi aproviziona depozitele cu hrană. Coaja de salcie este hrana principală, iar toate tufişurile din împrejurimi sunt mai mult sau mai puțin roase de aceste animale perseverente. Totuşi, digurile lor (care sunt făcute în scopul de a-şi asigura apă suficientă) sunt construite din copaci mari; se vor găsi şi buturugi, dacă vrei să le cauți, groase cât piciorul unui om, pe care castorii le-au ros în totalitate şi le-au tras cu puteri unite mulți metri de unde au crescut.

Însă acum nu se vede nici o urmă de viață animală, deoarece castorul stă ascuns toată iarna; totuşi risc să afirm că sunt mulți adormiți în zăpada din fața noastră. Cititorule, nu te-am îndepărtat atât de mult de locuințele oamenilor doar cu scopul de a-ți arăta exteriorul unei case a castorului. Ai răbdare şi curând vei afla mai multe. Vezi pata aceea mică, neagră care se mişcă pe suprafața albă a lacului la orizont? Arată ca o cioară, dar mişcarea dinainte este mult prea regulată şi constantă pentru asta. Pe când se apropie, ia forma unui om şi în final figura lui Stemaw, trăgând sania goală în spatele său (deoarece a lăsat lupul şi

vulpile în tabăra de aseară pentru a le lua la întoarcere), se conturează clar prin aburul vag al dimineţii reci de iarnă. Ajunge la adăposturile castorilor şi, vă garantez, curând va face pagube printre locuitori.

Primul lucru pe care-l face este să taie câteva beţe, pe care le ascute la capete. Pe acestea le pune în pământ între vizuină şi mal după ce a îndepărtat o bucată bună de gheaţă din jurul acesteia. Motivul este de a împiedica castorii să fugă prin trecerea pe care o au mereu între mal şi vizuină, unde este depozitul lor, ceea ce ar face necesară săparea întregului canal. Castorul, dacă este vreunul, va fi astfel prins în vizuină, iar vânătorul va bloca deschiderea din depozitul de pe mal şi astfel îi închide pe cei care ar fi putut fugi acolo pentru a se adăposti auzind zgomotul toporului la cealaltă vizuină. Lucrurile fiind astfel aranjate, pentru satisfacţia sa totală, ia un instrument numit daltă de gheaţă, legat la capăt de un ţăruş zdravăn, cu care începe să sape prin dig. Aceasta nu este în nici un fel o operaţie uşoară; şi deşi a acoperit zăpada din jurul său cu noroi şi lemne multe, totuşi munca sa nu este nici măcar pe jumătate terminată. Cu timpul, interiorul vizuinii este descoperit, iar indianul, aplecându-se, trage cu putere un castor gras, mare şi adormit. Fiind trezit într-un mod atât de brutal din hibernare, animalul se uită apatic în jur şi chiar încearcă să se strâmbe la Stemaw arătându-i dinţii pentru care este recompensat cu o lovitură în cap cu capătul dălţii de gheaţă, care-l omoară. Astfel sunt omorâţi alţi câţiva şi puşi pe sanie. Apoi Stemaw se întoarce la tabăra de unde-şi ia celălalt vânat; şi pleacă cu paşi repezi, spulberând zăpada în nori din cauza rachetelor, în timp ce se grăbeşte prin sălbăticia fără urme către pădurea sa.

În apropierea cortului său face un ocol pentru a verifica o capcană pentru jderi, unde însă nu găseşte nimic. Această capcană este construită simplu, fiind formată din doi buşteni, unul sprijinit de celălalt cu ajutorul unui băţ, în aşa fel încât, atunci când un jder se strecoară printre ei şi trage momeala, suportul cade şi buşteanul de sus cade peste el omorându-l.

Într-o jumătate de oră indianul ajunge la cort, unde ochii negri ai soției sale se văd uitându-se printr-o crăpătură cu o expresie care arată bucurie mare la gândul că va mânca multe zile castor gras şi că va avea posibilitatea de a cumpăra mărgele şi diferite ornamente de la omul alb atunci când în primăvară ea şi soțul său vor merge cu blănurile la posturi.

Voi implora acum cititorul pentru această lungă digresiune şi-l voi ruga să-şi reamintească faptul că la începutul primului capitol, am rămas aşteptând ordinul de a pleca spre Râul Roşu, aşezare spre care vom porni acum.

CAPITOLUL IV

Undeva, la începutul lunii septembrie, eu împreună cu dl C., dna şi dl G., şi dl R. am pornit cu detaşamentul Portage la Loche spre îndepărtata colonie de pe Râul Roşu. Brigada Portage la Loche numără de obicei şase sau şapte bărci, adaptate pentru transportul intern, unde navigația este

blocată de praguri, cascade şi cataracte pe care, pentru a le trece, bărcile şi încărcăturile sunt trecute pe uscat de echipaje. Aceste locuri de transbordare a mărfurilor se numesc zone între ape navigabile, iar între fabrica York şi Râul Roşu sunt peste treizeci şi şase de astfel de locuri de diferite lungimi. În plus sunt numeroase praguri în susul cărora bărcile trebuie împinse centimetru cu centimetru, cu ajutorul unor prăjini, kilometri întregi; aşa ca aveam de înfruntat o călătorie lungă şi dificilă.

Detaşamentul cu care am plecat de la fabrica York de obicei părăseşte Râul Roşu pe la sfârşitul lui mai şi se îndreaptă la Casa Norvegiană, unde primeşte echipamentele pentru râurile Athabasca şi Mackenzie. Apoi porneşte spre interior şi când ajunge la Portage la Loche, diferitele bărci transbordează încărcăturile, în timp ce bărcile de pe râul Mackenzie, venite să se întâlnească cu acestea, schimbă blănurile cu echipamentele. Brigada începe să refacă drumul şi se întoarce la Casa Norvegiană, de unde pleacă spre fabrica York, unde ajunge pe la începutul lui septembrie, descarcă mărfurile şi încarcă o parte din echipamentul pentru Râul Roşu cu care porneşte spre acel loc cât mai repede cu putință.

Cu acest detaşament noi am plecat de la fabrica York însoțiți de un cântec vesel cântat de bărbați în cor. Erau bine dispuşi, fiindcă se apropia finalul călătoriei lungi şi se întorceau la familiile lor la Râul Roşu după o absență de aproape cinci luni timp în care au întâlnit şi au înfruntat greutăți care ar fi întărit orice temperament sanguin; dar aceşti canadieni şi metişi curajoşi sunt obişnuiți cu astfel de călătorii de la vârsta de cincisprezece sau şaisprezece ani şi consideră ca fac orice altă muncă obişnuită. Eu şi dl C.

călătoream împreună în barca călăuzei; dl şi dna G. – într-o altă barcă, iar dl R. singur în cea de-a treia. Am preluat conducerea, iar ceilalți ne urmau cum puteau mai bine. Aceasta era ordinea bărcilor în care am început urcarea pe râul Hayes.

Nu poate fi neinteresant ca aici să descriu substanța călătoriei noastre.

Barca noastră, care se asemăna cu celelalte, era construită într-un mod adaptat la călătoriile prin țară. Era lungă, lată şi puțin adâncă, capabilă să transporte patru sute de tone şi nouă oameni pe lângă alți trei sau patru pasageri cu tot cu proviziile lor şi ale echipajului. Cred că nu se scufunda mai mult de un metru sub apă când era încărcată, poate chiar mai puțin şi în plus era foarte uşoară pentru mărimea ei. Încărcătura consta în baloți, fiind bunurile destinate pentru sala de licitații şi pentru magazinul comercial. Un catarg rudimentar şi o pânză zdrențuită erau aşezate în lungul scaunelor, pregătite pentru a fi folosite dacă ar fi început vreun vânticel; dar asta se întâmpla rar, iar vâslele erau nădejdea noastră în cea mai mare parte a călătoriei.

Proviziile echipajului constau din pemicam şi făină, în timp ce pasagerii se destrăbălau cu şuncă, câteva limbi sărate de bivol, ceai, zahăr, unt şi biscuiți, şi puțin rachiu şi vin, cu care ne încălzeam pe vreme rece şi cu care înveseleam echipajul cu câte o înghițitură după o zi de efort solicitant. Toate proviziile noastre erau bine împachetate într-o cutie şi un coş făcute special pentru acest scop.

Deoarece pemicanul este un fel de mâncare cu care oamenii din lumea civilizată nu sunt obişnuiți, îl voi descrie aici.

Este făcut de vânătorii de bizoni de pe Râul Roşu, râul Swan şi din preriile Saskatchewan, în special de cei de pe Râul Roşu, unde mulți colonişti îşi petrec o mare parte din timp în urmărirea bizonilor. Îl prepară astfel: după ce au împuşcat un bizon, taie bucăți din carnea lui şi, despicând-o în fâşii stratificate, o atârnă la soare să se usuce. În acest stadiu este deseori împachetată şi trimisă neprelucrată în țară spre a fi consumată uscată; dar dacă se vrea ca pemican trebuie să treacă prin alt proces. Când este uscată, carnea este zdrobită între două pietre până când se fărâmițează în bucățele; acestea sunt puse într-o pungă făcută din piele netăbăcită de animale, cu partea păroasă în afară, şi bine amestecată cu grăsime topită; apoi se coase capătul pungii şi se lasă pemicanul să se răcească. În această fază poate fi mâncat fără a fi gătit; dar călătorii, care trăiesc din el, îl amestecă cu puțină făină şi apă şi apoi îl fierb; în acest stadiu este cunoscut în țară sub denumirea de robbiboo. Pemicanul este o mâncare sănătoasă, care rămâne proaspătă mult timp şi, dacă nu ar avea aspectul neatrăgător şi o mulțime de fire de bizon amestecate prin el datorită neglijenței vânătorilor, ar fi foarte plăcut. Însă după un timp te obişnuieşti cu aceste mici neplăceri.

Era târziu după-amiază când am plecat de la fabrica York; şi după ce am urcat câțiva kilometri pe râul Hayes am acostat pentru noapte.

Am campat într-un loc aspru cu pietriş, deoarece nu era nimic mai bun în împrejurimi; aşa că prima mea noapte în

pădure nu avea perspectiva uneia plăcute. Totuşi, focurile din buşteni mari curând s-au aprins voioase, aruncând o strălucire rubinie pe frunzişul înconjurător şi pe feţele aspre ale navigatorilor, care, cu părul lung negru atârnând în şuviţe bogate peste chipurile bronzate, şedeau sau stăteau întinşi în jurul focului, fumând din pipe sau pălăvrăgind cu atâta nepăsare şi jovialitate de parcă lunga şi dificilă călătorie niciodată nu le trecuse prin minte. Cortul nostru şi al colegilor de călătorie erau aşezate pe cel mai convenabil loc pe care l-am putut găsi; iar când cina a fost gata, o lumânare aprinsă (pe care, apropo, flacăra puternică a focului nostru de tabără o făcea inutilă), iar domnul C., aşezat pe un morman de mantale, pături şi perne, m-a căutat cu un zâmbet larg pe faţa veselă şi bine dispusă şi m-a chemat la masă. Am început să mă gândesc că, dacă toate călătoriile prin Golful Hudson erau la fel, o călătorie pentru descoperiri la Polul Nord ar fi fost o excursie de pură plăcere! Dar din păcate peste câţiva ani am descoperit că nu întotdeauna era aşa.

Cina s-a terminat în curând şi după ce ne-am încălzit la foc şi am speculat cu câteva profeţii nesăbuite vremea de a doua zi, ne-am întins păturile peste o pânză uleioasă şi ne-am culcat împreună; dl C. sforăind zgomotos, iar eu visând acasă.

La prima vedere a zilei, am fost trezit de salutul tare al ghidului, care cu vocea unui stentor a dat frâu liber unui „Treziţi-vă! Hei, treziţi-vă!” care a ridicat întreaga tabără în mai puţin de două minute. Cinci minute în plus au fost suficiente pentru a ne face toaleta (pentru că, să vă zic drept, eu şi dl C. ne-am dat jos doar hainele), a ne strânge

păturile şi a ne îmbarca. Peste alte zece minute urcam iar încet pe râul Hayes.

Misionarii s-au dovedit a fi călători extraordinari şi nu au întârziat bărcile nici un moment; care, să zicem, este o bună realizare pentru ei ținând cont de timpul scurt destinat îmbrăcării. Cât despre navigatorii căliți, au dormit în aceleaşi haine cu care lucraseră ziua precedentă, fiecare învelit cu o singură pătură, culcați sub bolta largă a cerului.

Dimineața este întotdeauna cea mai dezagreabilă parte din ziua unui călător. Roua rece din noaptea trecută face aerul răcoros, iar întunericul tinde foarte mult să întristeze sufletele. După ce m-am obişnuit cu acest mod de a călători, am devenit mai ştiutor şi atunci când erau şanse mici de a fi întrerupt de zone de transbordare, obişnuiam să întind o pătură pe pupa bărcii şi să picotesc până la micul dejun. Ora acestuia varia în funcție de cât de devreme sau de târziu ajungeam la un loc potrivit. Deseori era mai devreme de ora şapte sau mai târziu de nouă.

Am fost norocoşi cu ocazia primului nostru mic dejun în pădure. Soarele strălucea cu putere pe copacii şi tufişurile din împrejurimi; focurile luminau şi trosneau; ceainicurile fierbeau, iar bucătarii munceau cu preocupare într-un loc verde, la marginea unui golfuleț în care bărcile pluteau liniştite abia unduindu-se pe apa limpede. Un pic mai departe două şervețele albe marcau locul unde trebuia să luăm micul dejun, iar aspectul preocupat al bucătarului ne dădea speranțe că nu trebuie să mai poftim mult timp. Întreaga scenă era indescriptibil de romantică şi pitorească, demnă de o descriere făcută de un scriitor mai experimentat

decât mine. Micul dejun era o repetiție a cinei din seara precedentă; singura diferență fiind aceea că am mâncat la lumina zilei, în aer liber, în loc de lumina lumânării, sub foile cortului nostru de prelată. După ce am terminat micul dejun, ne-am îmbarcat din nou şi ne-am continuat drumul.

Echipajul obişnuia să vâslească un timp, denumit pipă, numit aşa datorită faptului că fumau la terminarea lui. Fiecare perioadă dura aproape două ore, timp în care vâsleau fără oprire. Fumatul, de obicei, ținea între cinci şi zece minute, după care vâsleau iar pentru două ore, şi aşa mai departe. În timpul navigării este permisă acostarea doar pentru micul dejun; astfel că, pe la prânz, am luat un prânz rece în barcă, pe care l-am savurat destul de bine, pentru că apetitele noastre începuseră să fie stimulate de expunerea la aerul proaspăt.

După două zile am intrat pe afluentul Steel şi am început să urcăm pe el. Curentul era mai rapid decât cel al râului Hayes; într-adevăr, atât de puternic că am fost nevoiți să trimitem oameni pe mal cu sfoara de tractare. Aceasta este o muncă al naibii de grea. Jumătate din echipaj merge pe mal şi trage barca în lungul acestuia, în timp ce ceilalți dorm. După o oră, ceilalți le iau locul, şi tot aşa, alternativ; în timpul întregii zile malurile râului au fost înalte şi foarte abrupte, astfel că bieții oameni au fost nevoiți să meargă târâş, uneori aproape de apă, alteori sus pe mal, pe margini atât de înguste că abia găseau sprijin pentru picior şi de unde se vedeau ca muştele pe pereți. Malurile formate din lut şi noroi erau foarte moi, ceea ce făcea munca şi mai neplăcută şi mai obositoare; dar navigatorii voioşi păreau să fie în elementul lor şi râdeau şi glumeau în timp ce trudeau, jucându-şi farse unul altuia şi plonjând uneori până la

mijloc în noroi sau în apă cu atâta nonşalanţă de parcă ar fi sărit în pat.

În a cincea zi de la plecarea noastră de la fabrica York, am ajuns la zona de transbordare Rock. Aceasta este prima de pe drum şi este foarte scurtă. O cascadă perpendiculară, înaltă de aproximativ doi metri şi jumătate sau trei, formează o adevărată barieră în calea înaintării bărcii pe apă; astfel că singura metodă de depăşire a obstacolului este de a căra toate lucrurile peste roca plată, de unde zona îşi trage numele, şi să le reîncărcăm la capătul de sus.

Când am ajuns, o scenă neobişnuită şi animată a avut loc. Unii bărbaţi, sărind pe mal, alergau încolo şi-ncoace sprinteni, cu încărcături enorme în spate; alţii târau şi trăgeau bărcile grele încet în susul cataractei, strigând şi ţipând tot timpul, de parcă ar fi vrut să acopere zgomotul tunător al apei, care spumega şi şuiera furioasă în jurul stâncilor pe care stăteam. Cam într-o jumătate de oră barca noastră şi încă vreo două trecuseră de cascadă; şi ne-am continuat drumul veseli cu sufletele înălţate.

Aici am împuşcat prima raţă; şi-mi aduc bine aminte sentimentul de mândrie cu care am contemplat realizarea. Că am împuşcat-o când stătea la vreo patru metri şi jumătate de ţeava puştii mele, care era încărcată cu o cantitate mare de alice, este de necontestat; dar asta nu mi-a micşorat bucuria nici o clipă. Numărul vrăbiilor pe care le omoram la început, cu o plăcere inexprimabilă, creştea încetul cu încetul; în scurt timp, bucuria şi zarva cu care urlam la distrugerea bietelor păsări pot fi comparate şi

egalate doar de cotcodăcitul şi agitaţia pe care o găină le face când anunţă producerea primului ei ou.

În timpul călătoriei, deseori deranjam stoluri de gâşte, iar uneori împuşcam câteva. Când aveam norocul să vedem una înainte ca ele să ne vadă, bărcile acostau; iar L'Esperance, călăuza noastră, dădea ocol prin tufişuri spre locul unde erau şi deseori eşua în prinderea cel puţin a unui stol scos din luptă. Mai degrabă m-aş fi oferit să împuşc un leu în Africa având un boşiman alături decât să încerc să împuşc o gâscă în prezenţa lui L'Esperance – aşa părere proastă aveam despre aptitudinea mea de ţintaş; însă, pe măsură ce mă obişnuiam cu împuşcarea lor, am devenit mai curajos şi în final, într-o zi, zărind un stol, am implorat să fiu lăsat să-mi încerc norocul. Cererea a fost acceptată; L'Esperance mi-a împrumutat puşca lui şi m-am îndreptat precaut printre tufişuri. După un drum scurt, m-am apropiat de locul unde înotau; şi, încărcându-mi arma, m-am năpustit pe mal cu furie, rupând tot ce era în faţa mea şi împiedicându-mă peste copaci căzuţi în graba mea, până am desfrunzit toate tufişurile; apoi, abia având timp să ridic arma la umăr, am năvălit chiar în mijlocul stolului, chiar când îşi lua zborul. Toate gâştele s-au ridicat; dar nu se îndepărtaseră prea mult când una a început să se clatine puţin şi în final s-a aşezat pe apă din nou, semn cert că era grav rănită. Totuşi, până au venit bărcile, înotase la celălalt mal şi se ascunsese printre tufişuri; astfel că, spre dezamăgirea mea, nu am avut plăcerea să adaug acest trofeu nou mândriei mele.

Cu o altă ocazie, pe când hoinăream pe malurile râului, căutând raţe şi gâşte, iar bărcile urcau încet contra curentului puternic, mi-am aruncat privirea din întâmplare

pe cealaltă parte a apei şi acolo, spre surprinderea mea, am zărit un urs brun mare sărind peste stânci cu uşurința şi agilitatea unei pisici. Însă nu era în bătaia puştii şi am fost nevoit să mă mulțumesc văzându-l cum aleargă în fața mea o jumătate de kilometru, ca apoi să intre în pădure.

Sincer, aceasta a fost cea mai fericită perioadă pe care am petrecut-o în nord-vest. Totul era plin de noutate şi emoție. Pragurile urmau altor praguri, zonele de transbordare altor zone de transbordare, într-o succesiune fără sfârşit, oferindu-mi multe ocazii de a colinda în căutare de rațe şi gâşte, care erau numeroase, în timp ce echipajul trăgea bărcile şi căra bunurile. Vremea era frumoasă şi era exact anotimpul anului când frigul uşor al dimineților şi al serilor face plăcute focurile de tabără şi omoară acele ființe mici nenorocite – țânțarii. Prietenul meu, dl C., era un tovarăş blând şi îngăduitor, suportând cu bunăvoință poznele mele copilăreşti şi având grijă să nu dau de necaz. Tocmai părăsisem casa şi restricțiile şcolii, iar acum păşeam pe o cale a vieții sălbatică şi exaltată. În scurt timp, totul s-a petrecut în aşa fel că aceasta a devenit cea mai plăcută călătorie. Am petrecut multe zile pline de distracții şi de emoții în țară, dar la nici una nu pot să mă gândesc cu atâta plăcere ca la timpul petrecut în acest drum spre Râul Roşu.

Locurile prin care am trecut erau frumoase şi pitoreşti, dar nu era nimic măreț în ele. Țara în general era joasă şi mlăştinoasă; cel mai înalt pământ erau malurile râului, care uneori aveau înălțimi de un metru optzeci sau doi metri. Înaintarea noastră pe râul Hill era greoaie şi anevoioasă, datorită numărului mare de praguri întâlnite. Dealul de la

care râul îşi trage numele este o movilă nesemnificativă şi îşi datorează importanța platitudinii regiunii înconjurătoare.

Pe lângă păsările sălbatice mari, erau numeroase păsări mai mici. Cele mai curioase şi în acelaşi timp cele mai obraznice din cele din urmă erau gaițele; întotdeauna planau deasupra noastră în timp ce luam micul dejun, gata să fure orice le era la îndemână, apropiindu-se uneori la un metru de picioarele noastre şi privindu-ne cu o mină comică de mulțumire. Un bărbat mi-a zis că deseori le prinsese în palmă cu o bucată de pemican ca momeală; aşa că într-o dimineață după micul dejun m-am plimbat spre o parte a taberei noastre şi acoperindu-mi fața cu frunze mi-am întins palma cu câteva firimituri în ea. După cinci minute o gaiță sărea pe o creangă deasupra capului meu şi, după o cercetare de un minut, s-a aşezat pe capul meu şi a început sa ciugulească imediat. Să fiți siguri că prinderea nu a durat mult. Nu am văzut niciodată în viața mea o ființă atât de mică şi de pătimaşă: țipa, se zbătea şi ciugulea fără încetare, până când am lăsat-o să plece şi chiar şi atunci a aterizat pe un copac din apropiere şi s-a uitat la mine la fel de obraznic ca întotdeauna. În aceeaşi zi am observat că gaițele obişnuiau să mănânce din pungile cu pemican de pe bărci în timp ce oamenii erau la mal; aşa că m-am întins lângă una, sub o piele de bizon, şi în trei minute am prins alt mic locuitor al pădurii. Au o culoare gri-albăstruie şi mărimea unei mierle, dar sunt un mănunchi de pene, încât atunci când sunt smulse nu sunt mai mari ca o vrabie. Aparent se hrănesc cu insecte (cel puțin sunt încântate de ele) şi nu sunt bune de mâncat.

Am înaintat încet pe râul Hill. Uneori, după o zi de eforturi epuizante, în timpul cărora oamenii împingeau constant cu

prăjinile bărcile peste praguri lungi, ne aflam la numai şase sau opt kilometri depărtare mai sus de locul de campare din noaptea precedentă. Însă pe măsură ce urcam în ţinut, drumul a devenit totuşi mai uşor. Uneori mici lacuri şi râuri liniştite ne permiteau să ne folosim vâslele, iar alteori chiar şi pânzele, când adia vântul. Din când în când, treceam rapid peste apa calmă, pentru ca imediat să ne lovim şi să înaintăm contra curentului înspumat al unui râu puternic, al cărui torent furios părea sfidător faţă de progresul nostru: trăgând bărcile şi încărcăturile peste stânci şi prin umbrele adânci ale pădurii, când vreo cascadă ne bloca drumul; şi iar navigând peste vreun lac cu vânt favorabil, iar uneori, deşi foarte rar, eram împinşi de vânt pe o insulă mică sau o bucată de pământ.

Înaintarea noastră era înceată, dar plină de interes, noutate şi distracţie. Companionii mei păreau să savureze călătoria foarte mult şi chiar şi biata dnă G., pentru care greutăţile erau noi, era extrem de încântată.

În drumul nostru am trecut pe lângă casa Oxford, un mic port exterior din districtul fabricii York. Este construit pe culmea unui deal ierbos, care se înalţă treptat de la marginea lacului Oxford. Ca multe posturi din ţară, este format dintr-o mulţime de case de lemn, construite în formă de pătrat şi înconjurate de palisade înalte ascuţite în vârf. Acestea însă sunt mai mult de decor decât de apărare. Un băţ de steag mic se ridică deasupra caselor, pe care, cu ocazia unei sosiri, un steguleţ roşu al companiei Hudson Bay îşi flutură micile falduri în curentul calm al unei adieri. Erau doar doi sau trei oameni acolo; şi nici o altă fiinţă umană, cu excepţia unuia sau doi indieni hoinari, nu se găsea sute de kilometri în acest loc pustiu.

După o staționare de o jumătate de oră, ne-am continuat drumul.

Nu este nimic mai frumos decât să treci peste un lac prin pădure la răsărit într-o dimineață plăcută. Soarele strălucitor, înălțându-se într-o mare de lumină, străpunge prin aburul subțire al dimineții, transformând nenumăratele picături de rouă, ce atârnă pe copaci şi tufişuri, în diamante sclipitoare, lustruind nemişcata apă, până când un nou cer se reflectă în ea, de parcă natura, trezindu-se devreme, s-a oprit să se uite cu admirație la propria imagine plină de splendoare, reflectată în adâncurile propriei oglinzi fără pereche. Şi nemişcarea profundă din împrejurimi, întreruptă doar de loviturile măsurate ale vâslelor, copleşeşte sufletul; în acelaşi timp în care o fericire calmă, dar nemărginită fură inima călătorului care priveşte la orizontul distant, străbătut ici-colo de insulițe verzi plutind de parcă ar fi în aer. Se gândeşte la scene din casa îndepărtată sau poate îşi doreşte ca, dacă ar fi posibil în astfel de locuri, să locuiască cu acea dragoste veşnică.

Pe când ziua trece, peisajul, deşi uşor schimbat, este la fel de frumos. Căldura care se întețeşte, împrăştiind ceața, dezveleşte albastrul tare al cerului în toată splendoarea sa, împestrițat cu nori subțiri ca lâna; şi, împrăştiind o căldură blândă peste corp, dă naştere unei bunătăți înduioşătoare în suflet. Stoluri de pescăruşi albi ca zăpada plutesc cu grație pe lângă bărci, scufundându-se uşor în apă de parcă ar săruta propria imagine şi ridicându-se rapid într-un zbor lung urcând în cercuri peste lumea calmă spre cerul de azur, până când se văd doar puncte albe mici. Sus, sus, se înalță în zbor jucăuşi, până când nu se mai pot vedea cu ochiul liber, şi dispar!

Şi raţe trec pe lângă noi cu rapiditate, zburând larg pe lângă bărci şi întorcându-se cu o unduire graţioasă la cursul lor. Ţipătul dulce plângăcios al caprimulgului ţipător se aude transformat de distanţă într-o notă lungă. Aerul este la fel de nemişcat ca apa, iar ochiul vrăjit se uită la tot ce este frumos şi liniştit în natură, într-o desfătare de vis.

Acestea sunt plăcerile călătoriei prin sălbăticie. Haideţi să schimbăm peisajul!

Soarele nu mai străluceşte peste locul liniştit. Nori negri grei întunecă cerul; o căldură sufocantă deprimă sufletele şi enervează cadrul; rafale scurte ascuţite de vânt tulbură apa ca cerneala, iar insulițele plutitoare se scufundă în insignifianţă, pe când aburul înşelător care le acoperă dispare înaintea apropierii furtunii. Raţele au plecat şi sunetele triste al caprimulgului ţipător sunt acoperite pe măsură ce vântul în creştere scutură perdeaua de frunze a pădurii. Pescăruşii se rotesc încă în cercuri, dar într-un zbor mai rapid şi mai nesigur însoţindu-şi mişcările cu ţipete triste şi stridente, ca vaietul trist al spiritului furtunii. Câteva picături de ploaie răpăiră pe bărci sau bufniră ca pietrele aruncate în apă, iar bubuitul deprimant şi distant al tunetului se intensifică o dată cu vijelia ce se apropie. Priviri agitate sunt aruncate neîncetat spre norii negri şi spre mal şi propoziţii bombănite sunt articulate de echipaj. Deodată un sunet şuierător se aude; un bubuit puternic al tunetului urlă deasupra capetelor noastre, iar vijelia, împrăştiind furtunos stropi albi înaintea ei, năvăleşte asupra bărcilor.

„Spre pământ! Spre pământ!” strigă oamenii. Bărcile sunt întoarse spre mal, iar vâslele întinse trosnesc şi bufnesc în

timp ce împing rapid bărcile la mal. Sss! Hur! Vijelia izbucneşte, împrăştiind nori de picături în aer, răsucind şi încreţind apa spumegândă în furia ei. Tunetul bubuie cu un sunet năpraznic, iar fulgerul brăzdează cerul de cerneală cu dungi de lumină neregulate şi sângerii. Acum malul este cuprins în mijlocul unui potop care saturează cu apă totul în câteva minute. Corturile sunt întinse, dar focurile abia dacă ard. Oamenii caută adăpost sub pânzele uleioase ale bărcilor; în timp ce călătorii, înfăşuraţi în pături umede cu ploaia infiltrându-se prin corturi spre locurile lor de dormit, se uită posomorâţi la peisajul mohorât şi se gândesc cu tristeţe la trecerea scurtă din viaţa omului dintre fericire şi tristeţe.

Aproape după optsprezece zile după ce am plecat de la fabrica York, am ajuns în siguranţă la depozitul Casei Norvegiane.

Acest fort este construit la gura unui curent de apă mic şi încet, cunoscut sub numele de râul Jack. Casele sunt aranjate în formă de pătrat; nici una nu depăşeşte un etaj în înălţime şi majoritatea sunt văruite. Pământul pe care sunt aşezate este stâncos, iar o grădină mică iese afară dintre palisade ca o excrescenţă stranie. O masă mare de stânci colţuroase se ridică între fort şi lacul Playgreen, care se pierde în orizont pe cealaltă parte a lor. În vârful acestor stânci stă un băţ de steag ca un far care ghidează călătorul, deoarece Casa Norvegiană este atât de ingenios ascunsă într-o depresiune că nu poate fi văzută de pe lac până când barca aproape atinge debarcaderul.

În partea stângă a clădirii se întinde un parc plat cu iarbă verde, unde vara deseori au loc evenimente pitoreşti şi interesante. Cortul şefului de post, ce a venit mai târziu, poate fi văzut întins la soare pentru a se usca; un pic mai departe, pe pământul înalt, se află un wigwam închis şi aproape imperceptibil, rotocolul de fum ieşind prin vârf arătând că este locuit; pe malul râului, trei sau patru bărci şi o canoe indiană sunt ancorate; şi chiar deasupra lor un număr de navigatori arşi de soare şi câțiva indieni se distrează cu diferite jocuri sau stau întinşi pe iarbă în lumina soarelui.

În spatele fortului se întinde pădurea deasă, conturul ei fiind destrămat ici-colo de tăieturile lemnelor de foc sau de mici crânguri pentru cultivarea pământului.

Aşa arăta Casa Norvegiană în 1841. Stâncile erau aglomerate când am ajuns şi am avut o primire călduroasă din parte d-lui R. (agentul şef de serviciu) şi a familiei sale prietenoase. Deoarece era prea târziu să mai plecăm în acea zi, am hotărât să ne petrecem noaptea aici.

De pe stâncile mai devreme menționate, pe care stă bățul pentru drapel, aveam o vedere clară a lacului Playgreen. Nu era nimic izbitor sau trufaş în acest peisaj deoarece regiunea era joasă şi mlăştinoasă şi nici un deal nu se înalța la orizont şi nu-şi arunca umbra pe lac; însă era mulțumitor şi liniştitor, şi animat doar de una sau două bărci plutind pe apă.

Am petrecut o seară minunată, iar a doua zi dis-de-dimineață ne-am continuat călătoria primind o companie plăcută din parte d-rei R., cea de-a două fiică a domnului R., de care tocmai ne despărțisem .

În prima seară după plecarea de la Casa Norvegiană am campat pe țărmurile lacului Winnipeg. Această masă imensă de apă este lungă de cinci sute şaizeci de kilometri şi lată de nouăzeci şi cinci. Malurile sunt în general plate şi neinteresante, iar apa mlăştinoasă; ici-colo se pot vedea locuri drăguțe la capul unui golfuleț sau al unei insulițe, unde pământul este un pic mai ridicat şi mai fertil.

Nimic deosebit nu s-a întâmplat în timpul călătoriei noastre de-a lungul malurilor lacului, cu excepția faptului că am ridicat deseori pânzele datorită unui vânt favorabil şi am navigat mai bine noaptea decât până acum. La vreo cinci zile după ce am părăsit Casa Norvegiană am ajuns la gurile Râului Roşu, care erau foarte mlăştinoase, acoperite cu rogoz şi multă papură, şi pline de păsări sălbatice. Şi malurile erau mlăştinoase şi joase, însă pe măsură ce înaintam deveneau din ce în ce mai înalte şi mai împădurite până când am ajuns la fortul Stone – treizeci şi opt de kilometri în susul râului –, unde erau destul de ridicate.

Câțiva kilometri după asta am trecut pe lângă o aşezare indiană, ale cărei câmpuri cultivate şi case albe cu turla bisericii în mijlocul lor ne-au odihnit ochii după ce devenisem obişnuiți cu umbrele întunecoase ale pădurii virgine.

Stone este o fortificație puternică înconjurată de ziduri înalte şi flancată de bastioane, care are o vedere frumoasă de pe râu. Nu avea garnizoană, dar era condus de dl B., agent al companiei Hudson.

Aici prietenul şi colegul meu de călătorie dl C., auzind de boala soției acestuia, ne-a părăsit şi s-a îndreptat călare spre aşezare. Misionarii au coborât şi ei din bărci un pic mai sus, iar eu am rămas singur pentru a fi dus la fortul Garry care era la patruzeci de kilometri mai sus pe râu.

Malurile râului erau înțesate de casele şi fermele coloniştilor, care aveau un aspect îngrijit şi prosper, iar după mulțimea de vite din curți, a nenumăraților porci de pe maluri şi după înfățişarea sănătoasă a copiilor ce ieşeau fugind din case pentru a ne privi, am dedus că locuitorii trăiau destul de bine.

Casele celor mai înstăriți erau foarte drăguțe, mai ales cea a dlui M'Allum, unde am acostat în câteva ore. Acest domn este şeful academiei Râul Roşu, unde copiii coloniştilor înstăriți studiază literatura engleză şi încearcă să înțeleagă cum a fost cutremurată lumea de faptele curajoase al eroilor Greciei şi Romei antice.

Aici am fost tratat ospitalier cu un mic dejun clasic şi bogat, iar apoi am pornit pe jos cu dl C. (cu care m-am reîntâlnit aici) spre fortul Garry care se afla la vreo patru kilometri distanță. Când am ajuns, am fost prezentat dlui Finlayson, agentul-şef de serviciu, care m-a primit binevoitor şi m-a

prezentat colegilor funcționari din birou. Astfel s-a terminat prima mea călătorie în teritoriu.

CAPITOLUL V

Aşezarea Râul Roşu este, ca să folosesc o expresie pompoasă, o oază în deşert; sau poate fi asemuită cu un punct pe Lună ori cu o navă singuratică pe ocean.

De-a dreptul este o aşezare izolată la marginile uneia dintre cele mai vaste prerii din America de Nord.

Este situată o parte pe malurile Râului Roşu, iar cealaltă pe malurile unui curent mai mic numit Assinaboine, la o latitudine de 50 de grade, şi se întinde optzeci de kilometri de-a lungul malurilor acestor două râuri.

Regiunea dimprejur este o prerie mare fără copaci, pe care abia dacă se vede câte un arbust; dar un înveliş gros de iarbă o acoperă în totalitate, cu excepția unor locuri unde concavitatea pământului a strâns umezeală sau şerpuiala unui curent mic sau a unui pârâiaş fertilizează solul şi-i acoperă malurile cu arbuşti verzi sau copaci.

Țărmurile râurilor Roşu şi Assinaboine sunt acoperite cu o centură împădurită, care însă nu se întinde departe în câmpii. Este alcătuită din stejari, plopi, sălcii, dintre care

primii sunt folosiți ca lemn de foc de localnici. Lemnele mari din pădurile adiacente sunt astfel repede terminate, de aceea locuitorii trebuie să transporte cu pluta lemne de la o distanță considerabilă.

Colonişii sunt un amestec de canadieni francezi, scoțieni şi indieni. Primii stau în partea de sus a coloniei; următorii în partea de mijloc, iar indienii locuiesc într-un sat în extremitatea de jos. Sunt patru biserici protestante: de sus, de mijloc, de jos şi una în aşezarea indiană. Biserica de sus şi cea de mijloc erau conduse în 1841 de reverendul Cockran, respectiv de reverendul Cowley; în timp ce biserica de jos şi cea indiană, de reverendul Smithurst, care conducea şi satul indian, unde-şi desfăşura sarcinile cu zel şi unde era privit de localnici ca un tată. Dl Cockran era respectat de toată lumea pentru modul exemplar în care-şi îndeplinea treburile şi pentru generozitatea neţărmurită. Sunt şi două capele romano-catolice, câțiva preoți şi un episcop romano-catolic rezidenți în colonie. Sunt una sau două şcoli, cea principală fiind condusă de dl M'Allum, care a fost hirotonisit de episcopul de Montreal cu ocazia vizitei prelatului la Râul Roşu.

Pentru păstrarea liniştii şi pentru pedepsirea rău-făcătorilor, un grefier şi un corp de magistrați se ocupă de îndreptarea relelor, pedepsirea infracțiunilor, cu darea de sfaturi bune şi cu cina la masa companiei. Odată exista şi un corp de polițişti; dar, în mod ciudat, erau aleşi dintre cei mai turbulenți colonişti şi nu te aşteptai să-i vezi de serviciu decât atunci când avea loc vreo răzmeriță; polițiştii fiind în general instigatorii în aceste ocazii, se presupune că practic nu asistau la reprimarea tulburărilor. Însă, de când am

plecat din colonie, au fost trimise trupe din Marea Britanie pentru ca legea să fie stabilită şi deci respectată.

Coloniştii scoţieni şi indieni cultivă grâu, orz şi porumb indian pentru care singura piaţă este cea oferită de companie, de coloniştii mai bogaţi şi de agenţii pensionari. Această piaţă totuşi este foarte săracă, iar în anii îmbelşugaţi localnicii cu greu scapă de surplus. Se găsesc multe fructe sălbatice, iar grădinile sunt pline de legume. Coloniştii au oi, porci, păsări de curte şi turme de cornute şi abia dacă există vreun om care să nu se ducă duminica la biserică cu sania.

De altfel Râul Roşu este destul de populat; recensământul din 1843 arăta că sunt peste 5000 de suflete şi încă de atunci era într-o creştere rapidă.

Există o monedă în colonie care evidenţiază necesitatea circulaţiei monedelor. Se găsesc nenumăraţi penny şi jumătăţi de penny. Cea mai mică monedă este de un şiling, următoarea de cinci, iar cea mai mare este cea de douăzeci de şilingi. Coloniştii canadieni şi metişii lucrează cea mai mare parte a anului ca navigatori pe bărcile companiei sau ca vânători de bizoni. Coloniştii scoţieni sunt în general fermieri, negustori sau comercianţi.

Râurile, care sunt trecute cu canoele datorită lipsei podurilor, sunt pline cu peşte. Principalele specii sunt scrumbiile, sturionii şi dracii-de-mare. Dintre acestea cred că scrumbiile sunt cele mai numeroase. Animalele sălbatice ce populează pădurile şi preriile sunt cam aceleaşi ca în alte

părți ale Americii de Nord, adică lupi, vulpi, urşi negri şi bruni, jderi, nurci, bizami, iepuri, iar în timp ce pădurile abundă în vânat, mlaştinile şi heleşteiele sunt pline cu rațe, gâşte, lebede, cocori şi o mulțime de alte păsări de apă.

Râul Roşu a fost colonizat prima oară de negustorii de blănuri, care au stabilit un post comercial pe malurile lui cu mulți ani în urmă; dar nu s-a transformat în colonie decât în 1811 când lordul Selkirk a trimis un număr de emigranți să întemeieze o aşezare în regiunile sălbatice ale nord-vestului. Norvegieni, danezi, scoțieni şi irlandezi alcătuiau echipajul pestriț; dar majoritatea o alcătuiau atunci, ca şi acum, scoțienii şi canadienii. Spre deosebire de alte stabilimente din regiunea pustie locuită doar de indieni, prima colonie a întâmpinat puține dificultăți la început. Indienii erau prietenoşi şi se obişnuiseră cu albii de la contactul anterior cu angajații companiei Hudson Bay; astfel, cu excepția unuia sau a doi scandalagii printre ei, coloniştii au muncit în pace. Totuşi, o dată, compania Hudson Bay şi compania nord-vestică, care erau rivale, au avut o încăierare mare, în timpul căreia dl Semple, pe atunci guvernatorul companiei Hudson Bay, a fost ucis şi un număr din oamenii săi omorâți sau răniți. Întreaga dispută a început prosteşte. Un grup de oameni fusese văzut de pe zidurile fortului Garry trecând pe lângă acesta şi, deoarece guvernatorul Semple nu era sigur de intențiile lor, a ieşit cu câțiva oameni să-i controleze şi să le ceară obiectivele. Grupul din nord-vest, văzând un alt grup apropiindu-se dinspre fort, s-a oprit până când ceilalți au ajuns la ei; iar Cuthbert Grant, care era la comandă, a întrebat ce doresc. Guvernatorul Semple a cerut să i se spună unde se duc, iar pentru că i s-a răspuns arogant, a avut loc o altercație între cele două grupuri (cel nord-vestic era de departe cel mai

puternic) în mijlocul căreia un foc a fost tras din nefericire de unul din grupul celor de la Hudson Bay. Nu s-a ştiut niciodată cine a tras acest foc şi mulţi cred că a fost descărcat din greşeală; în orice caz, nimeni nu a fost rănit. Imediat după asta, un torent de gloanţe a fost tras asupra grupului Hudson Bay, care a omorât câţiva şi a rănit mulţi; printre cei din urmă se afla şi guvernatorul Semple. Cuthbert Grant a făcut tot posibilul să-i ţină pe metişii violenţi sub control, dar fără succes; văzând că este imposibil, în final s-a aşezat peste rănitul Semple şi a încercat să-l apere. A reuşit pentru un timp, dar un foc din spate l-a ucis pe nefericitulu guvernator. După asta, cei care au rămas în viaţă au fugit la fort, iar metişii victorioşi şi-au continuat drumul.

În perioada rivalităţii dintre cele două companii, ţara era într-o stare de tulburare şi agitaţie. Conflicte personale aveau loc între oamenii şi nu rar între domnii din cele două grupări care deseori apelau la arme mortale. Băuturile alcoolice se găseau din belşug printre nativi, iar uneori evenimentele care aveau loc erau extrem de dezgustătoare. Totuşi, în cursul acestora, cele două companii foloseau mai des vicleşugurile decât violenţa în încercările lor de a se împiedica unii pe alţii de a procura blănuri de la indieni. Bărbaţii erau puşi constant să observe grupurile de indieni care se întorceau de la vânătoare; iar cei care ajungeau primii la tabără luau întotdeauna blănurile. Indienilor nu le păsa care companie le lua: ordinul zilei era „primul venit, primul servit” şi ambele erau binevenite datorită faptului că aduceau apă de foc din belşug.

Deşi personalităţile celor două companii erau rivale, în mod straniu la corturi se purtau foarte prietenos unii cu ceilalţi

şi (numai atunci când era vorba de blănuri) deseori erau cei mai buni vecini atunci când îşi aşezau corturile (ceea ce făceau deseori) la mai puțin de doi metri unul de celălalt în pustiul din America de Nord. Funcționarii şi muncitorii din cele două colonii opuse se vizitau constant, iar în timpul sărbătorilor de Crăciun şi de Anul Nou se țineau nenumărate baluri şi petreceri. Dansurile nu aveau loc numai de sărbători, dar ori de câte ori se ținea unul la o vreme neobişnuită, de obicei avea scopul de a distrage atenția grupului de la vreo mişcare a amfitrionilor.

Astfel, o dată garda de la Hudson Bay a raportat că descoperise urme de indieni în zăpadă şi că presupunea că s-au întors de la vânătoare. Nici bine nu s-a auzit asta că s-a dat un bal mare pentru compania nord-vestică. S-au făcut pregătiri mari; bărbații îmbrăcați în cele mai noi pelerine şi cele mai arătoase pălării se vizitau reciproc şi nimic nu se discuta sau se gândea despre bal. Seara a venit şi o dată cu ea şi invitații; curând fortul răsuna de sunetele bucuriei şi ale petrecerii, pe când oamenii dansau un dans vesel scoțian într-un ritm plin de viață cântat de un scripcar localnic la o vioară făcută de el însuşi. Însă dincolo de ziduri o altă scenă avea loc. Jos într-o vâlcea, unde copacii înalți şi cătina deasă umbreau pământul, se putea vedea un grup de oameni înfofoliți în haine de piele şi căciuli de blană, mişcându-se grăbit încolo şi-ncoace cu baloți în spate şi rachete la subraț, împachetându-le şi legându-le ferm de echipajele de sănii trase de câini, care stăteau în umbra tufişurilor gata legați. Oamenii şuşoteau cu înflăcărare şi rapiditate, în timp ce unii împachetau bunurile, iar alții țineau câinii şi-i mângâiau ca să nu latre. În mod evident oricare era scopul lor, era nevoie de confidențialitate şi de grabă. Curând totul era gata: clopoțeii, care de obicei

zăngăneau la gâtul câinilor, fuseseră scoşi şi împachetaţi în sănii; un bărbat mai activ a sărit în faţă şi a pornit în trap şi un singur pocnet al biciului a urnit patru sănii, fiecare cu un atelaj de patru sau cinci câini, în timp ce alţi doi ţineau cârma. Pentru un timp s-a auzit zgomotul înăbuşit al săniilor care alunecau pe zăpadă, în timp ce din când în când scheunatul unui câine ajungea la urechi pe când conducătorii nerăbdători îi mânau. Treptat aceste sunete s-au stins şi nu se mai auzea nimic altceva decât ecourile vagi ale muzicii şi veseliei care pluteau pe vântul îngheţat al nopţii, semn că petrecăreţii încă dansau şi habar n-aveau de plecarea săniilor.

Târziu a doua zi cercetaşii nord-vestici au reperat tabăra de indieni şi curând un grup a plecat de la fort în sunetele răsunătoare ale clopoţeilor. După un marş de peste cincizeci de kilometri au ajuns la tabără, unde i-au găsit pe indieni beţi-criţă şi nici o blană, nici măcar rămăşiţele vreunui bizam lăsate ca răsplată pentru deranj. Aşa au descoperit trucul balului şi au jurat să se răzbune.

Ocazia s-a ivit repede. Curând după această întâmplare, un grup a întâlnit în drumul lui spre a negocia cu indienii un echipaj al companiei Hudson Bay, care la rândul lui căuta indieni. S-au salutat şi, cum ziua era foarte friguroasă, au propus să aprindă un foc şi să bea câte o înghiţitură. Degrabă cinci sau şase copaci cedau sub loviturile lor puternice şi s-au prăbuşit la pământ; în câteva minute un om dintr-un grup a aprins un chibrit de sulf cu cremenea şi fierul şi a dat foc unui morman imens de buşteni care rapid au început să trosnească şi să ardă furios ridicând nori de scântei spre cerul iernatic şi aruncând o tentă caldă pe zăpadă şi pe copacii dimprejur. Bidonul a fost scos repede şi

au început să-şi povestească istoriile şi aventurile în timp ce lichiorul punea stăpânire pe minţile lor. Însă nord-vesticii au început să verse alcoolul pe jos fără să fie văzuţi de ceilalţi, astfel că au rămas destul de treji în timp ce rivalii deveniseră din ce în ce mai aprinşi, iar în final au început să se laude cu puterile superioare în a bea şi, ca dovadă, fiecare a luat o înghiţitură mare. Cei din grupul Hudson Bay, care acum erau aproape morţi de beţi, le-au urmat exemplul şi aproape instantaneu au căzut într-un somn greu în zăpadă. Peste zece minute erau bine legaţi de sănii, iar câinii întorşi spre casă au plecat direct spre fortul Hudson Bay unde au ajuns repede cu oamenii încă adormiţi tun; nord-vesticii au pornit spre tabăra indiană, şi, cel puţin de această dată, au luat toate blănurile numai ei.

Acestea erau evenimentele care se întâmplau acum treizeci de ani în sălbăticia din America de Nord. De atunci cele două companii s-au unit sub numele celei mai bogate şi mai puternice dintre ele „Compania Hudson Bay”. Băuturile alcoolice au mai fost importate după joncţiune; dar în ultimii ani s-a renunţat la ele pe întreg teritoriul, mai puţin în colonia Râul Roşu şi la alte câteva posturi unde există competiţie din partea companiilor americane; astfel că acum bietul sălbatic nu se mai târâie prin praful sălbăticiei sub influenţa apei de foc a omului alb, iar străinul care călătoreşte prin aceste regiuni sălbatice şi pitoreşti nu mai vede scenele umilitoare şi nu mai aude despre crime îngrozitoare, despre care se auzea prea des în anii anteriori şi care mereu au fost şi încă mai sunt răspândite acolo unde băuturile alcoolice, marele blestem al omenirii, se găsesc din belşug; şi în special în acea zonă unde locuitorii nu se tem de lege, de om sau de divinitate.

În 1826 Râul Roşu s-a revărsat şi a inundat întreaga colonie obligându-i pe localnici să-şi părăsească casele şi să-şi mute caii şi turmele pe colinele mici din vecinătate. Aceste ridicături erau puține la număr şi foarte mici, astfel că în timpul inundației aveau un aspect ciudat fiind pline cu bărbați, femei, copii, cai, vite, oi şi păsări de curte. Casele, fiind făcute din lemn şi construite direct pe pământ, fără fundație, au fost luate de ape cu duzinile şi un număr mare de cai şi vite s-au înecat. În timpul inundațiilor, colonişții au vâslit printre case în bărci şi-n canoe şi deseori mai târziu în timp ce colindam prin prerie câte un colonist îmi arăta prin iarba fremătândă şi printre tufişurile verzi locul unde a stat în cort şi a vâslit în apele adânci în „anul inundației". Acest fel de a vorbi pare a avea un ecou de dinainte de potop; colonistul voinic, între două vârste, îți va spune cu o mină extrem de gravă că acela era locul unde se afla casa lui, sau că asta sau ailaltă s-a întâmplat „un an înainte de potop".

Fortul Garry, principala colonie a companiei Hudson Bay, este situat pe malurile râului Assinaboine la vreo douăzeci de metri de joncțiunea cu Râul Roşu. Este o construcție de piatră în formă de pătrat cu bastioane semețe la colțuri pentru tunuri. Principalele case, magazine şi birouri se găsesc în interior; iar grajdurile, la o distanță mică în exterior. Locul este drăguț şi liniştit, dar este mult prea multă monotonie pentru iubitorul de grandios şi de pitoresc. Chiar în fața porții curge sau, mai bine zis, alunecă liniştitul Assinaboine, în care se pot vedea mii de scrumbii jucându-se în apele limpezi şi sclipind în soare într-o zi frumoasă de toamnă.

În partea stângă se întinde pădurea care mărgineşte râul, iar ici-colo câte un pâlc de copaci mai mici sau de sălcii ce

înconjoară mlaştinile formate după topirea zăpezii, unde stoluri de rațe sau de gâşte şi fluierari zgomotoşi animă peisajul, în timp ce prin luminişurile din pădure se poate zări preria vastă. Jos în vâlceaua unde se află grajdurile se pot vedea mereu câțiva cai sau câteva vaci hrănindu-se sau rumegând leneş porția de nutreț, care dau peisajului un aer de repaus care contrastează în forță cu cel a câmpiilor mari care se întind ca o mare verde din spatele fortului, presărată ici-colo cu mici insulițe şi muşuroaie în jurul cărora planează câte un şoim atent sau vreun corb solitar.

Clima este sănătoasă şi plăcută. Iarna începe prin noiembrie, iar primăvara în general în aprilie. Cu toate că iarna este foarte lungă şi extrem de friguroasă (termometrul variază între minus zece şi minus treizeci de grade), totuşi, fiind mereu de un ger uscat, este mult mai plăcută decât cred oamenii obişnuiți cu vremea umedă capricioasă a Marii Britanii.

Iarna este anotimpul cel mai plin de viață. Acum colonistul semisălbatic duce la altar metisa îmbujorată, iar zona de pe lângă casa lui răsună de dăngănitul clopoțeilor de la sănii atunci când prietenii se adună să felicite perechea fericită şi să danseze trei zile la rând. În acest anotimp marinarii curajoşi se odihnesc după efort şi, adunați în jurul focului, povestesc multe istorioare despre pericolele mării sau zugrăvesc peisajele pitoreşti din drumul lor lung şi anevoios printre lacuri şi cascade în timp ce nevestele şi copiii privesc cu respirația tăiată fețele lor oacheşe, arse de soare, luminate de însuflețire pe când rememorează episoade din zile apuse sau când cu o voce joasă, dar gravă povestesc moartea unui prieten sau coleg care a pierit printre cataractele înspumate din sălbăticie.

Vara sunt multe furtuni cu trăsnete însoțite de averse îngrozitoare de grindină care provoacă multe pagube culturilor şi caselor. Grindina are o mărime enormă de peste doi centimetri în diametru; iar de două sau de trei ori a spart geamurile din fortul Garry, care erau expuse la furtună.

În general, vremea e liniştită şi senină, mai ales toamna şi în timpul acelui anotimp specific Americii numit vara indiană care precede începutul iernii.

Peisajul de pe Râul Roşu, aşa cum am spus mai devreme, nu este nici măreț, nici pitoresc, deşi, atunci când soarele străluceşte în iarba fremătând şi sclipeşte în apa argintie şi când țipetele distante şi diferite ale păsărilor sălbatice penetrează auzul cu o cadență plângătoare, cineva poate trăi o dulce fericire asemănătoare sentimentelor marinarului care se uită lung într-o dimineață devreme la suprafața lucioasă a mării adormite.

Aşa este Râul Roşu şi astfel sunt peisajele la care m-am uitat cu mirare, pe când călăream alături de prietenul şi colegul meu funcționar M'K., în seara sosirii mele la noua casă. Domnul acesta călărea pe frumosul lui cal „Colonelul" în timp ce eu mergeam în galop mic alături pe un cal care mai târziu m-a purtat mulți kilometri prin prerie. Nu are în fiecare zi cineva ocazia să descrie un cal ca acela pe care am călărit atunci, aşa că cititorul va fi rugat să aibă puțină răbdare, cât timp voi schița portretul lui. În primul rând purta numele „Touron" care în traducere înseamnă pemican; însă în ce anume consta asemănarea lui cu pemicanul nu ştiu, doar dacă nu în faptul că adevăratele lui

calități nu reieşeau la prima vedere. Avea o înălțime moderată, o culoare maronie şi avea trăsăturile caracteristice unui cal aşa cum poate apărea un animal atunci când este privit prin fundul unui pahar de proastă calitate. Totuşi particularitatea lui principală era înălțimea mare a picioarelor din spate. În tinerețe le depăşiseră pe cele din față, astfel că pe un drum nivelat aveai toate avantajele să mergi la vale. Mergea la galop mic minunat, la trap prost, păşea încet şi de fiecare dată manifesta o încăpățânare de măgar şi o împotrivire în a-şi potrivi voința cu cea a călărețului. Era fără doar şi poate porcesc în dispoziția lui, foarte plebeian în maniere şi îndoielnic în sentimente.

Acesta era Ducipalul pe care am călărit pentru prima oară prin preria de la Râul Roşu; acum balansându-mă încolo şi-ncoace pe spatele lui în timp ce galopam, acum mişcându-mă ca un recrut într-un regiment de cavalerie încă neobişnuit cu şaua când mergea la trap pe o cărare bătătorită; iar din când în când, spre plăcerea d-lui M'K., mă țineam bine de şa atunci când un tremurat în corp îmi reamintea de legile gravitației ale lui Sir Isaac Newton şi că orice plecare în grabă departe de înțelegerea mea mă va trânti la pământ.

Curând după sosire, am suferit operația pe care calul meu o suferise înaintea mea, adică aceea de a fi învățat; singura diferență fiind că el era învățat cu şaua, iar eu cu biroul. Este inutil să descriu suferințele pe care le-am îndurat stând la birou, oră după oră, pe un scaun cu picioare lungi, membrele mele tânjind după exercițiul obişnuit, pe când ciripitul păsărilor, lătratul câinilor, mugitul vacilor şi nechezatul cailor păreau a mă invita să mă alătur lor în pădure; iar curând, în timp ce stiloul meu obosit mâzgălea

încet pe hârtie, vocile lor, mi se părea, se schimbaseră într-un râs răguşit batjocoritor, de parcă se gândeau că micuţele broaşte diforme orăcăind şi fluierând în mlaştini erau de departe mai bune decât mândrii maeştri care se închid în casele lor afumate în timpul zilei şi se numesc singuri „lorzii creaţiei” liberi şi descătuşaţi!

M-am obişnuit repede cu aceste mici suferinţe din viaţa umană şi după puţin timp puteam sta

De dimineaţa până noaptea

Mâzgălind şi scriind

Sus pe un scaun cu trei picioare;

Fără să jelesc bucuriile

Băieţilor chiulangii

Ce stau departe de şcoală.

Există un proverb care spune: „O inimă necăjită niciodată nu se bucură”. Acum, nepunând la îndoială adevărul din proverb şi pentru a nu fi consideraţi necăjiţi, noi, adică eu şi M’K., obişnuiam să ne bucurăm sufletele din când în când –

nu cum se obişnuia, bând coniac şi apă (deşi uneori, când nimeni nu ştia, ne răsfăţam cu câte un pahar cu bere cu vătraiul încins băgat în ea pentru a o face gazoasă), ci luându-ne puştile şi făcând excursii scurte pentru a împuşca potârnichi sau mai bine zis găinuşe de munte care se găsesc din belşug în pădurile de la Râul Roşu. Cu aceste ocazii colindam pădurile împreună cu M'K. înviorându-ne plimbarea pălăvrăgind pe diverse teme şi nu de puţine ori vorbind despre zilele fericite petrecute în „drăguţa Scoţie" sau gândindu-ne la „lumina zilelor apuse". Deseori ne întorceam acasă cu câte o pereche de găinuşe gri, care erau extrem de blânde; atât de blânde că uneori nu zburau fără să tragem un foc sau două. O dată, după ce am mers o jumătate de oră fără să împuşcăm ceva, am zărit un stol de şapte potârnichi, care se aşezaseră pe un copac din apropiere; am tras instantaneu în două aşezate mai jos, iar celelalte doar şi-au întins gâturile de parcă ar fi vrut să vadă ce se întâmplase cu camaradele lor, fără să zboare. Alte două erau curând împuşcate; în timp ce ne reîncărcam puştile celelalte trei au zburat într-un copac din apropiere. După alte câteva minute şi-au urmat tovarăşele şi le împuşcasem pe toate. Acesta nu este un fapt neobişnuit mai ales când păsările sunt blânde şi, cu toate că eşti un vânător slab, măcar îţi umpli cămara cu ceva mai bun decât ar conţine deseori fără un astfel de ajutor. Singurul lucru pe care a trebuit să-l evităm era să tragem în păsările de pe crengile superioare, deoarece zgomotul pe care-l fac în cădere le sperie pe cele de jos. Vânătorul experimentat întotdeauna începe cu cea mai de jos pasăre şi, dacă după prima împuşcătură încă stau nemişcate, este sigur şi de celelalte.

Vânătoarea nu era însă singura noastră distracție. Uneori, în serile plăcute, obişnuiam să ne înşeuăm caii şi să hoinărim prin prerie, până când Râul Roşu şi fortul abia se mai vedeau la orizont, sau să urmăm drumul de care din colonie vizitându-ne prietenii şi cunoştințele răspunzând la politicosul „bonjour” al colonistului francez pe când trecea la trap pe lângă noi călare pe poneiul său flocos sau zâmbind la metisele drăguțe care treceau pe marginea drumului. Apropo, aceste fete sunt destul de frumoase; sunt bune neveste şi sunt neobişnuit de cumpătate. Cu ajutorul mărgelelor, al penelor de gâscă frumos colorate şi al mătăsii fac cele mai frumoase decorații pe mocasini, jambiere şi pe hainele de piele purtate de localnici; iar în timpul lungilor luni de iarnă torc şi țes un fel de pânză din lâna oilor din colonie amestecată cu părul de bizon adus din prerie de vânători.

Pe la mijlocul toamnei a fost adus în companie pentru înmormântare corpul d-lui Thomas Simpson, nefericitul cercetător, care împreună cu dl Dease a încercat să descopere trecătoarea nord-vestică. Sărmanul Simpson plecase cu un grup de metişi de la Râul Roşu cu scopul de a trece câmpiile spre Sf. Lewis şi de acolo să treacă prin Statele Unite spre Anglia. Însă curând du-pă plecarea lui câțiva din grup s-au întors la colonie susținând că dl Simpson, într-un acces de nebunie, omorâse doi oameni şi că apoi se împuşcase şi că-l îngropaseră în locul unde căzuse. Desigur că acest fapt a creat multă vâlvă în colonie; şi, cum tot grupul a povestit acelaşi lucru la investigare, mulți credeau că se sinucisese. Erau totuşi câțiva care bănuiau că fusese omorât şi că-i împuşcase pe cei doi apărându-se. În toamna lui 1841 s-a ordonat o investigație mai amănunțită a problemei; ca urmare, dr. Bunn a fost

trimis la locul unde corpul d-lui Simpson fusese îngropat cu scopul de a-l deshuma şi de a-l examina. Descompunerea avansase prea mult; aşa că trupul a fost trimis în colonie pentru înmormântare, iar dr. Bunn s-a întors, fără să fi descoperit ceva care să lumineze tristul subiect.

Nu l-am cunoscut personal pe domnul Simpson, dar din spusele celor care l-au cunoscut se pare că, deşi era un om deştept şi de onoare, avea mai degrabă un aer arogant şi de aceea era urât de metişii din colonie. Prin urmare, cred, ca mulți dintre foştii prieteni şi fostele cunoştințe, că nu se sinucisese şi că aceasta era o ştire falsă dată de ucigaşii lui. În plus nu este posibil ca un om, care reuşise să facă nenumărate adăugiri cunoştințelor noastre geografice şi care aştepta o recompensă substanțială şi onoare la întoarcerea în țară, să omoare şi apoi să se omoare fără o cauză relevantă. Prin moartea sa tristă, compania Hudson Bay a pierdut un angajat credincios, iar lumea un om inteligent şi întreprinzător.

Iarna, conform obiceiurilor străvechi, a trecut şi primăvara, nu cu furtuni şi flori parfumate, ci cu soare arzător şi cu zăpadă topită, a început să schimbe fața naturii şi să înlăture pojghița de gheață ce acoperea râul. Hainele groase au început să dispară, iar unii metişi şi-au scos căciulile de blană şi şi-au pus „beretele roşii”, în timp ce cei mai îndrăzneți se mulțumeau cu cea neagră. Săniile încă mai erau folosite, dar mai mult din cauza obişnuinței, şi era evident că vor renunța la ele cu deznădejde. Vânătorii începuseră să se gândească la rațe şi la gâşte, fermierii la pluguri şi la grâu, iar marinarii să viseze la praguri, râuri şi cascade sau la călătorii îndepărtate în canoe uşoare.

CAPITOLUL VI

Casa Norvegiană, cum am menționat mai înainte, este construită pe malurile lacului Playgreen, în apropierea râului Jack, la o distanță de aproximativ treizeci şi cinci de kilometri de lacul Winnipeg. La colțul din partea stângă se înalță o stâncă abruptă pe vârful căreia se află un băț de steag şi de unde se poate vedea bine lacul Playgreen şi zona înconjurătoare. Pe această stâncă s-au adunat o mulțime de oameni pentru a asista la sosirea noastră, printre care se afla şi dl R care a venit în întâmpinarea noastră la doc.

La câteva zile după venirea mea consiliul „a hotărât" să-mi petrec iarna la Casa Norvegiană; aşa că a doua zi, conform hotărârii acelei adunări impunătoare, mi-am luat locul în biroul funcționarilor şi am luat în primire actele şi hârtiile.

Cred că este privilegiul autorului să treacă de la un loc la altul şi să anihileze timpul după dorință. Profitând de această prerogativă, voi trece peste toamnă, în timpul căreia am vânat, pescuit şi am călătorit la satul indian de la Rossville de sute de ori, şi voi intra direct în iarnă.

Casa Norvegiană nu se mai mândreşte cu freamătul şi animația din timpul verii. Nu mai soseşte nici o barcă, pe stânci nu se mai adună nici un grup de doamne şi domni ca să privească apele sclipitoare. O nemişcare placidă

domneşte peste tot, numai lângă fort câţiva oameni cu topoare taie lemne de foc sau pleacă cu atelaje spre lacuri pentru a aduce încărcături cu peşte sau carne de vânat. Dl R. citeşte „Penny Cyclopedia” în salon (cum este numită sala de mese iarna), iar eu scriu în biroul meu mic şi ponosit, care se aseamănă cu o cocină de porci din exterior, însă care este călduros şi confortabil în interior. Lângă mine este dl C. un bărbat înalt, chel, blând, de patruzeci şi cinci de ani, care şi-a petrecut cea mai mare parte a vieţii printre urşii şi indienii din Golful Hudson, iar acum se află în vizită de Crăciun la Casa Norvegiană. Tocmai a sosit de la postul său, situat la câteva sute de kilometri distanţă, de unde a venit mergând cu rachete în picioare, iar acum este angajat în descălţarea mocasinilor şi a şosetelor de lână, pe care le întinde sub sobă să se usuce.

Însă nu ne-am continuat prea mult ocupaţiile diferite. Dl Evans, misionarul metodist, urma să dea un ospăţ pentru indienii din Rossville, iar după aceea să-i examineze pe micii copii care urmau şcoala din sat. La acest ospăţ am fost invitaţi şi noi, aşa că, după-amiază, eu şi dl C. ne-am pus hainele din piele de elan pe noi şi rachetele în picioare şi am pornit spre satul situat cam la patru kilometri de fort.

Pe drum dl C. m-a spus o întâmplare trăită în timp ce călătorea prin regiune; şi pentru că poate descrie pericolele întâlnite uneori de cei care trec prin sălbăticia din America de Nord o voi spune aici în cuvintele proprii d-lui C.

Era spre mijlocul iernii, spuse el, când am plecat cu rachetele în picioare însoţit de un indian spre un lac mic după peştele care fusese prins toamna şi care fusese lăsat

acolo să înghețe într-o casă construită din buşteni. Lacul era cam la cincisprezece kilometri distanță; iar cum drumul era destul de nivelat şi cu puțină cătină am luat un atelaj cu câini şi am pornit la drum înainte de ivirea zorilor cu intenția de a ne întoarce înainte de lăsarea întunericului; iar cum ziua era senină şi friguroasă (temperatura era de minus treizeci şi cinci de grade), am mers cu voioşie fără întrerupere, cu excepția unor căzături atunci când vreo creangă ne prindea rachetele sau ne opream să curățăm urmele atunci când câinii se încurcau printre copaci. Mersesem cam vreo zece kilometri şi primele raze de lumină aprinseseră orizontul estic, când indianul, care era în față, s-a oprit şi părea că examinează nişte urme de labe în zăpadă. După câteva minute de observare atentă, s-a ridicat şi a zis că un urs trecuse nu cu mult timp înainte şi că nu putea fi prea departe şi mi-a cerut voie să-l urmărească.

I-am spus că poate şi voi conduce eu câinii după urmele lui deoarece ursul o luase spre locul unde mergeam noi. Indianul a aruncat puşca pe umăr şi curând s-a pierdut în pădure. Un sfert de oră am înaintat cu greutate în spatele câinilor, uneori îndemnându-i când gâfâiau şi alunecau prin zăpada adâncă. În sfârşit a tras şi aproape imediat după aceasta a tras din nou; trebuie să ştiți că unii indieni pot încărca arma atât de repede că două focuri de la puşca lor cu o singură țeavă sună ca descărcarea succesivă a două focuri de la una cu două țevi. La puțin timp am auzit o altă împuşcătură; iar apoi, cum liniştea se aşternuse, am presupus că omorâse ursul şi că în curând îl voi găsi tăindu-l. Chiar când gândeam astfel, un urlet înspăimântător m-a alarmat; aşa că, înşfăcând un pistol pe care tot timpul îl iau cu mine, m-am grăbit înainte. Pe măsură ce mă apropiam, am auzit o voce amestecându-se

cu mormăitul ursului; şi când am ajuns la poalele unui deal mic, vocea indianului meu, apostrofând moartea, a devenit perfect audibilă. „Vino, moarte!” spunea el, pe un ton dispreţuitor; „m-ai prins în sfârşit, dar indianul nu se teme de tine!” Un mormăit tare şi enervat al ursului care m-a văzut alergând pe deal l-a oprit; şi nefericitul om şi-a întors ochii spre mine cu o privire imploratoare. Era culcat pe spate, pe când ursul (unul negru) era deasupra lui, ţinând unul din braţele indianului în gură. Grăbindu-mă să urc dealul m-am împiedicat din păcate şi mi-am umplut pistolul cu zăpadă; astfel că atunci când ursul l-a lăsat pe indian şi s-a năpustit spre mine, am ratat. Am rămas numai cu singura şi slaba şansă de a ameţi animalul sălbatic cu o lovitură a patului pistolului. Chiar când se ridica pe picioarele din faţă, am zărit toporul indianului, care din fericire se afla la picioarele mele, şi, apucându-l, l-am coborât cu toată puterea în capul ursului, chiar în momentul în care se lăsa pe mine, şi ne-am rostogolit la vale împreună. Revenindu-mi, am descoperit că lovitura toporului îl omorâse instantaneu şi că eu nu eram rănit. Nu acelaşi lucru pot spune despre indian; întreaga pulpă a piciorului stâng era muşcată, iar corpul sfâşiat cumplit în diverse locuri. Era conştient, deşi slăbit, şi mi-a vorbit când m-am apropiat să-i examinez rănile. În scurtă vreme, i le bandajasem; şi punându-l pe sanie cu o parte din corpul ursului, din care intenţionam să mă ospătez, ne-am întors imediat la fort. Indianul s-a înzdrăvenit încet, dar niciodată nu şi-a mai recuperat mobilitatea piciorului, şi acum şchioapătă prin fort, tăind lemne de foc sau vâslind pe lac în căutare de raţe şi gâşte.

Dl C. şi-a încheiat povestea imediat ce am ajuns la micul golf la marginea căruia este construit satul indian Rossville.

Din locul unde stăteam, satul nu părea prea avantajat; dar casa parohială şi biserica, care se aflau pe un deal mic, cu pereţii lor albi în contrast puternic cu fundalul copacilor închişi, aveau un efect pitoresc. Erau cam douăzeci de case în sat, locuite în totalitate de indieni, majoritatea tineri şi oameni între două vârste. Vara se ocupă de ferme şi aveau succes în cultivarea cartofilor şi a altor câteva legume pentru uzul propriu. Iarna merg în pădure să vâneze animale de blană şi căprioare; dar nu lipsesc mult timp de la casele lor. Dl. Evans locuia printre ei şi-i învăţase scrisul şi aritmetica, pe lângă iniţierea în principiile creştinătăţii. Deseori se adunau în şcoală pentru rugăciune şi muzică sacră, şi mergeau cu regularitate la slujba religioasă duminica. Dl Evans, care era un bun muzician, îi învăţase să cânte pe mai multe voci; şi aceasta are un efect atrăgător asupra străinului care-i aude pe aceşti fiice şi fii prăfuiţi ai sălbăticiei înălţându-şi vocile melodioase într-o rugă armonioasă pentru zeul creştin.

La sosirea în sat am fost conduşi în casa curată a d-lui Evans, de la ferestrele căreia se vede lacul Playgreen, presărat cu mici insule, ce se întindea la orizont în partea dreaptă, şi o nemărginită mare de copaci în partea stângă. Aici se adunaseră domnii şi doamnele de la Casa Norvegiană şi un număr de personaje indescriptibile, care păreau prinşi în pregătiri mistice pentru ospăţul apropiat. Am intrat parcă cu teamă în sala de clasă şi am văzut două rânduri de mese acoperite cu budinci, plăcinte, tarte, fripturi aburinde şi legume de toate formele, mărimile şi descrierile. Mă temeam pentru indieni; pentru că, deşi pot face faţă suprasaturării, mă îndoiam de moderarea lor în faţa atâtor bunătăţi. S-a suflat într-o scoică, şi toţi indienii din sat au intrat în cameră şi s-au aşezat, femeile pe o parte a mesei şi bărbaţii

pe cealaltă. Dl. Evans stătea în capăt şi a rostit o binecuvântare potrivită; după care a început o muncă de distrugere cum nu s-a mai văzut de la crearea lumii! Plăcintele aveau cruste tari, dar mai tari erau cuțitele; coca era tare şi interiorul dur, dar dinții indienilor erau mai puternici şi caninii lor şi mai duri; felurile de mâncare erau gigantice, dar stomacurile erau încăpătoare; aşa că, după puțin timp, multe schelete şi vase goale înfrumusețau masa. O femeie în vârstă cu ten închis şi ochi lucitori, negri şi cu dinți enormi de lungi a început să mănânce tot ce era pe lângă ea şi a terminat atât de repede mâncarea încât cei aşezați lângă ea, temându-se de foamete, au început să se uite la ea cu mânie; din fericire a cedat repede adormind în timp ce savura un pateu cu vânat, s-a aplecat încet pe spate cu o expresie de mulțumire pe față şi respira rapid prin gura pe jumătate deschisă şi, ca urmare, spre supărarea ei, a pierdut ceaiul şi prăjiturile care au fost servite curând în loc de desert. După ce au terminat, tinerii au fost primiți în masă şi au ras rămăşițele de la prânzul seniorilor. Hainele indienilor la astfel de ocazii erau în general mantale din pânză albastră cu glugi, jambiere din pânză albastră sau stacojie, mocasini decorați cu pene de gâscă fără căciuli. Unii însă erau îmbrăcați foarte hazliu, iar unul sau doi din cei în vârstă au venit cu scurte albastre, care erau prost croite şi prea mari pentru ei. Femeile aveau rochii scurte fără falduri, jambiere din pânză de culori felurite şi decorate bogat cu mărgele, batiste de bumbac la gât şi uneori chiar pe cap. Fetele şi băieții erau reprezentațiile seniorilor în miniatură.

După ce tinerii şi-au terminat prânzul, băncile au fost puse de-a lungul întregii camere, fără o latură, unde o masă cu două sfeşnice mari la ambele capete servea de scenă pentru

tinerii actori. Când totul a fost aranjat, indienii mai în vârstă s-au aşezat pe bănci, în timp ce băieţii şi fetele s-au aliniat lângă perete în spatele mesei. Dl Evans a început îndemnând un băiat de patru ani să recite o bucată comică în proză; fiind bine pregătit cu multe săptămâni înainte, a făcut-o în cel mai amuzant stil. Apoi au înaintat patru fetiţe care au avut o discuţie filosofică animată despre diferenţa între zilele de pe Lună şi cele de pe Pământ. După aceea un băiat mai mare a susţinut un discurs lung în limba seauteaux, la care indienii au râs mult şi de care albii prezenţi (care nu au înţeles un cuvânt din el) s-au arătat încântaţi şi au râs şi ei tare. Apoi întregul grup, la un semn făcut de dl Evans, a început să cânte un imn frumos, care a fost chiar ne-aşteptat şi în consecinţă mult mai plăcut. Acesta a încheiat examinarea, dacă se poate numi aşa, şi după o rugăciune scurtă indienii au plecat la casele lor, vădit încântaţi de spectacol. Astfel a fost ospăţul de la Rossville şi multe râsete ne-a provocat pe drumul de întoarcere spre casă sub lumina palidă a lunii.

Casa Norvegiană este poate unul dintre cele mai bune posturi din ţinutul indian. Vremea este uscată şi sănătoasă; şi deşi (ca în toate regiunile ţarii) extrem de rece iarna, este foarte diferită de frigul rece răcoros din acel sezon din Marea Britanie. Zona dimprejur este mlăştinoasă şi stâncoasă, acoperită cu păduri dese. Multe dintre posturile companiei sunt aprovizionate slab cu cele necesare şi complet lipsite de articole de lux. Totuşi, Casa Norvegiană este favorizată în această privinţă. Mereu aveam carne proaspătă de un fel sau altul; uneori de vită, oaie sau vânat, iar din când în când carne de bizon ne era trimisă din districtul de pe râul Swan. Ceai, zahăr, unt, pâine aveam din belşug; şi pe lângă legumele din grădinile noastre, lacurile şi râurile ne dădeau

peşti cu carnea albă, sturioni sau ştiuci tinere din abundenţă. Ştiuca nu este un peşte prea bun, iar sturionul este un peşte greu, dar peştele cu carnea albă este cel mai bun şi cel mai delicios pe care l-am mâncat vreodată. Nu ştiu dacă există şi în alte părţi ale Lumii Vechi: dar în America de Nord, lacurile sunt pline cu astfel de peşti. Au aproximativ mărimea unui păstrăv şi o culoare argintie şi seamănă puţin la gust cu somonul. Multe sute de neguţători de blănuri trăiesc numai cu carne de peşte, mai ales cei din nordul extrem unde făina, zahărul şi ceaiul nu pot fi aduse în cantităţi mari, iar căprioarele sunt rare. La aceste posturi indienii recurg la canibalism, iar angajaţii companiei au fost nevoiţi de mai multe ori să mănânce piele de castor. Aceasta este subţire şi uleioasă, astfel că, după ce blana este arsă, iar pielea bine fiartă, rămâne un fel de supă care cel puţin te menţine în viaţă. Aşa s-a întâmplat o dată la un post de pe râul Peel, de la Cercul Polar, condus de dl Bell, un neguţător-şef de serviciu; şi-mi aduc bine aminte citind una dintre scrisorile lui că toate proviziile proaspete pe care au reuşit să le obţină în iarnă au fost două veveriţe şi o cioară! Tot acest timp au trăit dintr-o cantitate de carne uscată, pe care din fericire o aveau în depozit, şi au fost obligaţi să închidă porţile fortului pentru a ţine indienii care se mâncau între ei în afara zidurilor. Cauza tuturor acestor nenorociri fusese sărăcia pescuitului împreună cu lipsa animalelor sălbatice. Foametea este comună printre indienii din acele regiuni depărtate; iar stâncile curăţate de muşchi (care uscat se aseamănă algelor) au un aspect trist pentru călătorul care trece prin sălbăticia şi pustiurile de pe tărâmul lui Rupert.

Casa Norvegiană este şi un loc plăcut şi interesant, pentru că este într-un fel o poartă spre singura rută către Golful

Hudson; astfel că, în lunile de primăvară şi de vară, toate flotele de bărci şi canoe din toate zonele departamentului nordic trebuie să treacă pe lângă ea în drumul lor spre fabrica York; şi cum toate se întorc toamna, iar unii domni îşi lasă soţiile şi familiile aici pentru câteva săptămâni până la revenirea lor, tocmai în acest anotimp însorit este cel mai vesel şi mai animat loc; iar casa funcţionarului în care am stat era deseori plină cu o adunătură de oameni ciudată şi gălăgioasă, care se odihnea până când pornea spre malurile Golfului Hudson, spre regiunile îndepărtate ale râului Mackenzie sau spre ţinutul şi mai distant al Oregonului.

Iarna principala distracţie era vânătoarea de potârnichi albe. Această specie este un fel de cocoş polar, de un alb curat, cu excepţia vârfurilor aripilor şi ale cozii. Iarna erau foarte multe şi erau un fel de mâncare plăcut. La începutul iernii m-am delectat şi cu un pic de patinaj, dar zăpada ce cădea a pus curând capăt acestei distracţii.

Primăvara, frumoasa primăvară! s-a întors iarăşi să ne înveselească singurătatea şi să readucă la viaţă apele şi râurile din Golful Hudson. Şi totuşi cât de diferită va fi imaginea cititorului despre primăvară faţă de cum era ea în realitate! Primăvara, cu frunzele verzi şi florile îmbobocite, câmpii de smarald şi crânguri umbroase pline de sunetele trilurilor! Nu, cititorule, nu aceasta este primăvara pe care o zugrăvesc. Nu este chiar atât de frumoasă, dar este mult mai apreciată primăvara de cei care petrec o iarnă posomorâtă mai mult de şase luni în singurătate. Soarele străluceşte pe un cer senin, aprinzând câmpurile cu o sclipire orbitoare. Şuvoaiele miilor de pârâiaşe formate de zăpada topită încântă auzul asemenea unei voci bine cunoscute a unui prieten absent de mult. Aripile foşnitoare

ale păsărilor sălbatice, care părăsesc continuu heleşteiele, ce dau acum în lac, şi zboară peste copaci, se acordă cu ţipătul pătrunzător al corlei şi, în general, cu sălbăticia peisajului; în timp ce broaştele reînviate orăcăie vesele în mlaştini pentru a anunţa plecarea iernii şi pentru a ura bun-venit primăverii. Aceasta este primăvara despre care scriu; şi pentru a avea o idee corectă despre frumuseţile şi farmecul acestei primăveri, mai întâi trebuie să petreceţi o iarnă în Golful Hudson.

După cum am spus, primăvara s-a întors. Gheaţa s-a topit, a plutit şi a dispărut. Râul Jack îşi urma calm cursul, de parcă nu adormise vreodată, iar lacul se răsucea şi se unduia pe maluri ca şi cum le-ar fi felicitat cu ocazia schimbării vesele. Curând au început să sosească bărcile; prima a venit „Portage", condusă de L'Esperance. Era formată din şapte sau opt bărci; şi de acum înacolo, au ars multe focuri pe iarba de lângă fort, înconjurate de canadieni cu priviri sălbatice şi metişi, şi de un grup şi mai original de colegi pe care nu-i văzusem niciodată. Erau toţi îmbrăcaţi cu mantale noi albastre şi pantaloni de catifea reiată, pe care-i legaseră la genunchi cu jambiere ornate cu mărgele. Mocasini din piele de elan le acopereau picioarele, iar gâturile maronii arse de soare erau neacoperite; o curea stacojie le încingea taliile; iar în timp ce unii purtau pălării cu pene ţipătoare, alţii purtau şepci şi berete, înconjurate de panglici din lame auriu şi argintiu. Câţiva însă disprețuind hainele, călătoreau în cămăşi cu dungi albe şi albastre, şi aveau încredere în părul lor des şi mat care-i proteja de ploaie şi soare. Era un grup sălbatic, dar chipeş; şi nimeni, în timp ce s-ar fi uitat lung la feţele lor vesele cum stăteau întinşi sau şedeau cu atitudini lipsite de griji în jurul focului, nu ar fi crezut că aceşti oameni şi-au părăsit soţiile

şi familiile doar cu o săptămână înainte şi că erau gata de plecare într-un voiaj de cinci luni plin de riscurile cataractelor fierbând şi ale pragurilor înspumate din interior.

Se opreau la Casa Norvegiană pentru a primi bunurile pentru comerțul cu indienii din Athabasca (un district din interior) şi apoi porneau spre zona de transbordare „La Roche”, un loc unde întreaga încărcătură este cărată pe umeri douăzeci de kilometri, spre apele altui râu unde comercianții de la posturile nordice se întâlnesc cu ei şi, luând bunurile, dau „la schimb” blănurile din district.

Apoi a venit bătrânul domn M’K. cu detaşamentul său de cinci bărci de la insula La Crosse, unul din districtele interne; şi curând alte focuri de tabără au ars în iarbă şi casa funcționarului a primit alt ocupant. După ei au venit detaşamentele de la Râul Roşu, cu dl Mt. grijuliu, glumeț, zgomotos în drum spre York pentru bunuri aduse cu vaporul (pentru că trebuie să ştiți că dl Mt. are un magazin în Râul Roşu şi e un om cu ceva importanță în colonie); şi cu dl Mact. strângător, caraghios, avar şi cu tăcuta dnă S., toți mergând spre mare şi făcând Casa Norvegiană destul de veselă pentru un timp, ca apoi să o lase liniştită; dar nu pentru mult timp, deoarece brigada Saskatchewan, condusă de comerciantul-şef Ht. şi de tânărul domn P., a sosit curând, şi a umplut regiunea cu zgomote şi gălăgie. Brigada Saskatchewan este cea mai zgomotoasă şi cea mai mare din toate cele care se opresc la Casa Norvegiană. În general numără între cincisprezece şi douăzeci de bărci, care sunt umplute cu cei mai zăpăciți angajați. Aceştia vin din prerie şi de la Munții Stâncoşi, şi cunosc multe poveşti despre vânătorile de bizoni, atacuri asupra urşilor grizzly şi asupra

indienilor sălbatici; unele sunt interesante şi destul de veridice; dar cele mai multe sunt fie exagerări uimitoare, fie invenţii ale imaginaţiei lor.

Curând după aceea au sosit canoele uşoare din Canada şi cu ele un grup de material brut pentru angajare, sub forma a patru sau cinci tineri necopţi.

Casa funcţionarilor era acum supraaglomerată şi toţi colegii mai în vârstă şi mai liniştiţi care nu-şi găsiseră locul din cauza ocupanţilor gălăgioşi au fugit în altă casă şi, prin urmare, au lăsat spaţiu pentru noii veniţi sau începători cum erau numiţi elegant de colegii mai învăţaţi.

Acum întreg colţul unde locuiam era evitat de toţi oamenii liniştiţi de parcă era lovit de ciumă; deoarece râsete puternice, cântece zgomotoase şi sunete stridente de fluier sau scârţâituri de vioară ieşeau pe uşile şi ferestrele deschise, speriind până şi ţânţarii şi făcând acoperişul şi grinzile să sune. Deodată o linişte de moarte urma, iar ai casei presupuneau că dl Py. urma să facă paradă pentru a-i ajuta pe noii sosiţi; plictisitor în detalierea unor peisaje sălbatice şi a unor incidente din timpul călătoriei sale în Saskatchewan, i-a dus de la adevăr la exagerări şi de la acestea la compuneri fanteziste în care povestea amănunţit cu o precizie dureroasă toate grozăviile războiului indian şi nesiguranţa celui care intră în acele regiuni terifiante, dacă se întoarce vreodată în viaţă!

Casa Norvegiană era acum plină de viaţă; şi multe ore vesele am petrecut ascultând poveşti sau cântece. Tinerii adunaţi

acolo veniseră din zone depărtate ale Americii, iar unii chiar din Anglia. Unii erau în floarea vârstei şi petrecuseră mulţi ani în ţinuturile indiene; unii începuseră să radă puful de pe bărbiile încă netezi; iar alţii erau băieţi de paisprezece ani care tocmai părăsiseră casa şi ascultau pentru prima oară cu gurile căscate descrierile seniorilor despre viaţa din sălbăticie.

Dar vai! ce repede urmau să se despartă aceşti tineri veseli şi fără nici o grijă; şi ce şanse mici erau să se mai întâlnească vreodată! Un fel de prietenie s-a legat între trei dintre noi. Multe ore vesele am petrecut hoinărind prin crânguri şi păduri; acum colindând în căutare de porumbei sălbatici, acum înotând sau făcând tumbe în apele limpezi ale lacului sau vâslind într-o canoe uşoară; vocile noastre neexperimentate umpleau pădurea cu fragmente din cântecele triste ale marinarilor, pe care de-abia începusem să le învăţăm. Deseori ne-am aşternut patul mic în Conacul Celibatarilor, povestindu-ne aventuri din păduri sau reamintindu-ne de copilărie şi făcând promisiuni de a ţine o corespondenţă constantă în ciuda despărţirilor, a problemelor sau a pericolelor.

Un an a trecut şi în sfârşit am primit o scrisoare de la unul dintre prietenii mei, trimisă din regiunile arctice din apropierea gurii râului Mackenzie; îmi scria dintre nămeţii de zăpadă de pe Munţii Stâncoşi; în timp ce eu îi răspundeam de pe malurile mlăştinoase şi îngheţate ale Golfului Hudson.

În detaşamentul Saskatchewan se aflau doi bizoni tineri trimişi la fabrica York pentru a fi îmbarcaţi spre Anglia pe

„Prinţul Rupert”. Erau două dintre cele mai sălbatice creaturi pe care le-am văzut vreodată şi erau o sursă de necazuri constante pentru echipaj în timpul călătoriei. Modul în care au fost prinşi era destul de ciudat şi deoarece poate fi interesant îl voi descrie aici.

În Saskatchewan principala sursă de hrană atât a albilor, cât şi a indienilor este carnea de bizon, aşa că regulat sunt trimise grupuri la vânătoare. De obicei bizonii sunt urmăriţi călare, regiunea fiind predominant prerie, iar când se apropie suficient de mult vânătorii îi împuşcă. Indienii trag cu arcul şi săgeata, deoarece preferă să-şi păstreze praful de puşcă şi gloanţele pentru război. Sunt experţi în mânuirea arcului, care este scurt şi tare şi poate trimite uşor o săgeată. Unuia dintre aceste grupuri i s-a ordonat să prindă doi pui în viaţă dacă este cu putinţă şi să-i ducă la companie. Au reuşit aceasta astfel: întâlnind o turmă, au pornit la galop în urmărire; animalele speriate au luat-o la trap, care curând s-a transformat în galop deoarece oamenii se apropiau, iar un glonţ sau două îi anunţa că erau în bătaia puştii. Gloanţele au devenit mai numeroase, iar ici-colo un punct negru în prerie le spunea unde căzuse câte un bizon. Nu s-a încetinit pasul, însă, ori de câte ori un vânător omora câte un animal, îşi arunca şapca sau mănuşa ca să-l marcheze ca fiind al său şi continua urmărirea turmei, încărcându-şi arma în timp ce galopa. Apropo, vânătorii de bizoni sunt experţi în încărcarea şi tragerea cu arma în timp ce călăresc. Ţin două sau trei gloanţe în gură, pe care le scuipă în gurile de ţeavă du-pă ce pun puţin praf de puşcă; astfel trag mai multe gloanţe unul după altul. Aceasta însă este o metodă periculoasă deoarece glonţul se înfige la jumătatea ţevii şi aruncă puşca în aer

luând după ea un deget, o articulație sau uneori chiar o palmă.

În acest mod au luat atâția bivoli câți au putut căra în căruțe, iar un vânător a pornit în urmărirea unui vițel. În scurt timp a îndepărtat unul de turmă şi, punându-se între ei, a alergat spre el călare şi l-a doborât la pământ. Micul animal speriat s-a ridicat din nou şi a luat-o la fugă cu o viteză şi mai mare, dar o altă lovitură cu patul puştii l-a întins la pământ; iar s-a ridicat şi iar a fost trântit; în acest fel a fost obosit şi vânătorul a sărit de pe cal şi a aruncat o frânghie în jurul gâtului şi l-a dus în tabără, iar de aici la fort. Era la fel de sălbatic când l-am văzut eu la Casa Norvegiană şi părea să aibă acelaşi dezgust față de înrobirea sa ca în ziua în care a fost prins.

Cum vara înainta, căldura creştea, iar țânțarii deveniseră insuportabili. Nimic nu te poate apăra de atacurile acestor mici ființe chinuitoare. Aproape toate insectele se odihnesc când soarele apune: puricii de nisip care pişcă teribil în timpul zilei merg la culcare în timpul nopții; terifiantul buldog, a cărui muşcătură este teribilă, dormea seara; dar țânțarul, țânțarul cu picioare lungi, încăpățânat, rău, insistent, al cărui bâzâit necăjeşte urechea încontinuu, niciodată nu dormea! Zi şi noapte, băşicile dureroase şi moi de pe gâturile noastre şi din spatele urechilor erau pişcate din nou şi din nou de aceste insecte infame. Era inutil să le omori; milioane le luau locul. Singurul lucru care te poate proteja în timpul nopții (pentru că nimic nu poate în timpul zilei) este o pânză de voal atârnată peste pat, iar cum aceasta era privită de tineri ca ceva efeminat, rareori se apela la ea. Cel mai bun lucru pentru distrugerea lor pe care-l găsisem era să ne umplem camerele cu fum fie arzând

muşchi umed, fie eliberând nori de praf de puşcă, apoi lăsând ferestrele şi uşile deschise pentru a ieşi. Însă aceasta nu-i gonea pe toți; aşa că de obicei petreceam o oră sau două înainte de culcare vânându-i cu lumânările. Nici chiar asta nu-i distrugea în totalitate; şi deseori se poate ca prietenii noştri, uitându-se prin gaura cheii, să ne fi văzut la ore târzii bâjbâind în cămăşile de noapte căutând țânțari ca nişte fantome nefericite blestemate să caute ceva ce nu vor găsi vreodată. Căldura sufocantă şi intensă se adăuga disconfortului nostru.

Când vremea era bună obişnuiam să-l vizitez pe prietenul meu dl Evans la Rossville, unde mereu am fost binevenit. Îmi aduc aminte că o dată m-am rugat de un indian să-mi împrumute o canoe şi că am avut parte de o călătorie plăcută peste o parte din lacul Playgreen. Mi se oferise o trecere într-o barcă care mergea la Rossville, dar nu şi înapoi. Neavând nimic deosebit de făcut atunci, mi-am asumat riscul de a găsi un mijloc de întoarcere de un fel sau altul. În timp util am ajuns la casa parohială, unde mi-am petrecut după-amiaza hoinărind prin sat şi admirând rapiditatea şi uşurința cu care copiii indieni puteau să citească şi să scrie în limba indiană cu ajutorul unui alfabet silabic inventat de preotul lor. Acelaşi domn, mai târziu, a făcut un set de litere de plumb, cu un briceag şi a tipărit multe imnuri în limba indiană.

Seara am început să mă gândesc să mă întorc la fort, dar nu se găsea nici o barcă sau o canoe suficient de mică să fie vâslită de un singur om şi, cum nimeni nu părea dispus să meargă cu mine, mă temeam că va trebui să-mi petrec noaptea acolo. În final un indian tânăr mi-a spus că are o canoe pentru vânătoare, pe care mi-o dă dacă am curajul să

mă aventurez în ea peste lac căci era foarte mică. Am acceptat oferta fără să mai stau pe gânduri şi, luându-mi la revedere de la prietenii din casa parohială, l-am urmat la un pârâu umbrit de copaci înalţi, unde, ascunsă în stuf şi tufişuri, se afla canoea. Cred că nu măsura mai mult de trei metri în lungime şi patruzeci şi cinci de centimetri în lăţime la mijloc, de unde se îngusta la fiecare capăt cu un vârf subţire. Era făcută din coajă de mesteacăn de vreo şaizeci de centimetri lăţime, şi vă puteţi imagina greutatea ei când vă spun că indianul a ridicat-o de la pământ cu o singură mână şi a pus-o pe apă, în acelaşi timp înmânându-mi o vâslă mică, uşoară. Am păşit în aceasta cu mare grijă şi după ce barca fragilă a tremurat sub greutatea mea m-am aşezat pe fund şi am vâslit spre lac. Soarele abia apusese şi razele lui aruncau o strălucire pe norii dinspre vest, în timp ce umbrele nopţii se adunau la est. Nici o adiere nu mişca suprafaţa lucioasă a apei, în care fiecare nor auriu se oglindea cu fidelitate, că nu puteai deosebi care-i reflecţia şi care e realitatea. Mica barcă ţâşnea peste ape cu cea mai mare uşurinţă şi cum acum treceam printre umbrele adânci ale pinilor înalţi, iar apoi peste apele lucitoare ale golfului, un entuziasm straniu m-a cuprins; mi-am încordat toată puterea pe vâslă şi picăturile strălucitoare s-au ridicat în spatele meu pe când mica canoe zbura mai degrabă ca o fantomă decât ca ceva real peste ape; deodată am pierdut ritmul vâslei; întreaga greutate s-a lăsat pe o parte, iar apa a pătruns în canoe, iar inima mi-a ajuns în gură când pentru un moment m-am uitat la apa întunecată. A fost doar un moment; apoi canoea s-a îndreptat şi am vâslit restul drumului mult mai atent; entuziasmul dispăruse, iar cel mai înalt grad de timiditate îmi străbătea corpul. Era întuneric când am ajuns la fort şi după ce am urcat pe ţărm, am luat canoea sub braţ şi am dus-o pe mal cu atâta uşurinţă de parcă ar fi fost un scaun pliant.

Când ziua era caldă şi soarele strălucitor, când cerul era senin şi apa albastră, când aerul era nemişcat, iar zgomotul sosirilor şi plecărilor încetase, când nu munceam şi ne bucuram că nu avem nimic de făcut, eu şi dl R. obişnuiam să ne avântăm până la malul apei ca să pescuim o oră sau două.

Pescuiam scrumbii, iar modalitatea era aceasta: oprindu-ne din când în când din mers, unul se apleca atent peste iarbă şi treptat luând poziția unui patruped, se trântea în mâini şi genunchi. Făcând asta, se ridica cu un greier între arătător şi degetul mare; celălalt ținea deschisă o cutie de tinichea în care ghinionistul greier era introdus, iar capacul bine închis, astfel de remarci fiind spuse la fiecare captură, „De ăsta eram sigur" sau „Uite încă unul". Întreg procedeul este explicat pentru a arăta că aceşti greieri prinşi erau momeala cu care speram să păcălim scrumbiile credule.

Ajungând pe muchia stâncii unde pescuiam de obicei, fiecare trăgea dintr-o despicătură a pietrei o creangă rezistentă la capătul căreia era răsucită o sfoară cu un cârlig mare ataşat de ea. Pe aceasta o desfăceam rapid şi după ce înfigeam un greier în cârlig, o aruncam în apă şi ne uitam atent la sfori. Dl R. care era un mare iubitor de pescuit cu undița, începuse să se enerveze şi a tras de câteva ori violent de sfoară crezând că ceva a tras. Deodată undița sa, rezistentă cum era, s-a aplecat cu toată forța şi o scrumbie de opt sau nouă centimetri a strălucit ca o scânteie electrică şi a căzut cu putere pe pietrele din spate la picioarele unui băiețel indian, care stătea aproape nemişcat, urmărindu-ne din tufişuri mişcările. Micul captiv are o culoare argintie, cu ochi aurii şi este un peşte bun pentru micul dejun. Adevărul proverbului „O nenorocire nu vine niciodată singură" a fost

curând verificat de numărul imens de scrumbii de toate mărimile, de la 30 de centimetri până la zece centimetri, pe care am început să le aruncăm în tufişurile din spatele nostru. În câteva minute prinseserăm două sau trei duzini, iar spre sfârşit începusem să obosim, iar dl R. a propus să se ducă acasă după noua undiță cu muscă, pentru a diversifica pescuitul şi de a-l face mai ştiințific.

S-a întors în câteva minute cu o undiță lăcuită, foarte subțire cu un fir invizibil şi o muscă aeriană. Instrumentul a fost repede aruncat şi dl R, lăsând afară şase stânjeni de fir, stătea în picioare, a ridicat-o frumos şi a prins părul băieţelului în ea! Acesta era un început stânjenitor; dar fiind un om liniştit, blajin, doar s-a încruntat la băiat şi a scurtat firul. A doua aruncare a avut mai mult succes; firul a plutit grațios prin aer şi a căzut formând o serie de cercuri la câțiva metri de stânca pe care stătea. Scrumbiile nu fac deosebire; şi, imediat ce a îndreptat firul, una foarte mare s-a agățat de muscă şi a înghițit-o. Undița a format un oval perfect pe când dl R. a făcut o încercare zadarnică de a arunca peştele peste capul său, cum era obiceiul, iar firul s-a întins rigid pe când peştele începuse să se lupte pentru viața sa. Pescarul a devenit energic, iar peştele nerăbdător, dar nu se întrevedea nici o şansă de a fi pus jos; în final, prinzând-şi undița între tufişurile din apropiere, a lăsat-o să cadă şi, şi mai neştiințific, a tras peştele după el, dl R. exclamând din amărăciunea inimii că acele undițe sunt lucruri copilăreşti nevrednice şi o creangă rezistentă este cea mai potrivită undiță pentru el. Această ultimă încercare părea că i-a speriat pe toți pentru că după aceea nici unul nu a mai muşcat.

Spre începutul lui iunie 1843, au sosit ordine de la cartierul general care mă trimiteau să-mi petrec iarna ce se apropia la fabrica York, locul unde am călcat prima oară pe pământ american. Este greu să descriu bucuria cu care am primit vestea. Nu ştiu dacă era înclinaţia mea spre călătorie sau simpla dragoste de schimbare, dar a avut efectul de a mă bucura şi am început să mă pregătesc imediat. Sosirea canoelor din Canada era semnalul de plecare pentru mine şi am aşteptat venirea lor cu nerăbdare.

Peste câteva zile au sosit şi canoele, iar pe patru iunie 1843 am plecat împreună cu alţi domni în două canoe din nord. Aceste ambarcaţiuni uşoare şi graţioase aveau zece metri lungime şi un metru jumătate sau doi lăţime şi puteau duce un echipaj de opt oameni şi trei pasageri. Erau făcute complet din lemn de mesteacăn şi vopsite frumos pe proră şi pe pupă. În aceste bărci ca din poveste am plutit peste lacul Playgreen, vâslele purpurii strălucind în soare, iar pădurile sunând de melodia veselă „À la claire fontaine” cântată de două echipaje în cor. Curând Casa Norvegiană a rămas în urmă şi coboram curentele ce udă pădurile din interiorul Golfului Hudson.

În timp ce coboram unul dintre numeroasele praguri, canoea noastră s-a lovit de o stâncă care a făcut o gaură mare într-o parte. Din fericire accidentul s-a întâmplat aproape de mal şi cam la ora micului dejun; astfel că în timp ce indienii reparau pagubele, ceea ce au făcut într-o jumătate de oră, noi am dat gata o bucată de şuncă mare, mai multe felii de pâine şi o ceaşcă sau două cu ceai tare.

Acesta a fost singurul eveniment care merită menționat din întreaga călătorie; iar, cum călătoria în canoe este detaliată într-un alt capitol, vom trece direct la finalul ei.

CAPITOLUL VII

Ți-ai dorit vreodată, cititorule, să locuieşti într-o „căsuță plăcută într-un loc liniştit, cu o privelişte distantă a mării schimbătoare?" Dacă da, nu te duce la fabrica York. Nu pentru că nu este un loc destul de plăcut – deoarece am petrecut doi ani fericiți acolo –, ci pentru că (spre a da un motiv poetic şi a-i explica caracterul într-o propoziție) este o pată urâtă într-un loc mlăştinos, cu o vedere parțială la marea înghețată!

Primele impresii sunt în general incorecte; şi mă îndoiesc că prima voastră impresie este că „o pată urâtă într-un loc mlăştinos" nu poate fi în nici un fel agreabil. Pentru a risipi această imagine şi în acelaşi timp să vă luminez cu privire la o serie de lucruri cu care nu sunteți obişnuiți, voi descrie fabrica York cât mai grafic cu putință. Voi detalia clădirile. Principalul edificiu este „depozitul general" unde bunurile sunt stocate într-o cantitate de echipamente pentru departamentul nordic suficientă pentru doi ani. Pe fiecare parte a acesteia este câte o clădire joasă, văruită, dintre care într-una vizitatorii şi rezidenții temporari sunt găzduiți vara. Cealaltă este sala de mese de vară. Patru depozite spațioase pentru blănuri se află la unghiurile drepte ale acestor case, astfel formându-se trei părți ale pătratului din față. În

spatele acestora se află un rând de clădiri mai mici pentru comercianți şi muncitori; pe partea dreaptă este casa conducătorului, iar alături casa funcționarilor, în timp ce pe stânga sunt depozitul de provizii şi magazinul de comerț cu indienii. Câteva clădiri fără importanță, precum depozitul de ulei şi silozul pentru gheață, apar ici-colo; iar în partea dreaptă, se înalță în aer un punct de observație înalt şi urât, care le permite locuitorilor să aibă o vedere largă a domeniilor sălbatice.

Clima de la fabrica York este rea în lunile călduroase ale anului, dar în timpul iernii intensitatea frigului o face sănătoasă. Vara este foarte scurtă; iar toate cele trei anotimpuri – primăvară, vară, toamnă – sunt cuprinse în lunile iunie, iulie, august, septembrie – restul fiind iarnă.

O perioadă a verii căldura este puternică şi milioane de muşte şi țânțari fac ținutul insuportabil. Însă din fericire frigul le extermină repede. Abia dacă se poate cultiva ceva legume în micul loc numit politicos grădină. Printr-o minune cartofii au avut într-un an dimensiunea unei nuci; iar uneori reuşeau să crească o varză sau câte un nap. Totuşi pădurile sunt pline cu o varietate de fructe sălbatice, din care merişoarele şi răchițelele sunt considerate cele mai bune. Coacăze negre şi roşii, ca şi agrişe se găsesc din belşug. Răchițelele se aseamănă cu zmeura, au o culoare galben deschis şi cresc în tufişuri, jos, aproape de pământ. Sunt bune ca dulcețuri, iar împreună cu merişoarele sunt puse în tarte în timpul iernii. În luna septembrie sunt vreo două săptămâni cu o vreme foarte frumoasă, care sunt numite vara indiană; după care iarna se instalează cu îngheț, frig şi zăpadă. Pentru câteva săptămâni în octombrie este uneori vreme plăcută (mai bine zis se încălzeşte puțin),

dar apoi, până in aprilie, temperatura rareori ajunge la punctul de îngheț. În mijlocul iernii termometrul scade de la minus 30 la 40, 45 chiar şi 49 de grade Fahrenheit. Însă acest frig pătrunzător nu este simțit aşa cum presupun unii; deoarece, fiind constant, aerul este calm. Dacă cea mai slabă adiere de vânt ar bate când temperatura este atât de scăzută, nici un om nu şi-ar putea arăta fața nici pentru un minut. Patruzeci de grade sub zero, fără vânt, sunt de preferat față de minus cincisprezece grade sau cam aşa ceva cu vânt puternic. Alcoolul din vin este singurul lucru care poate fi folosit în termometre, deoarece mercurul expus la astfel de temperaturi ar rămâne înghețat aproape jumătate din iarnă. Alcoolul nu a înghețat niciodată la fabrica York decât dacă era foarte mult amestecat cu apă; şi chiar şi atunci alcoolul ar rămâne lichid.

Pentru a rezista frigului intens, locuitorii se îmbracă nu cu blănuri, cum se presupune de obicei, ci în haine şi pantaloni din piele afumată de căprioară; singura piesă din blană este căciula. Casele sunt construite din lemn, cu ferestre şi uşi duble. Sunt încălzite cu sobe din fier alimentate cu lemne; totuşi frigul este atât de intens că am văzut soba încinsă, iar un lighean cu apă înghețat bocnă în mijlocul camerei. Temperatura medie, cred, este de 15 sau 16 grade sub zero, sau 48 de grade la îngheț. Regiunea din jur este mlăştinoasă, dar durata scurtă a vremii calde şi lungimea iernii din fericire previn descompunerea rapidă a materiei vegetale. Un alt element nesănătos al climei în timpul verii este predominarea ceții dense, care vine dinspre golf şi învăluie toată zona, ca şi expunerea vremii la schimbări extreme.

Se spune că vara începe în iulie, luna precedentă fiind o luptă constantă între vară şi iarnă, care nu poate pretinde denumirea de primăvară. Când august înaintează, căldura devine mare; dar pe la începutul lui septembrie, natura îmbracă un aspect mai plăcut, care ține până la mijlocul lui octombrie. Atunci este senin şi frumos, suficient de rece să moară toți țânțarii, iar exercițiile de înviorare devin încântătoare. Cam tot acum tinerele rațe zboară spre sud, permițând vânători bune în mlaştini. La o săptămână după asta, începe iarna cu căderi slabe de zăpadă şi îngheț puternic în timpul nopții. Stoluri de cocoşari (vestitorii frigului toamna şi ai căldurii primăvara) încep să apară, iar curând aripile zumzăitoare ale potârnichilor albe se pot auzi printre sălciile înconjurate de zăpadă. Primul dezgheț are loc de obicei în aprilie, iar mai este caracterizat de zăpadă topită, dislocarea gheții şi sosirea primelor stoluri de păsări sălbatice.

Regiunea din jur este o mlaştină imensă, netedă, acoperită cu sălcii şi presărată ici-colo cu câteva pâlcuri de pini. Singurii copaci din împrejurimi cresc pe malurile râurilor Hayes şi Nelson, unde predomină molidul. Natura mlăştinoasă a locului a făcut necesară ridicarea caselor din fort câțiva metri, pe buşteni, iar piețele se intersectează prin platforme de lemn ridicate, formând singura punte pe care locuitorii o au în timpul verii, deoarece nimeni nu poate trece cinci metri dincolo de poartă fără să se ude la picioare. Nu există nimic care să se asemene cu un deluşor în zonă. Râul Nelson este un curent de apă, lat şi rapid, care se varsă în Golful Hudson, în apropiere de gura râului Hayes, între care se află o centură de mlaştină şi sălcii, cunoscute sub numele de „Locul mlăştinos”. Aici, primăvara şi toamna se găsesc mii de rațe, gâşte, fluierari, iar în timpul verii,

milioane de țânțari. Sunt multe plante şi tufişuri ciudate în mlaştină, care alcătuiesc un câmp vast de cercetare şi plăcere pentru botanist şi pentru vânător, dar iubitorul de natură frumoasă şi florarul vor găsi puține lucruri care să le încânte ochiul sau spiritul; deoarece aici natura poartă cea mai simplă haină; iar flori nu sunt deloc.

Printre triburile înaripate se găsesc gâsca mare şi pitică canadiană, gâsca râzătoare (numită aşa datorită asemănării țipătului ei cu râsul) şi gâsca albă. Cele din urmă nu sunt numeroase. Sunt multe rațe sălbatice, rațe-cu-frigare, cufundaci, rațe negre şi lişițe; dar prințul rațelor nu este acolo. Primăvara şi toamna toată zona se umple de muzica țipetelor şi de fluieratul ascuțit al fluierarilor de toate felurile; picioare lungi, picioare scurte, picioare negre, picioare galbene, fluierari de râu şi becațe, care sunt acompaniate în concertele gălăgioase de miriade de broaşte. Cele din urmă sunt cei mai buni cântăreți din Golful Hudson. Se întâlnesc şi buhai în mlaştini; iar uneori, deşi rar, un cocor singuratic se îndreaptă spre coastă. În păduri, printre locurile uscate, sunt câteva găinuşe gri şi potârnichi de pădure, mulți şoimi şi bufnițe de toate mărimile, de la bufnița albă mare, care măsoară un metru şi jumătate cu aripile deschise, la bufnița mică gri, nu mai mare ca palma unui om.

Iarna pădurile şi mlaştinile înghețate sunt pline de cocoşi polari sau, cum sunt numiți de vânători, potârnichi albe. Nu sunt prea buni la gust; dar, cu toate acestea, sunt un fel de mâncare constant iarna la fabrica York şi constituie un vânat plăcut pentru locuitori. Se întâlnesc şi multe păsări mici, dintre care cele mai interesante sunt cocoşarii sau

fulgi de nea, care vin în regiune la începutul şi la sfârşitul iernii.

Astfel este fortul York, marele depozit şi poarta spre regiunile sălbatice ce înconjoară Golful Hudson. După ce i-am descris caracteristicile şi înfăţişarea, voi trece la a-i prezenta cititorului viitorii colegi şi a descrie distracţiile şi vânătorile de iarnă.

În iunie 1843 am ajuns pentru a doua oară la docul de la fortul York şi m-am îndreptat spre conacul burlacilor, unde dl H., cu care m-am întâlnit pe drum, mi-a spus să mă stabilesc. Pe când mă apropiam de uşa bine cunoscutei case, cea mai mare zarvă care s-a auzit vreodată ieşea prin pereţii murdari; aşa că am sărit gardul din faţa ferestrelor şi m-am uitat pe furiş înăuntru înainte de a mă prezenta.

Scena pe care am văzut-o era extrem de hilară. Urcat pe un scaun, în spatele unei uşi a camerei, era prietenul meu C., cu o găleată de apă în braţe, pe care a ridicat-o cu atenţie pe capătul uşii, cu scopul de a o răsturna peste ea în capul a doi funcţionari care stăteau dedesubt, prinşi într-un meci de lupte greco-romane, aşteptându-se prea puţin la cascada ce avea să le cadă curând în cap. La uşa unei camere opuse era doctorul, şoptind din ureche în ureche gândul de a trimite un jet de apă în faţa lui C. dintr-o seringă mare pe care o ţinea în mână; în timp ce lângă sobă stătea veselul comandant privind cât mai sobru cu putinţă.

Festa ajunsese la punctul culminant când m-am uitat eu. Combatanţii se apropiaseră de uşa în spatele căreia C. era

ascuns. Găleata era ridicată, iar seringa pregătită, când uşa s-a deschis şi dl H a intrat! Schimbarea rapidă care a avut loc în starea lucrurilor nu ar fi fost mai repede executată nici dacă dl H. ar fi fost un magician. Doctorul a aruncat seringa în buzunar, în care a curs o cantitate mare de apă ce se scurgea prin marginile hainei cum mergea încet prin cameră, şi a început să examineze într-un grad mare de onestitate vârful unui cuţit de amputare care stătea pe măsuţa de toaletă. Cei doi luptători au ţâşnit în camera lor, unde şi-au ascuns feţele roşii în spatele uşii. Anumite sunete înăbuşite de lângă sobă anunţau că şeful se abţinea să izbucnească într-un acces de râs înăbuşit; în timp ce săracul C., care alunecase când cobora repede de pe scaun, zăcea întins într-un ocean de apă, pe care o vărsase pe el în cădere.

Dl H. a mers în camera dlui W. pentru a-i pune câteva întrebări şi apoi a plecat ca şi cum nu ar fi văzut nimic; dar o grimasă ciudată în colţul buzelor şi o sclipire hazlie în ochi arătau că, deşi nu spusese nimic, totuşi intuise că tinerii erau angajaţi în nebunii.

Astfel erau colegii cărora m-am prezentat după aceea; iar, în timp ce ei mergeau la birou, eu mă amuzam uitându-mă prin camerele în care urma să-mi petrec iarna ce se apropia.

Casa avea doar un etaj înălţime, cea mai mare parte a interiorului formând o sală mare din care mai multe uşi duceau în camerele de dormit ale funcţionarilor. Era construită din lemn şi puţină atenţie se acordase decorării şi luxului. Pereţii, original, fuseseră vopsiţi în alb; dar albul, de la expunerea îndelungată la fumul sobei, se schimbase în

galben murdar. Nici un covor nu acoperea podeaua, totuşi scândurile galbene care o formau aveau un aspect vesel; şi holbându-mă la numeroasele noduri cu care era acoperită, deseori mă amuzam pe seama lor când nu aveam nimic mai bun de făcut. O cutie dreptunghiulară mare de fier, pe patru picioare îndoite, cu un coş ridicându-se spre acoperiş, stătea exact în mijlocul camerei; aceasta era o sobă, dar cutia goală de lemn din colţ arăta că serviciile ei nu erau cerute la acea vreme. Şi într-adevăr nu erau; deoarece era mijlocul verii şi întreaga cameră era plină de ţânţari şi muşte, care bâzâiau constant zi şi noapte. Singurul mobilier care dădea eleganţă camerei consta din două mese mici de bucătărie fără feţe de masă pe ele, cinci scaune de lemn şi unul rupt; cel din urmă, fiind uşor şi la îndemână, era folosit pe post de proiectil de către tineri atunci când se certau. Mai multe puşti şi undiţe stăteau la colţurile sălii; dar înfăţişarea ponosită arăta că la acea vreme nu se practica vânătoarea. Mesele erau acoperite cu o colecţie de articole variate; iar după numărul de pipe care se odihneau pe grămezile urât mirositoare de tutun tăiat, am dedus că viitorii mei colegi erau fumători înrăiţi. Două sau trei cărţi, o pereche de foi rupte, o mască uzată şi mai multe instrumente chirurgicale peste care domnea un mojar imens şi un pisălog completau descrierea.

Dormitoarele diferite nu erau doar interesante doar pentru a fi contemplate, ci şi caracteristice ocupaţiilor diferiţilor locuitori. Primul în care am intrat era foarte mic, suficient de mare să conţină un pat, o masă şi un cufăr, lăsând puţin spaţiu de mişcare; şi totuşi după aspectul lucrurilor te puteai mişca prin ea, deoarece masa era acoperită cu fierăstraie, pile, bucăţi de fildeş şi de lemn, iar într-un colţ o mică menghină ţinea între cleştii ei capătul unui baston.

Acestea erau amestecate printre registre contabile indiene şi o călimară; aşa că am concluzionat că mă aflam în dormitorul prietenului meu W, şeful de post.

Dulapul pătrat şi cufărul din camera următoare arătau că e a căpitanului, fără mărturia în plus a hainei de pânză uleioasă şi a hărții sud-vestului atârnate pe pereți.

Camera doctorului era plină de instrumente îngrozitoare, sugerând operații, amputări, răni însângerate şi agonie umană; în timp ce a contabilului era caracterizată de curățenie, iar cea a ucenicului de funcționar de confuzie totală şi haos. Nici unul din aceste dormitoare nu avea covoare; nici unul nu avea un scaun, cuferele şi cutiile persoanelor cărora aparțineau ținându-le locul; şi nici un pat nu avea paravane. În ciuda acestei goliciuni, ele căpătau o înfățişare caldă de la numărul de paltoane, mantale de piele, căciuli de blană, eşarfe din camgam, puşti, carabine, rachete şi săculeți cu praf de puşcă cu care pereții erau decorați până la refuz. Pe deasupra, tavanele camerelor erau foarte joase, atât de joase că, dacă stăteam în vârful degetelor, le puteam atinge cu mâna; iar fereastra din fiecare cameră era înaltă de un metru şi jumătate şi lată de optzeci de centimetri, astfel că întreaga casă mai degrabă era confortabilă.

Aşa era locuința în care am stat şi aşa erau colegii de la fabrica York. Cum anotimpul rece înainta, zilele au devenit mai scurte şi nopțile mai reci; iar curând câțiva fulgi de zăpadă au început să cadă, anunțând venirea iernii. Pe la începutul lui octombrie vremea friguroasă, umedă care de obicei precede iarna se instalase; iar curând râul Hayes era

plin de gheață plutitoare şi întregul ținut acoperit cu zăpadă. La o săptămână după asta, râul era complet înghețat; chiar şi Golful Hudson, atât cât vedeai cu ochii, era acoperit cu gheață. Acum luasem obiceiurile de iarnă. Ferestre duble au fost puse, ca şi uşi duble. Pe paturi s-au aşezat mai multe pături; soba de fier era aprinsă constant; de fapt, fiecare pregătire a fost făcută pentru a domoli severitatea iernii.

Apa îngheța în fiecare noapte în ligheane, deşi soba era aproape toată ziua încinsă şi destul de caldă noaptea; iar costumul de afară a fost schimbat de la jachete şi haine de vânătoare la mantale groase de piele, căciuli de blană, ciorapi căptuşiți şi mocasini.

Curând după asta, potârnichi albe au început să sosească; iar într-o dimineață frumoasă, geroasă, după micul dejun, am făcut prima încercare de a le împuşca împreună cu colegul de birou şi de cameră C. şi cu destoinicul comandant.

Modul de a ne îmbrăca pentru a rezista frigului era curios. Îl voi descrie pe C. drept exemplu. După ce îşi punea o pereche de pantaloni din piele de căprioară, îşi punea două sau trei perechi de şosete de lână, iar peste acestea o pereche de mocasini din piele de elan. Apoi o pereche de jambiere din pânză albastră erau trase peste pantaloni, pe de o parte pentru a împiedica zăpada să se lipească de ei, pe de alta pentru a-i ține cald. După asta îşi punea mantaua de piele tivită cu blană. Haina era foarte călduroasă, fiind căptuşită cu flanel şi suprapusă în față. Era legată cu o curea stacojie în jurul taliei şi cu un nod la gât. O pereche

de mănuşi groase din piele de căprioară atârnau în jurul umerilor, legate de un şnur de lână, iar gâtul era înfăşurat într-un şal mare, peste cutele căruia faţa veselă strălucea ca soarele în ceaţă. O căciulă de blană cu urechi completa ţinuta. După ce şi-a terminat toaleta şi şi-a luat o pereche de rachete sub un braţ şi o puşcă cu două ţevi sub celălalt, C. a devenit nerăbdător şi a început să-l scoată din sărite pe nefericitul comandant (care întotdeauna era foarte încet, mai puţin pe vapor), adresând remarci diverse spre sobă despre încetineala marinarilor în general şi a comandanţilor în particular. În câteva minute comandantul a apărut îmbrăcat într-un costum asemănător, cu o puşcă extrem de lungă pe umăr, iar sub braţ cu o pereche de rachete vopsite de el însuşi; pe acestea obişnuia să le admire şi deseori susţinea că erau „şic". Într-adevăr erau foarte mari.

Astfel echipaţi am plecat să hoinărim. Soarele strălucea pe cerul albastru, încălzind peisajul, deşi nu venea nici un fel de căldură, aşa de frig era. Milioane de particule de gheaţă acopereau fiecare tufiş şi copac, licărind în razele lui ca diamantele – ptiu! ce comparaţie banală; diamantele din cea mai pură apă nu străluceau niciodată ca aceste nestemate ale naturii. Aerul era înţepător de rece, obligându-ne să mergem repede pentru a menţine sângele în circulaţie; iar respiraţia ieşea des pe guri şi pe nasuri ca nişte nori de aburi, condensându-se pe pieptul hainelor, făcându-ne să părem pudraţi cu zăpadă. Faţa roşie a lui C. luase o nuanţă şi mai roşie, iar figura devenise foarte hazlie atunci când favoriţii stufoşi se schimbaseră din naturalul roşcat în alb curat, influenţaţi de acoperământul îngheţat. Comandantul, care în tot acest timp s-a mişcat cu greu prin zăpada adâncă, cu picioarele lui scurte care nu erau făcute să-l care, deodată s-a întors şi ne-a arătat o faţă extrem de roşie

şi un nas învineţit de frig. Instantaneu l-am informat despre nasul îngheţat, dar abia dacă ne-a crezut pentru un timp; însă s-a convins curând şi după câteva minute de frecare dură nasul a fost adus la temperatura normală.

Am tot umblat prin pădurile dese din apropierea malului râului; dar, pentru că nu am găsit nici o potârniche albă acolo, am pătruns în mlaştinile îngheţate, care acum luaseră forma unor câmpuri mari de zăpadă compactă, presărată ici-colo cu pâlcuri şi desişuri de sălcii. Printre acestea am descoperit în zăpadă urme proaspete de păsări, la care comandantul s-a entuziasmat (vânătoarea fiind ceva nou pentru el), exprimându-şi convingerea, într-o şoaptă răguşită, că nu erau prea departe. Chiar a încercat să meargă în vârful picioarelor, dar, neputând din cauza rachetelor, s-a împiedicat şi a căzut cu un zgomot puternic într-un tufiş uscat, îngropându-şi capul, umerii şi puşca în zăpadă. Zbârrr! Păsările. Pac! pac! puşca lui C., şi jos au fost puse două potârnichi, în timp ce sărmanul comandant, abia având timp să se cureţe de zăpadă, în nerăbdarea lui de a trage un foc, s-a oprit, a ţintit spre păsări şi a transformat vârful unei sălcii, care se afla vreo doi metri mai în faţă, în sute de atomi. Potârnichile erau foarte blânde şi doar au zburat într-un pâlc de tufişuri din apropiere. Între timp, C. şi-a luat păsările şi pe când îşi reîncărca arma, l-a felicitat pe comandant pentru modul frumos în care a ţintit. Acesta nu i-a răspuns, ci, ridicându-şi puşca, a tras într-o pasăre singuratică, care fie de frică, fie de uimire, rămăsese în urma celorlalte şi scăpase detectării până acum datorită asemănării cu zăpada. Din fericire a reuşit să o nimerească şi a pus-o în tolbă entuziasmat. Încercarea următoare a fost şi mai plină de succes. Comandantul a tras într-o pasăre pe care a văzut-o stând lângă el, a omorât-o, plus două, pe care

nu le văzuse, dar care s-au nimerit să se afle pe direcția glonțului, iar eu şi C. am doborât o pereche când îşi luau zborul.

Întreaga zi am colindat prin pădure, uneori omorând câte un cocoş polar, alteori câte o găinuşă, care sunt numite de localnici potârnichi de pădure. Pe când umblam agale după-amiază, un iepure a țâşnit pe cărare; comandantul a tras spre el fără a-şi mai pune arma la umăr şi, spre uimirea lui, l-a omorât. După asta ne-am întors pe urmele paşilor, gândindu-ne că, deoarece tolbele erau destul de pline, vânasem suficient pentru o zi. Dar vânătoarea nu se încheiase încă; deodată am dat peste un stol mare de cocoşi polari, care erau atât de blânzi că nu au zburat, ci abia dacă au fugit puțin la zgomotul împuşcăturilor. Focul care începuse acum era teribil. C. a tras până când ambele țevi s-au blocat; comandantul, până când şi-a terminat şi praful de puşcă, şi gloanțele; iar eu am tras până când mi-am jupuit limba! Dacă cineva este surprins de această ultimă afirmație, voi explica cum s-a întâmplat. Frigul devenise atât de intens, iar mâinile atât de amorțite de la încărcat, că degetul mare în final a refuzat să mai deschidă resortul cornului de praf de puşcă. O potârniche stătea cu neobrăzare în fața mea, aşa că, temându-mă să nu pierd împuşcătura, m-am gândit să-l deschid cu dinții. În executarea acestui plan, am pus mânerul de alamă la gură, iar limba s-a întâmplat să intre în contact cu el, s-a lipit de el sau, cu alte cuvinte, a înghețat pe el. Descoperind asta, am tras o dată de corn şi cu el o bucată de piele de mărimea a şase penny. După ce am reuşit şi acest lucru, încă o dată ne-am îndreptat spre casă.

În timpul plimbării se întunecase, iar cerul se acoperise de nori încet, încet. Fulgi solitari de zăpadă cădeau ici-colo în jurul nostru şi un geamăt scăzut, ca acela al unui vânt îndepărtat, jelea printre copacii sumbri, învolburându-se în jurul trunchiurilor în rafale slabe, mişcând uşor crengile, stingându-se la distanţă. Cu o privire agitată la aceste semne neîndoielnice ale unei furtuni apropiate, ne-am grăbit spre fort atât de repede cât ne permiteau încărcăturile, dar aveam puţine speranţe că vom ajunge înainte de izbucnirea vijeliei. Natura lăsase deoparte bijuteriile sclipitoare şi se îmbrăcase cu cea mai simplă rochie albă. Nori plumburii se ridicau la nord, iar urletul distant al vântului foarte rece ne lovea dureros urechile, deoarece gonea proaspăt şi înţepător de la mările arctice, năpustindu-se nebuneşte peste câmpiile îngheţate şi ducând nori de grindină şi zăpadă în faţa lui. Ptiu! Cum mai năvălea cutreierând pământul, de parcă ar fi fost înnebunit de cea mai mică rezistenţă arătată de tufişurile ce se legănau, şi grăbindu-se cu şi mai multă putere înainte pentru a căuta un alt obiect cu care să-şi petreacă furia amară! Vai, cum se mai unduia în jurul membrelor noastre, aruncând munţi de zăpadă în aer şi năpustindu-i asupra feţelor noastre. Oh! Era un frig tare înţepător! Cu toate hainele noastre groase, ne simţeam de parcă eram îmbrăcaţi în voal; iar feţele păreau să se dărâme şi să se zbârcească atunci când ne întorceam spatele la vânt şi le ascundeam în mănuşi. Unul sau două stoluri de cocoşi polari speriaţi de furtună au trecut repede pe lângă noi şi au căutat adăpost în pădurea învecinată. Le-am urmat imediat exemplul şi sub adăpostul parţial al copacilor ne-am îndreptat spre fort, unde am ajuns când se înnopta şi am intrat în conacul burlacilor ca trei statui de marmură ce prinseseră viaţă, aşa de acoperiţi de zăpadă eram din cap până-n picioare.

Era curios să vedem schimbarea care a avut loc în înfățişarea țevilor de puşcă după ce am intrat în camera caldă. Țevile şi fiecare bucată de metal instantaneu au devenit albe, ca sticla mată. Acest fenomen a fost cauzat de atmosfera umedă din cameră, care s-a condensat şi a înghețat pe fierul rece. Orice bucată de metal adusă brusc de la un frig atât de mare într-o cameră caldă se va acoperi cu un strat de chiciură. Nu rămâne mult timp în această stare, deoarece căldura camerei încălzeşte metalul şi gheața începe să se topească. Astfel după zece minute puştile noastre au luat trei aspecte diferite: când am intrat în casă, erau curate şi uscate; după cinci minute erau albe ca zăpada; iar după alte cinci minute, erau ude!

În dimineața următoare un grup de indieni a venit cu blănuri, iar dl W. a mers cu ei la camera de negoț, unde l-am însoțit. Camera de negoț, sau cum este deseori numită magazinul indian, se asemăna cu ceea ce este numit depozit în Statele Unite. Conținea orice marfă imaginabilă potrivită pentru a fi dorită de indieni. Pe diferite rafturi erau stocate baloturi de pânză de toate culorile, mantale, pături, căciuli etc., iar în pachete mai mici pile, cuțite, puşti, cremene, sfoară, mărgele de sticlă de toate culorile, mărimile şi formele. Sertarele din tejghea conțineau ace cu gămălie, foarfeci, degetare, cârlige de pescuit, vopsea pentru față şi canoe. Podeaua era înțesată cu oale de cupru şi tinichea, de la un sfert de litru la patru litri; iar pe un suport în cel mai îndepărtat colț al camerei erau o duzină de arme, iar lângă ele un butoiaş cu praf de puşcă şi o cutie cu gloanțe.

În această cameră am intrat şi am început să negociem. Mai întâi un indian bătrân a pus un pachet cu blănuri pe tejghea, pe care dl W. a început să le numere şi să le

evalueze. După ce a făcut asta, a marcat cantitatea lângă numele bătrânului în „Cartea indiană” şi apoi i-a înmânat un număr de bucăți de lemn. Utilitatea acestor bucățele de lemn a fost explicată. Apoi indianul a început să se uite împrejur, deschizând ochii treptat, de parcă ar fi încercat să descopere pe care din multele lucruri din fața lui i-ar fi plăcut să-l aibă. Solidarizând cu ochii, gura s-a deschis şi ea încet; şi rămânând în acest fel un timp, cei dintâi s-au uitat la dl W., iar ultima a pronunțat ahcoup (pătură). După ce a primit pătura, a plătit suma cerută şi a devenit din nou distras. Astfel a cumpărat o puşcă, mai mulți metri de pânză, câteva mărgele etc., până când toate bucățile de lemn s-au terminat. Apoi a intrat alt indian. Erau incredibil de înceți, iar eu şi dl W. ne-am întors în casă după vreo două ore, având degetele de la mâini şi picioare înghețate şi nasurile extrem de vinete.

Iarna luam micul dejun de obicei la ora nouă, apoi ne aşezam la birou până la unu, când prânzeam. După prânz continuam să scriem până la şase, când serveam ceaiul, şi apoi iar la birou până la opt, oră după care fiecare ne distram cu cărți (din care aveam puține), dând o duşcă pe gât sau, punându-ne rachetele în picioare, plecam să verificăm la lumina lunii capcanele. Miercurile şi sâmbetele nu lucram şi de obicei în aceste zile mergeam la vânătoare.

Cum sărbătorile de Crăciun se apropiau, am început să ne pregătim pentru distracțiile care au loc de obicei în timpul acestui sezon plin de veselie. În dimineața ajunului, un domn, care stătuse cea mai mare parte a iernii singur la un avanpost, venise să-şi petreacă sărbătorile la fabrica York. Eram foarte încântați să ne uităm la o față nouă, deoarece

nu văzusem alta în afară de ale noastre de când vaporul plecase spre Anglia, aproape cu patru luni în urmă.

Musafirul nostru, dl K., călătorise într-o sanie trasă de câini. Acest mijloc de transport este foarte îngust, suficient de lat pentru o persoană. Este un cadru de lemn acoperit cu pergament din piele de căprioară, pictat țipător şi în general tras de patru câini.

Dimineața de Crăciun a mijit, iar eu am deschis ochii pentru a zări soarele sclipind pe geam, încercând să pătrundă în cameră prin chiciura deasă care îl acoperea. Deodată am devenit conştient de o respirație uşoară lângă mine şi, întorcându-mi ochii încet, l-am văzut pe prietenul meu C. stând în vârful picioarelor, cu un zâmbet îngrozitor pe față şi cu o pernă uriaşă în mâini, care tocmai cobora asupra capului meu. Prăbuşirea spre cel mai mic unghi posibil şi spre cea mai invulnerabilă parte a corpului la lovitură a fost gândită într-un moment, când perna a venit jos, şi poc! „Ura! Ura! Ura! Crăciun fericit, ticălosule!" strigă C. Iar perna poc! poc! „leşi afară, masă leneşă de somnolență excesivă!" Zdrang! şi întorcând perna uzată peste cap, prietenul meu poznaş a năvălit din cameră să acorde altor ocupanți ai conacului un tratament similar. Revenindu-mi din burduşeală, am sărit din pat, mi-am pus hainele în grabă, apoi m-am dus să-i urez prietenului meu W. toate uralele sezonului. Trecând prin conac, l-am văzut pe C. zbătându-se în brațele comandantului, care, smulgând perna de la el, încerca să-l înăbuşe. Am închis uşa încet şi am legat-o, cu scopul de a-i întârzia la micul dejun, şi apoi m-am aşezat să discut cu dl W. despre faptele din acea zi. Mai întâi, am stabilit că trebuie să mergem să-i vizităm pe oameni; apoi să luăm micul dejun; în al treilea rând să

mergem să vânăm potârnichi; în al patrulea că trebuia să ne întoarcem la prânz la cinci şi în al cincilea rând că trebuia să dăm un bal seara la conacul burlacilor, la care urmau să fie invitaţi toţi oamenii din fort şi toţi indienii, bărbaţi, femei şi copii, care locuiau pe o rază de cincizeci de kilometri. Cum cei din urmă nu erau mai mulţi de douăzeci, nu ne temeam că vor fi mai mulţi decât sala noastră era calculată să primească. Pentru îndeplinirea acestor rezoluţii, mi-am curăţat arma, mi-am eliberat prizonierii chiar când clopoţelul pentru micul dejun suna şi curând după aceea am plecat la vânătoare. Nu voi purta cititorul după mine. Este suficient să spun că toţi ne-am întors în amurg cu tolbele pline şi lihniţi de foame.

Din punct de vedere al consistenţei, masa de Crăciun a fost excelentă, iar din punct de vedere social foarte plăcută. Am mâncat în sala de mese, iar aceasta (pentru Golful Hudson) era destul de confortabilă şi frumos decorată. Este adevărat că pe jos nu era nici un covor, iar scaunele erau lucrate în casă; dar masa era din mahon, iar pe pereţi atârnau mai multe gravuri mari panoramice în rame de arţar. Soba era lăcuită cu grafit, iar zugrăveala camerei fusese executată pentru a-i amuţi pe cei care-şi petrecuseră cea mai mare parte a vieţii la avanposturi care, în consecinţă, erau obişnuiţi cu reşedinţe şi mobilier foarte simplu şi nedecorat. Cu această ocazie fastuoasă, sala de mese a fost luminată de o lampă, iar masa acoperită cu o pânză albă ca zăpada, pe care stătea o tavă cu o raţă sălbatică grasă, rotofeie, care parcă spunea ceva de genul „Vino şi mănâncă-mă repede, altfel mă topesc”, adică era delicioasă. Opus acesteia era o friptură de vită imensă aburind, pentru obţinerea căreia unul dintre boii nefolositori pentru tracţiune fusese sacrificat. Aceasta împreună cu o duzină de potârnichi albe

şi o bucată de porc sărat alcătuiau cina. Dar cele mai dorite delicatese de pe masa noastră erau două carafe mari cu vin de Porto şi două mai mici cu vin de Madeira. Acestea erau flancate de pocale şi pahare; şi într-adevăr masa noastră a fost binecuvântată.

„Poftiți, domnilor!" spuse dl H., în timp ce intram şi ne apropiam de soba unde stătea, zâmbind cu acea expresie blajină specifică oamenilor blânzi, buni la inimă în acest sezon şi mai ales la această oră. „Plimbarea trebuie să vă fi stârnit pofta de mâncare; luați loc, luați loc. Pe aici, domnule doctor, stați lângă mine; ia un loc domnule B., lângă prietenul tău C., acolo; stai în capăt domnule W." şi printre aceste vorbe familiare ne-am aşezat şi am început petrecerea.

În capul mesei stătea domnul H., abia vizibil prin aburii ce se ridicau de la gâsca sălbatică din fața lui. La stânga şi la dreapta sa, erau doctorul şi contabilul, iar mai jos stăteau comandantul, patru funcționari şi dl W., a cărui față onestă strălucea de zâmbete caritabile, stătea în capăt. Mari erau veselia şi distracția care domneau în această zi memorabilă între pereții camerei bogat decorați de la fabrica York. Blândă era figura domnului H. când i-a invitat pe tinerii funcționari să bea un pahar cu el; şi mare era încrederea care i-a inspirat pe angajați, după ce au făcut câteva presupuneri nefondate ca aceea de a bea vin unii cu ceilalți (un act de voință din partea lor, aproape fără precedent) şi să-şi permită glume viclene, cum ar fi înmânarea de oțet unul altuia când se cerea sarea şi scuzându-se profund când descopereau greşeala. Dar cea mai aprigă furtună este deseori urmată de calm, iar cea mai hilară veselie de cea mai solemnă gravitate. În mijlocul distracției, domnul H. a

ținut un toast. Fiecare şi-a umplut un pahar, iar liniştea domnea împrejur, în timp ce el ridică paharul şi spuse „Să bem în cinstea prietenilor absenți„. Toți am şoptit „prieteni absenți" şi am lăsat paharele jos în linişte, în timp ce gândurile zburau la amintiri trecute şi ne amestecam în spirit cu cei dragi de acasă. Ce diferită este veselia celor iubiți de acolo de cea a oamenilor adunați la masa de Crăciun în nord-vestul sălbatic. Mă întreb dacă acest toast a fost băut cu apreciere profundă față de înțelesul trist, decât față de ocazia memorabilă. Însă sentimentele triste au fost repede îndepărtate atunci când comandantul, cu modestia caracteristică, a toastat în cinstea doamnelor. Ce efect magic au doamnele asupra sexului masculin. Cu toate că erau sute de kilometri distanță de un exemplar necăsătorit, numai la menționarea numelui lor, s-a simțit o schimbare în bine în privirile întregului grup. Dl W. inconştient şi-a aranjat părul mai bine, de parcă iubita lui s-ar fi uitat la el; iar mai târziu comandantul a mărturisit că inima îi sărise din piept, peste valurile înzăpezite ale Atlanticului, şi s-a spart pe docul de la Plymouth, unde văzuse pentru ultima oară fluturarea eşarfei lui Nancy când părăsise malurile bătrânei Anglii.

Când ajunsesem la apogeu, sunetul unei viori s-a auzit şi ne-a amintit că invitații noştri, care fuseseră chemați la bal, sosiseră; aşa că, golindu-ne paharele, am părăsit sala de mese şi ne-am îndreptat spre sala de dans.

Aici se desfăşura o scenă ciudată. Camera era luminată de lumânări de seu înfipte în sfeşnice de tinichea de jur-împrejur pe pereți. Pe mai multe bănci stăteau oamenii din insulele Orkney şi metişii canadieni din colonie, îmbrăcați în hainele şi mantalele de duminică; în timp ce ici-colo se ivea

câte o față brunetă a unui indian. Dar în jurul sobei, care fusese mutată într-o parte pentru a lăsa spațiu dansatorilor, era adunat cel mai ciudat grup. Aşezate pe jos, în pozițiile cele mai dizgrațioase, erau cam o duzină de indience, îmbrăcate în rochii de stambă imprimate, particularitatea principală reprezentând-o mărimea mănuşilor în formă de balon şi scurtimea fustelor atât în lungime, cât şi în lățime. Pălăvrăgeau şi vorbeau foarte volubil, din când în când aruncând câte o privire în spatele lor unde cel puțin jumătate de duzină de bebeluşi erau ridicați în picioare în leagănele bine strânse. Într-un colț pe un scaun de lângă sobă stătea un tânăr indian frumuşel cu o vioară făcută chiar de el. Acesta era Paganini al nostru; iar lângă el şedea un băiețel cu un timpan în care bătea din când în când, ca şi cum era nerăbdător să înceapă balul. Toate acestea se perindau prin fața noastră; dar nu aveam prea mut timp să le contemplăm; deoarece în momentul în care am intrat femeile s-au ridicat toate o dată, şi înaintând cu modestie spre dl W., care era vârstnicul petrecerii, l-au salutat una după alta! Mi se spusese că era obiceiul doamnelor în ziua de Crăciun şi în consecință nu eram nepregătit să fac față calvarului. Dar când m-am uitat la hidoşenia unora dintre cele mai bătrâne, când am privit lipsia dinților vârstnicului ce treptat se apropiau de mine ca un coşmar înfiorător şi când m-am gândit că aceste guri se putea ca în vremurile apuse să fi mâncat câțiva copii, curajul m-a părăsit şi am avut pentru un moment ideea de a o lua la goană. Doctorul părea preocupat de aceeaşi repulsie; deoarece, atunci când au ajuns la el, a refuzat să-şi aplece capul şi, fiind înalt de aproape un metru optzeci, au fost obligate să treacă pe lângă el.

Păreau destul de dezamăgite, iar pe lângă asta atât de umile, încât mi-a fost milă de ele şi m-am pregătit să mă supun sorţii cât mai umil cu putinţă. O baborniţă urâtă venea spre mine, întruchiparea perfectă a coşmarului, cu un rânjet îngrozitor pe faţă. Am închis ochii. Deodată o idee strălucită mi-a trecut prin minte; m-am aplecat cu o bunăvoinţă aparentă pentru a o saluta; iar când gurile noastre erau pe punctul de a se uni, mi-am tras uşor capul şi ea mi-a sărutat bărbia. Oh, gând fericit! Toate păreau mulţumite şi puneau accidentul pe seama neîndemânării lor.

Ceremonia odată încheiată, ne-am ales partenerii, vioara a început să cânte, iar balul a început. Dansurile vioaie scoţiene erau singurele cunoscute de majoritatea invitaţilor, astfel că ne-am lăsat purtaţi în totalitate de ele. Femeile indiene ne-au distrat pe cinste în acea seară. Dintre toate fiinţele lipsite de graţie ele sunt cele mai lipsite de ea; iar dintre toate realizările, dansul este cea la care strălucesc cel mai puţin. Nu este nici o mişcare rapidă a picioarelor, nici o expresie plină de viaţă pe faţa lor; însă cu o mişcare înceată, regulată de sus în jos, păşesc încet cu o figură solemnă. Totuşi, păreau că se distrează extraordinar şi abia dacă l-au lăsat pe bietul violonist să se odihnească o clipă toată seara.

Între unsprezece şi două, mesele noastre au fost unite şi acoperite cu diferite ştergare; formându-se astfel o masă pentru cină destul de respectabilă, care ar fi fost perfectă dacă una nu ar fi fost mai înaltă cu opt centimetri faţă de cealaltă. Pe ea a fost pusă o tavă imensă cu carne rece de vânat şi un ceainic monstruos. Acesta împreună cu pâinea, zahărul şi o bucată de unt sărat completau ospăţul la care indienii s-au aşezat. Le-a plăcut foarte mult, cel puţin aşa

am crezut după felul rapid în care au dispărut merindele şi după pălăvrăgeala continuă şi chicotelile ce nu se mai terminau. După ce toţi s-au săturat, musafirii au plecat foarte fericiţi, şi mai ales femeile, care au legat rămăşiţele cinei în batiste şi le-au luat cu ele.

Înainte de a încheia zugrăvirea faptelor din ziua de Crăciun, voi menţiona şi un aspect ce a rezultat datorită influenţelor balului, deoarece arată într-un mod curios asprimea climei de la fabrica York. Datorită prezenţei multor oameni în camera mică pentru un timp îndelungat, din cauza respiraţiei, pereţii s-au umezit, iar imediat ce musafirii au plecat, umiditatea se scurse în mai multe locuri şi în timpul nopţii, umezeala a îngheţat; când m-am trezit a doua zi, am descoperit că, spre surprinderea mea, conacul burlacilor era aparent transformat într-un palat de cristal. Pereţii şi tavanele erau acoperite cu frumoase flori de gheaţă, nu plate, ci în relief, îndreptate în direcţii diferite, care astfel dădeau apartamentului o înfăţişare luminoasă, indescriptibilă.

Iarna a trecut, dar nu încet sau gradat. O iarnă atât de lungă nu putea renunţa la dominaţie fără luptă. A început în octombrie, iar în noiembrie imperiul ei era bine stabilit. În timpul lui decembrie, ianuarie, februarie, martie şi aprilie a continuat să domnească nederanjată, cu o posomorâre constantă; închisă în centurile de gheaţă şi reţinând cu răceală pasivă întreaga creaţie animată şi vegetală. Dar în mai, puternicul ei inamic, căldura, s-a decis să-i atace imperiul şi i-a dat iernii albe o lovitură uimitoare.

Pe la începutul lui aprilie a avut loc o uşoară încălzire, prima de la începutul iernii; dar aceasta a fost urmată repede de un îngheţ puternic, care a ţinut până în a doua săptămână a lui mai, când căldura s-a instalat cu hotărâre încât în câteva zile întreaga regiune s-a schimbat.

Pe 12 mai, râul Hayes, care pentru aproape opt luni a fost acoperit de un strat de gheaţă gros de mai mult de un metru optzeci, a cedat în faţa viiturilor cauzate de zăpada topită; şi toţi locatarii de la fort s-au năpustit pe maluri la auzirea veştii că râul curgea. Ajungând la poartă, sublimul spectacolului care s-a arătat în faţa noastră abia poate fi imaginat. Grandiosul râu, care aici are o lăţime de peste trei kilometri, era acoperit în întregime de blocuri imense şi de bucăţi crestate de gheaţă, care se învârteau şi se înghesuiau una în alta haotic, pe când apele umflate le ridica şi le împingea spre Golful Hudson. Într-un loc, unde masele erau prea apropiate pentru a permite coliziuni violente, se zdrobeau unele de altele cu o mişcare înceată, dar puternică care le unduia vârfurile tari ca pe hârtie până când bucăţile mai mici, incapabile să suporte presiunea, erau măcinate, iar cu un zgomot tare restul se grăbeau să reînnoiască lupta în altă parte; în timp ce gheaţa de deasupra, rotindu-se repede în spaţiul gol format astfel, se grăbea mai departe, de parcă ar fi fost încântată de eliberarea bruscă. În alt loc, unde nu era atât de unitară, o bucată imensă s-a împotmolit într-o mlaştină, iar într-o clipă masele rotitoare, care se îndreptau spre mare cu viteza unei cascade, s-au lovit cu un sunet ca de tunet. Forând bloc după bloc cu un şuierat puternic, au ridicat, ca prin minune, un castel de gheaţă, care, după ce vârfurile ascuţite s-au înălţat pentru o secundă spre cer, a căzut cu o violenţă uimitoare în apa spumegândă din care se ridicase. La puţin timp după aceea

gura râului se umpluse cu gheață că se oprise din curgere, iar în mai puțin de o oră apa se înălțase trei sau cinci metri, aproape la nivelul malurilor. Această stare a continuat o săptămână; iar apoi, la sfârşitul lui mai, toată gheața a plutit liniştit spre mare, iar râul vesel clipocea în albie cu valuri încrețite unduindu-se pe suprafața calmă, de parcă ar fi zâmbit la gândul că a doborât puternicul inamic şi a dărâmat pereții puşcăriei sale.

Cu toate că râul era liber în sfârşit, multe semne ale iernii au persistat împrejurul pădurii. Insulele din mijlocul curentului de apă erau acoperite cu blocuri de gheață imense, multe fiind înălțate până la şase metri. Gheața era împrăştiată pe tot malul; iar în pădure zăpada se găsea în mai multe locuri având câțiva centimetri grosime. Totuşi, cu timpul, aceste rămăşițe ale puternicei ierni a cedat la îmbrățişarea caldă a primăverii. Tufişurile şi copacii au început să înmugurească, pâraiele să curgă, broaştele să orăcăie în mlaştini, iar rațele să plutească pe râu, în timp ce țipetele răguşite al gâştei sălbatice şi ale lişiței, şi toate celelalte sunete şi țipete ale locuitorilor de mult plecați ai mlaştinilor au dat viață şi au animat peisajul. Deseori natura a fost descrisă ca adormind în brațele iernii şi trezindu-se la atingerea primăverii; dar nicăieri acest clişeu nu este descris mai bine ca în climatele arctice, unde timp de opt luni tăcute, natura cade într-un somn atât de profund şi de nepătruns că moartea pare a fi o comparație mai potrivită; iar primăvara revine la viață atât de strălucitoare, atât de voioasă, atât de bogată în animale şi vegetație şi, mai ales, când este pusă în contrast cu posomorârea anterioară, atât de gălăgioasă, încât trezirea din somn nu creează o idee potrivită despre schimbare, iar izbucnirea la viață chiar pierde din strălucirea realității.

Acesta era timpul când puştile noastre erau curăţate cu multă atenţie şi privite cu un fel de afecţiune frăţească. Nu pentru că nu ne plăcea să vânăm iarna, ci pentru că preferam vânătoare din primăvară.

Eu şi tânărul C. eram nedespărţiţi; dormisem în aceeaşi cameră, vânasem în aceleaşi locuri; şi mâzgălisem la acelaşi birou toată iarna, iar acum cumpărasem o canoe mică de la un indian. Excursiile noastre erau mereu distractive; iar cum descrierea uneia se poate dovedi interesantă pentru cititor, o voi povesti.

Este inutil să vă zic că ziua pe care am ales-o era una frumoasă, că soarele strălucea, că undele râului zâmbeau dulce, că vârfurile zimţate ale blocurilor de gheaţă de pe lângă mal, care nu se topiseră încă, scânteiau, că frunzişul proaspăt, verde al copacilor contrasta cu aceste mase ciudate, că eu şi C. am pus canoea pe umeri, după ce am aşezat armele în ea şi că am mers spre malul râului sub povara noastră voioşi. Este inutil, spun eu, să descriu toate acestea în amănunţime, deoarece aş irosi stiloul, cerneala şi hârtia inutil. Este suficient să zic că în curând eram în mijlocul curentului, plutind uşor în jos spre locul mlăştinos care urma să fie scena explorărilor noastre.

Vremea era într-adevăr frumoasă şi atât de liniştită şi de calmă, încât apa sticloasă reflecta orice norişor de pe cer, iar spre mare toate lucrurile tremurau. Un pescăruş singuratic, care stătea nu prea departe pe o piatră, părea ridicol de mare datorită aceleiaşi cauze atmosferice. Aş fi râs excesiv dacă aş fi avut energia necesară; dar eram prea cuprins de savurarea peisajului ca să dau drumul veseliei zgomotoase.

Aerul era atât de nemişcat încât ţipetele triste ale păsărilor sălbatice care se găseau în mlaştină abia dacă ajungeau la urechile noastre. „Ha!” gândi eu; dar nu am spus ceea ce gândeam. Am înşfăcat cornul cu praf de puşcă şi l-am scuturat – era plin, plin până la refuz! Am simţit cureaua cu gloanţe – era plină, plină, ticsită cu gloaţe! Ambele arme stăteau una lângă alta, rivalizând în strălucire; cu cremene noi şi foarte ascuţite, stând ridicate într-un mod plin de viaţă, de parcă ar fi zis „Dacă nu tragi tu, voi trage de una singură!”. Fericirea este uneori prea puternică pentru a fi savurată în linişte; iar eu şi C., simţind că nu o mai putem stăpâni, am izbucnit într-un ţipăt simultan care a cutremurat aerul şi, apucând vâslele, am făcut canoea să ţâşnească peste ape, în timp ce am dat drumul sentimentelor într-un cântec vioi, care, ajungând la urechile uimite ale pescăruşului absurd de mare mai înainte menţionat, l-a făcut să zboare grăbit.

Într-o jumătate de oră am ajuns la locul mlăştinos; am tras canoea deasupra semnului de apă adâncă, ne-am luat puştile şi cu paşi mari am trecut peste mlaştină pentru a căuta vânat.

Nu ne îndoiam că vânătoarea nu va fi fructuoasă, deoarece tot locul până la orizont era plin de raţe şi fluierari. Abia dacă am mers o sută de metri că o raţă mare s-a ridicat din spatele unui tufiş, iar C., care era în faţă, a omorât-o. Pe când înaintam încet, ţipătul stins al unei gâşte sălbatice ne-a făcut să ne aşezăm pe vine după un tufiş, de unde retraşi ne-am uitat lung să vedem unde erau prietenele noastre. Un alt ţipăt din spate ne-a atras atenţia; iar departe la orizont am văzut un stol mare de gâşte zburând într-un triunghi perfect din punct de vedere matematic. Acum, deşi departe

de bătaia puştii şi de raza vizuală, nu am disperat că nu vom împuşca una din acele păsări; deoarece, prin imitarea sunetului lor, era o şansă de a le atrage spre noi. Deseori gâştele răspund astfel la o chemare, dacă sunt bine imitate, mai ales primăvara, deoarece cred că prietenii lor au găsit un loc bun de hrănit şi-şi doresc să li se alăture. Ştiind asta, eu şi C. am rămas în aceeaşi poziţie – total nepăsători, în aceeaşi emoţie de moment, la faptul că apa mlaştinii se afla la aceeaşi apropiere de noi cum se află un scaun când stăm pe el – şi am început să ţipăm şi să urlăm cu voce tare imitând gâştele; cu care, desigur, mulţi oameni, nefamiliarizaţi cu scopul nostru, ne-ar fi confundat. La început chemarea noastră părea că nu le-a impresionat deloc; dar treptat au făcut o curbă şi rotindu-se într-un cerc lung s-au apropiat de noi, în timp ce am continuat să ţipăm din toate puterile. Nu ştiu cum au confundat imitaţia noastră proastă cu ţipătul gâştelor reale – probabil au crezut că suntem răciţi sau răguşiţi; în orice caz veneau din ce în ce mai aproape răspunzându-ne la rândul lor, până când în sfârşit au încetat să mai bată din aripi şi au plutit încet deasupra tufişului în care eram ascunşi, cu gâturile lungi întinse şi capetele un pic aplecate, căutându-şi prietenii. Dar când au descoperit greşeala şi au văzut două fiinţe umane în loc de gâşte la câţiva metri de ele, vâlva creată a fost îngrozitoare, iar agitaţia iscată când au încercat să zboare a fost înspăimântătoare; dar era prea târziu. În clipa în care am realizat că ne-au descoperit, gloanţele noastre au răpăit spre ele şi două gâşte au căzut cu un zgomot puternic la pământ, în timp ce o a treia a zburat rănită şi după un zbor tremurat, a picat încet spre pământ. După ce am pus vânatul în tolbe, am mers mai departe şi în curând le-am umplut cu raţe, gâşte şi fluierari. Spre după-amiază am ajuns la un cort ce aparţine unui bătrân indian pe nume Morris. Cu acest bătrân am hotărât să luăm prânzul şi, prin

urmare, ne-am îndreptat paşii spre locuinţa sa. Aici i-am găsit pe bătrânul indian şi pe soţia sa aşezaţi pe jos şi învăluiţi în fum, pe de-o parte de la focul ce ardea în mijlocul cortului, iar pe de altă parte de la pipele înfipte în gurile lor. Bătrânul Morris prepara o oală cu supă de mazăre, în care fierbeau mai mulţi fluierari şi o bufniţă mare albă (aceste bufniţe când sunt jumulite arată ca puii), în timp ce soţia sa decora o pereche de mocasini cu pene de gâscă vopsite. La intrarea noastră, bătrânul şi-a îndepărtat pipa şi a aruncat o privire întrebătoare în oala cu supă; în mod aparent aceasta l-a satisfăcut, deoarece s-a întors spre noi cu o figură zâmbitoare şi a zis (pentru că putea vorbi engleza excelent, deoarece îşi petrecuse cea mai mare parte a vieţii lângă fortul York) „raţe din belşug, dar nu prea am puterea de a împuşca multe; nevoit să încălzesc bufniţa". Cu aceasta am căzut de acord că era destul de greu şi, du-pă ce i-am dat câteva raţe şi gâşte, am inspectat conţinutul oalei din care am devorat aproape jumătate şi l-am lăsat cu soţia să „încălzească bufniţa". După ce ne-am odihnit o oră cu acest om ospitalier, am plecat, pentru a ne pregăti tabăra înainte de a se face întuneric, deoarece intenţionam să ne petrecem seara în mlaştini, sub canoe. În apropierea cotului am trecut pe lângă o capcană pentru vulpi, pusă în vârful unui stâlp şi întrebând am aflat că aceasta era mecanismul prin care bătrânul Morris îşi prindea „bufniţele". Bufniţa albă este o pasăre foarte mare şi foarte frumoasă, uneori aproape la fel de mare ca o lebădă. Am împuşcat una care măsura un metru cincizeci cu aripile deschise. Au obiceiul de a ateriza pe vârful copacilor uscaţi sau stâlpi de orice fel şi în mod vădit stau departe de pădure pentru a urmări şoareci şi păsări mici pe care le vânează. Profitând de acest obicei, indianul pune o capcană în vârful unui copac desfrunzit, astfel că, atunci când aceasta aterizează este prinsă, de obicei, de picioare.

Drumul de întoarcere la canoe a fost obositor, deoarece eram epuizați încă dinainte de a ne gândi la întoarcere. Acest lucru se întâmplă deseori cu vânătorii pasionați deoarece urmăresc vânatul până când sunt sleiți şi abia apoi se gândesc că trebuie să se întoarcă la fel de mult cât au mers. Îmi amintesc că mi s-a întâmplat asta o dată. Mersesem atât de departe în pădure după păsări sălbatice că am uitat de timp şi distanță în patima urmăririi; şi m-am gândit la întoarcere doar atunci când eram terminat. Reîntoarcerea a fost dezastruoasă. Eram obligat să mă odihnesc la fiecare zece minute, deoarece, pe lângă faptul că eram obosit, eram leşinat de foame. Pe drum m-am împiedicat de un cuib de fluierar cu un ou în el. Acesta a fost o achiziție mare; astfel că, aşezându-mă pe o piatră, mi-am luat prânzul din el aşa crud cum era. Fiind foarte mic, nu mi-a făcut prea mult bine, însă mi-a dat curaj; şi, făcând un ultim efort, am ajuns la tabără într-o stare de epuizare de neinvidiat.

După un drum de o oră, eu şi C. am ajuns la locul unde lăsasem canoea.

Prima noastră grijă a fost să alegem un loc uscat, ceea ce nu a fost prea uşor într-un loc atât de mlăştinos. Am găsit unul în sfârşit la adăpostul unui tufiş cu sălcii pitice. Acolo am tras canoea şi am întors-o cu fundul în sus, cu intenția de a ne strecura sub ea când ne retrăgeam la odihnă. După o căutare îndelungată pe malul mării, am găsit suficiente lemne care pluteau pentru a face un foc, apoi le-am cărat la tabără şi le-am făcut grămadă în fața bărcii. Focul a fost curând aprins cu o cremene şi un amnar, iar flăcările bifurcate au început în câteva minute să se înalțe şi să sară printre crengi, aruncând locul mlăştinos într-o umbră

adâncă, iar prin lumina caldă, făcând marea să pară rece şi albastră, iar gheaţa de deasupra ei să semene cu o fantomă. Interiorul canoei noastre întoarse arăta destul de vesel şi confortabil sub influenţa flăcărilor trandafirii. Iar după ce ne-am întins păturile sub ea, am jumulit şi am curăţat două din cele mai grase raţe şi le-am înfipt în beţe în faţa focului pentru a se frige. Am căzut de acord că pot fi lucruri şi mai rele în natură decât camparea în mlaştini. În scurtă vreme, noaptea a devenit foarte întunecoasă; dar, deşi nu vedeam nimic, totuşi din când în când se auzeau aripile fremătânde ale raţelor, cum treceau în stoluri pe deasupra. Treceau atât de des pe aici, că am fost tentat să încerc să trag în ele, fără a ţine seama de şansele slabe ale unei astfel de încercări; luându-mi arma şi lăsându-i dispoziţii stricte lui C. de a avea grijă de frigerea raţei mele, am plecat şi, după ce am trecut din raza luminii m-am străduit să cercetez prin întuneric. Nu se vedea nimic, deşi stoluri de raţe treceau destul de aproape, deoarece le auzeam aripile vâjâind în zbor, dar erau invizibile; aşa că în final, obosind să mai stau în apă până la genunchi, am îndreptat arma la întâmplare spre următorul stol care a trecut şi am tras. După ce am tras, am ascultat atent câteva secunde, iar în momentul următor o izbitură în apă m-a înştiinţat că glonţul meu şi-a atins ţinta. După o căutare îndelungată, am găsit pasărea şi m-am întors la prietenul meu C., pe care l-am lăsat cu gura căscată, aruncându-i raţa în poală cum stătea în faţa focului moţăind şi frecându-şi mâinile.

Cina, în regiunile acestea uitate de lume, nu durează mult, iar acum am terminat-o destul de repede, fiind amândoi înfometaţi şi obosiţi. După ce am terminat, am aruncat buşteni pe foc, ne-am înfăşurat păturile în jurul nostru şi cuibărindu-ne unul lângă altul cât mai mult cu putinţă sub

canoe, am început să-l curtăm pe zeul somnului. Însă această peţire nu a avut succes pentru un timp şi am stat întins uitându-mă la flăcările pâlpâinde ale focului de veghe, care lumina iarba mlaştinii un pic mai departe împrejur, sau ascultând la aripile fâlfâitoare ale unei bufniţe uriaşe care, atrasă de lumina focului, se rotea în jurul nostru, uitându-se la noi cu un fel de uimire gravă, până când, speriată de sunetele ce ieşeau pe organul nazal al lui C., a zburat cu un ţipăt în noapte; şi iar era linişte, cu excepţia zgomotului prelung, solemn al valurilor distante care se loveau la intervale regulate de mal. În timpul nopţii am fost treziţi de o aversă de ploaie ce cădea pe picioarele noastre. Trăgându-le mai la adăpost, cu riscul de a ne expune genunchii şi coatele – deoarece canoea nu ne putea acoperi în totalitate –, am mormăit trist amândoi şi am adormit din nou.

Dimineaţa s-a ivit fără nici un nor şi ne-am ridicat din patul ierbos cu dorinţa de a ne relua vânătoarea; dar nu-l voi mai trage pe cititorul răbdător prin locul mlăştinos.

După-amiază, după ce ne-am terminat muniţia, am lansat canoea uşoară şi după o oră de vâslit în susul râului am ajuns la fabrica York încărcaţi cu vânat şi stropiţi cu noroi.

CAPITOLUL VIII

În după-amiaza zilei de 20 iunie 1845, stăteam în camera mea de la fortul York, meditând la probabilitatea de a fi trimis în altă parte a marilor domenii ale companiei.

Sezonul se apropia atunci când schimbările dintr-o parte în alta se puteau aştepta, iar bărcile începuseră să sosească din interior. Doi ani de distracţie şi veselie am petrecut pe coastă şi începusem să-mi doresc să fiu trimis încă o dată în călătorii, mai ales că anotimpul agitat era pe punctul de a începe, iar vremea călduroasă de a se instala.

Cum stăteam gândindu-mă, fraţii mei funcţionari m-au chemat să mă alătur lor într-o plimbare scurtă la debarcader, înainte de a ne relua stilourile. Chiar când ajungeam la el, o mică canoe indiană din interior a trecut pe lângă vârful de mai sus de fabrică şi a înaintat rapid, apa strălucitoare spumegând pe lângă prora ascuţită cum venea să acosteze.

Aproape la orice oră o sosire provoacă mult interes în acest loc uitat de lume; dar o venire de acest fel, deoarece era evident că barca era un expres, ne-a aruncat în nervozitate care a crescut şi mai mult când am aflat că venea cu mesaje de la cartierul general; şi multe remarci speculative au fost făcute între noi în timp ce ne grăbeam spre locuinţa noastră, pentru a aştepta acolo neliniştiţi o scrisoare sau un ordin de a apărea imediat în faţa domnului H. Totuşi, nerăbdarea noastră a fost aspru pusă la încercare şi începusem să credem că nu era nici o veste, când Gibeault, majordomul, s-a ivit după colţ şi s-a îndreptat spre uşa noastră. Imediat ne-am năpustit spre el cu sufletul la gură şi un şir de feţe nerăbdătoare au apărut în timp ce urca spre uşă şi spunea

că „dl J. doreşte să-l vadă pe domnul B. imediat.” Auzind asta am luat o înfăţişare de indiferenţă calmă pe care eram departe de a o simţi şi punându-mi şapca m-am supus ordinului.

Intrând la domnul H., acesta m-a primit cu un aer blând, patronal, şi mi-a cerut să mă aşez. Apoi m-a informat că scrisorile care tocmai veniseră cereau să fiu trimis imediat la Casa Norvegiană unde urma să fiu luminat asupra destinaţiei ultime. Această informaţie am primit-o cu o expresie de surpriză amestecată cu plăcere, în acelaşi moment exclamând „Adevărat!” cu o accentuare ciudată; iar apoi, realizând caracterul impropriu al exprimării, am încercat să o urmez cu o privire tristă, la perspectiva de a-mi părăsi prietenii, combinată cu resemnare căci aceasta era dorinţa onorabilei companii Hudson Bay, încercare care am ratat-o în mod vădit. După ce am primit ordine de a mă pregăti pentru o plecare imediată, am năvălit afară extrem de vesel, pentru a-i informa pe colegii mei funcţionari despre norocul meu. Reintrând în conacul burlacilor mi-am găsit colegii la fel de nerăbdători să afle unde urma să vegetez iarna următoare, căci aflaseră cine pleca. Satisfăcându-i în această privinţă, ori mai bine zis cât ştiam şi eu, am început să împachetez.

Tocmai atunci s-a nimerit ca o brigadă de bărci să fie pe punctul de a pleca spre regiunile din interior; iar cum canoea destinată să mă ducă pe mine era mult prea mică pentru a căra un articol atât de masiv cum era valiza mea, am profitat de această ocazie de a o aduce cu bărcile, deoarece urmau să treacă pe la Casa Norvegiană. Ar dura la nesfârşit să detaliez cum mi-am petrecut următoarele trei zile; cum deseori apăream în public mergând foarte repede,

de parcă aş fi fost presat de o cantitate supraumană de afaceri; cum căutam încolo şi-ncoace să văd dacă totul este gata; părând extrem de important şi gândindu-mă că sunt foarte ocupat, când de fapt nu făceam mai nimic; de aceea, fără o altă introducere voi trece la descrierea echipamentelor de călătorie.

Canoea în care eu şi cei doi indieni urmam să călătorim de la fabrica York la Casa Norvegiană, o distanță de aproximativ şase sute de kilometri, măsura între cinci şi şase metri lungime pe optzeci de centimetri lățime în mijloc, ascuțindu-se de aici spre capete. Era făcută ca de obicei, şi putea fi cărată cu uşurință de un singur om. În aceasta trebuia să ne îmbarcăm cu provizii pentru trei oameni care să ne ajungă zece zile, cu trei pături, trei boccele mici şi un geamantan de voiaj ce-mi aparținea; pe lângă trei padele, o oală de tinichea pentru gătit şi un ceainic de fier pentru fierberea apei. Ambarcațiunea noastră fiind prea mică pentru a-mi permite să-mi iau lucrurile obişnuite care sunt numite articole de lux, am hotărât să luăm la întâmplare, astfel că existența noastră, pentru următoarele opt sau zece zile, depindea de proprietățile hrănitoare conținute în câteva livre de pemican, câțiva biscuiți, o livră de unt şi o cantitate foarte mică de ceai şi zahăr. Toate acestea împreună cu greutatea noastră arătau că eram destul de încărcați.

Oamenii mei erau din tribul numit Swampy Cree, şi, sincer vorbind, judecându-i numai după înfățişare, ar fi fost ultimii pe care i-aş fi ales pentru călătorie; unul era bătrân, peste cincizeci de ani, iar celălalt, deşi tânăr, era şchiop. Cu toate acestea erau oameni muncitori după cum am văzut mai târziu. Nu am luat un cort cu mine, deoarece ambarcațiunea trebuia să fie cât mai uşoară cu putință, dar am înfăşurat o

plasă pentru țânțari în pătură, deoarece era uşoară şi putea fi strânsă bine. Acestea erau echipamentele noastre; iar în data de 23 iunie am pornit spre interior.

Un sentiment de melancolie m-a cuprins când m-am întors şi m-am uitat pentru ultima oară la fabrica York, unde petrecusem multe zile fericite cu tinerii care acum stăteau pe chei fluturându-şi batistele. Şi domnul H. se afla printre ei şi când mă uitam la fața lui blajină, am simțit că-mi voi aminti cu recunoştință bunătatea arătată față de mine când stăteam pe malurile Golfului Hudson. După câteva minute fortul a dispărut din fața mea pentru totdeauna.

Firea mea însă nu este una tristă; niciodată nu am putut rămâne posomorât mult timp, ceea ce va justifica sentimentul ce l-am avut o jumătate de oră după ce nu am mai văzut fosta casă. Ziua era frumoasă şi am început să anticipez o călătorie plăcută şi să speculez asupra locului unde puteam fi trimis. Întregul continent nord-american era deschis excursiilor imaginare, deoarece era o şansă de a fi trimis la unul dintre miile de posturi din teritoriile vaste ale companiei Hudson Bay. Uneori mă imaginam colindând prin districtul mare al râului Mackenzie, admirând peisajul descris de Franklin şi de Back în călătoriile de descoperire; iar alteori, când povestirile colegilor îmi treceau prin minte, zburdam prin preriile din Saskatchewan urmărind bizoni ori coborând pe apele repezi ale râului Columbia spre Oceanul Pacific. Şi iar imaginația mea zbura şi mă vedeam vânând urşi grizzly în pădurile din Athabasca, când o legănare puternică a bărcii m-a trezit la faptul că doar urcam apele lente ale râului Hayes.

Malurile erau acoperite cu blocuri uriaşe de gheaţă şi de-abia dacă apăruse vreo frunză. Nu se vedea nici o pasăre, cu excepţia unor ciori şi a unor gaiţe care pălăvrăgeau printre crengile copacilor; iar natura părea indecisă dacă trebuia sau nu să adoarmă iar, înainte de a se împodobi cu hainele primăverii. Indienii mei vâsleau încet contra curentului, iar eu stăteam întins cu un picior ridicat peste fiecare copastie, urmărind pinii sumbri cum rămâneau în urmă. În drumul nostru am trecut pe lângă două alunecări de teren, care acoperiseră o bună parte din râu, fiecare formând un prag mic la bază. Copacii erau acum împrăştiaţi într-o dezordine haotică, desfrunziţi şi acoperiţi de noroi; unii erau mai mult de jumătate îngropaţi în pământ, alţii stăteau cu rădăcinile ridicate în aer. Este o legendă printre indieni cum că o întreagă tabără a fost acoperită de aceste alunecări.

Multe dificultăţi sunt întâmpinate în trecerea pe aceste râuri, datorită numărului mare de alunecări ce au loc anual. Malurile, fiind formate în general din lut nisipos, sunt slăbite şi aduse în stare de fluidizare la topirea zăpezii primăvara; iar gheaţa, în timpul dezgheţului, cară mase mari din partea de jos a malurilor, care face ca lutul suprapus predispus la alunecare să cadă cu forţă în râu la prima ploaie puternică.

Cam la treizeci de kilometri de fabrica York ne-am lovit de o piatră care a produs o gaură mică în fundul canoei. Acest fapt ne-a obligat să acostăm imediat şi am avut ocazia să urmăresc iuţeala şi dexteritatea cu care indienii au reparat paguba. O gaură mică, de aproape opt centimetri lungime şi doi centimetri lăţime, fusese făcută în fundul canoei, prin care apa ţâşnea cu repeziciune. În această gaură au potrivit o bucată de scoarţă de copac, au cusut-o cu wattape

(rădăcinile fibroase ale pinilor), au făcut un foc mic, au topit clei şi au lipit locul astfel încât să fie complet etanş. Totul a durat o oră.

În timpul zilei am trecut pe lângă un detaşament de bărci cu destinaţia fabrica; dar fiind prea departe şi într-un loc mai rapid al râului, nu l-am salutat. Pe la ora nouă am acostat pentru înnoptare, după ce călătorisem aproape patruzeci de kilometri. Vremea era răcoroasă, astfel că nu eram urmăriţi de ţânţari. Locul ales pentru campare era situat pe un mal înalt, fiind singurul loc pe o distanţă de cinci kilometri unde ne puteam căra proviziile; dar chiar şi aici era greu de urcat; însă, după ce am ajuns sus, vârful s-a dovedit a fi acoperit cu muşchi moale şi bine apărat de copaci şi tufişuri. Un pârâu cu apă proaspătă susura la poalele malului, iar câţiva copaci căzuţi din apropiere ne-au oferit lemne de foc. Aici, în sânul sălbăticiei, cu lumina argintie a lunii drept lampă şi cu o bufniţă singuratică cântându-ne serenade, am făcut primul bivuac. Cina era abil pusă pe o muşama, întinsă în faţa focului. O bucată imensă de pemican orna mijlocul mesei rustice, flancată de o grămadă mică de pesmeţi marinăreşti pe o parte, iar pe cealaltă de o bucată de unt sărat; în timp ce o oală de fier umplută cu apă fierbinte, uşor aromată cu frunze de ceai, încheia coloana. Două căni de tinichea şi un pocal erau în serviciu la avanpost şi în curând abureau cu ceai fierbinte. Am avut o cină bună, după care indienii au început să se fumeze, pe când eu, întins pe pătură, savuram căldura focului şi admiram aparenta fericire a oamenilor, care stăteau cu ochii pe jumătate închişi urmărind fumul ondulându-se în rotocoale albe ca zăpada şi diversificându-şi ocupaţiile din când în când cu o ridicare a cănilor de tinichea, ce păreau a le da satisfacţie. Astfel am stat până când luna a început să

coboare şi bufniţa şi-a terminat uvertura, şi ne-am înfăşurat în pături privind stelele licăritoare până când somnul ne-a pecetluit genele.

Dimineaţa următoare, între orele două şi trei, am început să ne întindem picioarele şi după câteva mormăieli morocănoase ne-am pregătit de plecare. Era ceaţă când ne-am îmbarcat şi am început încă o dată să urcăm pe râu. Totul a fost obscur şi neclar până pe la şase când razele puternice ale soarelui au început să împrăştie pâcla, iar Natura devenise „din nou ea însăşi". Gheaţa încă mărginea malurile; dar ce m-a uimit cel mai mult era starea înaintată a vieţii vegetative cum pătrundeam spre interior. Când părăsisem fabrica York nu se vedea nici o frunză; dar aici, deşi doar şaizeci de kilometri în interiorul continentului, copacii şi în special tufişurile erau destul de bine acoperite cu un frumos frunziş verde deschis, care mi-a părut destul de încântător după peticele de zăpadă şi sălciile desfrunzite de pe ţărmurile Golfului Hudson.

La ora opt am tras la mal pentru a lua micul dejun, care era doar o repetiţie a cinei din seara precedentă, cu excepţia că de această dată l-am terminat mai repede şi ne-am continuat drumul.

Puţin după aceea am întâlnit o canoe mică de dimensiunea bărcii noastre, care ducea doi indieni şi un şef de post la fabrica York cu câteva pachete de blănuri de vidră. După o conversaţie de cinci minute, ne-am despărţit şi curând nu i-am mai văzut. Ziua, care până acum fusese plăcută, devenise extrem de sufocantă; nici o adiere a vântului nu tulbura apa, iar cum soarele emana o căldură puternică de

pe cerul fără nori, devenise insuportabil. Am încercat toate metodele să mă răcoresc, stând în orice poziție la care mă puteam gândi, uneori atârnându-mi ambele mâini şi picioare peste părțile canoei târându-le prin apă. Aveam şi o durere de cap chinuitoare şi pentru a se adăuga suferinței mele, în timp ce soarele începuse să coboare, țânțarii au început să apară şi să ciupească lacomi. Însă indienii nu păreau să sufere mult, fiind obişnuiți, fără îndoială, cu aceste mici neplăceri la fel de mult cum țiparii sunt obişnuiți cu jupuirea.

După-amiază am ajuns la confluența râurilor Hayes şi Stell, şi am urcat pe cel de-al doilea, până când lăsarea întunericului şi apetitele ce prindeau viață, ne-au amintit că era timpul să acostăm. Am avut o cină îmbelşugată, deoarece nu mâncasem nimic de la micul dejun; prânzul este considerat inutil în timpul călătoriei.

Inamicii noştri perseverenți, țânțarii, credeau că este vremea să cineze şi ei, şi ne atacau cu miile ori de câte ori îndrăzneam să ne apropiem de pădure; aşa că eram obligați să dormim pe plajă, fără vreun foc, căci era mult prea cald; dar chiar şi acolo ne-au găsit şi în mod eficace ne-au împiedicat să dormim aproape toată noaptea.

În dimineața zilei de 25, ne-am trezit foarte puțin revigorați de scurtul somn şi ne-am continuat călătoria. Vremea era caldă, dar un pic mai suportabilă datorită unei brize uşoare care venea dinspre râu. După micul dejun, pe care l-am luat la ora şi în modul obişnuite, în timp ce înaintam încet, am zărit la o cotitură o brigadă de bărci aproape de mal de pe partea cealaltă; aşa că am îmbarcat omul care trăgea canoea

cu o sfoară (curentul fiind prea puternic pentru folosirea necontenită a padelelor) şi am trecut spre ei pentru a vedea cine erau. Debarcând, am aflat că era brigada de la Casa Norvegiană condusă de George Kippling, un colonist de la Râul Roşu. A dat noroc cu noi şi apoi a început o discuţie plină de viaţă în limba indiană cu cei doi oameni ai mei, iar eu, limba fiindu-mi complet necunoscută, m-am amuzat urmărind pregătirile echipajelor care găteau micul dejun.

Nimic nu poate fi mai pitoresc decât un grup de marinari servind micul dejun pe malurile unui râu drăguţ. Locul pe care-l aleseseră era un pic mai sus de „Crângul Pădurea Arsă" pe un vârf ierbos proeminent, lipsit de tufişuri. Fiecare echipaj, aprinsese in foc pentru sine, iar peste ele erau aşezate pirostrii, de care atârnau oale imense de tinichea, iar deasupra lor trei bucătari voluntari amestecau perseverenţi. Rotocoalele de fum formau un nor negru printre cei ca lâna de pe cerul albastru; în timp ce peste tot împrejur, în orice poziţie imaginabilă, stăteau metişii arşi de soare ce pălăvrăgeau, râdeau sau fumau fericiţi. Erau toţi îmbrăcaţi la fel, în mantale cu glugi, pantaloni din reiat, cămăşi dungate deschise în faţă; cu baticuri de bumbac legate slab după moda marinărească în jurul gâturilor bronzate. O vestă stacojie strângea haina fiecăruia pe corp, iar mocasini indieni le protejau picioarele. Totuşi, acoperămintele de cap erau pe atât de diferite pe cât de fanteziste; în timp ce unii purtau şepci din postav aspru, alţii aveau batiste colorate înfăşurate în jurul capului, iar unul sau doi, care pot fi consideraţi marinari filfizoni, purtau pălării de castor negru acoperite din belşug cu ciucuri aurii şi pene ce de-abia puteau fi recunoscute.

Micul dejun consta numai în pemican şi făină, fiartă într-un fel de supă groasă denumită robbiboo. Nu este cum se crede un fel prea gustos, dar cu toate acestea este foarte hrănitor; iar cei care au trăit mai mult în regiune, în special canadienii, îl savurează. Cred totuşi că un alt fel de mâncare alcătuit din aceleaşi materii, dar fripte nu fierte, este cu mult superior. Îl numesc richeau; este deosebit de bogat şi puțin ajunge unui om obişnuit.

După ce am stat un sfert de oră la sporovăială cu Kippling despre oamenii buni din colonia Râul Roşu şi de la Casa Norvegiană, am plecat chiar când au lansat primul atac puternic asupra oalelor încăpătoare cu robbiboo.

La puțin timp după aceea am ajuns la gura râului Hill pe care am început să-l urcăm. Înfăţişarea regiunii era acum total schimbată şi era evident că aici primăvara de mult detronase iarna. Malurile râului erau acoperite de sus până jos cu frunziş bogat, în timp ce pâlcuri întunecate de molizi schimbau şi îmbunătățeau peisajul. În multe locuri malurile, care păreau a avea mai mult de trei metri înălțime, erau perpendiculare pe marginea apei, total lipite de vegetație cu excepția vârfului unde copaci înalți atârnând deasupra râpei, unii suspendați de rădăcini, erau gata de a cădea. În alte locuri malurile se înclinau cam de la aceeaşi înălțime treptat şi cu ondulații acoperite cu vegetație şi pline de păsări mici ale căror voci voioase ciripeau un bun-venit călduros mugurilor şi care intensificau frumusețea scenei.

Curând am început să avem dificultăți în menținerea canoei pe albie datorită rapidității curentului care acum ni se împotrivea. Din cauza malurilor abrupte în unele locuri şi a

desimii sălciilor în altele, mânuirea canoei contra curentului puternic a devenit un proces obositor şi încet pentru oameni, iar uneori bieții indieni se agățau ca muştele de stâncile aproape perpendiculare din lut alunecos, alteori trecând prin tufişurile aproape impenetrabile. Se ajutau reciproc făcând cu schimbul la fiecare oră, unul stând la cârma canoei, celălalt trăgând, şi nu s-au odihnit deloc toată ziua în afară de servitul micului dejun. Într-adevăr, orice propunere de a se odihni ar fi fost primită de ei cu dispreț, fiind considerată o pierdere de timp inutilă şi nepotrivită.

Când se întâmpla ca drumul să fie practicabil, obişnuiam să mă dau jos şi să merg, pentru a-i uşura un pic, dar şi pentru a-mi întinde picioarele contractate, deoarece este aproape imposibil să stai într-o poziție confortabilă când ai bagaj într-o canoe indiană mică.

La apus am acostat pentru noapte pe un vârf acoperit cu mulți copaci cu crengile tăiate. Aceştia sunt pini înalți lipsiți de crengile inferioare cu un smoc în vârf. De obicei sunt făcuți astfel pentru a fi un punct de reper, iar uneori marinarii fac asta în cinstea unui domn care se întâmplă să călătorească pentru prima oară pe acea rută. Călătorul pentru care sunt făcuți este întotdeauna aşteptat să recunoască onoarea arătată înmânând membrilor echipajului o pintă cu rachiu fie în acel loc, fie la prima colonie pe care o întâlnesc. Apoi se consideră că a plătit datoriile şi pentru totdeauna este scutit de plăți.

Ne-am pregătit locul de campare curând, iar focul ardea; dar sute de țânțari aşteptau, ca de obicei, sosirea noastră şi ne-

a fost aproape imposibil să cinăm aşa de feroce ne atacau; în final ne-am dus în bătaia vântului şi am devorat mâncarea în grabă stând în fum, preferând să fim sufocaţi ori afumaţi decât să fim mâncaţi de vii. Era destul de distractiv să ne vezi năvălind în fumul dens, luând câteva înghiţituri de pemican, apoi ieşind iar la aer proaspăt; mâinile noastre pendulând ca aripile unei mori de vânt în jurul capetelor, în timp ce din când în când, atunci când un ţânţar se încleşta într-o parte moale, ne pocneam tare pe acea parte a capului, plesnitură care, dacă ar fi venit de la mâna altuia, cu siguranţă am fi simţit ranchiună în cel mai combativ mod. Astfel am continuat intrând şi ieşind din fum până când cina s-a terminat şi apoi ne-am pregătit de somn. De data aceasta, eram hotărât să nu fiu deranjat; aşa că am tăiat patru ţăruşi, i-am înfipt în pământ şi am pus pânza contra ţânţarilor deasupra, înainte făcând un foc mic din iarbă umedă pentru a face fum şi a împiedica intruşii să intre atunci când o întindeam; apoi, precaut, ridicând un capăt am ţâşnit înăuntru în cel mai burlesc stil, lăsându-mi şicănitorii călăi să se minuneze de îndrăzneala unui om care putea să sforăie lipsit de griji chiar în mijlocul taberei inamice!

A doua zi dimineaţă am pornit devreme. Ziua era încântător de rece, iar ţânţari deloc, aşa că ne simţeam destul de bine în timp ce alunecam pe râu. În acest fel am înaintat până după micul dejun, când am văzut prima zonă de transbordare pe care am debarcat. Într-un timp surprinzător de scurt bagajele noastre erau puse pe mal, iar canoea cărată de indieni, în timp ce eu îi urmam cu o parte din valize; iar după o jumătate de oră eram gata să pornim din capătul de sus al zonei de transbordare. Pe când cărau ultimele articole pe partea cealaltă, un indian a omorât doi

peşti numiți cicari, pe care i-a fiert pe loc şi i-a mâncat imediat.

Spre apus am vâslit destul de liniştiți până la „Portage White Mud”, unde este o cascadă de aproximativ un metru jumătate sau doi, foarte rapidă, sărind peste margini în formă de arc, care cade şuierând şi ondulându-se în curentul de dedesubt. Aici intenționam să campăm. Pe măsură ce ne apropiam de cataractă, o barcă a apărut brusc în vârf şi s-a prăbuşit cu viteza fulgerului în apa agitată de jos, echipajul ei nesăbuit țipând, trăgând şi urlând pe când barca s-a învârtit într-un mic cot de la poalele cascadei şi apoi a eşuat într-un golfuleț, unde apa învolburată, încă acoperită de petice de spumă de la săritura puternică, uda liniştit malul. Abia dacă au debarcat că o altă barcă a apărut pe margine şi, planând pentru un moment de parcă s-ar fi pregătit pentru salt, a țâşnit prin apă, iar în momentul următor era la mal lângă cealaltă. În acest mod şapte bărci au coborât cascada şi au debarcat în golf.

Când am ajuns la ei, am aflat că sunt o parte din brigada Saskatchewan. Era condusă de doi prieteni ai mei; aşa că i-am abordat fără a mă prezenta şi am pălăvrăgit pentru un timp despre întâmplările din călătorie. Au părut puțin tulburați şi s-au uitat foarte serios la mine de două sau trei ori. În final mi-au mărturisit că mă uitaseră cu desăvârşire. Şi într-adevăr nu era de mirare; deoarece soarele mă arsese făcându-mă aproape la fel de negru ca indienii, în timp ce hainele constau dintr-o manta albastră, pârlită la foc, o pălărie de paie, a cărei formă, de la expunerea la soare şi folosirea intensă, era de nedescris, o pereche de pantaloni reiați şi mocasini indieni, care mă schimbau atât de mult că prietenii mei, care şi-au amintit de mine în clipa în care mi-

am rostit numele, ar fi rămas neştiutori până azi, dacă nu i-aş fi lămurit eu.

După cină, dl M., unul dintre aceşti domni, mi-a oferit adăpost în cortul lui, unde ne-am dus amândoi, dar nu pentru a dormi; căci am continuat să stăm la taclale până târziu când vocile gălăgioase ale marinarilor au încetat să deranjeze liniştea nopții.

La prima ivire a zorilor urechile noastre au fost salutate cu obişnuitul şi neplăcutul sunet „Deşteptarea! Deşteptarea! Deşteptarea!" ieşind din gâtul ghidului. Acum acest acelaşi „Deşteptarea!" dăinuie în urechile mele ca un cuvânt aspru şi neplăcut, fiind asociat cu dimineți înghețate, paturi inconfortabile şi trezire în noapte după ce jumătate din somn fusese obținut. Şi modul în care este rostit este exasperant; iar deseori, când trezit parțial din somn de o gaură de rădăcină aflată pe partea mea, aşteptam cu groază să aud sunetul detestat, iar apoi, închipuindu-mi că este mult prea devreme pentru sculare, am adormit încet, când un sunet scăzut, deformat de parcă cineva îşi arunca pătura de pe el, îmi lovea urechile apoi o tuse sau un mormăit şi în final, ca din măruntaiele pământului, un „Deşteptarea! Deşteptarea!" scăzut ar penetra nemişcarea naturii, devenind din ce în ce mai puternic, „Deşteptarea! Deşteptarea! Deşteptarea!" şi mai tare – „Deşteptarea! Deşteptarea!", până când în final un stentorian „Deşteptarea! Deşteptarea! Deşteptarea!" încheia îngrozitorul sunet, care era urmat de proteste confuze, gemete, tuse, nemulțumiri şi strănuturi venite de la nefericiții somnoroşi treziți nepoliticos din somn. Această repulsie față de deşteptare era curând depăşită; şi ne-am trezit veseli ca

ciocârliile, oamenii încărcându-şi bărcile, iar eu şi indienii mei cărând bagajul peste zona de transbordare.

Abia acum au început necazurile noastre: cea mai lungă şi mai dificilă parte a drumului se întindea în faţa noastră şi ne-am pregătit pentru o zi de trudă. Pentru că atât cât vedeai cu ochii, râul era alb din cauza pragurilor fierbânde şi a cascadelor înspumate, care, deşi mici, erau prea lungi de urcat şi în consecinţă eram obligaţi să facem transbordări la fiecare două sute sau două sute cincizeci de metri. Prag după prag venea; şi încă, după ce ocoleam o stâncă sau o curbă, praguri şi cascade se iveau, într-o succesiune aparent fără sfârşit, în faţa ochilor noştri obosiţi. Totuşi, indienii mei ştiau exact drumul pe care trebuiau să urce, aşa că s-au apucat cu bărbăţie de treabă. Nu mă puteam stăpâni să nu admir felul abil în care cârmeau canoea printre praguri. Indianul cel bătrân, care stătea tot timpul la prora (acesta fiind locul principal în călătoria cu o canoe), când am ajuns la un prag, s-a ridicat în genunchi şi şi-a întins gâtul pentru a se uita înainte de a începe aventura; iar apoi, lăsându-se jos iar, a apucat padela şi arătând direct spre haosul de ape clocotitoare care goneau pe lângă noi (acesta fiind modul de indicare a direcţiei pe care intenţiona s-o urmeze partenerului de la pupa) s-a năpustit în curent. Mai întâi am fost doborâţi cu viteza fulgerului, în timp ce apa şuiera şi fierbea la mai puţin de trei centimetri de bord, iar o persoană neobişnuită cu o astfel de navigare ar fi considerat nebunească încercarea noastră de urcare; dar o a doua privire i-ar fi arătat că indienii noştri nu s-au purtat irațional. În mijlocul curentului năvalnic, o stâncă mare se ridica deasupra apei, iar din partea de jos un vârtej lung curgea precum coada unei comete cam douăzeci de metri în josul râului. Chiar în

partea opusă a acestei stânci am pătruns în prag şi am vâslit cu toată puterea noastră. Însă curentul, cum am spus mai înainte, ne-a tras în jos, iar când am ajuns la mijlocul apei dădusem de capătul extrem al vârtejului, iar după câteva bătăi viguroase ale padelelor pluteam liniştiți la adăpostul stâncii. Nu am stat mult, doar atât cât să căutăm o altă piatră, iar indianul a zărit repede una câțiva metri mai sus, dar aşezată într-o parte; aşa că, scufundându-ne padelele încă o dată, am intrat în curent şi curând ajungeam la cea de-a doua piatră. În acest fel, metru după metru, am urcat kilometri întregi uneori abia depăşind treizeci de centimetri într-un minut, alteori avansând mai rapid atunci când într-un golf sau într-o cotitură apa era mai calmă. De fapt înaintarea noastră nu poate fi asemănată decât cu urcarea somonului care sare din vârtej în vârtej, profitând de orice piatră sau scobitură pe care o găseşte: iar comparația poate fi continuată şi mai departe; deoarece, aşa cum somonul este uneori purtat înapoi mai ales atunci când încearcă să sară peste o cascadă, aşa eram şi noi traşi înapoi de forța covârşitoare a curentului. Trecusem multe praguri, făcusem câteva transbordări, când am ajuns la o cascadă perpendiculară de aproximativ şase metri înălțime, iar rapiditatea curentului forma o cădere bruscă. Aici indienii s-au oprit să-şi tragă răsuflarea şi păreau că se îndoiesc dacă se putea urca; totuşi, după o scurtă conversație asupra subiectului, au hotărât să încerce şi au luat prăjinile pentru acest lucru (prăjinile erau mereu folosite atunci când curentul este mult prea puternic pentru padele). Ne-am lansat şi întorcând prora spre curent indienii au fixat prăjinile cu putere în pământ, în timp ce apa gonea ca scocul morii pe lângă noi. Apoi au împins barca înainte, unul ținând prăjina fixată pe când celălalt o reînfigea pe-a sa un pic mai sus. Astfel avansam centimetru cu centimetru şi ajunsesem aproape sus – apa trecând pe lângă noi într-un

corp dens şi negru, şuierând tare când lovea o parte a canoei, care tremura ca o trestie în faţa curentului puternic – când deodată prăjina indianului de la pupa a alunecat şi înainte de a afla ce se întâmplase, plutea în josul apei cam la o sută de metri sub cascadă. Din fericire canoea a mers cu pupa, astfel că am coborât teferi. Dacă s-ar fi răsucit numai puţin, s-ar fi rostogolit ca un butoi. A doua încercare a avut mai mult succes; şi după o bucată bună de încordare şi forţări am ajuns în vârf, unde imaginea unei întinderi mai mari de apă calmă ne-a răsplătit pentru eforturile din acea zi. La trecerea peste o zonă de transbordare am întâlnit brigada Râul Englez; şi, după ce am stat puţin de vorbă, am plecat. Seara era minunat de răcoroasă şi senină, iar noi alunecam liniştit pe râul calm. Mii de insuliţe, ce acopereau fiecare margine a apei susurânde cu vegetaţie luxuriantă, se înălţau ca smaraldurile din sânul râului lat, sclipind în razele soarelui; uneori erau atât de dese că parcă învăluiau adevărata mărime a râului, care, după ce ieşeam dintre ele, revenea în faţa privirii noastre încântate cu apă străvezie, cu maluri frumoase acoperite cu copaci de toate felurile, de la pinii întunecoşi şi sumbri până la sălciile plângătoare; în timp ce lângă ţărm o raţă cu înfăţişare respectabilă înota solemn, aruncând din când în când priviri de avertizare către o familie de răţuşte galbene care se zbenguiau şi zburdau foarte voioase, de parcă şi ele se bucurau şi apreciau frumuseţea peisajului. Prin acest paradis terestru am mers, până când praguri au început să tulbure apa, iar o zonă de transbordare ne-a făcut să ne oprim. Aici l-am găsit pe McNab, care plecase cu detaşamentul său de la fabrica York cu trei zile înaintea noastră, gata de campare; aşa că şi noi ne-am pregătit de înnoptat. Când cina a fost gata, am trimis o invitaţie lui McNab să mi se alăture, pe care a acceptat-o aducându-şi şi fratele cu el. Cel mai vârstnic era un colonist de la Râul Roşu bun la suflet şi

sincer, pe care-l cunoscusem în colonie; şi am pălăvrăgit despre vremurile trecute şi despre cunoştinţele comune la o cană cu ceai până târziu după ce soarele apusese, lăsând focurile de tabără să lumineze peisajul.

Am plecat a doua zi dimineaţă împreună cu bărcile; dar mica noastră canoe i-a depăşit la praguri şi nu le-am mai văzut deloc. Drumul nostru nu mai era atât de împiedicat de praguri cum fusese până acum; iar până la ora micului dejun le urcasem pe toate şi ajunsesem la Dramstone, unde am acostat pentru masa de dimineaţă. Împuşcasem o raţă în zori, fiind prima care venise în apropiere de când părăsisem fabrica York. Erau rare şi cele câteva pe care le-am văzut erau însoţite de mulţi urmaşi nu mai mari decât ouăle din care ieşiseră. În timp ce serveam micul dejun, am fost surprinşi când am auzit un sunet precipitat puţin mai sus de noi, iar în momentul următor a trecut pe lângă o piatră şi s-a îndreptat spre noi. Era una din cele numite „canoe nordice”, care sunt făcute să care opt membri ai echipajului plus trei pasageri. Cea din faţa noastră era construită cam ca o canoe indiană, dar oarecum mai graţioasă şi decorată cu variate dispozitive pictate ingenios în culori ţipătoare la prora şi la pupa. Avea opt oameni la bord şi doar un pasager, pe care i-am salutat o dată sau de două ori; dar m-au luat drept indian şi au trecut mai departe fără să ne bage în seamă. În timp ce barca superbă trecea mai departe şi a fost ascunsă de copaci, am aruncat o privire uşor disprețuitoare la mica noastră canoe şi mi-am continuat micul dejun. Totuşi o singură canoe nordică trecând pe lângă noi în linişte nu poate da decât o idee vagă despre emoţia simţită când vezi un întreg detaşament ajungând la un post după o călătorie lungă. Atunci el apare în adevărata întruchipare a sălbăticiei. Marinarii sunt

îmbrăcați la astfel de ocazii cu cele mai bune haine; iar pene arătoase, funde şi ciucuri se revarsă din belşug la şepci şi jambiere. Şi canoele strălucitoare pictate vesel şi aranjate una lângă alta ating uşor apa, aplecându-se sub loviturile viguroase ale padelelor mici, dar numeroase, în timp ce marinarii puternici îşi întind orice muşchi pentru a înainta repede. Şi deşi încă îndepărtat, cântecul frumos, simplu, vivace, dar totuşi trist. Atât de potrivit peisajului înconjurător şi atât de diferit de ori alt sunet încântă auzul; iar cineva se gândeşte, cu un fel de melancolie potolită, la cât de departe sunt cântăreții de locurile natale şi câte zile lungi, pline de pericole şi eforturi, vor trece până când se vor odihni din nou în casele lor canadiene. Cât de ciudat se schimbă acest sentiment cu unul de fericire numai la trecerea lor apropiată, deoarece vocile profunde bărbăteşti se intensifică în cor peste apele limpezi, în timp ce între ei se naşte o competiție legată de cine va ajunge primul; iar canoele se năpustesc peste apă cu viteza săgeții spre debarcader, unde apar deodată şi se opresc ca prin minune. Aceasta este efectuată de fiecare printr-un recul făcut cu toată puterea; după aceea îşi rotesc simultan padelele pe copastie, acoperindu-se cu o ploaie de picături pe când îşi scutură apa prelinsă de pe paletele purpurii. Sincer, sosirea unei brigăzi de canoe uşoare este o imagine animată şi însuflețită.

Drumul nostru trecea acum printr-o suită de lacuri mici şi râuri, care abia aveau curent; aşa că am mers veseli având perspectiva îmbucurătoare a unei călătorii neîntrerupte. Am traversat lacul Swampy şi după ce am depăşit una sau două zone de transbordare nesemnificative, am intrat în lacul Knee. Acest corp de apă şi-a luat numele de la o întoarcere bruscă în unghi drept chiar aproape de centru ce se întinde

în direcția opusă cursului anterior; astfel se formează ceva ca un genunchi. Târziu seara am campat pe una din micile insule cu care este presărat ici-colo. Nimic nu poate depăşi frumusețea priveliştii lacului pe care o aveam din locul nostru. Nici o adiere nu agita suprafața lui sticloasă, care strălucea în razele jucăuşe ale apusului; şi am stat mult timp pe stânci admirând peisajul minunat, în timp ce unul dintre indienii mei umplea ceainicul, iar celălalt jupuia o nurcă pentru cină. Masa de seară a fost îmbogățită cu ouă mici de pescăruş, pe care le găsisem pe insulă în timpul zilei, care, în afară de unul sau două care arătau semne evidente că avansaseră spre ieşirea puilor, au fost excelente. În dimineața următoare peisajul era complet schimbat. Nori joşi şi plumburii zburau pe cer, iar vântul bătea puternic trecând cu un geamăt trist printre crengile copacilor. Lacul, care noaptea precedentă fusese atât de liniştit şi de calm, era plumburiu şi acoperit de valuri înspumate. Totuşi ne-am hotărât să încercăm să trecem şi am lansat canoea; dar curând, văzând că vântul este mult prea puternic pentru noi, am acostat pe o insulă mică şi am luat micul dejun. Cum vremea s-a mai temperat după acesta, am făcut o altă încercare să avansăm. Multe insulițe înțesau lacul; iar pe una am debarcat ca să adunăm ouă de pescăruş. Am găsit multe; dar printre ele erau mulți pui galbeni ciripind tare şi foarte înspăimântați de apropierea noastră, în timp ce adulții țipau plângător deasupra. Ouăle erau foarte mici, fiind ale unei specii de pescăruşi care frecventează aceste lacuri centrale în număr mare. Vântul începuse să bată din nou; şi după ce ne-am consultat asupra problemei am debarcat cu intenția de a ne petrece ziua pe mal. Acum, pentru prima oară de când am plecat de la fabrica York, am pregătit prânzul, care ne aşteptam să fie unul chiar abundent, deoarece adunasem multe ouă de dimineață; aşa că ne-am apucat de el cu promptitudine. Un foc a fost

repede făcut, ceainicul pus deasupra, iar o oală uriaşă conţinând mai mult de o sută de ouă a fost pusă pe foc. Pe acestea vroiam să le fierbem tari şi să le luăm cu noi. Fiind foarte înfometat, am urmărit evoluţia prânzului cu mult interes, în timp ce indienii fumau în linişte. Pe când stăteam aşa, atenţia mi-a fost atrasă de un fluierat puternic care m-a zăpăcit, deoarece nu puteam vedea de unde vine. M-am ridicat o dată sau de două ori pentru a vedea de unde vine, dar nu am descoperit nimic, deşi suna de parcă era aproape de mine. În final, un indian s-a ridicat în picioare şi, stând lângă foc, s-a aplecat atent asupra oalei cu ouă şi după ce a ascultat un moment a luat unul şi l-a spart şi a ieşit din el un pui de pescăruş cu un cap monstruos şi fără pene, ţipând şi ciripind în cel mai neobositor mod! „S-a dus prânzul nostru!" am gândit eu, în timp ce indianul aruncă pasărea în lac şi a scos o mână plină cu ouă care s-au dovedit a fi în acelaşi stadiu. Căldura apei a dat viaţă micilor păsări, care însă a fost repede curmată când a început să fiarbă. Cu toate acestea nu am disperat că nu vom găsi unele comestibile printre acestea; aşa că, după ce toate s-au fiert, ne-am aşezat în jurul oalei şi am început operaţiile. Unele erau bune, altele uşor stricate, în timp ce multe erau traversate de multe vene roşii, dar cea mai mare parte conţinea păsări fierte. Însă indienii nu erau drăguţi şi am reuşit să facem un prânz bun din ele.

După-amiază vremea s-a înseninat şi vântul s-a moderat, dar abia dacă ridicasem ancora când o furtună cu tunete s-a iscat şi ne-a obligat să acostăm; şi am rămas acolo timp de patru ore, sub un copac, în timp ce ploaia cădea în averse. Seara Natura a obosise să ne tachineze; iar soarele strălucea din nou când am luat padelele. Pentru a recupera timpul pierdut, am călătorit cam până la două dimineaţa, când am

tras la mal să ne odihnim un pic; iar, cum noaptea era senină, doar ne-am aruncat păturile pe umeri şi ne-am trântit pe primul loc convenabil pe care l-am găsit, fără a face vreun foc sau a cina. Nu ne întinsesem de mult, când am simţit o senzaţie de răcoare stranie, care m-a trezit total; iar apoi am văzut, ori mai bine zis am auzit, cum o aversă de ploaie cădea pe capetele noastre ghinioniste şi că mă odihneam în centrul unei bălţi mari. Această stare a lucrurilor era disperată; iar cum săracii indieni păreau să se simtă la fel de inconfortabil, am propus să pornim din nou, ceea ce am şi făcut, iar înainte de ivirea zorilor eram la mulţi kilometri distanţă de tabăra noastră. Pe când soarele răsărea, vremea se însenina şi curând după aceea am ajuns la capătul lacului Knee şi am început ascensiunea râului Trout. Aici am făcut o schiţă a cascadei Trout în timp ce oamenii treceau o zonă de transbordare pentru a evita cascada. Câţiva indieni erau campaţi aici şi am schimbat puţin pemican cu ei pentru peşte alb, care s-a dovedit o desfătare după ce am mâncat atâta timp numai pemican şi ceai; căci pesmeţii ni se terminaseră cu câteva zile înainte, iar livra de unt pe care o luasem de la fabrica York se transformase în ulei din cauza căldurii excesive şi s-a scurs prin fundul pungii de pânză în care fusese pus. Râul Trout, deşi scurt, este presărat cu cascade şi praguri, pe care am continuat să le urcăm toată ziua. Peisajul era pitoresc şi încântător; dar nu avea nimic grandios, regiunea fiind joasă, plată şi, cu excepţia malurilor râului, neinteresantă. După-amiază am ajuns la capătul acestui râu scurt şi am sosit la casa Oxford. Am debarcat în linişte, dar nu s-a arătat nici un suflet; în final, în timp ce mă apropiam de casă, am zărit faţa unui băieţel la fereastră, care m-a văzut şi el căci ochii i s-au deschis larg, în timp ce gura le urma exemplul şi a dispărut într-o grabă care m-a convins că s-a dus să-i spună mamei sale vestea uimitoare că sosise cineva. În

următorul moment dădeam mâna cu vechea mea prietenă doamna G. şi cu cele două fiice ale sale, pe care le-am găsit pregătind ceaiul. De la ele am aflat că erau singure, doar un singur om având grijă de post, domnul G., pe care-l aşteptau să se întoarcă oricând, fiind plecat la Casa Norvegiană. Am petrecut o seară plăcută în compania acestei familii bune şi ospitaliere, vorbind despre prietenii comuni şi discutând treburi de stat până când o cutie înaltă dintr-un colţ al camerei mi-a atras atenţia. Aceasta, am aflat spre bucuria mea, că nu era altceva decât o flaşnetă la care o fată a cântat la rugămintea mea câteva melodii. Ca să se ştie, flaşnetele erau lucruri care le uram încă din copilărie; dar acest dezgust a apărut mai ales datorită faptului că fusesem crescut în oraşul Auld Reekie, unde muzica de flaşnetă este, cum a fost mereu, băgată pe gâtul cuiva fără ca permisiunea să-i fie cerută sau acordată şi chiar fără a obiecta. Toţi ziceau că flaşnetele sunt o pacoste, şi desigur eu îi credeam; astfel că am plecat de acasă cu o antipatie totală faţă de acestea. Totuşi, patru ani de şedere în sălbăticie m-au făcut mai puţin mofturos în ceea ce priveşte muzica ca şi în multe alte lucruri; iar în ultimii doi ani petrecuţi la fabrica York, nici o notă melodică nu mi-a alinat auzul, aşa că acum munceam serios la mânerul acestui instrument cu un fel de extaz, instrument care s-a dovedit a fi unul bun şi perfect acordat. „God Save the Queen”, „Rule Britannia”, „Lord M’Donald’s Reel” şi „Blue Bells of Scotland” au fost cântate din nou şi din nou; şi, oricât de vechi şi de banale erau, pentru mine erau pline de amintiri iubite şi sunau precum vocile bine ştiute al prietenilor de mult plecaţi. Am petrecut într-adevăr o seară încântătoare, iar împrejurările erau întărite de faptul că era prima seară pe care am petrecut-o în compania sexului frumos după o exilare de doi ani.

Dimineața următoare era frumoasă, deşi vântul sufla destul de încet, şi am pornit înainte de micul dejun după ce ne-am luat rămas-bun de la familie cu o seară înainte. Era 1 iulie. Ne aflam de opt zile pe drum, care este un timp îndelungat pentru o canoe să ajungă la casa Oxford; dar, cum acum majoritatea zonelor de transbordare se terminaseră, calculasem că vom ajunge la Casa Norvegiană în două sau trei zile.

Vântul a început să bată iar după-amiază şi ne-a obligat să campăm pe o insulă mică, unde am rămas toată ziua. Aici un cuplu de indieni ne-a vizitat şi ne-a dat un păstrăv uriaş în schimbul a puțin pemican. Am neglijat să măsor acest păstrăv, dar sunt convins că avea mai mult de nouăzeci de centimetri lungime şi cincisprezece lățime; a fost foarte bun şi am preparat un prânz gustos din el. În timpul zilei, a fost destul de cald şi am înotat în lac la adăpostul insulei.

Vântul s-a mai calmat un pic seara şi ne-am îmbarcat din nou recuperând timpul pierdut călătorind până la doisprezece noaptea, când am acostat şi ne-am culcat fără a face foc sau a cina. Pe la patru dimineața am pornit iarăşi şi în vreo două ore ajungem la capătul lacului Oxford, după care am trecut prin mlaştini mici, lacuri acoperite cu stuf şi râuri adormite printre care eram aşa de zăpăcit încât am renunțat să mai înregistrez numele lor deoarece nu aveam nici o şansă; şi într-adevăr nu meritau să fie menționate deoarece erau atât de mici sau de acoperite cu papură încât nu erau demne de un nume într-un loc ca America. Vremea era plăcut de răcoroasă, iar țânțarii nu deranjau, aşa că am înaintat repede şi veseli.

În timp ce acum ne croiam drum printre canale înguste şi trecători, la o cotitură am întâlnit trei canoe uşoare ce tocmai acostau pentru micul dejun, aşa că le-am spus indienilor să tragem lângă ele. Când ne-am apropiat am văzut cinci domni pe care-i cunoşteam, aşa că eram nerăbdător să debarcăm; dar din păcate soarta a decis să-mi joace o festă infamă, deoarece imediat ce am pus piciorul pe piatra alunecoasă pe care intenţionam să cobor, am căzut cu un pocnet pe burtă în cel mai umilitor fel, în timp ce picioarele fluturau jucăuş în elementul răcoritor. Acest nefericit accident a creat hlizirea grupului de pe mal, care stătea în linişte admirând scena. Însă ştiam că, dacă aş fi apărut supărat, aş fi înrăutăţit lucrurile; aşa că, făcând un efort disperat de a părea calm, m-am ridicat şi în timp ce dădeam mâna cu ei le spuneam convingerea că nu credeam că este ceva mai bun pentru sănătate decât o baie rece înainte de micul dejun. Aceasta a îndreptat lucrurile şi după ce au râs pe seama mea ne-am aşezat la masă. Un domn mi-a dat o scrisoare din partea guvernatorului şi acum am aflat pentru prima oară că urma să merg cu o canoe la Montreal. Aici se încheiau hoinărelile imaginare prin Munţii Stâncoşi sau prin preriile unduioase din Saskatchewan; iar în loc să omor bizoni sau căprioare, urma să devin în scurt timp membru al societăţii civilizate. Eram încântat de ideea de schimbare şi cu fermitate şi inimă uşoară am plecat şi încă o dată am păşit în canoe.

După ce am trecut printr-o serie de mlaştini şi canale înguste, am sosit la zona de transbordare Robinson, unde am găsit marinari alergând în toate direcţiile, unii cu lucruri în spate, alţii întorcându-se goi la celălalt capăt al zonei. Aceştia aparţineau de casa Oxford şi tocmai ajunseseră pe partea cealaltă a locului unde intenţionau să campeze

deoarece acum era târziu. Zona de transbordare Robinson este cea mai lungă de pe traseu având aproape doi kilometri lungime; iar cum toate brigăzile care merg la fabrica York trebuie să o treacă de două ori la ducere şi la întoarcere, cărarea este bine bătătorită şi destul de lată şi de stabilă, cu toate că este cam accidentată, iar în timpul ploilor torenţiale este noroioasă. Bărcile sunt trase peste aceasta şi lansate la capătul de sus sau de jos al zonei după cum urcă sau coboară brigăzile. Apoi toate încărcăturile sunt trecute în acelaşi fel peste. Pachete de blănuri şi baloţi cu lucruri au aproximativ patru sute sau patru sute cincizeci de kilograme fiecare, iar fiecare om care nu vrea să fie considerat leneş sau să fie ridiculizat de tovarăşii săi cară două sau trei bucăţi peste zonele de transbordare. Bărcile pot ţine între şaptezeci şi nouăzeci de bucăţi, de unde se vede că viaţa unui marinar nu este deloc uşoară; într-adevăr este una de efort constant şi chinuitor, chiar şi acolo unde se străduieşte să urce râurile puternice, unde este deseori obligat să sară în apă pe neaşteptate pentru a uşura barca în mlaştini. Această zonă de transbordare este făcută pentru a evita zona care se numeşte Cascadele Albe, o succesiune de cataracte pe care nici măcar un peşte nu poate urca. După ce am trecut canoea şi bagajul în partea cealaltă, am campat în zona de sus. Râul pe care am început să urcăm dimineaţa următoare era destul de lat şi după ce am vâslit puţin am pătruns în Eschimamis. Acesta este un curent de apă încet şi şerpuit, lat de patru sau cinci metri, deşi în unele locuri este atât de îngust că bărcile zgârie malul pe o parte. Curentul slab curge în direcţie opusă râurilor pe care am urcat, aşa că acesta este privit ca o înălţare a pământului. Ţânţarii ne atacau din nou în timp ce alunecam pe apă şi nu vedeam nimic împrejur decât mlaştini pline cu stufăriş uriaş. Aici, în zilele de demult, castorul avea o colonie înfloritoare, iar urme ale digurilor şi

tăieturilor lui încă se zăreau; dar părăsise de mult acest loc, iar acum unul din zăgazurile lui principale înalță apa, care nu este adâncă, la trecerea brigăzilor în sezonul uscat. Noaptea, când am campat pe malurile umede şi joase, am fost atacați de mii de țânțari, aşa că nu am putut adormi decât făcând două sau trei focuri în jurul nostru, al căror fum ne proteja parțial. Pe la trei dimineața, când era foarte cald, eram îmbarcați şi la prânz ajungeam la zona de transbordare Marea (care nu ştiu de ce se numeşte aşa, deşi este la sute de kilometri în interior), care este ultima de pe taseu. Aceasta este foarte scurtă şi este făcută pentru a urca o cascadă destul de mare. Aproape imediat după aceea am intrat pe lacul Playgreen şi am acostat pe o insulă mică pentru a ne schimba ținuta înainte de a ajunge la Casa Norvegiană. Aici, cu pădurea pe post de toaletă şi lacul drept lighean şi oglindă, am început să ne frecăm fețele arse de soare, iar după o jumătate de oră, după ce ne-am aranjat după cât permiteau împrejurările, am vâslit rapid peste lac. Este destul de lung şi abia spre seară am zărit prima turlă a bisericii metodiste de la Rossville.

Ne apropiam de încheierea călătoriei, în cel mai scurt timp posibil; şi cu amintiri plăcute am recunoscut stâncile pe unde cutreierasem cu trei ani înainte. Când am văzut fortul, acesta era la fel de plin de viață şi veselie ca de obicei şi mi-am dat seama după numărul de strângeri de mână, după numărul de marinari de pe chei şi după numărul de bărci de la debarcader că tocmai sosise o brigadă. Canoea noastră mică nu a fost observată când se apropia de doc, până când unii oameni de pe mal au zărit pe cineva în mijlocul ei stând într-o poziție indolentă, care este chiar neobişnuită pentru indieni. După un minut am atins malul şi strângeam mâna bunului meu prieten şi fost maestru, agentul R. Navigam

deja de douăsprezece zile, ceea ce este o muncă destul de înceată pentru o canoe, şi am trecut peste treizeci de zone de transbordare în timpul călătoriei.

CAPITOLUL IX

Am rămas la Casa Norvegiană aproape o lună, cu vechiul meu prieten domnul R., care în prima parte a acestei cărți este descris ca un pescar pasionat şi priceput, foarte subiectiv în privința undițelor şi a firelor puternice, şi antipatic în privința undițelor slabe şi a nădirii cu muşte.

Puține schimbări avuseseră loc în înfățişarea fortului. Casa funcționarilor era la fel de plină şi de gălăgioasă ca atunci când P. spunea povestiri de groază ucenicilor ce urmau să plece în zonele sălbatice de pe râul Mackenize şi Noua Caledonie. Indienii de la Rossville înaintau în acelaşi mod calm, ghidați de fostul pastor; iar femeile din colonie erau la fel de înfloritoare ca întotdeauna.

Într-o dimineață frumoasă, chiar atunci când eu şi domnul R. ne îndreptam spre râu cu undițele, o canoe nordică plină cu oameni a cotit pe lângă vârful situat mai sus de fort şi a acostat la doc. Am lăsat undițele de-o parte şi curând îi felicitam pe domnul şi pe doamna B. pentru sosirea lor lipsită de pericole. Aceştia urmau să fie tovarăşii mei în călătoria iminentă spre Canada, iar canoea cu care sosiseră era mijlocul nostru de transport.

Domnul B. era un scoțian blajin, voios, iar doamna sa o fetişcană drăguță de douăzeci şi trei de ani; aşa că era posibil să formăm un triumvirat vesel.

Totul era gata în dimineața următoare; iar curând după micul dejun am fost conduşi la doc de toți oamenii din fort, care se îngrămădeau pe stânci pentru a asista la plecarea noastră.

Echipajul nostru, care era alcătuit din opt oameni, se sprijinea în vâsle pe chei; şi, cinstit vă zic, era un grup de bărbați atletici. Canoea frumos construită plutea uşor pe râu, fără a ține seama de încărcătura grea pe care o susținea, iar apa clipocea pe marginile ei. Această barcă fragilă, de care depindeau siguranța şi înaintarea noastră, era făcută din suluri de coajă de mesteacăn cusute între ele, căptuşită în interior cu şipci subțiri de lemn şi lipită pe margini cu clei. Avea cam doisprezece metri lungime şi la mijloc cam doi metri lățime, de unde se subția spre ambele capete într-o margine ascuțită. Era calculată să ducă o greutate de douăzeci şi cinci de chintale, cu opt sau nouă oameni plus trei pasageri şi provizii pentru o lună. Şi totuşi era atât de uşoară că doi oameni erau capabil să o care patru sute de metri fără să se oprească. Astfel arăta mijlocul de transport în care ne-am îmbarcat în data de 20 august 1845; şi după ce ne-am luat rămas-bun de la prietenii de la Casa Norvegiană, am plecat spre Canada pe o distanță de aproximativ patru mii de kilometri prin pădurile nelocuite ale Americii.

Prima zi a fost propice fiind caldă şi senină; şi am călătorit o distanță bună până când umbrele dese ale înserării ne-au

obligat să acostăm pentru înnoptare. Locul pe care am campat era o stâncă plată care se afla aproape de malul râului, iar în spatele ei pădurea forma un adăpost contra vântului din nord. Era destul de întuneric când am debarcat; dar după puțin timp un foc uriaş a fost aprins pe stânca imensă, cele două corturi albe ca zăpada întinse, iar cina în curs de pregătire, astfel că acele lucruri începuseră să capete un aspect mai vesel. Cina a fost pusă în cortul domnului B. de unul dintre oameni, pe care îl numiserăm bucătar-şef şi chelner. Iar, după ce ne-am aşezat pe pături şi mantale pe pământ, şi domnul B. s-a uitat cu ochii pe jumătate închişi la foc cinci minute şi apoi la soția sa (care prezida masa) zece minute, am început să ne simțim chiar veseli şi ne-am uitat cu satisfacție infinită la oamenii care-şi mâncau cina din aceeaşi oală în lumina caldă a focului de tabără. Primul nostru culcuş era tipic pentru călătorie fiind tare şi aspru, dar, în afară de asta, mult mai confortabil decât multe altele în care am dormit şi curând toți eram adormiți-tun pe stânca din pădure, de parcă ne-am fi aflat în paturile de puf de acasă.

Devreme a doua zi dimineață, înainte de răsărit, am fost treziți din somn pentru a ne reîmbarca, iar acum se putea zice că voiajul nostru începuse cu adevărat. Am păşit în canoe încet şi în linişte, şi ne-am aşezat în locurile destinate, în timp ce echipajul înainta silențios şi vâslea în susul râului calm într-o stare foarte tristă. Totuşi, soarele ce răsărea a împrăştiat aceste sentimente posomorâte şi după micul dejun pe care l-am servit pe o mică insulă lângă capul râului Jack, ne-am reînsufleţit şi am pornit cu un cântec vesel pe care-l fredona toată lumea. La un moment dat am cotit şi în fața noastră se întindea lacul Winnipeg liniştit şi limpede precum cristalul, lucind în razele soarelui de

dimineață. Fiecare plăcere are umbrele sale, iar curând mirificul calm, de care ne-am bucurat nu puțin, curând a fost tulburat de o briză, care s-a intensificat rapid şi ne-a forțat să campăm lângă Promontoriul Montreal, fiind prea puternică pentru a ne aventura peste drumul lung de şapte sau opt kilometri care se întindea în fața noastră. Aici am rămas peste zi şi toată noaptea destul de dezamăgiți de întreruperea care a avut loc aşa de devreme.

A doua zi am plecat devreme de la locul de campare şi am mers foarte bine până pe la prânz, când vântul iar a început să bată foarte tare încât ne-a obligat să acostăm pe un cap unde am rămas următoarele două zile nemulțumiți de inactivitate.

Nu este nimic mai rău şi mai supărător decât să fii bătut de vânt în aceste ținuturi sălbatice şi nelocuite. Nu ai cu ce să te distrezi decât să citeşti sau să te plimbi pe malurile lacului. Deşi aceasta poate fi încântătoare pentru o persoană romantică, acum nu era deloc plăcută deoarece sezonul era foarte avansat, iar drumul lung; în plus, nu aveam cu mine nici puşca şi nici cărți, deoarece nu luasem în calcul posibilitatea de a fi suflați de vânt. Eram foarte dezamăgit că nu mi-am luat arma, deoarece, în timp ce stăteam pe nişte stânci într-o zi frumoasă, am zărit un urs negru mergând agale pe lângă capătul golfului format de capul pe care eram noi campați. Era inutil să încercăm să-l omorâm, deoarece domnul Bruin nu era atât de nebun să ne lase să-l omorâm cu topoarele. După acestea au început vânturi puternice care ne-au întârziat foarte mult şi ne-au tulburat şi ne-au supărat destul de mult. O idee bună despre natura chinuitoare a călătoriei noastre peste lacul

Winnipeg se poate obține din următoarele pagini din jurnalul meu în care am scris chiar acolo:

Luni, 25 august. Deoarece vântul s-a mai domolit în această dimineață, am plecat din tabără devreme şi am călătorit neîntrerupt până la ora opt când a început să sufle atât de furios că am fost obligați să fugim la mal şi să campăm. Vijelia a continuat toată ziua, dar seara s-a moderat şi am putut înainta puțin până când noaptea s-a aşternut.

Marți, 26. A plouat torențial toată noaptea. Şi vântul a fost puternic şi nu am părăsit tabăra până după micul dejun. În timpul zilei am înaintat destul de bine, mergând cam optzeci de kilometri, iar noaptea ne-am ridicat corturile pe un vârf de stâncă, singurul loc de campare pe o distanță de douăzeci de kilometri, după cum ne-a spus ghidul nostru. Nu era nici un petic de uscat în împrejurimi, aşa că urma să dormim pe cea mai plată stâncă pe care am putut-o găsi, având sub noi doar o pătură. Însă acest pat nu era atât de inconfortabil cum se poate crede, principalul dezavantaj fiind că, dacă ar fi plouat, apa, în loc să se scurgă în pământ, forma un mic eleşteu sub tine care este mai mult sau mai puțin adânc în funcție de concavitatea sau de netezimea stâncii pe care te odihneşti.

Miercuri 27. Am pornit devreme în dimineața aceasta şi am călătorit până la prânz, când vântul ne-a împins iar la mal, unde am rămas toată ziua într-o dispoziție destul de proastă. Eu şi domnul B. am cântat la flaut pentru a ne trece timpul.

Joi, 28. Vântul perseverent a bătut cu atâta putere că am rămas la locul de campare toată ziua. Aceasta a fost într-

adevăr o zi tristă; deoarece, pe lângă faptul că am fost întârziați, ceea ce este destul de rău, ploaia a căzut atât de tare încât a început să intre în corturi şi, de parcă asta nu ar fi fost suficient, o rafală de vânt a smuls legăturile cortului meu din pământ şi l-a aruncat peste capul meu, expunându-mă la răpăiala nemiloasă a furtunii. Din fericire cortul domnului B. a scăpat deoarece era ridicat într-un loc mai adăpostit.

Vineri, 29. Vremea s-a îmbunătățit considerabil astăzi, dar vântul a continuat să sufle suficient de tare pentru a împiedica plecarea noastră. Dar, cum s-a mai diminuat spre seară, oamenii au dus bagajele jos pe plajă pentru o plecare devreme a doua zi.

Sâmbătă, 30. Dimineața am văzut că vântul iar se iscase ca să nu ne lase să plecăm. Această detenție este destul de obositoare. Nu aveam nici o distracție în afară de a citi câteva cărți neinteresante, de a mânca fără poftă şi de a dormi fără măsură. Eh, dacă aş fi avut covorul din „O mie şi una de nopți" care-şi purta stăpânul unde dorea acesta! Nu ai ce să faci, decât să ai răbdare, iar pentru asta am cel mai bun exemplu în persoana doamnei B. care, deşi puțin obişnuită cu o astfel de muncă, nu s-a plâns deloc de când am plecat de la Casa Norvegiană. Au trecut deja patru zile de când am ridicat corturile în acest loc respingător. Cât vom mai avea de stat rămâne de văzut.

Duminică 31. Vântul a fost mai calm în această dimineață, iar pe la zece am reuşit să ne reluăm călătoria. Ziua de sabat într-un astfel de voiaj nu poate fi una de odihnă, deoarece, din cauza anotimpului avansat, orice oră este de o importanță

extremă. Întârzierea poate fi cauza prinderii noastre în gheață când ajungeam în ținuturile înalte; şi chiar şi acum ne temeam că, doar dacă anotimpul nu era unul târziu, vom trece prin multe greutăți pentru a ajunge în Canada. Sunt fericit să spun că sărbătorirea corectă a sabatului devine generală pe tot întinsul teritoriilor companiei Hudson Bay. Mulți dintre domnii care călătoreau cu brigăzi de bărci sau canoe campau în ziua Domnului, mai ales cei care nu aveau călătorii prea lungi de făcut. Dar cei care din anumite cauze nu-şi încep voiajul decât târziu toamna şi au distanțe lungi de călătorit nu-şi permit să petreacă sabatul în inactivitate, deoarece, dacă ar proceda aşa, ar risca să înghețe şi să piardă toate echipajele.

Luni, 1 septembrie. Azi-dimineață am pornit foarte devreme şi am mers repede până la prânz, când vântul din nou cu duşmănie ne-a trimis la mal, unde am rămas restul zilei. Spre seară s-a transformat în vijelie, însoțit de o ploaie torențială; iar în timpul nopții, pe când dormeam liniştit sub pătură, fără să țin cont de furtuna furioasă, o rafală mi-a scuturat cortul şi am fost trezit de îndoiturile pânzei ude ce fâlfâiau pe lângă urechile mele. Puterea vântului nu mi-a permis să o ridic, aşa că, aruncând un buştean mare de lemn uscat peste ea ca să nu zboare de tot, am fugit la canoe, care era întoarsă şi nu se afla la o distanță prea mare, şi m-am băgat sub ea lângă ceilalți.

Marți, 2. Vântul încă bate prea tare pentru a pleca; dar pe la prânz s-a calmat suficient cât să navigăm până la ora patru, când a reînceput să bată cu atâta forță că am fost obligați să tragem la mal înainte de a fi luați pe sus în încercarea noastră de a continua călătoria. Era ceva ce agrava ciudat această zi de detenție; deoarece, dacă am fi putut continua să

vâslim încă două ore, am fi ajuns aproape de capătul lacului Winnipeg şi am fi ajuns la fortul Alexander, care se afla la cincisprezece kilometri distanţă. Dar acesta se afla acolo, iar noi ne aflam aici; iar, dacă vântul vroia, am fi rămas aici toată săptămâna. După-amiază doi indieni au dat de tabăra noastră. Veneau pe jos de la fort, de unde luaseră nişte cartofi; şi fiind buni la suflet ne-au dat şi nouă câţiva împreună cu nişte prune necoapte, în schimbul câtorva ţigări. Erau din tribul Cree, îmbrăcaţi în aceleaşi mantale de postav aspru şi cu jambiere.

Miercuri, 3. Am petrecut ziua în acelaşi loc urât, cu gândul chinuitor că două ore ne-ar duce dincolo de valurile îndărătnice ale lacului Winnipeg. Mai mulţi indieni ne-au vizitat în timpul zilei. Domnul B. şi cu mine ne distram cântând alternativ la flaut nemulţumiţi de soarta aspră, spre încântarea doamnei B. care era binecuvântată cu un temperament echilibrat demn de invidiat.

Joi, 4. Vântul era încă destul de puternic dimineaţă; dar devenisem atât de nerăbdători că am consimţit toţi ori să reuşim ori să murim! Aşa că, după ce am lansat şi am încărcat canoea, prin valurile imense care bubuiau pe mal, ne-am îmbarcat şi am pornit. După mult efort am ajuns în sfârşit la gura râului Winnipeg, după care am sosit la fortul Alexander.

În acest fel am călătorit cincisprezece zile pe lacul Winnipeg, ceea ce în mod normal durează de trei ori mai puţin.

Acest fort aparține de districtul Lac la Pluie; dar pentru că este un post mic, faimos nici prin comerț nici pentru înfățișare, nu mă voi obosi să-l descriu. Am stat aici doar vreo două ore, cât să luăm provizii, cum ar fi șuncă, puțină carne de porc și niște făină, apoi ne-am reîmbarcat și am început ascensiunea pe râul Winnipeg.

Călătoria de acum era total diferită față de cea din ultimele cincisprezece zile. Acum oamenii noștri nu se mai puteau odihni pe vâsle când oboseau, așa cum obișnuiau să facă pe apele lacului. Râul era rapid și spre seară am muncit mult deoarece am întâlnit trei cascade succesive, unde, pentru a le urca, a trebuit să cărăm canoea și încărcătura peste stânci și să o lansăm deasupra cascadelor. În timp ce oamenii erau angajați în această sarcină grea, eu și B. am descoperit mulți pruni încărcați cu fructe, din care am mâncat câte am putut, iar apoi umplându-ne șepcile și batistele ne-am urcat în barcă cu răsplata noastră. Erau o desfătare pentru noi și cred că am devorat atâtea cât să ucidem o întreagă parohie de școlari, învățător, aprod și pe toți! Dar în călătorii ca aceasta omul poate face ce vrea cu sănătatea lui fără a fi în pericol.

La apus am campat într-un loc pitoresc, lângă vârful unei cascade uriașe, al cărui răcnet tunător, care se amesteca cu oftatul vântului printre tufișuri și stâncile abrupte din jurul nostru, suna ca un cântec de leagăn.

În ziua următoare am fost treziți din somn la ivirea zorilor; iar în zece minute corturile erau strânse, iar noi în canoe urcând veseli pe râu, în timp ce pădurile și vâlcelele răsunătoare răspundeau la sunetul vesel al cântecului

„Rose blanche” cântat pe când ocoleam şi coteam pe râul nobil, care afişa în faţa privirii noastre un peisaj sălbatic şi un ţinut păduros. Acum se deschidea o privelişte largă de dumbrăvi în pantă cu copaci graţioşi, frumos coloraţi de tentele frunzelor de toamnă şi presărate cu o multitudine de flori sălbatice, iar apoi ne înconjurau stânci imense şi maluri abrupte cu cea mai măreaţă şi mai maiestuoasă înfăţişare, la poalele cărora apele negre curgeau năvalnic şi bolboroseau într-o spumă albă, iar în final ţâşneau peste o stâncă înconjurată de ceaţă. După ce fierbeau nebuneşte, reveneau din nou la cursul lor liniştit din peisajul calm. La o cotitură am întâlnit un urs negru, care mergea pe îndelete în lungul malurilor de parcă ar fi vrut să sporească sălbăticia pitorească a imaginii. S-a uitat lung la noi cu surprindere, apoi, de parcă i-ar fi trecut brusc prin minte că în canoe s-ar putea afla arme, a luat-o la fugă, ridicând praf în urma sa, şi a dispărut între tufişuri. Din fericire pentru el, în canoe nu era nici o armă, altfel şansa lui de a scăpa ar fi fost foarte mică deoarece era la numai cinci metri de noi când l-am văzut.

În timpul zilei am trecut zece zone de transbordare de lungimi diferite; nici una nu depăşea şase sute de metri, în timp ce majoritatea aveau numai câţiva metri. Erau destul de obositoare, fiind foarte apropiate una de cealaltă; şi deseori descărcam, încărcam şi duceam canoea şi încărcătura pe uscat de mai multe ori pe o distanţă de opt sute de metri.

Pe data de 7, am plecat din tabără foarte devreme şi am trecut peste o zonă de transbordare la câteva minute de la pornire. După micul dejun, pe când vâsleam încet, am zărit trei canoe îndreptându-se spre noi, pline cu indieni din

tribul Seauteaux. Ne-au dat câteva rațe proaspete în schimbul cărnii de porc şi tutun, de care au fost foarte încântați. După o conversație scurtă cu unul dintre oamenii noştri care le înțelegea limba, i-am părăsit şi ne-am continuat drumul. A plouat puțin în timpul zilei, dar după-amiază soarele strălucea şi înveselea peisajul. Pădurile din această parte a râului aveau un aspect mai vioi decât cele din zonele mai joase, fiind alcătuite în principal din plopi, mesteceni, stejari şi sălcii, al căror frunziş verde avea un efect liniştitor asupra ochilor obişnuiți cu pinii înalți de pe malurile Golfului Hudson.

După-amiază am întâlnit o altă canoe cu un singur călător. Această imagine ciudată ne-a făcut să presupunem cine ar putea fi; deoarece ştiam că toate canoele ce veneau prin aceste locuri trecuseră de mult. Însă am fost curând luminați asupra subiectului. Ambele canoe s-au îndreptat spre o stâncă plată care oferea un loc convenabil pentru debarcare; iar străinul s-a prezentat ca fiind doctorul Rae. Se ducea la fabrica York cu scopul de a stabili o expediție de supraveghere a unei părți mici a coastei nord-americane lăsată neexplorată de domnii Dease şi Simpson, care urma să dovedească dacă există sau nu o comunicare între Oceanul Atlantic şi Pacific. Doctorul Rae părea să fie exact omul pentru o astfel de expediție. Era foarte musculos şi energic, şi avea o figură intelectuală plăcută. Cei care îl cunoşteau bine îl considerau unul dintre cei mai buni oameni care merg cu rachetele, bun trăgaci, putând suporta efortul fizic. Săracul individ! Multe va cere pentru a-şi exercita toate abilitățile şi puterile de îndurare. Membrii expediției erau aleşi numai de el şi fără îndoială erau oameni cu experiență în călătoria prin ținuturile sălbatice ale Americii de Nord. Costurile expediției sunt suportate în

întregime de compania Hudson Bay. Grupul depinde în cea mai mare parte de arme pentru provizii, iar după ce trece în două bărci de malurile vestice ale Golfului Hudson, depinde de cât de corespunzătoare sau practicabile le găsesc, vor debarca, îşi vor pune bărcile în siguranţă pentru iarnă şi apoi vor pătrunde în aceste regiuni neexplorate pe jos. După ce au făcut cât de mult au putut, spre iarnă doctorul Rae şi grupul său urmează să-şi petreacă anotimpul lung şi greu cu eschimoşii şi să înceapă operaţiunile din nou în primăvară. Nu este sigur cât va rămâne să cerceteze aceste regiuni sălbatice, dar ar putea dura doi sau poate trei ani. Există o şansă mare ca această expediţie să fie încununată de succes, deoarece este susţinută de o companie bine învăţată cu pericolele şi greutăţile regiunii, şi cu cele mai bune metode de a le depăşi şi de a le evita. În plus, doctorul este obişnuit cu viaţa pe care trebuia să o ducă, nu cu noţiunile vagi ale lui Back şi ale lui Franklin. După câteva minute de discuţie am plecat şi ne-am continuat fiecare călătoria. Spre seară am campat pe marginea unui lac mic, iar curând liniştea pădurii a fost tulburată de vocile vesele ale oamenilor noştri, de prăbuşirea copacilor maiestuoşi care cădeau sub loviturile topoarelor marinarilor. Ultima rază a soarelui se prelingea peste apă cu o lumină roşiatică, de parcă ar fi fost gelos pe focul mare de tabără, care acum se ridica pocnind printre copaci, aruncând o strălucire veselă pe adăposturile noastre şi luminând feţele bronzate ale oamenilor care se adunau în jurul lui pentru a se odihni şi a privi pregătirile bucătarului pentru masa de seară.

La mai puţin de o oră după debarcare, aveam în faţă carne friptă de porc, o şuncă mare, un ceainic imens şi mai multe felii de pâine cu unt. Pentru a profita de aceste delicatese ne-am aşezat în stil oriental şi am sorbit din ceai în linişte

admirativă. Ascultam murmurul pârâului învecinat şi ne uitam prin deschizătura cortului la marinari, în timp ce ei mâncau cina strânşi în jurul focului sau stând întinşi pe iarbă fumând.

Cina s-a încheiat curând şi am ieşit afară ca să mă încălzesc înainte de a intra pentru culcare. Oamenii cinaseră, iar trupurile lor imense erau întinse în jurul focului, învăluite în nori de fum de tutun care se unduiau în rotocoale. Pălăvrăgeau şi râdeau despre fapte din timpurile apuse; şi chiar atunci când eu am ajuns, păreau a-l ruga pe Pierre, ghidul, să spună o poveste.

— Hai Pierre, spuse un ins înalt cu faţa întunecată, a cărui pipă, ochi şi păr erau de acelaşi negru abanos, spune-ne cum a fost omorât acel indian pe coasta Labrador de un urs negru. Baptiste nu a auzit niciodată cum s-a întâmplat şi ştii că se dă în vânt după poveşti sălbatice.

— Ei, se întoarse ghidul, de vreme ce trebuie, voi face ce voi putea; dar să nu fii dezamăgit dacă nu este pe atât de interesantă pe cât ai vrea şi nici nu este prea lungă.

Zicând acestea, ghidul s-a aşezat într-o poziţie mai confortabilă, şi-a reumplut pipa şi, după ce a suflat doi sau trei nori denşi de fum pentru a se asigura că s-a aprins, a povestit cam cu aceste cuvinte despre moartea lui Wapwian

— Sunt douăzeci de ani de când l-am cunoscut pe Wapwian şi în acest timp am călătorit prin câmpiile şi pădurile mari ale Americii, am vânat bizoni cu Seauteaux în preriile din

Saskatchewan, am trecut Munții Stâncoşi cu Blackfeet, am ucis ursul negru cu Abinikies pe coastele Labradorului, dar niciodată, la toate triburile pe care le-am vizitat, nu am întâlnit un om ca Wapwian. Nu admiram aspectul sau puterea lui, deşi primul era grațios, iar cea de-a doua imensă, ci caracterul lui blând, afectuos şi nobil, pentru care toți cei care-l cunoşteau îl iubeau şi-l respectau, deşi în mod ciudat nu a fost convertit de misionarii romano-catolici care din când în când vizitau satul. Îi asculta respectuos, dar totdeauna răspundea că mai bine l-ar venera pe Marele Manitu ca vânător în pădure decât ca fermier la o colonie a oamenilor albi.

Îmi amintesc bine cum am dat de satul indian în care locuia. Plecasem din Montreal cu doi oameni care pun capcane, pentru a face o incursiune pe coastele Labradorului; am mers cea mai mare parte a drumului într-o canoe indiană, navigând de-a lungul malurilor nordice ale Golfului Sfântul Laurențiu şi cercetând pădurile pentru zone de transbordare spre a evita ocolirea capurilor lungi sau a promontoriilor, iar uneori căutam vânat pentru că depindeam aproape în totalitate de armele noastre pentru mâncare.

Cu o astfel de ocazie am plecat însoțit de un vânător, iar celălalt a rămas să păzească barca şi să pregătească tabăra. Nu am avut succes şi după o plimbare lungă am început să ne gândim la reîntoarcerea la tabără cu mâinile goale, când un sunet tare de bătaie de aripi în tufişuri ne-a atras atenția şi am văzut două potârnichi într-un copac din apropiere. Le-am împuşcat şi, legându-le de curele, ne-am reîntors spre coastă cu inimile uşoare. Imediat ce am ieşit din pădurea densă, într-o parte mai luminată un indian înalt şi bine

făcut a apărut dintre tufişuri şi s-a pus în faţa noastră. Era îmbrăcat cu o manta de lână, jambiere de postav şi o şapcă stacojie de obicei purtată de Abinikies şi alte triburi de pe coasta Labrador. O tolbă din piele şi un corn cu praf de puşcă atârnau în jurul gâtului său; iar la curea avea un săculeţ cu gloanţe frumos ornamentat şi un cuţit pentru scalpat. O pereche de mocasini decoraţi îi acopereau picioarele. Era pe drept cuvânt un tip frumos aşa cum stătea scrutându-ne cu ochii negri-cărbune în timp ce ne apropiam de el. L-am abordat şi l-am informat (deoarece înţelegea puţină franceză) de unde veneam şi obiectivul nostru în trecerea prin această parte a ţării. Ne-a primit prietenos, a acceptat tutun şi ne-a spus că se numeşte Wapwian şi că eram bine-veniţi în satul său – unde s-a oferit să ne conducă – şi puteam rămâne atâta timp cât vroiam. După ce am ezitat puţin, am acceptat invitaţia sa de a rămâne câteva zile; cu atât mai mult cu cât, dacă am fi făcut astfel, am fi avut şansa să luăm provizii pentru a ne putea continua călătoria. Într-o jumătate de oră am ajuns la marginea uni deal, de unde focul ondulat ale wigwamurilor au devenit vizibile. Corturile erau ridicate pe malul unui golfuleţ, apărate de vântul de est de o râpă înaltă cu stânci colţuroase în jurul cărora sute de păsări pluteau în zbor graţios. După promontoriu se întindea maiestuosul golf Sf. Laurenţiu, în timp ce în partea stângă, satul era umbrit de molizi. Erau cam o duzină de corturi din piele tăbăcită de căprioară şi se vedeau copii jucându-se în iarbă sau fugind după mamele care mergeau la râuleţul învecinat după apă sau îşi lansau canoea să cerceteze plasele pentru păstrăvi.

Wapwian s-a oprit un moment, apoi coborând dealul cu paşi repezi a intrat în sat şi a delegat un băiat pentru a ne fi companion în tabără.

Am fost conduşi într-un cort care era aşezat un pic mai sus decât celelalte şi curând eram întinşi pe o grămadă moale de crengi de pin, fumând în compania prietenului nostru Wapwian în timp ce soția lui drăguță pregătea păstrăvi pentru cină.

Două zile am stat în sat vânând căprioare cu prietenul nostru indian şi asistând la pescuit. În dimineața celei de-a treia zi am rămas în tabără pentru a usca vânatul şi pentru a ne pregăti de plecare; în timp ce Wapwian şi-a pus puşca pe umăr şi, chemându-şi nepotul, un tânăr slab de optsprezece ani, l-a rugat să-l însoțească deoarece vroia să vâneze câteva rațe pentru frații lui albi.

Cei doi indieni au mers un timp pe mal, apoi au pătruns în pădure croindu-şi drum printre tufişurile dese în direcția uni lanț de mici lacuri unde păsările sălbatice se găseau din belşug.

Un timp s-au mişcat repede sub umbra întunecată a copacilor, uitându-se din când în când prin pădurea ce-i înconjura. Deodată indianul mai în vârstă s-a oprit şi şi-a luat arma deoarece auzise un foşnet uşor în tufişuri. Crengile se îndoiau şi trosneau câțiva metri mai în față; un urs negru mare le-a tăiat calea şi a intrat în arboretul de pe partea cealaltă. Wapwian a tras instantaneu spre el şi un mormăit sălbatic i-a spus că glonțul şi-a atins ținta. Însă puşca fusese încărcată cu un glonț de calibru mic; şi, cu toate că atunci când a tras ursul era la câțiva metri distanță, probabilitatea de a-l fi rănit grav şi distanța pe care o aveau de parcurs până la lacuri l-au făcut să renunțe la urmărire. În timp ce Wapwian îşi încărca arma, Miniquan

(nepotul său) urmărise ursul şi s-a întors spunând că e sigur de faptul că animalul e grav rănit deoarece era mult sânge pe cărare. La început, indianul mai vârstnic a refuzat să-l urmărească; dar văzând că nepotul său doreşte să-l omoare, până la urmă a consimţit. Cum urma ursului era acoperită cu mult sânge, nu au întâmpinat nici o dificultate în localizarea lui; şi după o urmărire scurtă l-au găsit întins pe o parte la poalele unui copac mare, aparent fără viaţă. Wapwian era un vânător prea experimentat pentru a se încrede în animal; aşa că mai întâi a examinat capsa armei şi apoi, avansând încet, l-a împuns cu gura ţevii. Într-o secundă ursul a sărit la el, în ciuda glonţului din piept; iar în secunda următoare, Wapwian era întins pe jos şocat şi sângerând la picioarele animalului. Miniquan a rămas înmărmurit, privind cu groază la animalul sălbatic sfâşiind corpul fără cunoştinţă al unchiului său, şi a rămas lipit pământului. Dar asta a durat doar un moment, căci în următorul a tras în urs, dar a ratat din păcate din cauza emoţiilor şi l-a atacat cu patul puştii, care curând s-a rupt în bucăţi pe craniul ursului. Aceasta a îndepărtat animalul câteva clipe de Wapwian; iar Miniquan, sperând să-l îndepărteze, a luat-o la fugă spre sat. Însă ursul a renunţat la urmărire repede şi s-a întors la victima sa. Miniquan a înţeles că singura şansă de a-şi salva ruda era să dea alarma în sat; aşa că după ce şi-a strâns cureaua, a luat-o la fugă cu viteza unei căprioare în direcţia taberei. A ajuns într-un timp incredibil de scurt şi s-a reîntors cu mine şi cei doi vânători. Dar din păcate, spuse ghidul cu un oftat adânc, era prea târziu. Ajungând la acel loc, am găsit ursul aproape mort, iar pe nobilul şi generosul Wapwian întins alături, întors şi însângerat într-un mod că abia dacă l-am recunoscut. Încă respira şi părea a mă recunoaşte atunci când m-am aplecat deasupra lui şi am încercat să-i oblojesc rănile. Am făcut un pat din crengi şi l-am cărat încet la sat.

Nici un cuvânt de nemulțumire sau vreun țipăt de durere nu s-a auzit de la soția sa când i-am aşezat corpul însângerat în cort. Părea că şi-a pierdut puterea de a vorbi, deoarece a stat tot timpul uitându-se cu o disperare indescriptibilă la trupul sfârtecat al soțului ei. Săracul Wapwian, a zăcut o săptămână inconştient. Capul lui fusese spart şi stătea paralizat fără să vorbească, cu excepția momentelor când delira, iar mintea lui cutreiera în zilele trecute când colinda prin pădure cu un arc mic în urmărirea păsărilor şi a veveriţelor; sau visa la tinereţe, când hoinărea prin câmpiile înghețate sau cobora curenți înspumați şi râuri năpraznice în canoea sa. Apoi o umbră îi arcuia sprânceana când poate se gândea la lupta recentă cu ursul şi cădea din nou în tăcere.

Şi-a revenit puțin înainte de moarte; iar o dată a zâmbit, de parcă şi-ar fi recunoscut soția, dar nu a vorbit niciodată cu nimeni. Abia dacă ne-am dat seama când spiritul lui s-a înălțat căci atât de calm şi de liniştit a fost sfârşitul său.

Corpul său se odihneşte acum sub crengile dese ale unui pin semeț, lângă locurile copilăriei, unde şi-a epuizat energia tinereții şi unde şi-a găsit sfârşitul.

Ghidul s-a oprit şi s-a uitat la ascultătorii săi. Dar vai! din simpatie pentru om – jumătate se culcaseră; iar Baptiste, pentru care fusese spusă povestea, stătea sau mai bine zis era întins pe iarba din spatele focului sforăind zgomotos, capul pletos odihnindu-i-se pe o rădăcină putrezită a unui copac bătrân, iar pipa atârnându-i grațios din gura pe jumătate deschisă. Ghidul a rostit un „Pf!” uşor pe când

scutura cenuşa din pipă şi, înfăşurându-şi pătura în jurul său, a pus capul pe pământ.

A doua zi dimineaţă am ridicat tabăra şi ne-am continuat călătoria. Peisajul devenise mai sălbatic şi mai pitoresc. Pinii înalţi erau numeroşi; iar faliile stâncoase prin care râul curgea într-o masă neagră compactă aruncau o umbră întunecoasă spre noi când ne chinuiam să urcăm. Uneori reuşeam să trecem de aceste praguri cu padelele, iar, când curentul era prea puternic, cu prăjinile lungi pe care oamenii le înfigeau în pământ, în acest fel împingându-ne uşor; dar când ambele eşuau apelam la sfoara de tras, ocazie cu care patru oameni mergeau pe mal şi ne trăgeau sus lăsând alţi patru pentru a vâsli şi a cârmi. Dar, atunci când curentul era prea puternic, obişnuiau să care o parte din încărcătură la apa calmă de sus şi să tragă canoea uşoară sau, luând-o pe umeri, o cărau pe uscat. Am trecut nouă sau zece zone de transbordare în două zile. După-amiază am zărit un post cu o misiune romano-catolică, care era aşezat la capătul unui golfuleţ; dar, cum era puţin mai îndepărtat de ruta noastră iar după înfăţişarea liniştită părea părăsit, nu ne-am oprit.

A doua zi după-amiază, pe 9 septembrie, am ajuns la un post numit Casa Rat Portage, unde am fost găzduiţi ospitalier câteva ore de domnul McKenzie, şeful de acolo. La zona de transbordare peste care a trebuit să ne cărăm canoea şi bagajul, un grup mare de indieni de ambele sexe şi de toate vârstele erau adunaţi să urmărească plecarea noastră; iar domnul McKenzie ne-a sfătuit să fim atenţi, deoarece aveau obiceiul de a-şi însuşi bunurile altora, cu condiţia să găsească o ocazie să nu fie observaţi; astfel că în timp ce oamenii alergau înainte şi-napoi cărând lucrurile

peste stânci, domnul B. şi soția sa au rămas la un capăt pentru a le păzi, iar eu la celălalt. Totul a fost dus în siguranță dincolo; indienii doar au stat şi s-au uitat aparent amuzați de purtarea noastră şi nimic nu părea mai departe de gândul lor decât furatul. Chiar când ne îndepărtam de mal, unul dintre oameni le-a aruncat o mână plină cu tutun pentru care a fost o mare învălmăşeală, iar vocile lor gălăgioase s-au stins după ce am ocolit un loc abrupt şi stâncos şi am plutit pe întinderea măreață a Lacului Du Bois sau, aşa cum este mai des numit, Lacul Pădurilor.

Cred că nu este nimic mai bine calculat în trezirea sentimentelor solemne ale naturii (numai dacă este vorba despre tonurile pătrunzătoare ale muzicii sacre) decât unul din aceste lacuri presărate cu nenumărate insulițe. Apa limpede şi netulburată se întinde spre orizont – îmbrățişând frunzişul bogat al sutelor de insule împădurite sau reflectând munții înveşmântați cu păduri, acoperiți de toate culorile toamnei, sclipind în briliante orbitoare, în razele strălucitoare ale soarelui de la apus sau susurând printre trestiile şi papura unui golf mic, unde sute de păsări sălbatice pălăvrăgesc pe limba lor în timp ce se hrănesc; toate tind „să ridice sufletul naturii până la lumea lui Dumnezeu” şi să reamintească de pasajul din Biblie – „Doamne, nenumărate sunt zămislirile Tale! Cu înțelepciune Le-ai creat; pământul e plin de bogățiile Tale”.

Noaptea am campat la extremitatea lacului, pe un loc expus de unde ne uitam la peisajul luminat de stele, în timp ce cina era întinsă în fața focului, care strălucea şi trosnea pe când oamenii puneau buştean după buştean în el, ridicând nori de scântei spre cer.

A doua zi dimineață am început să vâslim pe Lac la Pluie. Acesta este fără doar şi poate cel mai frumos lac pe care-l traversasem până acum, nu numai în ceea ce priveşte bogăția frunzişului de toate tentele cu care sunt acoperite malurile sale, ci mai ales pentru asemănarea pe care o are în multe locuri cu peisajul din Anglia, aducând aminte de pajiştile ierboase şi de malurile verzi ale râurilor britanice şi purtând spectatorul scenelor sălbatice din lumea vestică în țara natală. Copacii de pe maluri erau mai înalți şi mai diferiți decât văzusem până aici – frasinii, plopii, cedrii, pinii albi şi roşii, stejarii, mestecenii erau abundenți, în timp ce multe flori cu nuanțe vesele sporeau frumusețea locului.

Spre prânz ghidul nostru s-a uitat cu atenție în căutarea unui loc convenabil unde să luăm prânzul; şi după puțin timp o stâncă plată umbrită pe o parte de copaci, iar pe cealaltă expusă soarelui s-a ivit în fața noastră. Canoea a fost trasă lângă ea şi a fost menținută să plutească cu ajutorul a două crengi ale căror capete erau legate de prora şi de pupa, iar celelalte două prinse de pământ cu două pietre mari. Trebuie să fii atent cu canoele deoarece cleiul sau răşina cu care sunt lipite se rupe în fâşii mai ales pe timp rece şi asta face ambarcațiunea permeabilă. Un şervet alb ca zăpada a fost întins pe partea netedă a stâncii şi aranjat astfel încât ne-am aşezat în jurul lui pe pături şi pe mantale, corpurile noastre fiind umbrite până la genunchi de copacii din spate, în timp ce picioarele erau întinse la soare. Pe şervet au fost aşezate de chelnerul nostru, Gibault, trei farfurii cositorite, o carafă cu vin de Porto, o bucată mare de şuncă, împreună cu unt sărat şi o bucată de pâine, la devorarea cărora ne-am dedicat rapid. La distanță mică, echipajul era strâns lângă o bucată mare de carne de porc, fiecare având o bucată de pâine într-o mână şi un cuțit în

cealaltă, cu care îşi întindeau carnea de porc în acelaşi fel în care oamenii civilizați o ung cu unt pe a lor! Prânzul nostru a durat o jumătate de oră şi apoi, aruncând crengile din canoe, am pierdut din vedere în numai cinci minute sufrageria noastră temporară.

A doua seară am ajuns la postul companiei, fortul Frances, numit aşa în onoarea soției lui Sir George Simpson. Fortul este o clădire veche situată pe capătul unui golf mic, lângă piciorul unei cascade al cărui zgomot de tunet creează o muzică constantă pentru locuitori. Postul era coondus de un negustor-şef care nu era acompaniat decât de trei sau patru muncitori; aşa cum se presupune, a fost încântat să ne vadă. Echipajul a cărat canoea peste zona de transbordare pentru a evita cascada şi, cum era prea târziu pentru a continua drumul, am acceptat invitația stăruitoare a domnului F. de a ne petrece noaptea la fort. În casă, era doar un pat liber, dar aceasta nu a contat prea mult pentru noi după varietatea de paturi pe care le avusesem de la plecare; aşa că, întinzând o blană de bizon pe jos în loc de saltea, m-am înfăşurat în pături şi am încercat să dorm. La început nu am reuşit datorită liniştii nepământeşti din cameră, după ce fusesem obişnuit cu aerul liber şi cu zgomotele râurilor şi ale cascadelor, dar în final am reuşit şi am dormit buştean până dimineață. Fortuna nu-şi persecută întotdeauna prietenii; şi cu toate că ne întârziase din drum cu vânt şi ploaie, ne-a însoțit binevoitor când am început să trecem Lac la Pluie dimineața următoare înălțând o briză uşoară şi constantă. Dar trebuie să vă spun că datorită faptului că o canoe nu are carenă, iar fundul este rotunjit, nu te poți aventura în ridicarea unei pânze decât dacă vântul bate din spate, chiar şi cea mai mică suflare într-o parte putând-o răsturna; aşa că faptul că la început

am prins vântul în direcția potrivită ne-a permis să traversăm lacul în şase ore, în loc să (aşa cum este în general) ne ia una, două sau trei zile. Seara am sosit destul de bine-dispuşi la o zonă de transbordare, unde am campat. După aceasta, înaintarea a fost întreruptă de astfel de zone şi de lacuri mici sau mai bine-zis heleşteie prin care uneori treceam greu datorită adâncimii scăzute a apei în multe locuri, iar curând am ajuns la râul Mecan pe care ne-am pregătit să-l urcăm. Trecând peste o zonă de transbordare, am dat peste un băiețel indian, îmbrăcat după moda de vară extremă indiană – cu alte cuvinte, era gol-goluț, cu excepția unor pantaloni scurți; iar după ce ne-am aruncat privirea peste râu l-am zărit pe tatăl său, într-un costum similar, prins cu prinderea peştelui cu o plasă de mână. Era un tip cu o înfățişare sălbatică şi originală, în ciuda îmbrăcămintii sumare, şi era foarte interesat de procedeele sale. Când l-am zărit, stătea pe o stâncă aproape de pragul înspumat, în valurile căruia se uita atent, cu plasa ridicată în aer şi trupul musculos nemişcat de parcă ar fi fost pietrificat. Deodată plasa s-a învârtit în aer şi corpul lui a tremurat când şi-a întins fiecare muşchi pentru a o arunca repede în apă. Imediat a scos un peşte cu carnea albă, de peste treizeci de centimetri lungime, lucind ca argintul în timp ce se zbătea între ochiuri. Într-o jumătate de oră prinsese o jumătate de duzină de peşti şi am cumpărat trei sau patru din cei mai frumoşi pe tutun presat. Wigwamul şi familia sa erau aproape, aşa că, în timp ce oamenii noştri făceau transbordarea, am mers să-i văd.

Cortul, care era făcut din coajă de mesteacăn cusută, era ridicat sub crengile unui pin gigantic, pe ale cărui crengi joase atârnau o pereche de rachete purtate, o pătură foarte murdară şi un arc scurt cu o tolbă de săgeți lângă el. La

piciorul lui, pe pământ, erau împrăştiate câteva căni de tinichea, mai multe perechi de mocasini vechi şi o armă; în timp ce pe el se sprijinea un leagăn indian, în care un copil maroniu, cu ochii şi părul negru, dormita în razele soarelui, semănând în mod comic cu o mumie egipteană. La uşa cortului, un copil mai copt se distra cu bucăţi inutile de piele de căprioară. În partea dreaptă se afla o grămadă de lemne de foc cu un topor lângă ea, lângă care stătea ghemuit un câine înfometat, cu un aspect indescriptibil, care a lătrat puternic imediat ce m-a văzut. Interiorul care era umplut cu fumul focului şi al pipelor era, dacă se poate, şi mai murdar. În mijloc un teanc de piei de iepure susţineau o bătrână, angajată în smulgerea penelor unei gâşte arătoase, pe care le punea grijulie într-o pungă, cu scopul de a face negoţ cu ele. Rochia era din piei de iepure, atât de ciudat croită că nu puteai spune cum se îmbracă şi cum se dezbracă. Aceasta nu avea însă importanţă pentru ea deoarece indienii îşi schimbă hainele rar sau chiar nu se dezbracă niciodată. Haina era îngrozitor de murdară şi atârna pe ea într-un fel care m-a făcut să presupun că o purta de şase luni şi că va cădea de pe ea în câteva zile. O pereche de jambiere de un albastru şters completau ţinuta – umerii, braţele şi picioarele murdare fiind lipsite de acoperământ; părul lung negru cădea în şuviţe încurcate peste gât şi se vedea că trecuse mult timp de când un pieptene trecuse prin el. De cealaltă parte stătea o femeie mai tânără, îmbrăcată la fel, care împletea o plasă; iar pe o blană uzată de bizon şedea un tânăr (probabil fratele celui ce pescuia) înfăşurat în pătură şi fumând în linişte. Câţiva băieţei murdari, pe jumătate dezbrăcaţi erau întinşi printre mai multe pachete cu blănuri legate cu coajă de mesteacăn, certându-se cu doi sau trei câini. Focul din mijlocul camerei a trimis în sus un nor de fum care a ieşit printr-o

deschizătură din vârf, iar de o bară transversală atârnau câteva bucăți de carne uscată, care era pusă la afumat.

Abia dacă am avut timp să-mi notez cele de mai sus când vocea puternică a ghidului răsunând printre pâlcurile de copaci m-a informat că barca era gata de plecare.

Regiunea prin care treceam acum era foarte interesantă datorită varietății peisajului şi a locurilor prin care şerpuia drumul nostru. Uneori vâsleam greu contra curentului puternic al vreunui râu îngust, care, la cotirea pe lângă un promontoriu, devenea deodată un lac mare; iar apoi după ce traversam, ajungeam la o zonă de transbordare; după ce treceam peste ea, întâlneam o serie de heleşteie şi golfuri mici printre care ne croiam drum cu dificultate; şi apoi ajungeam la alt lac şi la alte râuri mici cu numeroase zone de transbordare. Uneori accidente comice ni se întâmplau, care , deşi severe atunci, erau subiect pentru veselia de după.

Într-o dimineață înghețată (căci vremea devenise rece acum datorită altitudinii zonei prin care treceam), în timp ce canoea aluneca uşor peste un lac mic, subțire, sau vad, am fost trezit din ațipire şi mi s-a spus că barca eşuase şi că trebuie să mă dau jos şi să merg puțin pentru a o uşura. Ridicându-mi repede pantalonii (căci totdeauna călătoream desculț), am sărit în apă. Toate acestea se întâmplaseră aşa de repede că abia dacă mă trezisem; dar apa înțepător de rece, care aproape îmi ajungea la genunchi, m-a trezit şi am văzut că sunt la cinci metri de mal înconjurat de apă, canoea în afara razei vizuale în fața mea, iar domnul B. (ce fusese şi el dat jos pe jumătate adormit) stând cu o privire

tristă lângă mine. După ce am pipăit drumul precauți, căci fundul era moale şi noroios, am ajuns la mal; iar apoi, gândindu-ne ce e de făcut, am început să mergem pentru a întâlni canoea. Dar din păcate tufişurile erau atât de dese, încât erau aproape impenetrabile; şi mai rău, toate erau acoperite cu spini care ne-au zgâriat şi ne-au rănit îngrozitor. Dar nu aveam ce să facem decât să perseverăm; şi după un mers dureros de patru sute de metri am ajuns canoea, jurând să nu mai sărim niciodată fără a nu ne uita înainte, indiferent de ocazie.

Aşa am înaintat peste dealuri şi văi în canoe, iar în decurs de câteva zile am urcat râul Mecan, am traversat Lacul Cross, râul Malign, Lacul Sturionilor, Lac du Mort, Mille Lac şi alte ape mici fără nume şi multe zone de transbordare de lungimi variate până în seara zilei de 19, când am urcat micul şi frumosul râu numit Savan şi am ajuns la zona de transbordare Savan.

Cu treizeci de ani în urmă, când exista Compania Nord-vestică, ecourile printre aceste singurătăți sălbatice erau mult mai dese decât sunt acum. Motivul era următorul. Compania Nord-vestică, care avea cartierul general la Montreal şi fiind formată mai ales din canadieni aventurieri, importa majoritatea proviziilor în țară şi exporta toate blănurile în canoe nordice pe aceeaşi rută pe care călătoream noi acum. Cum afacerile se desfăşurau la scară mare, se înțelege că şi traficul era pe măsură. Nu mai puțin de zece brigăzi (fiecare numărând douăzeci de canoe) treceau prin aceste locuri în lunile de vară. Dar cine nu a trăit aşa ceva nu poate avea o idee corectă despre efectul senzațional pe care ți-l dă trecerea acestor brigăzi. Deodată am văzut patru canoe ocolind un promontoriu şi s-au ivit în

fața mea; în acelaşi moment am auzit cântecul romantic al marinarilor care vâsleau şi am simțit un entuziasm înfiorător; care ar fi putut fi sentimentele celor ce şi-au petrecut iarna aspră în sălbaticul nord-vest, departe de zarva şi agitația lumii civilizate, când treizeci sau patruzeci de canoe grandioase se iveau pe neaşteptate, jumătate învăluite în stropii ce zburau de pe padelele purpurii în timp ce oamenii, care depăşiseră pericole şi greutăți nenumărate în timpul călătoriei, îşi forțau ambarcațiunile peste apele tulburi cu viteza unui ren şi cu inimi vesele la gândul terminării fericite a probelor şi a lipsurilor, şi cântau cu forța a trei sute de voci bărbăteşti una dintre ariile lor vioaie care, ridicându-se şi pierzându-se în distanță, întâi uşor pe o adiere şi apoi mai tare apropiindu-se, se intensifica pe tonurile numeroase ale vocilor suave şi izbucneau într-un strigăt de bucurie!

Dar din păcate pădurile nu mai răsunau de asemenea sunete. Trecerea o dată sau de două ori pe an a trei sau patru canoe este tot ce mai destramă nemişcarea locului; şi nimic, cu excepția cărărilor înguste peste zonele de transbordare şi a crucilor de lemn pe mormintele călătorilor care pieriseră pe drum nu marchează că astfel de lucruri au existat.

Din aceste urme, zona de transbordare Savan, la care ajunseserăm noi, era una extraordinară. Deoarece o succesiune de praguri firbânde şi de cascade blocau drumul, negustorii de blănuri au debarcat deasupra lor şi au tăiat o cărare prin pădure, care s-a nimerit să fie foarte mlăştinoasă în acest loc, de unde şi numele de zona Savan, sau mlăştinoasă. Pentru a face drumul accesibil, au tăiat copaci pe care i-au pus unii lângă alții pe toată lungimea

care era de vreo cinci kilometri şi peste această platformă de lemn îşi cărau canoele şi încărcăturile foarte lesne. După unirea celor două companii şi comerțul cu blănuri în Anglia prin Golful Hudson, în loc de Canada prin lacurile şi râurile din interior, aceste drumuri au fost neglijate şi nereparate; ca urmare am găsit buştenii distruşi şi copaci căzuți peste ei, astfel că oamenii noştri, în loc să alerge repede peste, se împiedicau în lemnul putrezit afundându-se în noroi până la genunchi şi agățându-se de copaci sau de crengi. Am reuşit să trecem în vreo două ore şi după ce am mai înaintat puțin am campat la zona de transbordare lângă mormântul unui marinar, care era marcat ca de obicei cu o cruce de lemn, pe care câteva mâini prietenoase scrijeliseră o inscripție necuviincioasă; timpul o făcuse inteligibilă. Aceasta este ridicătura de pământ ce separă apele care curg spre Golful Hudson de cele care se varsă în direcția sudică prin Marile Lacuri în Oceanul Atlantic.

Comerțul cu blănuri nu este strălucit, dar blănurile obținute sunt asemănătoare cu cele obținute în alte părți ale țării.

Canoele foarte mari sunt folosite pentru a naviga numai pe Lacul Superior, fiind mult prea mari şi grele pentru călătoria în interior. Acestea sunt cărate de patru oameni şi, pe lângă faptul că pot suporta o încărcătură dublă față de a noastră, sunt vâslite de paisprezece sau şaisprezece oameni. De obicei cei ce vin din Canada le schimbă la fortul William cu canoe nordice înainte de a intra pe rutele complicate prin care noi trecuserăm noi, în timp ce aceia ce merg din interior spre Canada le schimbă pe cele mici cu cele mari. Cum aveam puțini oameni şi vremea era bună, am hotărât să mergem de-a lungul coastei nordice a lacului în canoea noastră.

Împrejurimile fortului sunt destul de drăguțe. În vecinătatea imediată pământul este plat, acoperit cu copaci pitici şi sălcii care sugerează potârnichi şi alt tip de vânat; la distanță se înalță munții imenşi; iar în partea stângă impresionantul Lac Superior, cu insule stâncoase abrupte pe maluri, se întinde până la orizont. Fortul este construit la gura râului Kamnistaquoia, iar de pe zidurile sale se vede o privelişte frumoasă a ținutului.

Cum oamenii aveau nevoie de puțină odihnă şi canoea de reparații, am hotărât să rămânem toată ziua la fortul William, aşa că unii au lipit barca, iar alții au întins păturile şi corturile să se usuce. Acest ultim lucru era necesar deoarece în timpul călătoriei am avut prea puțin timp liber în afara orelor de dormit şi de mâncat şi de multe ori am dormit pe pături ude.

Frumoasa doamnă a şefului de post era de fapt singura femeie de acolo şi singura pe o distanță de o mie de kilometri, spațiu care, datorită faptului că era acoperit de păduri, era locuit doar de sălbăticiuni şi de câțiva indieni. De aceea a fost foarte fericită să se întâlnească cu doamna B., care, datorită faptului că nu văzuse decât fețele aspre ale marinarilor atâtea zile, s-a arătat la fel de încântată. Iar pe când ele au plecat să vorbească, eu şi domnul B. am cutreierat prin împrejurimile fortului admirând frumusețea peisajului şi am făcut mai multe vizite la lăptăria din fort. Erau multe vaci aici, iar câteva am întâlnit în plimbarea noastră, dar erau şi porci şi oi.

Seara ne-am întors şi la ora ceaiului am fost prezentați şefului de post. Acesta s-a dovedit a fi un solist bun la

vioară. Învățase să cânte singur şi într-adevăr delicatețea şi precizia cu care cânta fiecare notă şi vibrație a dansului vesel scoțian l-ar fi făcut invidios şi pe Neil Gow. Cântecele erau atât de frumoase şi de pline de viață, că domnul B. şi gazda noastră, care erau amândoi din ținutul muntos al Scoției, au sărit de pe scaune entuziasmați şi au dansat pe muzica vioaie până când s-au cutremurat pereții, spre hazul doamnelor, care, fiind născute în Canada, nu puteau aprecia muzica aceasta. Chiar şi muzicantul părea uimit neştiind amintirile trezite în cei doi scoțieni de notele vivace ale viorii sale. Totuşi nu s-au mulțumit cu un singur dans, aşa că du-pă ce au încercat inutil să le acapareze şi pe doamne la dans, au trimis după soția bătrână a lui Pierre Lattinville şi după cele două fiice ale sale care, după multă sfială, roşeală şi ezitare, s-au ridicat şi sub influența viorii am „dansat până când eram ca aceia din cântecul lui Tullocbgoriun!" şi nu ne-am oprit până când ora târzie şi oboseala muzicantului nu ne-au silit să ne oprim.

Dimineața ne-am luat la revedere de la oamenii ospitalieri de la fortul William şi am început călătoria în lungul coastei nordice a Lacului Superior, care are un di-ametru mai mare de cinci sute de kilometri. Însă norocul este aşa cum se spune schimbător şi nu s-a dezmințit în acea zi. Când am pornit, vremea era calmă şi senină, ceea ce ne-a mulțumit deoarece aveam de făcut o traversare în loc să mergem de-a lungul unui golf. Lungimea traversării de la fortul William era de douăzeci şi cinci de kilometri şi de aceea aveam nevoie de vreme bună să o parcurgem în coaja de ou a canoei noastre. Am înaintat pe lacul limpede cântând din răsputeri „Rose Blanche". Mersesem deja câțiva kilometri când un nor negru s-a ivit la orizont. Ca urmare, apa s-a întunecat sub influența vântului puternic; iar în mai puțin

de o jumătate de oră valurile se răsuceau şi fierbeau în jurul nostru ca pe Atlantic. În faţa noastră se întindea o insuliţă cam la doi kilometri distanţă şi am cârmit canoea spre ea, pe când oamenii vâsleau înainte atât cât le permitea asprimea mării. Însă vântul continua să se intensifice şi încă nu ajunsesem la insulă. Unele valuri se spărgeau de marginea canoei şi aceasta se umplea cu apă; dar providenţa ne-a permis să ajungem la insulă în siguranţă, deşi nu confortabil, deoarece majoritatea oamenilor erau uzi până la piele şi mulţi, înspăimântaţi.

După ce am debarcat, ne-am întins corturile, am făcut focul şi ne-am uscat; în mai puţin de o oră ne simţeam mai bine. Insula pe care campasem era stâncoasă, acoperită cu tufişuri mici, printre care am găsit mure. Dând ocol spre cealaltă parte, am întâlnit o familie de indieni. Aceştia ne-au aprovizionat cu peşte alb pentru care oamenii noştri le-au dat puţin tutun şi o bucată proaspătă de carne de oaie pe cere o luasem la plecarea de la fortul William.

Trei zile am rămas pe această insulă urâtă, timp în care vântul şi valurile au continuat să urle şi să izbească, de parcă ar fi vrut în dezlănţuirea lor să doboare şi să înghită insula; însă spre sfârşitul celei de-a treia zile, vijelia s-a domolit şi ne-am aventurat din nou încercând să traversăm lacul. De această dată am reuşit şi în două ore trecusem de Capul Tunetului, pe a cărui parte opusă am aşezat tabăra.

Ziua următoare am putut călători numai până la ora micului dejun, deoarece vântul sufla iar atât de tare că ne-a obligat să tragem la mal. Ne-am mulţumit cu gândul unui cotlet de carne de oaie. Focul a fost curând aprins, oala

pusă pe el şi totul se pregătea, când am descoperit că întreaga carne de oaie proaspătă fusese uitată! Cuvintele nu pot zugrăvi consternarea la această descoperire. Biata doamnă B., stătea într-o disperare tăcută, gândindu-se la nenorocirea de a mânca iar carne de porc; pe când soţul său, care până atunci rămăsese uimit, a sărit deodată în picioare şi, înşfăcând o pungă cu cartofi proaspeţi dată echipajului, a aruncat-o într-un acces de furie în lac, afirmând că, aşa cum noi din cauza neglijenţei lor eram lipsiţi de carnea de oaie, aşa şi ei trebuiau să sufere alături de noi.

Era foarte haios să vezi feţele îndurerate ale oamenilor în timp ce cartofii albi, frumoşi şi mari se scufundau la fundul apei limpezi şi sclipeau de acolo de parcă le-ar fi făcut în ciudă, pe când apa curgătoare îi făcea să tremure încât lacul părea că stă pe un pavaj de cartofi uriaşi! Însă nici unul nu a îndrăznit să încerce să-i recupereze; dar, după un timp, pe când domnul B. stătea cu spatele, un om a mers precaut târâş până la malul apei şi a adunat câţiva cartofi, la câţi a putut ajunge, uitându-se tot timpul la şeful său şi fiind gata să se ridice la cel mai mic semn al acestuia.

Ar fi plictisitor şi de prisos să povestesc aici toate amănuntele călătoriei pe Lacul Superior; voi atinge doar nişte incidente mai deosebite. Pe 1 octombrie am ajuns la Casa Pic, unde am petrecut noaptea; şi după un drum aspru am ajuns la Michipicoton pe 4 octombrie. Călătoria pe Lacul Superior a fost furtunoasă şi chinuitoare, amintindu-ne deseori de lacul Winnipeg. Uneori vâsleam pe apa calmă, alteori stăteam de-o parte în timp ce lacul era biciuit de o masă înspumată şi de valuri datorită unei vijelii puternice. Aşteptarea şi anotimpul târziu ne-au făcut să profităm de

orice oră calmă şi liniştită astfel că o bună bucată am mers noaptea. Acest fel de a călători era foarte romantic. Voi descrie o noapte. O dată, după ce am stat la mal două zile, vântul s-a domolit după-amiază şi am hotărât să înaintăm dacă se putea. Soarele apunea glorios promiţând vreme frumoasă. Cerul era limpede, lipsit de nori, iar lacul liniştit.

O oră şi ceva, oamenii au cântat în timp ce vâsleau, dar, pe când umbrele serii se aşterneau, au încetat; şi, cum se făcea destul de răcoare, m-am învelit în pătura verde (care servea de manta, dar şi pat) şi am adormit curând. Nu ştiu cât am dormit, dar când m-am trezit vâjâitul regulat şi rapid al padelelor mi-a ajuns la urechi şi, aruncându-mi pătura de pe mine, primul lucru pe care l-am zărit a fost cerul împodobit cu cele mai superbe stele sclipitoare pe care le-am văzut vreodată. Într-adevăr, scena era una dintre cele mai maiestuoase şi mai teribile care pot fi imaginate. În partea stângă se înălţau prăpăstii şi stânci ameninţătoare la capătul şi în cavernele cărora apele negre ale lacului se unduiau încet (deoarece domnea o linişte de moarte nefirească) cu un murmur slab ca al valurilor distante care la intervale lungi se sparg într-un ritm trist. În faţa şi în spatele nostru, insule abrupte stâncoase se ridicau din apă luând orice formă imaginabilă şi inimaginabilă în lumina vagă; pe când în partea dreaptă ochiul cutreiera pe lacul ca cerneala până când se pierdea în întuneric. Un abur de noapte subţire transparent se adăuga înfăţişării mistice a peisajului, la care mă uitam cu sentimente amestecate de uimire şi teamă. Singurul sunet distinct ce putea fi auzit era ritmul cadenţat al padelelor pe care oamenii le cârmeau de parcă nu ar fi vrut să tulbure nemişcarea nopţii. Deodată ghidul a rostit cu o şoaptă răguşită „Spre uscat!” speriind oamenii adormiţi şi transformând liniştea ce a urmat într-

una şi mai impresionantă. Canoea plutea fără zgomot pe un labirint de canale strâmte printre stâncile înalte şi am acostat pe o plajă pietroasă. Totul a fost cărat sus şi corturile au fost ridicate în întuneric deoarece nu s-a găsit lemn bun de foc; fără să cinăm sau să tulburăm liniştea nopţii, ne-am întins paturile cât de bine am putut pe pietre (unele erau mai mari decât piciorul unui om) şi ne-am cufundat în odihnă. După vreo două ore, am fost treziţi de ghidul îngrijorat care ne-a spus să ne îmbarcăm din nou. În acest fel, călătoream ziua şi noaptea atât cât vremea ne lăsa şi pe 12 octombrie am ajuns la Sault de St. Marie, care este situat la capătul Lacului Superior, chiar când ni se terminaseră proviziile. Am avut nevoie de optsprezece zile să traversăm lacul. A fost o înaintare înceată, timpul necesar pentru o canoe nordică pentru traversare fiind de opt sau zece zile. Sault de St. Marie este un prag mare care varsă apele Lacului Superior în Lacul Hudson. Separă teritoriile britanice de cele americane, iar pe partea americană este apărat de un fort din lemn în care un corp de soldaţi este mereu încartiruit. Se găseşte aici şi un sat de americani, care se dezvoltă rapid. Partea britanică nu este fortificată şi nu există alte case în afară de cele ce aparţin companiei Hudson Bay. Acesta poate fi considerat începutul civilizaţiei, fiind primul loc unde am văzut oameni ce nu aveau legătura cu compania Hudson Bay.

Dar nu era menit să mă bucur de feţele noi pentru mult timp; deoarece dimineaţa a doua am pornit în lungul malurilor nordice nelocuite ale Lacului Huron şi aşa mai departe de la Ottawa la Montreal. Domnul şi doamna B. m-au părăsit aici şi au continuat pe traseul lacurilor.

Următoarele zile am trecut o serie de râuri şi lacuri de dimensiuni diferite; printre ultimele se află Huron şi Nipisingue. La traversarea celui din urmă am observat un loc pe care erau ridicate paisprezece cruci de lemn. O imagine atât de neobişnuită mi-a trezit curiozitatea şi după ce am întrebat am aflat că marcau locul unde o canoe cu paisprezece oameni fusese răsturnată de o furtună în care toţi au pierit. Lacul era limpede şi lin când am trecut pe lângă locul trist, iar mulţii ani scurşi au deteriorat şi au distrus crucile de când nefericiţii oameni, a căror soartă îngrozitoare o comemorau, au pierit în vijelie.

Într-o seară când căuta lemne de foc pe mal, unul din oameni a găsit un coş din coajă de lemn plin cu untură de urs, ascuns de indieni. Acesta a fost considerat un adevărat noroc şi în mai puţin de două zile a fost mâncată în întregime.

Duminică, pe 19 octombrie, am început să coborâm sublimul râu Ottawa şi am început să simţim că în sfârşit ne apropiam de lumea civilizată. În timpul zilei am trecut pe lângă mai multe colibe din bârne sau cocioabe care sunt locuite temporar de oamenii ce vin în pădure pentru a tăia lemne. Ne-a depăşit o canoe plină cu aceşti pionieri aventurieri; iar seara am ajuns la fortul Mattawan, unul dintre posturile companiei. Noaptea am campat lângă un grup de oameni care duceau provizii tăietorilor de lemne.

Peisajul pe Ottawa este frumos, iar pe măsură ce coboram devenea din ce în ce mai pitoresc şi mai interesant datorită apariţiei rare a unei ferme care pentru noi era neobişnuită. Erau prea puţine şi prea îndepărtate pentru a profita de

ospitalitatea locuitorilor; şi următoarele patru zile am continuat să ne facem taberele în pădure ca şi până acum. La una dintre aceste ferme de frontieră, ghidul nostru destoinic a descoperit spre uimirea şi bucuria sa un vechi prieten şi coleg marinar şi a tras la mal pentru a-l saluta. Întâlnirea lor a fost stranie; în loc să-şi scuture mâinile prieteneşte, cum mă aşteptam, s-au sărutat nu pe obraz, ci, cu un pupat zgomotos, pe buzele aspre arse de soare. După ce au discutat puțin, s-au despărțit cu un alt sărut.

În cea de-a patra zi de la acest eveniment am zărit satul Aylmer care se afla pe pantele râului, cu turla bisericii sclipind în soare şi cu casele albe reflectate în apă.

Îmi este greu să exprim sentimentul de plăcere cu care m-am uitat la acest sat după lunga exilare de lumea civilizată. Era ca şi cum mi-aş fi revenit dintr-o transă ce a durat patru ani; şi am cutreierat străzile uitându-mă cu bucurie şi admirație la toate lucrurile şi la toată lumea; dar mai ales la doamne, care erau o rasă destul de ciudată pentru mine, şi toate arătau bine în ochii mei (fiind atât de mult obişnuit cu indiencele) atât de bine încât mă îndrăgosteam de toate cele care treceau pe lângă mine. În acest fel fericit, am hoinărit uitând complet de faptul că oamenii mei rămăseseră într-o cârciumă şi, dacă nu ar fi fost împiedicați, s-ar fi îmbătat cu siguranță. Această probabilitate mi-a fost adusă la cunoştință de ghid, care mergea în căutarea mea într-un pas solemn în genul nu sunt deloc beat. Găsindu-mă, a izbucnit vesel, dar, aducându-şi aminte că asta nu se potrivea cu caracterul lui sobru, a devenit grav şi mi-a spus că trebuie să plecăm curând deoarece oamenii se chercheleau.

A doua zi am sosit la Bytowne. Acest oraş este situat în vârful unei stânci imense, care coboară abrupt în râul Ottawa. Oraşul are un pod frumos care se întinde peste râu, lângă care cascada Kettle bubuie peste o stâncă înaltă. Am rămas aici doar câteva minute după care ne-am continuat drumul. În timpul zilei am trecut de ecluzele de pe canalul Bidean, în număr de opt sau zece, care se ridică una peste alta; şi imediat mai jos apăreau cascadele Curtain. Acestea nu sunt grandioase, dar înălțimea lor mare şi netezimea ca de perdea le face interesante. După cascade, satele şi casele separate se înmulțesc în josul râului; iar seara târziu pe 24 am ajuns la postul ce aparține de compania Hudson Bay de pe Lacul Celor Doi Munți, unde am petrecut restul nopții.

Aici, pentru prima oară de când am plecat de acasă, am fost găzduit într-o cameră civilizată; şi, în timp ce stăteam pe un scaun cu perne şi cu mocasinii apăsam covorul moale, iar câteva doamne drăguțe (soția şi fiicele gazdei) erau aşezate în fața mea şi-mi puneau sute de întrebări despre călătorie, acel sentiment de neîncredere în posibilitatea de a vedea lumea civilizată din nou, care mă copleşise în ultimii trei ani, a început să cedeze şi în final a dispărut atunci când gazda m-a condus într-un dormitor frumos mobilat şi m-a lăsat acolo peste noapte. Primul lucru care m-a izbit la intrarea în dormitor era apariția unui marinar îmbrăcat în manta albastră murdară, reiați ponosiți şi mocasini; în timp ce fața arsă de soare ascunsă sub o claie de păr încâlcit şi lung se holba la mine cu uimire! Fără îndoială că această apariție m-a speriat. Eram foarte surprins! Dar văzând că e propria imagine reflectată în întregime în oglindă nu pot spune că nu m-am simțit îngrozit. Era prima oară când mă vedeam – dacă pot spune aşa – de când am plecat de la

Casa Norvegiană; şi sincer, nu aveam de ce să fiu mândru de înfăţişarea mea.

Dimineaţa următoare la ora patru am plecat de la Lacul Celor Doi Munţi; iar după-amiază pe 25 octombrie 1845 am sosit la Lachine, unde pentru moment călătoria mea se încheiase după ce am mers prin sălbăticie şaizeci şi şase de zile.

Satul Lachine este drăguţ aşezat pe malurile Sf. Laurenţiu cam la cincisprezece kilometri mai sus de Montreal. Zona dimprejur este populată şi interesantă, iar priveliştea de peste râu este frumoasă. Chiar în faţa Casei Golfului Hudson – unde am fost instalat curând – este canalul Lachine, în susul şi-n josul căruia trec în mod constat vapoare cu aburi şi şlepuri. În spatele acestuia curge maiestuosul râu Sf. Laurenţiu, care este lat de aproape patru kilometri; iar pe malul opus se află satul Ookanawagan locuit de un trib de indieni Irochezi. Lachine este mic; însă singura stradă este bine populată, iar casele din care este alcătuit sunt împrăştiate pe un spaţiu larg. Casa Golfului Hudson este cea mai impunătoare clădire, dar nu reflectă reputaţia arhitectului. Sunt trei biserici în sat – una presbiteriană, una episcopală şi una romano-catolică, cea din urmă fiind cea mai frecventată de locuitori, care în majoritate sunt canadieni francezi.

Curând după sosirea mea, iarna s-a instalat şi am început să fac cunoştinţă cu cei câţiva locuitori din Lachine. În momentul în care zăpada a căzut, căruţele au fost înlocuite cu sănii de toate felurile. Aceste vehicule frumoase sunt montate pe tălpici sau patine mari şi alunecă foarte uşor şi

lin pe zăpadă mai puțin atunci când drumul este rău sau când venirea primăverii le face imposibil de utilizat. De obicei sunt trase de un cal, iar hamurile şi harnaşamentul sunt acoperite din belşug cu clopoței rotunzi. Aceşti clopoței sunt adaosuri necesare, deoarece fac prea puțin zgomot pe zăpada moale şi avertizează călătorii ce merg noaptea. Clinchetul vesel ce se aude pe străzile canadiene este liniştitor. Săniile variază în structură şi în prețul ridicat al decorațiilor; şi deseori te poți întâlni cu un locuitor canadian bucuros ce stă în cutia saniei sale mici (care este vopsită uneori în roşu, alteori în verde) mânându-şi poneiul flocos într-o încercare fără succes de a ține pasul cu o sanie mare a unui locuitor bogat din Montreal, care, învelit în blănuri, mână în tandem doi cai puternici cu clopoței zgomotoşi.

Cititorule, aproape că am luat hotărârea să-ți povestesc despre Canada şi despre canadieni, dar nu îndrăznesc să mă aventurez. Simt că pătrund pe teritoriul adevăraților scriitori; şi cum nu aparțin acestei clase şi scriu numai şi numai despre viața sălbatică, sper că mă vei ierta dacă închid acest capitol destul de brusc.

Este o vorbă adevărată că paharul fericirii este deseori luat de la gura celui care trebuie să-l bea. Deseori am arătat asta. Acum paharul fericirii era bucuria vieții civilizate şi sociale; îndepărtarea lui era trimiterea mea cu un anunț scurt la un post uitat de lume, al cărui nume nu-l auzisem şi a cărui poziție geografică era un mister total.

CAPITOLUL X

Într-o zi frumoasă de iarnă din luna ianuarie 1846 am fost chemat de guvernator, care mi-a spus să mă pregătesc de plecare a doua zi dimineața devreme cu domnul B. la Tadousac, adăugând că era probabil ca vara următoare să o petrec la Seven Islands.

Pentru a se şti, Tadousac este un post la cinci sute de kilometri de Montreal, aşezat la gura râului Saguenay, iar Seven Islands este la trei sute de kilometri mai jos de Tadousac; astfel călătoria nu este una scurtă. Cea mai mare parte a drumului trece printr-o zonă nelocuită, iar călătoria este dură.

Restul zilei am făcut pregătiri pentru această plecare şi înainte de căderea nopții eram gata.

Dimineața următoare am aflat că plecarea fusese amânată pentru a doua zi, aşa că m-am dus în Montreal să fac câteva cumpărături, iar restul zilei l-am petrecut gândindu-mă profund, încercând să văd dacă uitasem ceva. Însă nimic nu mi-a trecut prin minte şi mergând în pat pe jumătate dezbrăcat, pentru a fi gata în momentul plecării, am căzut într-un somn agitat din care m-a trezit servitorul cu mult înainte de răsărit anunțându-mă că sania era la uşă. În zece minute eram jos, unde curând mi s-a alăturat domnul B., după care ne-am văzut capcanele puse cu grijă în fundul saniei, am sărit şi am alunecat fără zgomot pe strada liniştită din Lachine.

Stelele străluceau pe zăpada ce trosnea şi clopoţeii de la sanie zdrăngăneau veseli în timp ce calul gonea pe strada pustie. Grupuri de case albe şi copaci imenşi singuratici zburau pe lângă noi apărând în lumina vagă ca nişte mormane de zăpadă mari; numai pâlpâitul unei lumânări sau primele flăcări albăstrui ale focului de dimineaţă indicau că muncitorul local se trezise pentru eforturile zilnice. Am mers în linişte până când luminile distante ale Montrealului ne-au trezit din visare şi am început să trecem din când în când pe lângă un călător singuratic sau pe lângă o sanie plină de feţe zâmbitoare acoperite de blănuri ce se întorceau probabil de la vreo petrecere.

Pe la ora şapte am ajuns la hotelul de unde urma să plece cursa pentru Quebec, dar când această sanie a ajuns la timp? Nu se vedea nici o urmă a ei şi nu a fost nevoie ca încheieturile şi degetele de la picioare să bată în uşă pentru a-l face pe chelnerul leneş să ne lase înăuntru. Nimic în afară de a întârzia nu poate egala venirea prea devreme – cel puţin aşa gândeam în timp ce mă plimbam în susul şi-n josul cafenelei de la hotel, pe masa căreia erau împrăştiate resturile cinei din noaptea precedentă printre o grămadă de ziare şi chiştoace de trabucuri, pe când chelnerul adormit făcea eforturi evidente să obţină o mică scânteie de foc pentru a contribui cu ceva căldură la una sau două scânduri umede.

Sania a tras la uşă cu o oră întârziere şi ne-am grăbit să ne ocupăm locurile. Era plină, dar birjarul ne-a informat că una „specială” (altă sanie, de dimensiuni mai mici) fusese prevăzută pentru noi, aşa că ne-am bucurat de avantajul demn de invidiat de a o avea doar pentru noi. Birjarul a pocnit din bici şi am pornit, menţinând un pas între trap şi

galop, sania noastră rămânând puțin în spate. Lămpile încă ardeau când am plecat din oraş, deşi primele raze de dimineață luminau estul. În cincisprezece minute am lăsat Montrealul departe în urmă.

Este ceva plăcut în mişcarea unei sănii de-a lungul unei străzi bune. Sunetul vag înăbuşit al tălpilor alunecând pe zăpadă se armonizează cu dăngănitul clopoțeilor, iar mişcarea rapidă prin aerul înghețat împreună cu zdruncinătura la trecerea printr-o vâlcea sau peste un deal este foarte amuzantă şi ne-am bucurat de drum pentru prima oară. Dar vai! Fericirea este rareori de durată, după cum am aflat în curând, deoarece cum aţipeam – bum! sania intra într-o „canoe" adâncă care mă trezea. Aceste „canoe" sunt unele din dezavantajele mersului cu sania prin Canada. Nu sunt altceva decât văi adânci sau ondulații ale drumului în care sania plonjează pe neaşteptate, aruncând cu putere călătorul înainte; iar când caii smucesc vehiculele îl aruncă înapoi astfel încât capul face cunoştință cu spatele saniei, ceea ce nu este prea plăcut, mai ales dacă este novice în călătoria cu sania. Cele peste care trecusem noi erau dintre cele mai rele pe care le întâlnisem, ridicându-se una peste alta ca valurile mării şi făcând sania să plonjeze uneori atât de puternic încât mă aşteptam să mă rup în bucăți. Nu pot înțelege cum fierul şi lemnul suportau trosnetele la care erau expuse. Aşa ne-am hurducăit uneori peste drumuri bune, alteori peste drumuri proaste până pe la nouă când ne-am oprit la un han îngrijit şi curat, unde birjarul a schimbat caii, iar pasagerii au luat în grabă micul dejun.

Dimineața s-a arătat senină şi călduroasă, în comparație cu ce fusese înainte, iar când ne-am urcat din nou în sanie

arătam extrem de fericiți şi de dispuşi să fim mulțumiți de tot şi de toate. Regiunea prin care treceam era diferită şi grandioasă. Dealuri şi văi acoperite de zăpadă scânteietoare şi pini întunecați urmau unele după altele la nesfârşit, în timp ce în fiecare vale şi pe fiecare vârf de munte am văzut sute de colibe şi sate canadiene, ale căror străzi mici şi artere principale erau înțesate de locuitori angajați în diferite treburi şi în traficul de iarnă. Râsetul copiilor canadieni alergând pe străzi se acorda armonios cu zăngănitul vioi al săniilor taților când porneau spre piață cu produsele fermelor; sau îmbrăcați în mantale albe şi berete roşii îşi însoțeau nevestele şi fiicele la vreo nuntă sau vreun festival. Peisajul era şi mai frumos datorită aerului înghețat şi calm şi albastrului cerului, în timp ce vremea era suficient de rece să facă mişcarea saniei noastre plăcută.

În unele locuri străzile erau foarte abrupte, iar când ajungeam la poalele unui deal mare preferam să mergem pe jos decât să fim traşi încet de caii istoviți. În timpul zilei săniile s-au răsturnat de mai multe ori, dar eu şi domnul B. sufeream mai mult decât cei din sania cealaltă pentru că era mai strâmtă şi în consecință mai predispusă la răsturnări. Când se întâmpla asta, nu ştiu cum se făcea că domnul B. era tot timpul dedesubt. Dar îşi accepta soarta cu stoicism, deşi, din cauza aceasta, cotul meu l-a vârât în zăpada adâncă, pe care, după ce a fost ridicat, a rămas un profil splendid care să servească drept avertisment pentru ceilalți călători şi pentru a arăta că un domn fusese aruncat acolo.

Cum puține pericole însoțeau aceste accidente, creau doar subiecte de discuție, cu excepția unei dăți când sania s-a întors aşa de repede că am fost aruncat destul de tare spre plafon, care, fiind un fel de carcasă acoperită cu pânză

vopsită, s-a spart, capul meu a intrat prin el, iar nasul a fost jupuit de o lungime alarmantă de înveliş cutanat.

Dimineața devreme ne-am reluat călătoria şi pe la patru după-amiază am ajuns în faimosul Quebec fără a fi trăit vreo aventură interesantă până aici.

Prima imagine a Quebecului pe care am avut-o a fost oricum altfel decât atrăgătoare. Un incendiu de proporții în oraşul de jos distrusese o porțiune mare din el, iar prima stradă prin care am trecut nu era altceva decât un şir trist de coşuri înnegrite şi schelete de case care semănau cu nişte fantome atunci când contrastau cu zăpada albă. Dar pe măsură ce înaintam spre locul unde focul fusese stins, străzile căpătau un aspect mai plăcut, magazinele erau deschise ici şi colo, iar oamenii lucrau grăbiți la repararea caselor afectate şi la doborârea celor periculoase. Ajungând la strada abruptă ce duce din oraşul de jos în interiorul zidurilor imense de metereze şi fortificații, am fost uimit. Strada pe care mergeam spre poartă era foarte îngustă: pe o parte, un deal abrupt cobora în oraşul de jos, iar pe cealaltă parte se înălțau zidurile oraşului presărate cu creneluri şi pline de turnuri. În capătul străzii, în unghi cu zidul, două arme silențioase, dar rânjite aveau țevile îndreptate chiar în josul străzii pentru a o supraveghea dintr-o parte în alta. Toate celelalte părți ale zidurilor pe care le-am văzut erau şi mai întărite decât acesta.

Străzile Quebecului sunt foarte abrupte, mult mai abrupte decât cele din Edinburgh, şi nu era o uşor să urci una sau două fără a te opri în vârf pentru a-ți trage răsuflarea. Cu totul, nu este un oraş frumos (cel puțin iarna) – casele fiind

înalte şi străzile înguste. Clădirile sunt şi ele banale, iar monumentele lui Wolfe şi al lui Montcalm sunt insignifiante. De fapt, Quebecul nu explodează decât cu priveliştea magnifică pe care o dobândeşte de pe creneluri şi cu puterea de necucerit a fortificaţiilor. Unele case suburbane sunt frumoase şi, deşi le-am văzut în timpul iernii, mi-am format o părere despre locurile încântătoare care trebuie să fie vara. După ce am petrecut trei zile aici, ne-am urcat în sanie şi ne-am reluat călătoria. Nici o cursă nu mergea mai jos de Quebec, aşa că acum plecasem cu sania unui fermier care s-a nimerit să meargă o bucată de drum în aceeaşi direcţie.

Curând după ce am părăsit oraşul, am trecut destul de aproape de faimoasa cascadă Montmorence; este la fel de înaltă, dacă nu mai înaltă, decât cascada Niagara, dar mult mai liniştită, fiind doar o perdea de apă, căzând peste o stâncă golaşă şi chiar lipsită de peisaj pitoresc. Un con de gheaţă ciudat format din stropii de apă căzuţi se ridica jumătate din înălţimea cascadei.

Zona de după Quebec este mult mai accidentată decât cea de dinainte, iar pe măsură ce înaintam urmele civilizaţiei au început să dispară treptat; satele s-au rărit şi drumurile s-au înrăutăţit până când în cele din urmă am ajuns la cocioabele tăietorilor de lemne, ici-colo fiind câte o fermă. Totuşi, din când în când întâlneam sănii cu conducătorii cărora omul nostru părea foarte apropiat. Aceste mici întreruperi împrăştiau monotonia călătoriei şi mereu ne simţeam mai fericiţi timp de o oră după ce schimbasem un bon jour cu un canadian.

Birjarul nostru s-a nimerit să fie un om plăcut şi mai inteligent decât majoritatea canadienilor din clasa sa; pe deasupra, avea voce şi când am ajuns la o bucată de drum dreaptă l-am rugat să-mi cânte ceva, ceea ce a şi făcut imediat, cântându-mi cu o voce clară, puternică cea mai frumoasă arie franţuzească pe care o auzisem – dar atât numele, cât şi aria le-am uitat. Apoi m-a rugat el să cânt, ceea ce am şi făcut fără vreo altă ceremonie, interpretând una din vechile melodii scoţiene; şi în acest fel, cu solo şi cu duete am omorât plictiseala drumului şi am umplut pădurile cu melodii spre supărarea triburilor americane cu pene, lipsite de muzicalitate şi spre edificarea cailor care-şi scuturau urechile şi deseori se uitau înapoi surprinşi.

Spre seară, birjarul ne-a spus că vom ajunge curând la Baie de Saint Paul, iar peste o jumătate de oră caii ne trăgeau încet pe vârful unui deal de unde aveam o imagine splendidă a satului. Tot drumul nu am văzut nimic care să egaleze frumuseţea splendidă a văii Baie de Saint Paul. De pe dealul pe care stăteam se vedea întreaga vale, lungă de mulţi kilometri. Era perfect nivelată şi acoperită dintr-o parte în alta cu mii de cătune şi câteva biserici, iar ici-colo câteva pâlcuri de pădure. Se vedea şi cursul unui râuleţ care îşi face mendrele prin vale vara, deşi acum e acoperit cu zăpadă. La gura acestuia, mai multe goelete şi mici vase erau prinse în gheaţă; în spatele lui se răsuceau valurile îngheţate ale Golfului Sf. Laurenţiu. Întreaga vale era plină de suflete omeneşti. Sute de canadieni în sănii graţioase zburau pe străzile numeroase ce intersectau regiunea; iar sunetul stins al clopoţeilor plutea pe munte până când ajungea în locul unde stăteam noi. Întregul peisaj era extrem de liniştit şi de calm, formând un contrast ciudat şi izbitor cu regiunea dimprejur. Valea Veselă din Rasselas era

înconjurată de cei mai sălbatici şi mai colţuroşi munţi, ce se ridicau la nesfârşit unul după altul, întinzându-se în zare până semănau cu un val albastru şters la orizont. Aici ne-am petrecut noaptea; iar pe următoarea la Mal Baie. Şi acest sat era drăguţ, dar după Baie de St. Paul nu l-am mai putut admira.

Noaptea următoare am petrecut-o într-o colibă aparţinând tăietorilor de lemne de pe coasta golfului, care era cel mai groaznic adăpost, în afară de un cort indian în care am avut şansa (sau ghinionul) să dorm. Era o colibă mică din lemn, cu o singură cameră, o uşă joasă – unde pentru a intra trebuia să ne aplecăm – şi o singură fereastră pătrată umplută cu pergament în loc de geam. Mobila era din cea mai proastă şi nu prea abundentă. Totul era extrem de murdar şi aerul închis era amestecat cu nori de fum de tutun care se înălţau din pipele a o jumătate de duzină de tăietori de lemne. Aşa arăta locul în care ne-am petrecut noaptea şi am fost foarte fericit când primii zori ai zilei m-au trezit pentru a ne relua călătoria. Am intrat în sanie şi după un drum scurt am ajuns la capătul drumului pentru cai. Aici am coborât şi ne-am odihnit puţin într-o colibă, pregătindu-ne să ne punem rachetele în picioare.

Drumul trecea acum prin pădurea neatinsă şi din fericire s-a dovedit a fi bătătorit, aşa că am mers cu uşurinţă cu rachetele sub braţ. După-amiază am ajuns la o altă colibă după ce am mers cam treizeci de kilometri. Aici am întâlnit un domn care supraveghea operaţiile tăietorilor de lemne. S-a oferit amabil să ne conducă la râul Canard, un loc nu prea îndepărtat de încheierea călătoriei noastre. Am acceptat cu bucurie propunerea sa şi curând am ajuns la râul Saguenay. Acest râu, datorită adâncimii mari, nu îngheaţă

niciodată la gură, aşa că am trecut într-o barcă, iar la ora ceaiului în seara de şapte februarie eram la postul Tadousac.

Colonia aparţine companiei Hudson Bay şi este situată la capătul unui golf mare ce se uneşte cu râul Saguenay. Spre deosebire de posturile nordice, este un grup de case împrăştiate într-o depresiune a munţilor fără vreo încercare de aranjare şi fără palisade. Postul, care se vedea destul de pitoresc de pe un deal, este înconjurat de munţi, iar casele cu vârfuri albe contrastează cu pinii dimprejur. Un pic spre dreapta curge adâncul şi impenetrabilul Saguenay la baza stâncilor abrupte şi a munţilor prăpăstioşi care sunt acoperiţi în unele locuri cu pini pitici, dar în cea mai mare parte sunt dezveliţi. În sensul râului priveliştea e întreruptă de o stâncă mare, aproape rotundă, care iese afară din curent şi este numită „Taurul”. În dreapta se află Golful Sf. Caterina, cu o nouă colonie, iar mai sus curge maiestuosul Sf. Laurenţiu, în comparaţie cu care latul Saguenay nu e decât un firicel.

Golful Tadousac este unul din cele mai bune porturi naturale de pe Sf. Laurenţiu, fiind foarte adânc şi destul de aproape de mal. Este des străbătut de vase şi ambarcaţiuni de toate felurile şi dimensiunile. Vase, goelete, bărci, bricuri şi vapoare se văd ancorate la o aruncătură de băţ de tufişurile de pe mal; altele se văd dând târcoale la gura portului, încercând să intre, în timp ce numeroase bărci-pilot navighează în sus şi-n jos, aproape pe sub ferestrele caselor; iar în largul mării se pot vedea sute de ambarcaţiuni, ale căror pânze albe sclipesc în orizont ca aripile unor pescăruşi atunci când se întrec pentru ancorare sau când îşi continuă drumul spre Anglia ori Quebec.

Superba panoramă este încheiată de dealurile îndepărtate de pe malul opus, ce se unesc cu cerul de azur. Aceasta este singura vedere deoarece zona este o monstruoasă repetiție de dealuri goale şi pini pitici.

Aici s-au oprit pentru un timp călătoriile mele şi m-am apucat de instalarea în noile camere atât cât permiteau circumstanțele.

Am descoperit că Tadousac se asemăna în multe privințe cu forturile din nord. Zona înconjurătoare era sălbatică, muntoasă şi locuită doar de câțiva indieni şi animale sălbatice. Nu era nici o companie în afară de cea a familiei domnului B.; singura pată de civilizație mai sus de rangul de muncitor era un domn care supraveghea un stabiliment de tăietori de lemne situat la o jumătate de kilometru de postul companiei.

Burghezul domn B. era un om blând şi un companion distractiv. Părăsise Scoția, țara natală, când era foarte tânăr, iar de atunci a călătorit şi a locuit în pădurile sălbatice din America. O cicatrice adâncă la rădăcina nasului său arăta că nu trecuse prin aceste regiuni sălbatice neatins. Modul în care a dobândit cicatricea era curios şi de aceea îl voi relata aici.

La unul din forturile singuratice din regiunile sălbatice din partea vestică a Munților Stâncoşi, unde a locuit prietenul meu domnul B., indienii aveau obiceiul să vândă cai, din care aveau o mulțime, angajaților companiei Hudson Bay. Aveau şi predilecția de a-i fura înapoi în momentul în care

se ivea ocazia, iar vânzătorii de blănuri aveau greutăți în a se apăra. Odată un cal frumos a fost vândut de un indian domnului B.; prețul (probabil câțiva metri de pânză şi câteva livre de tutun) a fost plătit, iar indianul a plecat. La puțin timp calul a fost furat, dar, cum acest lucru se întâmpla destul de des, a fost dat uitării curând. Iarna a trecut şi primăvara lacurile şi râurile au început să se dezghețe şi curând un grup de indieni a venit cu blănuri şi cai la negoț. Erau din tribul Picior-negru şi formau cel mai sălbatic grup de oameni pe care cineva ar vrea să-l cunoască vreodată. Având obiceiul de a se lupta cu triburile învecinate, erau pregătiți de luptă şi ornați cu trofee de război. Bucle de la scalpuri atârnau de poalele cămăşilor de piele şi ale jambierelor. Pene de vultur şi mărgele le ornau capetele, iar fețele lor erau pictate cu dungi roşii şi negre.

După ce s-a discutat un timp cu ei, au fost lăsați să intre printr-o portiță unul câte unul, iar armele le-au fost luate şi încuiate. Precauția era necesară în aceste forturi deoarece indienii obişnuiau să bea alcool şi să se certe între ei, dar fără arme nu puteau să se rănească grav. Când aproximativ o duzină au intrat, poarta a fost închisă şi domnul B. a început să negocieze pentru blănuri şi să examineze caii. Înaintând, a zărit spre surprinderea sa calul furat vara trecută, iar când a întrebat al cui este, acelaşi indian a înaintat şi i-a spus că îi aparține. Domnul B. (care era un om liniştit şi blajin, dar care, ca oamenii din această categorie, era foarte pătimaş când era tras pe sfoară) nici nu a ascultat bine îndrăzneala acestuia că a înşfăcat o armă şi a tras în cal. Indianul a sărit instantaneu la el, dar fiind mai puțin puternic şi neobişnuit cu bătaia cu pumnii, a fost curând doborât şi izgonit din fort. Nemulțumit, domnul B l-a urmărit până în tabără lovindu-l tot drumul. Însă în

momentul în care indianul s-a văzut înconjurat de prietenii săi, s-a arătat cu o duzină de războinici şi l-a atacat pe domnul B. aruncându-l la pământ unde au continuat să-l burdu-şească şi să-l rănească rău, în timp ce alţi băieţi din trib aşteptau cu arcurile şi săgeţile o ocazie să-l doboare. Deodată un sălbatic a înaintat cu o piatră mare în mână şi stând deasupra duşmanului căzut a ridicat-o în aer şi a trântit-o peste faţa domnului B. Acesta, mi-a spus în timp ce-mi relata povestea, a avut timp suficient când a văzut piatra venind spre el să-L invoce pe Dumnezeu şi după aceea a rămas inconştient. Milostivul Dumnezeu, la care a căutat ajutor în ceea ce se poate spune al doisprezecelea ceas, nu l-a părăsit la nevoie. Mai mulţi oameni din fort, văzând întorsătura pe care au luat-o lucrurile, s-au înarmat cu repeziciune, au plecat în grabă în salvarea acestuia şi au ajuns chiar în momentul critic când piatra îi lovea faţa. Deşi prea târziu să împiedice acest lucru, au ajuns la timp să nu se mai repete o nouă lovitură şi după o mică dispută cu indienii, fără vărsare de sânge, au reuşit să-şi ducă şeful la fort, unde şi-a revenit curând. Tăietura adâncă de pe nas făcută de piatră a rămas de neşters.

În afară de domnul B, aveam un alt tovarăş, adică pe domnul J., un funcţionar care a stat în acelaşi birou cu mine şi cu care am împărţit acelaşi dormitor toată iarna. Era un metis bine făcut şi frumos, educat parţial, dar care îşi petrecuse cea mai mare parte a vieţii printre indieni.

Era trimis prin ţară pentru a face comerţ cu nativii şi ca urmare ducea o viaţă mult mai activă decât mine. În lunile de primăvară, unele din atribuţiile sale era vânătoarea de foci. Aceasta era destul de distractivă, deşi criminală. Modul de vânare era acesta.

Prietenul meu J. a ales o zi frumoasă pentru excursie şi îmbarcându-se într-o barcă cu şase sau şapte oameni, a coborât pe Sf. Laurenţiu până când a ajuns la un promontoriu plat. Într-un golf mic lângă acesta, a tras barca şi apoi a intrat în pădure cu grupul său unde fiecare om şi-a tăiat câte o prăjină lungă. Înarmându-se cu acestea au aşteptat până când refluxul a lăsat locul uscat. Într-un timp scurt una sau două foci s-au târât din mare şi au început să zacă la soare pe mal; curând au apărut mai multe, iar la puţin timp un grup mai mare de o sută de foci stăteau la soare pe plajă. Ambuscada se pregătea să atace duşmanul. Stând cât mai jos, fără să fie descoperiţi, s-au năpustit o dată asupra animalelor surprinse, iar scena tragică de măcel amestecată cu incidentele melodramatice şi tragice care au urmat zădărniceşte orice descriere. Într-un loc se află prietenul meu J. rotind un ciomag uriaş cu braţele lui puternice, împărţind moarte şi distrugere la fiecare lovitură; în timp ce, într-un alt loc, un scoţian ridat (care înainte fusese croitor şi pentru care munca aceasta era nouă) înainta cu grijă spre o focă uriaşă care împroşca şi stropea furios în încercarea de ajunge la mare şi i-a dat o lovitură în spate. La fel de bine ar fi putut lovi o piatră. Lovitura uşoară a avut efectul de a face animalul să-şi arate dinţii, la vederea cărora croitorul s-a retras în grabă şi, dând cu călcâiul într-o piatră, a căzut într-o baltă, unde s-a tot rostogolit crezând probabil că este atacat de toate focile din mare. Următoarea încercare a avut mai mult succes, iar după câteva minute omorâse mai multe învăţând să le lovească în cap, şi nu în spate. În mai puţin de un sfert de oră omorâseră între douăzeci şi treizeci de foci, care au fost puse în barcă şi trimise la post.

Cât am stat la Tadousac nu s-a întâmplat nimic care să merite să fie menționat. Iarna a devenit aspră şi furtunoasă, ceea ce ne-a făcut să stăm mai mult în casă şi ne-a obligat să ducem tot felul de stiluri de viață monotone. Cel mai amuzant şi interesant lucru care mi-l amintesc este transformarea mea în discipolul lui Esculap. Indienii care trăiau lângă post erau foarte bolnavi şi, într-o după-amiază, un bătrân bolnav a venit la mine spunându-mi că nu se simte bine şi că vrea medicamente. Auzind acestea, l-am întrebat despre natura plângerii sale, iar după multă gândire am ajuns la concluzia că avea tuberculoză sau ceva de acest gen. Necunoscând tratamentul exact pentru această boală, am inventat un tratament; am mers la dulapul cu medicamente, am luat un plasture şi l-am lipit pe spate; apoi i-am pus unul pe piept şi, tratat în acest fel, l-am trimis acasă cu recomandarea să nu iasă prea mult afară! În scurt timp s-a înzdrăvenit, dar dacă a fost din cauza tratamentului meu sau din alte cauze nu voi decide eu.

Această ultimă încercare cred că i-a înspăimântat pe cei cu care locuiam şi au făcut o petiție să fiu trimis de acolo sau poate că Fortuna avea o plăcere imensă în a mă trimite prin lume; dar sigur este că, la scurt timp după tranzacția medicală menționată în paragraful anterior, am primit ordine să mă pregătesc pentru călătorie; ca şi înainte, timpul acordat a fost scurt.

CAPITOLUL XI

Era într-o dimineață mohorâtă, pe la începutul lunii martie 1846 când m-am trezit din somn în camera mea din postul Tadousac şi mi-am amintit că în câteva ore trebuie să părăsesc sediul actual şi să călătoresc pe rachete aproximativ o sută de kilometri spre golful St. Laurențiu până la postul Insula Jeremie.

Vântul urla printre copacii desfrunziți şi câțiva fulgi de zăpadă căzeau pe fereastră când priveam la perspectiva lipsită de veselie. Iarna – recea, înțepătoarea, înghețata iarnă – încă domnea împrejur. Malurile Golfului Tadousac erau încă acoperite cu acelaşi strat de gheață care-l cuprinsese cu luni în urmă, iar latul Sf. Laurențiu încă curgea, negru ca cerneala şi încărcat cu banchize şi movile de gheață murdară, aduse de pe malurile din amonte ale râului. Pământul era un şir uniform de copaci desfrunziți şi zăpadă adâncă, peste care curând urma să traversez mulți kilometri obositori.

Însă nimic nu este mai bun decât gândirea lucrurilor din punct de vedere filozofic, aşa că, după ce mi-am arătat nemulțumirea prin două-trei mormăituri, m-am aşezat într-o stare de indiferență să iau micul dejun. În timpul mesei am vorbit cu domnul B. despre perspectivele următoarei mele călătorii şi am făcut câteva remarci despre mersul pe rachete, despre care el mi-a povestit câteva accidente suferite de-a lungul carierei sale. O dată, a fost trimis într-o călătorie lungă pe rachete, unde zona era atât de muntoasă încât mersul pe rachete a devenit foarte dificil datorită alunecării picioarelor spre bara din față a pantofilor în timp ce cobora dealurile. După ce a mers o bună bucată din drum, două vânătăi mari i-au apărut sub unghiile degetelor mari şi curând acestea i-au căzut. Dar trebuia să meargă

mai departe sau avea să moară în pădure, aşa că în fiecare dimineaţă trebuia să îşi bandajeze degetele înainte de plecare cu scopul de a proteja părţile moi de dedesubt; iar în fiecare seară învelea unghiile într-o bucată de cârpă şi le punea în buzunarul vestei – fiindu-i frică să nu le piardă dacă le păstra pe degete toată seara.

După micul dejun m-am despărţit de prietenii de la Tadousac şi cu o pereche de rachete sub braţ, mi-am urmat tovarăşul J. la barca care urma să mă transporte primii patruzeci de kilometri şi apoi urma să debarc cu un singur om care urma să-mi fie companion. În barcă era un preot romano-catolic ce mergea să viziteze un grup de indieni la o distanţă mică în josul golfului. Oamenii, care tremurau, vâsleau în linişte; şi am alunecat pe apa neagră în timp ce gheaţa se lovea cu putere de marginile bărcii pe când ocoleam Point Rouge; şi cu o altă tragere a vâslei, Tadousac a dispărut din faţa noastră.

Puţine lucruri pot fi mai lipsite de confort sau mai depresive decât navigarea în josul Golfului Sf. Laurenţiu într-o zi întunecată de iarnă cu termometrul la zero! Apa este atât de neagră şi rece şi cerul atât de plumburiu încât te trec fiori când te întorci să vezi pământul. Dar acolo privirea nu întâlneşte nimic vesel. Stânci – reci, dure, mizantrope stânci – rânjeau de sub mormane de zăpadă, iar puţinii pini pitici care sunt presăraţi pe mal nu fac altceva decât să întristeze peisajul şi mai mult. Nici păsările nu zboară să mai anime călătorul, iar singurul sunet ce se aude în afară de oftatul vântului foarte rece este scos de lovirea banchizelor când se întâlnesc şi se războiesc în valurile curenţilor. Din fericire lângă ţărm nu era gheaţă şi drumul a fost doar puţin întrerupt. Preotul îndura frigul cu stoicism, iar prietenul

meu J., fiind făcut din fier, metaforic vorbind, îl trata cu indiferența care se poate aştepta de la acest metal.

Seara am ajuns la râul Esquimain, unde ne-am instalat într-o colibă de buşteni aparținând unui vânător de foci, a cărui familie şi cei câțiva oameni care aveau un gater la o distanță mică erau singurii locuitori ai acestui cătun. Aici am rămas toată noaptea şi ne-am pregătit rachetele pentru a doua zi, deoarece barca urma să ne lase aici şi să se întoarcă la Tadousac. Noaptea era senină şi geroasă şi totul arăta că a doua zi urma să fie vreme frumoasă pentru călătorie. Dar cine poate spune ce aduce ora? Înainte de răsărit, vremea s-a îmblânzit şi curând a început dezghețul. O zi caldă, cu soare strălucitor, este, pentru a se şti, una dintre cele mai groaznice calamități care i se poate întâmpla unui călător pe rachete, deoarece zăpada devine moale şi lipicioasă, prin urmare udă picioarele şi rachetele, care devin dureros de grele datorită cantității de zăpadă care se lipeşte de ele. Pe timp rece şi geros, zăpada este cristalizată şi fină, astfel că trece prin rețeaua rachetei fără a lăsa măcar un fir, în timp ce picioarele sunt uscate şi calde; dar dezghețul! Vai! Este inutil să încerc să recapitulez nenorocirile ce însoțesc un dezgheț; experiența din ziua următoare le va arăta.

A doua zi devreme, am sărit din pat pe podeaua colibei şi am început să mă echipez pentru marş. Camera în care îmi petrecusem noaptea avea o înfățişare curioasă. Măsura cam cinci metri pe trei metri jumătate, iar cel mai mare spațiu era ocupat de două paturi pe care erau întinşi, în cele mai inimaginabile poziții, diferiții membri ai familiei de metişi căreia îi aparținea casa. În centru se afla o masă prost făcută pe care erau împrăştiate resturile cinei. La dreapta

un ceas yankeu pictat vesel era pus pe perete şi se holba la feţele adormite ale oamenilor. Acesta, împreună cu câteva scaune de lemn şi un mic dulap de bucătărie, alcătuiau mobila din casă.

Curând mi-am reperat omul între feţele adormite de pe podea şi l-am rugat să se echipeze de drum, ori mai bine zis de marş, deoarece drum nu exista. Într-o jumătate de oră eram gata; şi după ce ne-am întărit cu o cană de ceai şi o felie de pâine am părăsit casa şi am început călătoria. Deoarece îmbrăcămintea noastră era destul de ciudată o voi descrie.

Omul meu, Bezeau (un canadian francez), era îmbrăcat într-o cămaşă albastră de bumbac cu dungi, de calitate proastă, o pereche de reiaţi care erau prinşi în talie cu o curea stacojie. Deasupra purta o pereche de jambiere frumos decorate cu funde portocalii. O bonetă scoţiană îi acoperea capul şi două perechi de şosete de flanel sub o pereche de pantofi din piele de focă îi protejau picioarele de frig. Încărcătura sa consta din geanta mea de voiaj, provizii pentru două zile şi o manta albastră, pe care o căra pe umăr, deoarece era cald. Îmbrăcămintea mea consta într-o cămaşă stacojie de flanel, o pereche de pantaloni din etoffe du pays, prinşi în talie cu o curea de piele de care atârna un cuţit mic de vânătoare; o bonetă şi mocasini din piele de căprioară completau costumul. Încărcătura mea consta într-o pătură mare verde, un palton şi un ceainic de tinichea. Armele noastre de atac sau de apărare erau cuţitele de vânătoare menţionate anterior şi un mic topor pentru tăierea copacilor dacă vroiam să facem foc. Nu am luat arme deoarece nu se întrezărea vreo şansă să găsim vânat pe

drum, iar pentru cei ce merg pe jos este de datoria lor să care cât mai puțin cu putință.

Echipați astfel am plecat de la râul Esquimain. Cea mai tare glumă dintre toate era că nici eu, nici omul meu nu mai mersesem pe aici niciodată. Ceea ce ştiam era că trebuie să mergem nouăzeci de kilometri printr-o zonă nelocuită şi că apoi ar trebui să ajungem la Insula Jeremie.

Pe drum erau însă şi două case singuratice pe lângă care trebuia să trecem – prima era un avanpost al companiei Hudson Bay, iar cea de-a doua era un gater aparținând unei companii de cherestea din Quebec.

Prima parte a traseului trecea pe malurile râului Sf. Laurențiu. Soarele strălucea, iar gheața plutitoare din golf sclipea în razele sale în timp ce aluneca încet spre mare; dar la puțin timp razele calde au început să acționeze asupra zăpezii şi a făcut mersul epuizant şi anevoios. După o oră am ajuns la ultima colibă pe care urma să o vedem în acea zi. Era locuită de un indian şi familia sa. Aici ne-am odihnit câteva minute şi mi-am refăcut firele rachetei, cele vechi rupându-se.

La puțin timp după asta am trecut pe lângă epava a ceea ce a fost cândva un vapor frumos. Zăcea spartă şi dezarborată printre stâncile şi blocurile de gheață ce mărgineau malul pustiu; punțile şi cioturile catargelor erau acoperite de zăpadă. Cu şase luni înainte traversa valurile Atlanticului în toată splendoarea pânzelor şi velaturii ce aparțineau unui vas cu trei pânze, împrejmuind în carenă o inimă

îndrăzneață ce bătea cu speranțe puternice şi visa la faimă şi la glorie sau poate visa la meleagurile natale. Dar acum, ce schimbare era în pânzele şi catargele rupte, în cârma – încrederea şi siguranța marinarului – distrusă, în cala de pe stâncile şi prundişul malului sinistru şi în carena sfărâmată, de care atârnau țurțuri în timp ce era învăluită de îmbrățişarea rece a oceanului înghețat. Cred că puține lucruri pot arăta mai trist decât o epavă pe un mal stâncos şi pustiu în iarnă.

Drumul începea să se înrăutățească. Gheața peste care trebuia să trecem kilometri întregi era acoperită cu cincisprezece centimetri de apă şi zăpadă. Un îngheț puternic din timpul nopții o acoperise cu un strat de gheață suficient de puternic să ne țină până o treceam şi eram gata să facem un alt pas când s-a spart; astfel că a trebuit să exersăm un fel de tortură de-a lungul zilei, deoarece, de fiecare dată când ne afundam, rachetele erau acoperite de un amestec de apă, zăpadă şi gheață spartă, din care trăgeam picioarele aproape smulgându-ne ciorapii. În acest fel am călătorit încet şi greu până am ajuns la o parte a malului unde gheața fusese luată în totalitate de apă, lăsând plaja nisipoasă şi goală aproape cinci kilometri. Am profitat de această ocazie şi dându-ne jos rachetele am mers printre algele şi scoicile de pe mal. În această parte a călătoriei, în timp ce păşeam uşor înainte cu rachetele sub braț, am căzut într-o visare asupra avantajelor mersului pe vreme rece şi plăcerile mersului pe plaje nisipoase în contrast cu zăpada udă. Însă aceste gânduri au fost întrerupte brusc de un loc unde gheața era întreruptă, aşa că ne-am pus rachetele iar. Picioarele mele, datorită frecării sforilor, au devenit dureroase; astfel că, după ce am mers vreo cincisprezece kilometri, am propus să ne odihnim.

Omul meu, care părea destul de obosit, a acceptat bucuros şi am aprins un foc sub tulpina unui copac căzut.

Aici ne-am aşezat confortabil; şi în timp ce ciorapii şi pantofii se uscau în faţa focului, iar degetele roase se fâţâiau vesele la eliberarea din strânsoarea dureroasă a rachetelor, am înghiţit o cană de coniac cu un grad de bucurie care poate fi apreciat doar de cei care au mers epuizaţi după un mic dejun luat în grabă.

Acest lucru ne-a înviorat şi ne-am reluat călătoria mai bine dispuşi şi chiar am îndrăznit să credem că aveam o plimbare plăcută de după-amiază pentru primii doi kilometri.

Dar curând am căzut în tristeţe când am văzut epuizaţi lunga linie de coastă ce se întindea spre orizont. Dar nu aveam ce să facem, aşa că am plescăit în continuare, uneori prin gheaţă, apă şi zăpadă, alteori peste plaja cu pietriş până când ziua a trecut şi am obosit că abia mă mai puteam târî pas după pas şi mă mişcam mecanic. Şi omul meu, cât de puternic era, a început să resimtă oboseala; deşi, pentru a-i face dreptate, era de şapte ori mai încărcat decât mine. În timp ce înaintam încet în această condiţie nefericită, o bucată de gheaţă ne-a oferit un loc de stat atât de convenabil, că am propus în acelaşi timp să ne aşezăm. Dar aceasta a fost o alegere prostească. Să te odihneşti fără a face un foc este un lucru rău, iar epuizarea ce o simţeam atunci a înrăutăţit şi mai tare lucrurile şi am plătit scump preţul. Aşa cum eram de obosit înainte, aş fi putut merge o bună bucată de drum, dar acum nici bine nu m-am ridicat, că o slăbiciune m-a cuprins şi am simţit că nu pot merge

mai departe. Omul meu a realizat repede asta şi a propus să facem un foc şi să bem o cană cu ceai, după care, dacă mă simțeam mai bine, puteam continua. Am fost de acord; aşa că, intrând în pădure, a săpat o groapă în zăpadă şi într-o jumătate de oră ardea în ea un foc care ar fi putut pârli şi un taur! În scurt timp o oală plină cu zăpadă a fost transformată în ceai fierbinte şi când stăteam sorbind din el şi urmărind fumul alb ce se ridica din pipa ghidului blând m-am simțit mai odihnit ca niciodată.

Ceaiul ne-a revigorat şi am pornit intenționând să ajungem, dacă era posibil, la Pont Neuf în timpul nopții; şi cum am calculat că merseserăm între douăzeci şi cinci şi treizeci de kilometri, speram să ajungem în câteva ore. Am pornit şi am mers până când s-a înnoptat, dar nu am ajuns la post; cu toate acestea, fiind hotărâți să călătorim cât mai mult cu putință, am tras tare până la miezul nopții, când, fiind destul de obosiți şi nevăzând nici o urmă de colonie, am făcut un consiliu de război şi am stat pe un morman de gheață să discutăm greutățile. Am sugerat că, dacă nu trecusem cumva de post, era posibil că puteam să trecem dacă mai înaintam prin noapte. Tovarăşul meu a admis că nutrea aceleaşi gânduri asupra subiectului; şi, pe lângă faptul că eram foarte obosiți, acolo s-a nimerit să fie şi un pâlc de sălcii amestecate cu pini, iar în opinia lui era cel mai bine să campăm acolo. Am fost de acord şi hotărârea fiind luată în unanimitate, consiliul a fost suspendat şi am început să ne facem tabăra. Mai întâi, zăpada a fost îndepărtată de la poalele unui pin mare cu rachetele pe care le foloseam ca pe nişte cazmale, iar când un spațiu de trei metri lungime şi un metru şi jumătate lățime a fost curățat, l-am acoperit la un capăt cu crengi de pin şi am făcut un foc la celălalt capăt. Zăpada avea aproximativ un metru

înălțime, aşa că, atunci când luna strălucea veselă şi cina a fost aşezată în faţa sa, arătam suficient de confortabil şi, chiar mai mult, mă simţeam aşa. Cina consta dintr-o cană cu ceai, o bucată de pâine şi o bucată de unt sărat. După ce am savurat aceste bunătăți, am aruncat un buştean pe foc şi, înfăşurându-ne în pături, ne-am cufundat în odihnă.

Primul lucru de care am devenit conştient a doua zi dimineață era faptul că ploua şi chiar destul de tare, ca o burniță scoțiană. Abia mi-a venit a crede şi mi-am frecat ochii să mă conving, dar nu mă înşelam. Cerul era plumburiu, rece şi posomorât şi pătura suficient de udă! „Eh, am gândit în timp ce cădeam pe spate cu o disperare surdă, asta da vreme pentru rachete!" Mi-am înghiontit tovarăşul adormit şi privirea tristă pe care a afişat-o când a devenit conştient de starea lucrurilor m-a convins că, oricât de rău fusese ieri, astăzi era şi mai rău. Când m-am ridicat în picioare am descoperit că fiecare articulație din corpul meu era mai înțepenită decât cea mai ruginită balama de care am auzit în istoria uşilor! Iar picioarele erau moi ca ale unui pui şi aveau băşici imense peste tot. Însă Bezeau, deşi puțin țeapăn, era destul de bine, fiind deprins cu orice fel de greutate. Este inutil să povestesc nenorocirile celor opt kilometri pe care-i aveam de parcurs până la Pont Neuf pe un pământ care era impracticabil.

Pe la ora nouă am ajuns destul de epuizați şi am rămas acolo restul zilei. Aici am fost întreținuți ospitalier următoarele trei zile de familia canadiană; în timpul acesta a plouat şi s-a dezgheţat atât de tare încât nu ne-am putut relua călătoria. Pe 16 vremea s-a mai răcit şi Bezeau a opinat că puteam porni. Fericit să fiu încă o dată în mişcare deoarece frica de a fi împiedicați întru totul de instalarea

primăverii începuse să mă întristeze, mi-am pus din nou rachetele; şi luându-mi la revedere de la locatarii de la Pont Neuf, ne-am croit drum pe coastă. Dar vai! necazurile noastre nu încetaseră încă. Zăpada era mult mai moale decât ne aşteptasem, iar băşicile mele, care aproape se vindecaseră cât am stat la Pont Neuf, se deschiseseră din nou. După un mers dureros şi greu de doisprezece sau paisprezece kilometri am sosit la o casă mică, unde locuiau câțiva oameni întreprinzători, care intraseră aşa departe în pădure pentru a ridica un gater. Aici, spre bucuria noastră, am găsit o barcă mică cu fundul plat capabilă să care doi sau trei oameni; aşa că fără întârziere am lansat-o şi punându-ne rachetele şi proviziile în ea eu şi omul meu am sărit înăuntru şi am pornit în josul golfului, intenționând să terminăm cei patruzeci de kilometri, care rămăseseră din călătoria noastră, pe apă. Am fost nevoiți să mergem până în larg pentru a evita gheața care mărginea țărmurile, iar cursul nostru s-a întins o bună bucată printre masele plutitoare; la o jumătate de oră de la îmbarcare s-a stârnit o furtună de zăpadă, dar am continuat să vâslim preferând orice altceva decât să ne punem iar rachetele în picioare.

După o vâslire de câteva ore, ne-am odihnit pe vâsle şi ne-am revigorat cu o felie de pâine şi un pahar de rom, pe cel din urmă bându-l în stare pură deoarece uitasem să luăm apă. Cu siguranță luasem o față ciudată în timp ce ne clătinam astfel în barcă, înconjurați de gheață, şi arătam cherchelițiprin zăpada ce cădea des, care ne împiedica să vedem prea departe şi făcea ca munții de pe mal să arate destul de fantomatici.

Cam zece kilometri am mers în linie dreaptă, după care gheața a început să ne îndrepte spre exterior şi în final ne-a

împiedicat să ne mai mişcăm luând-o direct spre mare. Aceasta era o întrerupere la care nu ne-am aşteptat deloc şi de aceea eram destul de indecişi cum să procedăm.

După o mică discuţie am hotărât să tragem la mal şi să vedem dacă gheaţa nu o luase în direcţia potrivită; dar după ce am vâslit în linie dreaptă o jumătate de kilometru am observat, sau cel puţin ne-am închipuit că observăm, spre oroarea noastră, că gheaţa, în loc să stea, după cum presupusesem noi, plutea încet spre mare cu vântul şi ne lua şi pe noi cu ea. Nu aveam timp de pierdut, aşa că, întorcând barca, am vâslit cu toată forţa spre mal şi după o muncă destul de dură am trecut de gheaţa solidă. Aici am tras barca din apă cu greutate şi încă o dată ne-am încălţat rachetele.

Drumul mergea pe lângă mal şi cum vremea se răcea am înaintat mult mai uşor decât până atunci. După o oră sau două zăpada a încetat să mai cadă şi am văzut că gheaţa nu plutea, ci înaintase atât de mult spre mare că ar fi fost o barieră în calea noastră dacă am fi continuat pe apă. Ultimii cincisprezece kilometri din călătoria noastră se întindeau în faţă; şi ne-am aşezat înainte de a relua mersul ca să mai luăm o muşcătură de pâine şi să golim sticla de tot; după aceea am mers în linişte. Strângerea ciudată a buzelor ghidului şi lungimea pasului pe care-l adoptase mi-au arătat că se hotărâse să parcurgă ultima parte fără oprire; aşa că, strângându-mi cureaua şi aplecându-mi capul înainte, m-am târât consolându-mă în timpul mersului murmurând „Trecem, trecem peste munţi – trecem, trecem peste mări!” Pe la patru sau cinci după-amiază, după ce am ocolit un promontoriu, am fost încântaţi de zărirea urmelor evidente de topor ce fusese la muncă în pădure, iar puţin mai

departe am găsit, spre bucuria noastră, o bucată de pământ împrejmuit ca o grădină. Aceasta ne-a făcut să presupunem că postul nu era prea departe, aşa că am tras tare înainte; şi după ce am trecut de vârful unui deal am zărit cu încântare postul de la Insula Jeremie.

Colonia, ca toate celelalte de pe Sf. Laurenţiu, este doar o adunătură de case împrăştiate, majoritatea fiind depozite şi grajduri. Este situată într-o depresiune între munţi şi aproape de un golf mare, unde ambarcaţiuni mici variate şi o şalupă sunt ancorate. Pe un deluşor lângă casa principală se înalţă o biserică romano-catolică; iar în spatele său se întinde latul Sf. Laurenţiu, al cărui mal sudic se vede vag la orizont. Însă nu aveam dispoziţia necesară pentru a admira peisajul atunci; şi grăbindu-ne în josul dealului, omul meu s-a năpustit în casa muncitorilor unde în cinci minute se lupta cu pâine şi cu carne de porc povestind aventurile sale unui grup de prieteni; iar eu mă încălzeam lângă un foc din hol şi pălăvrăgeam cu şeful de post.

Am rămas cam şase săptămâni pe Insula Jeremie; sau mai bine trebuie să zic, am aparţinut coloniei acel timp; deoarece cea mai mare parte a timpului eram absent de la post. Domnul C., curând după sosirea mea, s-a dus să viziteze posturile din josul Sf. Laurenţiu lăsându-mi în grijă Insula Jeremie; şi cum aveam prea puţin sau nimic de făcut în ceea ce priveşte afacerile (indienii nu sosiseră din interior) îmi petreceam timpul citind sau vânând. Aici am luat primele lecţii de navigaţie în sens practic; deoarece partea ştiinţifică a fost lăsată pentru o ocazie mai potrivită – şi sincer lecţiile erau destul de aspre. Modul a fost aceasta. Făina la Insula Jeremie se terminase. Indienii veneau în fiecare zi cerând făină şi în fiecare zi se aşteptau mai mulţi;

aşa că domnul C. mi-a spus într-o dimineaţă frumoasă să mă pregătesc să plec la Tadousac cu barca pentru o încărcătură de făină. Am fost gata repede şi după micul dejun am plecat cu o barcă mare cu doi oameni. Vântul era potrivit şi am tras două focuri cu puşca de vânătoare în timp ce ieşeam din port ca răspuns la un număr egal de saluturi venite de la cele două tunuri din faţa casei. Apropo, unul dintre aceste tunuri în urmă cu câteva luni fusese legat de o amintire tristă. În timp ce se trăgeau paisprezece salve în onoarea sosirii episcopului romano-catolic, unul dintre ele a explodat, pe când omul pus pe post de tunar era angajat în introducerea ghiulelei şi l-a aruncat la vreo doi metri pe mal. Omul a murit în câteva ore. Sărmanul om! Era un canadian micuţ şi drăguţ, care vâslise alături de mine cu câteva săptămâni în urmă într-o călătorie în susul Sf. Laurenţiu. Dar să revin. Călătoria în primele zile a fost favorabilă; şi mă distram împuşcând pescăruşii ce erau destul de proşti şi intrau în bătaia puştii sau recunoscând locurile unde mă odihnisem sau dormisem cu ocazia voiajului memorabil pe rachete. Dar oare când a fost Sf. Laurenţiu suficient de prietenos pentru o întreagă călătorie? Cu siguranţă nu când am avut plăcerea să navighez pe apele-i mârşave! Restul călătoriei a fost o succesiune de vijelii, linişte, vânturi contrare, înţepeneli în vaduri şi reţineri la mal acompaniate de tangaj, hurducături, oscilări şi bătăi de cap ce depăşesc orice descriere. Oricum timpul pune capăt tuturor nenorocirilor şi cu timpul am ajuns la Tadousac, am încărcat barca cu făină, am dat noroc cu prietenii noştri, ne-am povestit păţaniile, ne-am luat la revedere şi din nou pluteam împinşi de vântul puternic în josul Sf. Laurenţiu. Acesta era un stadiu plăcut al lucrurilor, în contrast cu călătoria neprielnică; aşa că ne-am înfăşurat în pături (deoarece era foarte frig) şi ne-am felicitat pentru un astfel de noroc. Însă era destul de prematur;

deoarece la puțin timp abia am scăpat de a fi înghițiți de ape. Vântul era destul de tare, după cum am spus, şi a suflat aşa tot drumul; astfel că în seara celei de-a doua zile am zărit Insula Jeremie în timp ce mergeam în fața unei brize puternice peste valurile verzi acoperite de spumă. Barca noastră avea bordul lăsat şi era expusă parțial la ceea ce oamenii numeau „băut". Cu alte cuvinte luase apă multă peste prora. Acum, în timp ce ne bulbucam ochii în față pentru a zări portul, o vijelie neaşteptată s-a ridicat în spatele nostru. Prima sesizare a prezenței sale era un şuierat puternic şi amenințător, care ne-a făcut să întoarcem capetele destul de repede; dar era prea târziu, deoarece cu un urlet, care părea chiar vicios, vântul s-a năpustit asupra pânzelor noastre şi a îngropat barca în apă, care a trecut ca o cataractă peste proră şi aproape că a umplut-o, deşi cârmaciul a aruncat-o în vânt imediat. Pânzelor li s-a dat drumul instantaneu şi un om, care era din întâmplare marinar, a sărit în picioare şi, înşfăcând un topor, a tăiat catargul principal zicându-i cârmaciului: „Ne-ai făcut-o, Cooper!" Dar se înşela, deoarece pânzele au fost coborâte la timp ca să ne salveze; şi pe când barca se rotea pe mare, toți am început să aruncăm orice se putea arunca cât de repede am putut. În câteva minute barca a fost uşurată pentru a permite ridicarea trincăi; la vreo jumătate de oră după aceea ancoram în siguranță în port. Aceasta s-a întâmplat la treizeci sau treizeci şi cinci de metri de mal; şi chiar şi cel mai bun înotător din lume s-ar fi înecat aici până când ajungea la țărm, deoarece apa era înțepător de rece.

La scurt timp am fost trimis din nou la Tadousac la comanda unui vapor mic de zece sau cincisprezece tone cu un număr de naufragiați la bord. Aceşti oameni nefericiți

fuseseră aruncați pe mal la începutul iernii într-o parte nelocuită a coastei şi au rămas mult timp fără foc şi fără provizii, până când au fost găsiți de un domn de la compania Hudson Bay care i-a trimis în sănii la cea mai apropiată colonie care s-a nimerit a fi Insula Jeremie. Aici au rămas toată iarna într-o condiție groaznică, unii dintre ei fiind degerați. Unul din ei, un negru, avea un picior degerat la gleznă şi pierduse toate degetele şi călcâiul celuilalt încât osul era gol cam doi centimetri. Domnul C., cel care-i salvase, a făcut tot ce a putut să le uşureze suferințele; le-a amputat membrele degerate, le-a pansat rănile şi le-a dat hrană şi haine călduroase. Însă îmi pare rău să spun că aceşti oameni, care ar fi pierit dacă nu era domnul C., au fost primii care la sosirea la Quebec în primăvara următoare i-au adus reproşuri aspre şi invective înțepătoare, uitând că singura vină față de ei a fost faptul că le refuzase câteva lucruri de lux triviale şi inutile. Îi salvase de la o moarte dureroasă şi înceată. În două zile am ajuns la Tadousac, pentru a doua oară, spre surprinderea colegului funcționar ce locuia aici; şi după ce am reîncărcat ambarcațiunea, ne-am reluat traseul în josul golfului. Şi de această dată vântul era favorabil; dar din nefericire un pic prea puternic; aşa că am fost obligați să ancorăm spre seară pe râul Esquimain. Râu are loc de ancoraj aproape de mal, dar este adânc în curent; acest lucru însă nu l-am ştiut atunci şi, văzând o goeletă mică aproape de țărm, am ocolit câțiva stânjeni pe lângă ea şi am lăsat ancora. Hârr! Lanțul s-a dus zece, doisprezece, şaisprezece până ce la patruzeci de stânjeni s-a terminat şi numai o bucată mică a rămas la bord şi încă nu ajunsese la fund. După ce am ataşat cablul de rezervă de celălalt, ancora a ajuns pe fund. Dar aceasta era o situație periculoasă, deoarece, dacă s-ar fi pornit vântul, ar fi trebuit să mergem în larg şi să strângem atâta cablu că ar fi necesitat mult timp; aşa că am ordonat celor doi oameni ai

mei într-un mod pompos şi despotic să ridice ancora din nou, dar aceasta nu s-a clintit. Toți ne agitam pe lângă troliu, dar ancora încăpățânată nu se urnea deloc. În această dilemă am cerut ajutor de la goeleta învecinată şi, binevoitori, marinarii au trimis ajutoare; dar ancora noastră îndărătnică nu se mişca şi în final s-a presupus că s-a agățat de o stâncă şi nici un muritor nu avea puterea să o urnească. În aceste condiții plăcute, am mers la culcare sperând că refluxul ne va elibera peste noapte. Aşa s-a şi întâmplat – sau chiar mai bine – deoarece a doua zi dimineață când am mers pe punte am descoperit că pluteam încet în josul golfului, cu toate pânzele legate bine şi cu cablul tras la prora! Spre seară am ajuns la Jeremie şi am dat bucuros comanda primului locotenent.

Spre mijlocul lui aprilie, într-o după-amiază stăteam la soare pe verandă, în fața uşii de la casa principală; mă uitam la banchizele ce pluteau în josul Golfului Sf. Laurențiu ce dispăreau din când în când în spatele corpului unui porc, care stătea pe un mic deal din fața mea, şi apoi reapăreau în timp ce curentul le împingea încet pe lângă obstacol. Domnul C., cu care am dus o viață liniştită în ultimele două săptămâni, se sprijinea de o prăjină de lemn uitându-se gânditor spre mare. Brusc s-a întors spre mine şi cu gravitate mi-a spus că, deoarece nu aveam nimic de făcut în particular acolo, intenționa să mă trimită la Seven Islands pentru a ajuta la conducerea fortului; adăugând că, deoarece vroia să mă trimită a doua zi devreme, mai bine împachetam câteva lucruri în noaptea aceea. La prima vedere, acest ordin nu pare unul cumplit; dar luând în considerare faptul că Seven Islands se afla la două sute de kilometri mai jos de postul la care eram, pare că totuşi înainte de a porni vrei să te mai gândeşti. Dar neavând timp

de gândire am făcut cunoscut cu ironie pregătirea mea de a întreprinde orice călătorie în orice parte a lumii nedescoperită, în orice moment pe care el (dl C.) l-ar fi găsit potrivit şi apoi am dispărut să mă pregătesc de drum. Aveam de ales să merg cei două sute de kilometri prin pădurea virgină şi de netrecut sau să vâslesc. Preferând cea din urmă opțiune, fiind şi cea mai puțin neplăcută şi cea mai rapidă, a doua zi dimineață m-am îmbarcat într-o canoe mică indiană similară celei în care am călătorit cu doi indieni în nord-vest. Tovarăşii mei erau un canadian pe post de cârmaci, un patlander autentic, care chipurile era omul de la prora, dar în realitate era la fel de util ca balastul, şi un câine Newfoundland, pe care-l primisem cadou de la domnul B. la Tadousac.

Când ne-am aşezat pe locurile destinate, canoea era destul de plină; şi am pornit de la Insula Jeremie veseli cu fața latră ca soarele a lui Mike Lynch arătându-se la prora şi cu blana neagră a lui Humbug (câinele) atârnând peste bord.

Nu are rost să dau amănunte din călătorie. Am avut parte de aceeaşi cantitate de vreme bună şi vreme rea, şi am depăşit de mai multe ori riscul de a ne răsturna; am luat de mai multe ori micul dejun, prânzul şi cina şi am dormit în pădure; iar în după-amiaza celei de-a treia zile am ajuns la Goodbout, o colonie la jumătatea dintre cele două posturi. Am rămas aici toată noaptea propunându-ne să plecăm a doua zi. Dar vremea era nefavorabilă şi ne-a împiedicat două zile să ne încredem în barca fragilă. Devreme în a treia zi mi-am luat locul de cârmaci la prova ambarcațiunii (fostul ghid fiind obligat să ne părăsească aici) şi Mike şi-a strecurat corpul masiv la prora. În mijloc se aflau proviziile şi bagajul peste care blana neagră a lui Humbug atârna în ocean. În

această ordine am vâslit de la plajă printre un potop de sfaturi să stăm aproape de mal în caz că peştele mare, adică balenele, ar fi vrut să ne răstoarne. După cinci sau şase ore am ajuns la Pointe des Monts, am dormit în farul (o construcție cilindrică de înălțime medie) care se află pe o stâncă la Pointe des Monts şi avertizează marinarii despre zonele cu bancuri care se găsesc din belşug în acea parte a golfului. Dimineață am găsit din fericire un indian ce se pregătea să plece cu barca la Seven Islands; şi după o tocmeală scurtă, la care Mike s-a arătat iscusit, a convenit să ne ducă pentru câteva livre de tutun.

Interiorul bărcii avea o imagine hilară şi destul de murdară. Indianul, care era un tip frumos la vreo treizeci de ani, adusese toată familia – fii, fiice, frați, surori, soție şi mamă –, iar cu o masă mai diversificată de oameni murdari cu pielea închisă nu am avut ghinionul să călătoresc mai înainte. Mama turmei era cea mai extraordinară ființă pe care am văzut-o vreodată. Cred că avea aproape o sută de ani, era la fel de neagră şi de ridată ca o piele arsă, însă la fel de activă şi de jucăuşă precum un pisoi. Era un marinar nepriceput şi se ascundea pe fundul bărcii la cea mai mică adiere a vântului. Indienii au o capacitate mare de a-şi reduce volumul, ceea ce uneori este foarte convenabil. Dar acum era amuzant să-i vezi aşezându-se treptat la cea mai mică ivire a vântului până când se îngrămădeau chiar pe fundul bărcii. Sincer, un om rar întâlneşte o astfel de adunătură. Dacă soarele ieşea de după un nor, se vedea imediat creşterea volumului şi încet apăreau câteva capete, apoi un picior şi curând câteva brațe; până când întreaga grămadă era sus râzând, vorbind, cântând, mâncând şi sporovăind într-o stare totală de confuzie! După cantitatea obişnuită de furtună, calm şi vânturi contrare am sosit în

siguranță la postul Seven Islands, unde prietenul meu dl A. a fost surprins şi a devenit agitat când l-am informat că cel din fața lui era succesorul său!

Colonia Seven Islands este orice altceva în afară de un loc îmbietor, în ciuda faptului că într-o zi frumoasă este destul de drăguț; iar înfățişarea peisajului înconjurător este solitară, sălbatică şi pustie. Casele sunt construite pe o plajă joasă nisipoasă la capătul Golfului Seven Island. Copacii sunt împrăştiați peste tot şi sunt foarte mici. În fundal, dealuri neregulate se întind cât vezi cu ochii; iar în față şapte insule înalte, de la care golful şi postul îşi trag numele, obstrucționează vederea permițând doar zărirea parțială a mării din spate. Pe o distanță de o sută cincisprezece kilometri nu există nici o altă locuință. Fiind în afara rutei navigabile, nici un vas nu o vizitează decât atunci când caută adăpost în golf; dar golful e atât de mare că multe vase vin şi pleacă fără a fi văzute. Una peste alta, în timpul şederii de patru luni am descoperit un loc singuratic şi pustiu.

O cherhana extinsă pentru somoni este situată la gura unui râu mare numit Moisie cam la treizeci de kilometri mai jos de post unde compania prinde uneori şi sărează peşte.

În timpul şederii mele acolo, am făcut una sau două excursii la cherhana.

Era o dimineață frumoasă de iunie când împreună cu domnul A. am plecat de la Seven Islands pe jos, cu hainele atârnate pe spate (deoarece era cald) şi am mers repede

peste plajă în direcția râului Moisie. Vremea era calmă şi țânțarii foarte supărători; dar cum mersul nostru le îngreuna operațiunile nu-i băgam prea mult în seamă. Plaja era formată din nisip tare aşa că plimbarea a fost plăcută. Câțiva cufundari se scufundau în mare şi am trecut pe lângă două sau trei stoluri de rațe negre, care în anumite regiuni sunt cunoscute sub numele de „bătrânele soții"; dar, pentru că nu luasem nici o puşcă cu noi, şi-au continuat drumul nestingherite. Imediat ce am trecut de insule, nemărginitul ocean s-a arătat privirii noastre.

După vreo patru ore am ajuns la gura râului Moisie, unde este prima cherhana. Aici am aflat că oamenii noştri prinseseră şi săraseră foarte mulți somoni, dintre care unii abia fuseseră scoşi din plase şi zăceau pe iarbă graşi şi rotofei. Arătau foarte tentant şi am pus unul în oală imediat, care nu şi-a dezmințit înfățişarea două ore mai târziu când ne-am aşezat la masă. Somonul începuse să urce râul în acea zi şi erau scoşi câte cincizeci la o aruncare a plaselor în apă. Cherhanaua era îngrijită de trei oameni, care țineau şapte sau opt plase în mod constant în apă, ceea ce le dădea suficient de lucru – doi dintre ei păzind plasele, în timp ce al treilea tăia, săra şi împacheta peştele în butoaie mari. Aici am petrecut noaptea şi am dormit într-o casă mică de trei metri lungime pe doi jumătate lățime construită pentru pescari.

A doua zi ne-am îmbarcat în barca unui vânător de blănuri şi am mers în susul râului purtați de un vânt potrivit ca să vizităm cherhanalele din amonte. Pe drum am trecut pe lângă o plasă pentru prinderea focilor, ce aparținea proprietarului bărcii şi la cererea noastră a controlat-o şi am găsit şapte sau opt foci în ea; erau toate moarte. Plasele

pentru foci sunt înnădite în acelaşi fel ca acelea de somon numai că ochiurile sunt mai mari. După o bună bucată de timp le-am tras pe toate din plasă şi am mers înainte cu încărcătura noastră.

Peisajul pe râul Moisie este încântător: malurile sunt potrivit de înalte şi sunt acoperite la bază cu cea mai bogată şi mai variată verdeață; pe când ici-colo, după ce coteşti vezi privelişti largi ale râului presărate cu frunzişuri bogate. La douăzeci şi cinci sau treizeci de kilometri mai sus pe râu este cherhanaua Frog Creek unde am sosit târziu după-amiază şi am descoperit că supraveghetorul acesteia prinsese mulți peşti şi se aştepta să prindă şi mai mulți. A controlat plasele în timp ce noi eram acolo, dar s-a întors doar cu câțiva peşti care erau sfâşiați de foci, care sunt cei mai aprigi inamici ai pescarilor deoarece mănâncă şi distrug mulți somoni, pe lângă faptul că rup plasele. Am fost reținuți de ploaie aici toată noaptea şi am dormit într-o mică baracă.

Călătoria îi obişnuieşte pe oameni cu tot felul de paturi ciudate şi cu tot felul de tovarăşi de cameră stranii; dar mă întreb dacă sunt mulți cei care pot susține că au dormit pe un pat de plase. Asta am fost obligați să facem aici, deoarece nu luasem pături cu noi fiindcă ne aşteptam să ne întoarcem la cherhanaua Point seara. Scheletul patului era o platformă lungă şi joasă într-un capăt al micii camere, dar suficient de mare ca să lase patru persoane să doarmă în el, doi alături la un capăt, iar ceilalți doi la celălalt capăt. Salteaua era o plasă mare de somoni; alta întinsă pe noi era pătura, iar două plase pentru păstrăv erau pernele. Din acest pat ne-am ridicat devreme în ziua următoare şi am servit la micul dejun un somon excelent; după aceea ne-am

reluat călătoria. După vreo două ore am ajuns la cherhanaua Rapide unde am aflat că vechiul meu prieten Mike irlandezul prinsese mulți somoni. Era destul de aspru în remarcile față de foci care se pare că făcuseră ravagii printre plase în ultimele două zile. Un urs negru avea şi el obiceiul să-l viziteze în fiecare zi; stând pe o stâncă nu prea departe îi urmărea mişcările cu interes pe când el scotea peştele din plase. Bietul Mike, regreta că nu avea o puşcă pentru că ar fi putut omorî „fiara". Urşii distrug uneori peştele sărat deoarece fac vizite butoaielor în timpul nopții şi cară şi rup mai mult decât au nevoie pentru a se sătura.

În timp ce inspectam plasele, am asistat la o vânătoare de foci. Doi indieni în canoe separate pluteau încet cu puştile armate, gata să tragă în prima focă nefericită care-şi scotea capul din apă. Nu au avut mult de aşteptat că una s-a ivit şi instantaneu a primit un glonț, care în mod evident a rănit-o deoarece a stropit un pic şi apoi s-a scufundat. Într-o secundă indianul şi-a reîncărcat arma şi a vâslit în curent ca să mai tragă un foc atunci când foca ieşea să respire; aceasta a şi ieşit în scurt timp şi un alt foc a fost tras, care aparent a lăsat-o fără viață. Indianul a pus jos arma şi luând vâsla s-a îndreptat spre locul unde zăcea foca. Abia dacă se apropiase câțiva metri că aceasta şi-a revenit puțin şi s-a scufundat, spre supărarea indianului, care se apropiase atât de mult de capul unui prag mic şi a fost purtat în jos chiar în acelaşi moment în care prietena sa foca făcea acelaşi lucru. Ajungând la fund, animalul a murit şi indianul şi-a asigurat premiul. După aceasta ne-am îmbarcat din nou; şi vântul pentru prima oară părea că este potrivit, deoarece sufla în aceeaşi direcție cu drumul nostru. În câteva ore am ajuns la cherhanaua de la gura râului unde am găsit cina gata.

După cină, pe care am luat-o pe la ora opt, am hotărât, pentru că noaptea era calmă şi ţânţarii din casa afumată erau atât de tulburenţi, să mergem la post; astfel că ordonându-i unui om să ne urmeze am pornit pe plajă. Noaptea era frumoasă, deşi întunecată şi am mers repede. Era o muncă solicitantă, iar cum apa era la flux, eram obligaţi să mergem prin nisipul moale. Toate lucrurile din lungul plajei păreau imense şi mistice în lumina vagă; iar aceasta, însoţită de bubuitul valurilor, ce se spărgeau la intervale lungi de maluri, făceau scena şi mai romantică. După un mers dur de cinci ore cu batistele legate în jurul capetelor pentru a ne apăra de atacurile ţânţarilor, am ajuns la Seven Island pe la unu sau două dimineaţa.

La scurt timp după aceasta o barcă a sosit cu ordine pentru tovarăşul meu, domnul A., să împacheteze bunurile şi să pornească spre Tadousac. A golit casa; şi după ce a împachetat mobilierul şi-a luat la revedere şi a ridicat pânzele. În câteva minute barca a dispărut du-pă un promontoriu şi mi-am întors privirea la casa pustie.

Situaţia în care mă aflam era nouă şi, ca să spun adevărul, nu prea plăcută. La o distanţă mică se afla un om ce admira promontoriul pe după care dispăruse barca; iar acest om era singurul meu tovarăş din lume – servitorul meu, de fapt. Nici o altă fiinţă umană nu locuia pe o rază de o sută de kilometri de la locuinţele noastre solitare în afară de cei patru oameni de la cherhanelele vizitate. În faţa noastră Golful Sf. Laurenţiu se întindea spre orizont cu pieptul lui umflat tulburat doar de scufundările pescăruşilor sau de aripile balenelor. În spate era pădurea deasă, ce se întindea departe fără întrerupere în sălbăticia ei primitivă peste tot continentul american până la Oceanul Pacific; în timp ce

mai sus şi mai jos se vedeau munţii colţuroşi ce formau malurile golfului. În timp ce mergeam spre casă şi bântuiam ca o fantomă prin camerele goale, o tristeţe grea m-a apăsat de parcă presimţeam că-mi voi petrece iarna în acest loc singuratic.

Chiar când acest gând îmi trecea prin minte câinele meu Humbug a năvălit în cameră, dar, uitându-se cu o privire comică la faţa mea, a plecat la fel cum a venit. Acest incident m-a făcut să judec lucrurile din punct de vedere filosofic. Am început să mă uit la teritoriul meu vast şi să-mi şoptesc că eram „regele celor pe care-i supravegheam". Toţi copacii înalţi din pădure erau ai mei, dacă vroiam să-i tai; tot peştele din mare era al meu, dacă puteam să-l prind; palatul de la Seven Islands era al meu. Sentimentul regal inspirat de aprecierea acestor lucruri m-a făcut să-l strig pe un ton regesc pe omul meu (era un canadian francez), care mi-a răspuns politicos „Da, domnule". „Prânzul!" am spus lăsându-mă pe spate pe tronul meu şi admirând prin fereastra palatului domeniile întinse!

Ziua următoare un grup mic de indieni a sosit şi agitaţia de a-şi negocia blănurile şi întrebările puse la aşteptările lor pentru vânătoarea de iarnă au împrăştiat sentimentele neplăcute de singurătate care m-au asaltat la început.

Unul dintre aceşti bieţi indieni murise în timpul călătoriei, iar rudele îi aduseseră corpul să-l îngroape în micul nostru cimitir. Sărmanele creaturi, au venit triste la mine ca să-mi ceară câteva scânduri să-i facă un coşciug. Au construit repede o cutie de lemn, în care au pus cadavrul şi apoi l-au îngropat. Nici o ceremonie nu a fost făcută în timpul

înmormântării acestui sălbatic; nu s-a spus nici o rugăciune deasupra mormântului; iar singurul semn lăsat de supraviețuitori era o cruce mică de lemn, pe care indienii vizitați de un preot romano-catolic aveau obiceiul să o ridice deasupra rudelor dispărute.

Absența totală a religiei de orice fel printre aceşti nativi nefericiți este sincer tristă. Chiar numele binecuvântatului nostru Mântuitor este necunoscut sutelor de indieni care locuiesc pădurile mari din America de Nord. Este ciudat că, în timp ce mulți misionari au fost trimişi spre părțile sudice, atât de puțini au fost trimişi în nord. Cred că nu sunt mai mult de o duzină de clerici protestanți pe întregul continent nordic; şi din păcate majoritatea sunt leneşi, ineficienți, iar unul sau doi sunt chiar nevrednici de situația lor suspusă. De cel puțin un secol aceşti indieni nord-americani au vânat pentru oamenii albi şi au adus anual în Marea Britanie câştiguri mari. Cu siguranță este datoria creştinilor britanici să-şi trimită slujitorii credincioşi Domnului să predice vorba Sa în ținutul indienilor.

Indienii, după ce au petrecut două zile la colonie – timp în care mi-au vândut multe blănuri –, au plecat spre wigwamurile lor îndepărtate. Este ciudat să urmăreşti precizia şi siguranța cu care aceşti oameni călătoresc spre orice parte din marea sălbăticie chiar când traseul lor traversează râuri încâlcite şi şerpuite. Dar cel mai straniu dintre toate este siguranța sălbaticului în a-şi găsi drumul iarna prin pădurea fără urme spre un loc unde poate nu a mai fost niciodată şi despre care avea o descriere vagă. Nu au busole, dar mijloacele prin care descoperă punctele cardinale este curios. Dacă un indian se întâmplă să aibă îndoieli în privința acestora, îşi lasă jos încărcătura şi luând

toporul taie coaja unui copac după a cărui grosime sau subțirime poate indica nordul, coaja fiind mai groasă acolo.

Timp de vreo două săptămâni am rămas la post cu omul meu singuratic încercând în toate felurile să împrăştii plictiseala; dar era un lucru greu. Uneori îmi luam puşca şi hoinăream prin pădure în căutarea vânatului, iar uneori înotam în mare. Nu ştiam atunci că în Golful Sf. Laurențiu există rechini, altfel aş fi fost mai precaut. Mai târziu mi-au spus indienii că rechinii erau deseori văzuți, iar câțiva domni care au trăit mult timp pe coastă mi-au confirmat mărturia lor. De multe ori indienii au plecat de pe mal în canoele lor să meargă la vânătoare şi după aceea nu s-a mai auzit nimic despre ei, deşi vremea era calmă; aşa că părerea generală era că rechinii răsturnaseră canoea şi mâncaseră oamenii. O întâmplare a unui indian face această supoziție destul de probabilă. Acest om călătorise în lungul malului cu familia sa, o soție şi câțiva copii, într-o canoe mică. Spre seară, pe când traversa un golf mare, un rechin a apărut lângă canoea sa şi după ce i-a urmărit o perioadă a înotat spre ei şi a încercat să-i răstoarne. Mărimea canoei însă l-a împiedicat astfel că animalul feroce a început să o rupă în bucăți, lovindu-se cu putere de ea. Indianul a tras în rechin în prima clipă când l-a văzut, dar fără efect; şi ne-având timp să încarce arma a luat vâsla şi s-a îndreptat spre mal. Dar canoea, din cauza atacurilor repetate ale rechinului, a început să se umple cu apă şi era evident că în câteva minute întregul grup se afla la mila monstrului înfuriat. În această situație indianul a luat cel mai mic copil, un bebeluş de câteva luni, şi l-a aruncat peste bord; şi în timp ce rechinul îl devora, restul grupului a ajuns la mal.

Într-o dimineaţă meditam asupra plăcerilor singurătăţii din palatul de la Seven Islands şi mă uitam prin fereastră la omul meu care pleca de lângă o barcă veche, pe care o reparase, pentru a pregăti prânzul. Oceanul larg, ce îşi rostogolea valurile aproape până la uşă, era calm şi liniştit, iar plaja aurie sclipea în razele soarelui, pe când Humbug era întins în toată lungimea sa în faţa uşii. După ce am contemplat imaginea un timp, m-am ridicat şi tocmai când mă întorceam de la fereastră am zărit un bărbat însoţit de un băiat mergând pe mal spre casă. Această privelişte neobişnuită a creat în mine o senzaţie pe cât de puternică pe atât de plăcută asemănătoare celei pe care a simţit-o Robinson Crusoe când a descoperit urma de picior în nisip. Mi-am pus şapca pe cap în grabă şi am fugit spre ei şi spre bucuria mea am văzut că era un vânător pe care-l cunoşteam; iar ceea ce era şi mai îmbucurător era faptul că era şi alb, şi un domn! Intrase în slujba unei companii de pe coastă la o vârstă fragedă, iar câţiva ani mai târziu s-a îndrăgostit de o indiancă cu care s-a căsătorit; iar în cele din urmă a devenit vânător. Era un om blajin ce fusese bine educat; şi era foarte straniu să auzi un discurs filosofic de pe buzele unui om care după aparenţa exterioară era un indian obişnuit. Era îmbrăcat în mantaua nelipsită, jambiere şi mocasini de vânător.

— Ce aveţi la prânz? a fost prima întrebare după ce am dat noroc

— Carne de porc şi clătite, am spus eu.

— Oh, spuse vânătorul, prima sărată şi cele din urmă din apă şi făină?

— Chiar aşa; şi cu excepția unei pâini şi a unor boabe de mazăre măcinate în loc de cafea, acesta a fost meniul meu de trei săptămâni încoace.

— Te-ai fi putut descurca mai bine, spuse vânătorul arătând spre mare o linie albastră. Uite, sunt suficienți peşti dacă te-ai fi deranjat să prinzi.

În timp ce vorbea, m-am îndreptat spre malul apei şi spre uimirea mea am aflat că ceea ce considerasem alge marine era un vad cu scrumbii, atât de multe că abia se puteau mişca.

Văzând acestea, mi-am adus aminte că am văzut vreo două plase de mână în depozite, după care l-am trimis imediat pe fiul vânătorului (un tânăr de doisprezece ani). În câteva minute s-a întors cu ele; şi ridicându-ne pantalonii am intrat amândoi în apă şi am scos peşte cu duzinile. A trebuit să fim foarte rapizi deoarece fugeau în apa adâncă ca fulgerul şi uneori ne făceau să ne afundăm atât de mult că ne-am udat destul de tare. Pescuitul s-a dovedit atât de interesant că în final am renunțat să ne păstrăm hainele uscate; după o oră ne-am întors acasă încărcați cu scrumbii şi uzi până la piele.

Peştele, care avea între zece şi doisprezece centimetri lungime, era foarte gustos şi a însemnat o îndepărtare de carnea de porc, clătite şi cafea din mazăre!

Am reuşit să-l conving pe vânător să rămână cu mine săptămâna următoare; şi am petrecut un timp plăcut,

vâslind în canoe sau mergând prin pădure, în timp ce companionul meu îmi spunea multe anecdote.

Cam la o săptămână de la sosirea sa, vânătorul a plecat şi m-a lăsat singur.

Ultima călătorie. Este ceva trist şi melancolic în aceste cuvinte – ultima. Ultima privire; ultimul cuvânt; ultimul zâmbet; chiar şi ultimul bănuţ poartă un aspect trist. Dar ultima călătorie, pentru cel care a trăit numai din asta şi a dormit săptămâni şi luni la umbra copacilor şi a locuit printre peisajele pitoreşti ale sălbăticiei capătă un interes ciudat şi emoţionant. Fiecare copac pe lângă care am trecut şi-a scuturat crengile cu jale, de parcă ar fi fost rănit de o astfel de părăsire. Chiar stâncile păreau să se încrunte cu reproş, în timp ce stăteam pe ele şi mă uitam melancolic pentru ultima oară la fiecare obiect bine cunoscut. Chiar şi vântul simpatiza cu celelalte lucruri; deoarece, pe când barca se îndepărta de ultima mea casă rapid, ca un prieten credincios urmându-şi cursul cu fermitate, totuşi bătea ocazional şi se înălţa cu rafale şi oftaturi de parcă ar fi vrut să mă împingă înapoi în singurătate. Astfel am pornit în ultima călătorie la scurt timp după plecarea prietenului meu, vânătorul, lăsând locul în grija nefericitului domn care adusese cu el o soţie şi cinci copii care au transformat Seven Islands într-un loc mai puţin morocănos. Cinci oameni erau cu mine în barcă; şi în dimineaţa zilei de 25 august am plecat spre Tadousac, iar natura, sincer, părea că ştie că e ultima mea călătorie; deoarece ne-a oferit cel mai chinuitor şi mai hain tratament pe care l-am trăit vreodată.

Primii zece kilometri i-am trecut destul de bine. Am avut parte de un vânt bun şi nu prea puternic; dar, spre după-amiază, s-a ivit şi a bătut în direcția opusă, astfel că oamenii au fost obligați să ia vâslele, iar, cum barca era mare, a trebuit să tragă toți, iar eu am fost obligat să devin cârmaci.

Oamenii erau toți canadieni francezi; un grup de oameni veseli, lipsiți de griji şi perseverenți, potriviți pentru munca pe care o aveau de făcut; şi pe deasupra obişnuiți cu ea. Barca era un obiect greoi, cu două vergi de contrarandă şi o brigantină; dar, cu toate acestea arăta destul de bine de la distanță şi, deşi incapabilă de a înainta prea repede prin apă, suporta o mare agitată. În ceea ce priveşte echipamentul de campare, stăteam destul de rău deoarece nu aveam nici cort, nici muşama să ne apărăm în caz de ploaie. Singurul lucru pe care-l aveam pentru a ne proteja de vicisitudinile vremii pe timp de noapte era o pătură de fiecare om; dar cum vremea a fost frumoasă şi liniştită, speram să ne descurcăm destul de bine.

Iar la capitolul provizii, aveam carne de porc şi făină pe lângă puțină cafea din mazăre prăjită pe care o consideram o delicatesă.

Prima campare a fost reuşită. Noaptea, deşi întunecată, era frumoasă şi calmă, aşa că am dormit bine pe plajă; fiecare om stătea cu picioarele spre foc, arătând ca spițele unei roți. Dar următoarea nu a fost bună. Ziua a fost foarte turbulentă şi umedă, aşa că ne-am odihnit în haine ude cu plăcutul gând că abia merseserăm douăzeci de kilometri. Nenorocirile celei de-a treia zile au fost atât de numeroase şi

de complicate că în final au devenit absurde! Era o dimineață cu burniță. Aceasta a cedat repede în fața unei vijelii cu vânt contrar, aşa că abia am putut înainta un kilometru pe oră; iar seara eram obligați fie să ne întoarcem zece kilometri înapoi într-un port, fie să ancorăm şi să ne expunem vântului. Preferând ultima alegere chiar cu riscul de a pierde barca, am aruncat ancora şi, lăsând un om în barcă, ne-am dus pe mal. Aici lucrurile arătau destul de nefavorabil. Totul era ud şi cleios. Puține lemne de foc se găseau, iar când am găsit, abia am putut să le aprindem. În final focul a fost aprins şi, deşi încă ploua, am început să ne simțim un pic mai bine.

Cred că era miezul nopții când m-am trezit tuşind şi strănutând din cauza unei răceli puternice simțindu-mă groaznic, deoarece focul se stinsese, iar burnița era densă. Iar în timp ce încercam să mă acopăr mai bine cu o pătură udă, omul care a fost lăsat să păzească barca a venit gonind la noi şi ne-a spus că barca a fost purtată pe apă şi că se va face bucăți dacă nu plecam imediat spre mare. Ne-am trezit toți şi am pornit spre plajă gonind prin noapte prin apa până la brâu în timp ce valurile puternice loveau barca de mal. După o muncă de o oră am reuşit să o facem să plutească şi ne-am întors la paturi unde am stat tremurând în hainele ude până dimineața.

Am avut parte de mai multe nopți aproape la fel de rele ca aceasta, iar o dată sau de două ori abia am scăpat de a fi rupți în bucăți printre stânci şi ape puțin adânci, în timp ce călătoream prin ceață.

Chiar şi ultima zi a călătoriei a fost ceva neplăcut pentru noi. Pe când ne apropiam de gura râului Saguenay, a început refluxul; iar la puțin timp curentul era atât de puternic că nu-i făceam față; nu aveam alternativă, prin urmare, şi am încercat să mergem la mal unde să rămânem până venea fluxul. S-a întâmplat ca un banc de nisip să prindă chila tocmai când întorceam barca spre curent, iar apa lovindu-se de ea cu forța scocului morii a pus-o pe o parte până când tremura indecisă dacă să cadă sau nu peste noi. O goană simultană a oamenilor spre partea ridicată a decis problema şi barca s-a prăbuşit pe chilă din nou unde a stat următoarele patru sau cinci ore fiind lăsată aproape uscată de reflux. Deoarece aceasta se întâmplase la câțiva kilometri de sfârşitul călătoriei, i-am lăsat pe oameni să se ocupe de barcă şi am mers până la Tadousac în lungul plajei.

Aici am rămas un timp şi apoi am trecut prin frumoasele lacuri din Canada şi prin Statele Unite la New York. Dar aici trebuie să mă opresc. După cum am spus înainte, nu voi scrie despre lumea civilizată; şi deoarece mi-am depăşit limitele, este mai bine să închei.

Pe 25 mai 1847 m-am îmbarcat pe vaporul „New York” pentru Anglia.

Veselul „Hei-rup!” al marinarilor în timp ce ridicau ancora şi cabestanul a sunat cu putere în timp ce stăteam pe punte cu alți pasageri urmărindu-i cum scoteau vasul din dană. Într-o jumătate de oră părăseam cheiul şi pluteam uşor în Golful Hudson pe când copacii şi casele de pe mal dispăreau încet din fața noastră trecând ca o umbră.

Aerul era cald şi uşor şi cerul neacoperit de nori; încet am ajuns în largul mării şi în scurtă vreme vasul naviga pe largul Atlantic.

Treptat, treptat, de parcă nu ar fi vrut să se despartă de noi, pâlcurile de copaci de pe ţărmul american au devenit vagi şi mici; şi când mi-am întors ochii pentru ultima oară spre malul îndepărtat, dealurile albastre au tremurat pentru un moment la orizont ca şi cum ar fi vrut să-şi ia la revedere şi apoi s-au scufundat în sânul lichid al oceanului.